

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის
ინსტიტუტი

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

IX საერთაშორისო სიმპოზიუმი
ლიტერატურათმცოდნეობის
თანამედროვე პრობლემები

ტრადიცია და თანამედროვე მწერლობა
(სიმპოზიუმი ეძღვნება აკაკი წერეთლის
გარდაცვალებიდან 100 წლისთავს)

IX International Symposium
Contemporary Issues of Literary Criticism

Tradition and Contemporary Literature

(The symposium will pay tribute to the 100th anniversary year
of the death of Akaki Tsereteli)

თეზისები • Theses

რედაქტორი
ირმა რატიანი

სარედაქციო კოლეგია:
მაკა ელბაქიძე
ირინე მოდებაძე
მირანდა ტყეშელაშვილი

მხატვარი
რევაზ მირიანაშვილი

Editor
Irma Ratiani

Editorial Board
Maka Elbakidze
Irine Modebadze
Miranda Tkeshelashvili

Cover Design by
Revaz Mirianashvili

© თსუ შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი,
2015

© TSU Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature, 2015

შინაარსი

ZAZA ABZIANIDZE

Georgia, Tbilisi

Reading by the Light of the ‘Dawn’

(The History and Interpretation of

Akaki Tsereteli’s Poetic Masterpiece).....33

ზაზა აბზიანიძე

საქართველო, თბილისი

კითხვა „განთიადის“ შუქზე

(«Чтение при свете «Рассвета»)

(აკაკის პოეტური შედეგის

ისტორია და ინტერპრეტაცია).....33

SUSANBAR AGAMALIYEVA

Azerbaijan, Nakhchivan Autonomous Republic, Nakhchivan

Hemingway’s Traditions in

Modern American Prose.....35

LEYLA ALIYEVA

Azerbaijan, Baku

The Stages of Literature Translation in Azerbaijan.....36

ЛЕЙЛА АЛИЕВА

Азербайджан, Баку

Этапы развития художественного

перевода в Азербайджане.....36

IVANE AMIRKHANASHVILI

Georgia, Tbilisi

The Author of Hagiographical Composition.....38

ივანე ამირხანაშვილი

საქართველო, თბილისი

აგიოგრაფიული ნაწარმოების ავტორი.....38

MAIA ARVELADZE

Georgia, Tbilisi

Akaki Tsereteli a Guard of National Traditions and in “The Svan’s Affair”40

მანია არველაძე

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთელი და ნიკო ნიკოლაძე „სვანების საქმეში“ (რუსულენოვანი გამოსვლები).....40

IRINA BAGRATION-MUKHRANELI

Russia, Moscow

The Paradox of the Genre – Idyll “At Death”42

И.И. БАГРАТИОН-МУХРАНЕЛИ

Россия, Москва.

Парадоксальность жанра – идиллия «на смерть».....42

NINO BALANCHIVADZE

Georgia, Tbilisi

Akaki’s Outlook Expressed by Dream.....44

ნინო ბალანჩივაძე

საქართველო, თბილისი

სიზმრით გამოხატული აკაკის მსოფლმხედველობა.....44

TAMAR BARBAKADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Chantladze’s Verse – Against the Background of Tradition and Innovation.....46

თამარ ბარბაქაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა ჩანტლაძის ლექსი –

ტრადიციისა და ნოვაციის ფონზე.....46

KONSTANTINE BREGADZE

Georgia, Tbilisi

The Understanding of

Literary Tradition in Georgian Modernism.....49

კონსტანტინე ბრეგაძე

საქართველო, თბილისი

ლიტერატურული ტრადიციის

გაგება ქართულ მოდერნიზმში.....49

LEVAN BREGADZE

Georgia, Tbilisi

Twofold Rhyming.....52

ლევან ბრეგაძე

საქართველო, თბილისი

ორჯერადი გარიტმვა.....52

RŪTA BRŪZGIENĖ

Lithuania, Vilnius

Some Peculiarities of the Song genre in the

Lithuanian Poetry of the 20th c.54

РУТА БРУЗГИЕНЕ

Литва, Вильнюс

Некоторые особенности жанра

песни в литовской поэзии 20 века.....54

S. BYKOVA

Russia. Ekaterinburg

Texts and Readings in Stalinist Russia:

inversion of the tradition.....55

С. БЫКОВА

Россия, Екатеринбург

Тексты и практики чтения

в сталинской России: инверсия традиции.....55

VUSAL CHELEBI

Turkey, Trabzon

Realism in Postmodernism Epoch.....57

ВЮСАЛ ЧЕЛЕБИ

Турция, Трабзон

Судьбы реализма в эпоху постмодернизма.....57

NATELA CHITAUARI

Georgia, Tbilisi

Cultural and Communicative Memory –

Medium between Traditions and Modern Writing.....59

ნათელა ჩიტაური

საქართველო, თბილისი

კულტურული და კომუნიკაციური

მეხსიერება – მედიუმი ტრადიციებსა და

თანამედროვე მწერლობას შორის.....59

ELENA CHKHAIDZE

Germany, Bochum

“Georgian” Writers - Migrants:

Change and Continuation of Tradition.....61

ЕЛЕНА ЧХАИДЗЕ

Германия, Бохум

«Грузинские» писатели — мигранты:

перелом и продолжение традиции.....61

EKA CHKHEIDZE

Georgia, Tbilisi

Folklore Traditions in Akaki Tsereteli Works.....63

ეკა ჩხეიძე

საქართველო, თბილისი

ზეპირსიტყვიერების ტრადიციები

აკაკის შემოქმედებაში.....63

RUSUDAN CHOLOKASHVILI

Georgia, Tbilisi

Lazybones as the Symbol of the

Georgia in Akaki Tsereteli Works.....65

რუსუდან ჩოლოყაშვილი

საქართველო, თბილისი

ნაცარქექია, გამარჯვებული საქართველოს

სიმბოლო, აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში.....65

GALINA DENISSOVA

Italy, Pisa

Tradition and Anti-Tradition in Russian

Contemporary Literature: Aesthetic of

Clichés in the “Encyclopedia of the Russian Soul”

of Viktor Erofeev.....67

Г. В. ДЕНИСОВА

Италия, Пиза

Традиция и антитрадиция в современной

литературе: эстетика стереотипов в романе

Виктора Ерофеева «Энциклопедия русской души».....67

ALLA DIOMIDOVA

Lithuania, Kaunas

The Construction of “New” Hero

(a cycle of novels by B. Akunin about E. P. Fandorin).....68

АЛЛА ДИОМИДОВА

Литва, Каунас

**Конструирование «нового» героя
(цикл романов Б. Акунина об Э.П. Фандорине).....68**

MICHEL DE DOBBELEER

Belgium, Ghent

**Where Comics Meet World Literature:
Adapting East European Literature from
Classics Illustrated to Russ Kick’s *The Graphic Canon*.....71**

TEMUR DOIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Akaki Tsereteli “Educator” and Educational Paradigm.....72

თემურ დოიაშვილი

საქართველო, თბილისი

**აკაკის „გამზრდელი“ და
განმანათლებლობის პარადიგმა.....72**

TEA DULARIDZE

Georgia, Tbilisi

**The Role of Heralds in the Homeric
Tradition and in Aeschylus’ Tragedies.....73**

თეა დულარიძე

საქართველო, თბილისი

**შიკრიკის როლი ჰომეროსის ტრადიციასა
და ესქილეს ტრაგედიებში.....73**

KETEVAN ELASHVILI

Georgia, Tbilisi

**Remarks of Cult Figures of
Liberalism Era by Akaki.....75**

ქეთევან ელავილი

საქართველო, თბილისი

ლიბერალიზმის ეპოქის საკულტო

ფიგურათა აკაკისეული რემარკა.....75

MAKA ELBAKIDZE

Georgia, Tbilisi

Joseph Roth and Biblical Tradition.....77

მაკა ელბაქიძე

საქართველო, თბილისი

იოზეფ როთი და ბიბლიური ტრადიცია.....77

MARIA FILINA

Georgia, Tbilisi

Polish-Georgian literary relationship -

from the tradition beginning to modernity.....80

МАРИЯ ФИЛИНА

Грузия, Тбилиси

Польско-грузинские литературные

взаимосвязи – от возникновения

традиции к современности.....80

ONDRÁŠ FRANTIŠEK

Czech Republic, Prague

The *Maqamas* as Picaresque and Comic

Stories in Medieval Arabic Literature.....82

JULIETA GABODZE

Georgia, Tbilisi

Unknown Publicist Letters of Akaki.....83

ჯულიეტა გაბოძე

საქართველო, თბილისი

აკაკის უცნობი პუბლიცისტური წერილები.....83

NUGESHA GAGNIDZE

Georgia, Kutaisi

Literary Tradition and

Nino Haratischwili’s Novel “My Gentle Twin”85

ნუგეშა გაგნიძე

საქართველო, ქუთაისი

ლიტერატურული ტრადიცია და ნინო ხარატიშვილის

რომანი „ჩემი ნაზი ტყუპის ცალი“85

GIORGI GACHECHILADZE

Georgia, Tbilisi

Poetics of Politics

(Ilia Chavchavadze, Akaki Tsereteli,

Vazha-Pshavela, Galaktioni and Stalin).....88

გიორგი გაჩეჩილაძე

საქართველო, თბილისი

პოლიტიკის პოეტიკა

(ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი,

ვაჟა-ფშაველა, გალაკტიონი და სტალინი).....88

KETEVAN GARDAPKHADZE

Georgia, Tbilisi

The Mythological Image of

the Minotaur and Its Interpretation

in the 20th Century Art.....93

ქეთევან გარდაფხაძე

საქართველო, თბილისი

მინოტავრის მითოლოგიური სახე

და მისი ინტერპრეტაცია

XX საუკუნის ხელოვნებაში.....93

MMANANA GELASHVILI

Georgia, Tbilisi

Tradition and Innovation in

Virginia Woolf’s Essays.....95

მანანა გელაშვილი

საქართველო, თბილისი

ტრადიციისა და ნოვატორობის

გააზრება ვირჯინია ვულფის ესეებში.....95

ELENE GOGIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Research of Folk Narrative Tradition in

Akaki Tsereteli’s Letters and Method

of the Analysis of Awareness in the

Contemporary Study of Folklore.....97

ელენე გოგიაშვილი

საქართველო, თბილისი

ხალხური თხრობითი ტრადიციის კვლევა

აკაკი წერეთლის წერილებში და

ცნობიერების ანალიზის მეთოდი

თანამედროვე ფოლკლორისტიკაში.....97

NANA GONJILASHVILI

Georgia, Tbilisi

“The Pillar of Light” - a Symbol of Spiritual

Light and Twentieth-century Georgian Writing.....99

ნანა გონჯილაშვილი

საქართველო, თბილისი

„ნათლის სვეტი“ — სიმბოლო სულიერი

ნათლისა და XX საუკუნის ქართული მწერლობა.....99

ANDREW GOODSPEED

Macedonia, Tetovo

Expatriation Nowhere: The Cultural

Location of William Burroughs’ *Interzone*.....102

OLENA GUSIEVA

Ukraine, Mariupol

The Old Poets’, or The Past as

a Part of the Artistic Model of the World.....102

ЕЛЕНА ГУСЕВА

Украина, Мариуполь

**«Старые поэты», или прошлое как
элемент художественной модели мира.....102**

ETER INTSKIRVELI

Georgia, Tbilisi

**The Issue of Transformation of
a Biblical Story in Folk Tradition.....104**

ეთერ ინტსკირველი

საქართველო, თბილისი

**ბიბლიური სიუჟეტის ხალხურ
ტრადიციაში ტრანსფორმაციის საკითხი.....104**

NIGIAR ISGANDAROVA

Azerbaijan, Sumgayit

Orientalist Discourse: Traditions and Modernity.....106

TOFIQ YUSIFOV

Azerbaijan, Baku

**The Problem of Succession Relations in the
Periodization of Turkish Literature.....107**

ТОФИК ЮСИФОВ

Азербайджан, Баку

**Проблемы преемственных
связей в периодизации турецкой литературы.....107**

VIKTORIA IVANENKO

Ukraine, Kiev

**Scottish Dasein and Breaking of Narrative
Traditions in James Kelman’s Collection of
Short Stories *Greyhound for Breakfast*.....109**

PETYA IVANOVA

Bulgaria, Gabrovo

Writing with Black Milk – Migrant Genealogies.....110
in Elif Shafak’s Fiction

MAIA JALIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Interpretation of the Poetic Mask

(Akaki Tsereteli’s poem „Shamil’s Dream“).....110

მანია ჯალიაშვილი

საქართველო, თბილისი

პოეტური ნიღბის ინტერპრეტაცია

(აკაკი წერეთლის ლექსი „შამილის სიზმარი“).....110

AGNIEŠKA JUZEFOVIČ

Lithuania, Vilnius

Reflection of Argentine Literature

Tradition in Musical Lyric.....113

KHATUNA KALANDARISHVILI

Georgia, Tbilisi

Akaki Tsereteli and

the History of Georgia.....114

ხათუნა კალანდარიშვილი

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთელი და

საქართველოს ისტორია.....114

MARIAM KARBELASHVILI

Georgia, Tbilisi

Georgian Trace in “Parzival” by

Wolfram von Eschenbach.....116

მარიამ კარბელაშვილი

საქართველო, თბილისი

ქართული კვალი

ვოლფრამ ფონ ეშენბახის „პარციფალში“.....116

LIA KARICHASHVILI

Georgia, Tbilisi

Canticle of Canticles by Akaki Tsereteli

(Symbolism and Inter-text).....118

ლია კარიჭაშვილი

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთლის „ქებათა-ქება“

(სიმბოლო და ინტერტექსტი).....118

NINO KAVTARADZE

Georgia, Tbilisi

The New and Well –

Forgotten Grotesque of Jacques Roubaud.....121

ნინო ქავთარაძე

საქართველო, თბილისი

ჟაკ რუბოს ახალი და

კარგად დავიწყებული გროტესკი.....121

LELA KHACHIDZE

Georgia, Tbilisi

On an Important Facet of

Akaki Tsereteli’s Creativity.....124

ლელა ხაჩიძე

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთლის ლირიკის

ერთი ასპექტის შესახებ.....124

ELGUJA KHINTIBIDZE

Georgia, Tbilisi

**The Artistic Images Originating From
The Man in the Panther Skin Estimated**

by English Literary Criticism.....126

ელგუჯა ხინტიბიძე

საქართველო, თბილისი

**ვეფხისტყაოსნის ეფუძნება მხატვრული სახეები
ინგლისური ლიტერატურული**

კრიტიკის თვალთახედვით.....126

MARY KHUKHUNAISHVILI-TSIKLARI

Georgia, Tbilisi

**Folklore Archive of Shota Rustaveli
Institute of Georgian Literature in
the Service of Saving and Global Accessibility
of the Cultural Heritage.....127**

მარი ხუხუნაიშვილი-ციკლარი

საქართველო, თბილისი

**შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის
ინსტიტუტის ფოლკლორის არქივი**

**კულტურული მემკვიდრეობის გადარჩენისა და
მისი ფართო ხელმისაწვდომობის სამსახურში.....127**

ZEINAB KIKVIDZE

Georgia, Kutaisi

“Song of Songs” as an

Archetype and a Semiotic Tradition.....130

ზეინაბ კიკვიძე

საქართველო, ქუთაისი

„ქებათა-ქება“, როგორც არქეტიპი

და სემიოტიკური ტრადიცია.....130

LARISA KISLOVA

Russian Federation, Tyumen

**Traditional Motifs Drama T. Williams in
the Discourse of the Russian “New Drama”
of the Turn of XX-XXI Centuries.....132**

ЛАРИСА КИСЛОВА

Российская Федерация, Тюмень

**Традиционные мотивы драматургии
Т.Уильямса в дискурсе русской
«новой драмы» рубежа XX-XXI веков.....132**

EKATERINE KOBAKHIDZE

Georgia, Tbilisi

Akaki's Interpretation of a Legend on Azon.....135

ეკატერინე კობახიძე

საქართველო, თბილისი

აზონის თქმულების აკაკისეული ინტერპრეტაცია.....135

N.KOVTUN

Russian Federation, Krasnoyarsk

**Russian Traditionalist Prose of a Boundary of
XX-XXI Centuries: Ideology and Poetics.....137**

Н.В. КОВТУН

Российская Федерация, Красноярск

**Русская традиционалистская проза рубежа
XX-XXI вв.: идеология и поэтика.....137**

IRAIDA KROTENKO

Georgia, Kutaisi

**The story “Caucasus Captive” by
V. Makanin in the Aspect of Relation to the
Caucasus Text in Russian Literature.....139**

ИРАИДА КРОТЕНКО

Грузия, Кутаиси

**«Кавказский пленный» В. Маканина
в аспекте отношения к Кавказскому
тексту русской литературы.....139**

TATIANA KRUGLOVA

Russia, Ekaterinburg

**Politicization of the Discourse of the
Artistic Traditions Under Stalinism:
Ways of Appropriations of Classical Heritage.....141**

Т. А. КРУГЛОВА

Российская Федерация, Екатеринбург

**Политизация дискурса о художественных
традициях при сталинизме: способы
присвоения классического наследия.....141**

GOCHA KUCHUKHIDZE

Georgia, Tbilisi

**Time and Space in
One Episode of The Life of St.Nino.....143**

გოჩა კუჭუხიძე

საქართველო, თბილისი

**დრო და სივრცე
„წმიდა ნინოს ცხოვრების“ ერთ ეპიზოდში.....143**

TATJANA KUHARENOKA

Latvia, Riga

**“The Long Way Round”. Peter Handke:
Between the Poetic Innovation and Literary Tradition.....146**

ТАТЬЯНА КУХАРЕНОК

Латвия, Рига

**„Медленное возвращение домой“.
Петер Хандке: между поэтическим
новаторством и литературной традицией.....146**

JOANNA KULA

Poland, Wroclaw

Tradition and Modernity in Alisa Ganieva's Novels.....148

ЙОАННА КУЛА

Польша, Вроцлав

Традиция и современность

в прозе Алисы Ганиевой.....148

NONA KUPREISHVILI

Georgia, Tbilisi

Akaki and the Process of

Professionalization of Georgian Literature.....149

ნონა კუპრეიშვილი

საქართველო, თბილისი

აკაკი და ქართული მწერლობის

პროფესიონალიზაციის პროცესი.....149

NESTAN KUTIVADZE

Georgia, Kutaisi

Georgian Literary Tale on the

Boundary of the XX-XXI Centuries.....151

ნესტან კუტივაძე

საქართველო, ქუთაისი

ქართული ლიტერატურული

ზღაპარი XX-XXI საუკუნეთა მიჯნაზე.....151

VERA KVANTRE

Georgia, Kutaisi

The role of Fantasy in the 19th Century

Writers Creativity. Traditions and Innovations.....154

ВЕРА КВАНТРЕ

Грузия, Кутаиси

Роль фантастики в творчестве

писателей 19 века. Традиции и новаторство.....154

MANANA KVATAIA

Georgia, Tbilisi

An Enigmatic Algorhythm of Classics.....155

მანანა კვათაია

საქართველო, თბილისი

კლასიკის მარადიულობის ენიგმური ალგორითმი.....155

NINO KVIRIKADZE

Georgia, Kutaisi

**Concerning Traditional/Non-traditional
Use of Means of Expression in the Text of
Thomas Mann’s “Buddenbrooks”.....158**

НИНО КВИРИКАДЗЕ

Грузия, Кутаиси

**К вопросу о традиционном/нетрадиционном
использовании изобразительных средств
в тексте романа Томаса Манна «Будденброки».....158**

JŪRATĖ LANDSBERGYTĖ-BECHER

Lithuania, Vilnius

**Lithuanian Tradition of Political Poetics and the
Discourse of the New Historicism.....160**

LIONE LAPINSKIENE

Lithuania, Panevezys

**Georgian Motives in Lithuanian
Literary Tradition at the Beginning
of the Twentieth Century.....161**

ЛИОНЕ ЛАПИНСКЕНЕ

Литва, Паневежис

**Грузинские мотивы в литературной
традиции Литвы в начале XX в.161**

ELIZAVETA LITOVSKAYA

Russia, Ekaterinburg

Traditions of the Culinary Text's

Genre as an Object of Re-thinking of

Modern Russian Blogosphere.....163

ЕЛИЗАВЕТА ЛИТОВСКАЯ

Россия, Екатеринбург

Традиции жанра кулинарного

текста как объект переосмысления

современной русской блогосферы.....163

YORDAN LYUTSKANOV

Bulgaria, Sofia

Tradition, Individual Talent and

the Inbetween: Vjacheslav Ivanov

compared to T. S. Eliot.....165

MARIA MASARSKAJA

Belgium, Brussel

The role of Isaak Babel as a

Master of the Expressive

Speech in Russian Prose.....166

МАРИЯ МАСАРСКАЯ

Бельгия, Брюссель

Роль И.Бабея как мастера

художественного своеобразия слова

в русской прозе.....166

ALAAELDIN MAHMOUD

Kuwait, Egaila

(In)visible Men: Ambivalent Attitudes of the

Arab *Nahḍah* and Harlem Renaissance Poets

Towards Their Own Traditions.....167

TRISTAN MAKHAURI

Georgia, Tbilisi

Gamzrdeli by Akaki Tsereteli and

Argun Seidiki by Mikhail Lakerbai

Comparative Analysis.....168

ტრისტან მახაური

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთლის „გამზრდელი“ და

მიხეილ ლაკერბაიას „არგუნ სეიდიკი“

(შედარებითი ანალიზი).....168

NAIDA MAMEDKHANOVA

Azerbaijan, Baku

A. Tzereteli's Creativity in Perceprio of

Azerbaijani Poet-Translator Abbas Sahhat.....170

НАИДА МАМЕДХАНОВА

Азербайджан, Баку

Творчество А.Церетели

в восприятии азербайджанского

поэта-переводчика А.Сиххата.....170

KHVTISO MAMISIMEDISHVILI

Georgia, Tbilisi

Folkloric Motifs in

Story “Bnelo” by *Melania*.....172

ხვთისო მამისიმედიშვილი

საქართველო, თბილისი

ფოლკლორული მოტივები

მელანიას მოთხრობაში „ბნელო“172

DAVID MAZIASHVILI

Georgia, Tbilisi

“Mimetic Desire” in Tom Stoppard’s Works.....174

დავით მაზიაშვილი

საქართველო, თბილისი

„მიმეტური სურვილი“

ტომ სტოპარდის შემოქმედებაში.....174

TATIANA MEGRELISHVILI

Georgia, Tbilisi

Author and Comprehension of the Past:

Zahar Prilepin`s Reflections.....176

ТАТЬЯНА МЕГРЕЛИШВИЛИ

Грузия, Тбилиси

Автор и осмысление прошлого:

рефлексии Захара Прилепина.....176

DAREJAN MENABDE

Georgia, Tbilisi

Akaki Tsereteli and Literary Tradition of

Georgian Eulogistic Court Poetry.....178

დარეჯან მენაბდე

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთელი და ქართული

საკარო-სახოტბო პოეზიის

ლიტერატურული ტრადიცია.....178

SABA METREVELI

Georgia, Tbilisi

Woman and Love in

Totalitarian Literature Discourse.....180

საბა-ფირუზ მეტრეველი

საქართველო, თბილისი

ქალი და სიყვარული

საბჭოთა ტოტალიტარიზმის

ლიტერატურულ დისკურსში.....180

IRINE MODEBADZE

Georgia, Tbilisi

The Cultural Phenomenon’s Story

(Tradition and individual

creativity in translation).....182

ИРИНЭ МОДЕБАДЗЕ

Грузия, Тбилиси

История одного культурного феномена

(традиция и творческая

индивидуальность в переводе).....182

NINA MOROZ

Russia, Moscow

“The Road” by Cormac McCarthy:

Metamorphoses of American Tradition.....183

Н.А.МОРОЗ

Россия, Москва

Роман К. Маккарти “Дорога”:

метаморфозы американской традиции.....183

MAIA NASHKEBIA

Georgia, Tbilisi

Baroque Literature: Individual Talent

at the Threshold of the New Epoch

(Parallels: Georgia and France).....185

მაია ნაჭყებია

საქართველო, თბილისი

ბაროკოს ლიტერატურა: ინდივიდუალური

ტალანტი ახალი ეპოქის ზღურბლზე

(პარალელები: საქართველო და საფრანგეთი).....185

KETEVAN NADAREISHVILI

Georgia, Tbilisi

An Author in front of a Tradition:

Medea’s Mythical Tradition and

Apollonius Rhodius’ Argonautica.....187

ქეთევან ნადარეიშვილი

საქართველო, თბილისი

ავტორი ტრადიციის წინაშე:

მედეას მითოსური ტრადიცია და

აპოლონიოს როდოსელის „არგონავტიკა“187

FLORA NAJIYEVA

Azerbaijan, Baku

Literary “Leniniana” in Modern Artistic Interpretations.....189

ФЛОРА НАДЖИЕВА

Азербайджан, Баку

Литературная «Лениниана» в современных

художественных интерпретациях.....189

IRINA NATSVLISHVILI

Georgia, Tbilisi

Historiographic Tradition in the Context of

Georgian Historic Novel of the 20th Century.....191

ირინა ნაცვლიშვილი

საქართველო, თბილისი

ისტორიული ტრადიცია XX საუკუნის

ქართული ისტორიული რომანის კონტექსტში.....191

GALINA NEFAGINA

Poland, Slupsk

OBERIU Traditions in V. Kazakov’s Novels.....194

ГАЛИНА НЕФАГИНА

Польша, Слупск

Традиция обэриутов в романах В. Казакова.....194

LILIA NEMCHENKO

Russia, Ekaterinburg

Activity of Tradition.....196

Л.М. НЕМЧЕНКО

Россия, Екатеринбург

Активность традиции.....196

AVTANDIL NIKOLEISHVILI

Georgia, Kutaisi

The Issue of Religious Discourse

in Creative Work of Pridon Khalvashi.....198

ავთანდილ ნიკოლეიშვილი

საქართველო, ქუთაისი

ეროვნული საკითხის რელიგიური დისკურსი

ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედებაში.....198

MAIA NINIDZE

Georgia, Tbilisi

Concepts Related to the Image of

“Woman – Wife” in Akaki Tsereteli’s Fiction.....200

მაია ნინიძე

საქართველო, თბილისი

„ქალი – ცოლის“ სახესთან დაკავშირებული

კონცეპტები აკაკი წერეთლის თხზულებებში.....200

SEVDA NOVRUZALIEVA

Azerbaijan, Baku

Chekhov and Petrushevskaya:

specific aspect of dramatic art.....203

СЕВДА НОВРУЗАЛИЕВА

Азербайджан, Баку

Чехов и Петрушевская: специфика

драматургического творчества.....203

OTAR ONIANI

Georgia, Tbilisi

Amirani in Akaki Tsereteli’s Creativity.....205

ოთარ ონიანი

საქართველო, თბილისი

ამირანი აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში.....205

TAMAR PAICHADZE

Georgia, Tbilisi

**Cultural-Historic Orientation - Inspiration for
The Georgian Literature Process.....207**

თამარ პაიჭაძე

საქართველო, თბილისი

**კულტურულ-ისტორიული ორიენტაცია –
გამოწვევა ლიტერატურული პროცესისათვის.....207**

KIAN PISHKAR

NOOSHIN NASERY

Iran, Jieroft City

**The Effect of Teaching Modern American
Drama on EFL Learner’s English Speaking
Fluency under Varying Time Conditioning.....210**

NINO POPIASHVILI

Georgia, Tbilisi

**National Literary Canon and Dictatorship
(Stalin and Akaki’s “Suliko”).....211**

ნინო პოპიაშვილი

საქართველო, თბილისი

**ნაციონალური ლიტერატურის
კანონი და დიქტატურა
(სტალინი და აკაკის „სულიკო“).....211**

MANANA PKHAKADZE

Georgia, Tbilisi

“Media” by Akaki Tsereteli.....213

მანანა ფსაპაძე

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთლის „მედია“213

NANA PHRUIDZE

Georgia, Tbilisi

“The Spinous Thorn” of

Akaki’s Publication.....215

ნანა ფრუიძე

საქართველო, თბილისი

აკაკის პუბლიცისტიკის

„პირწვეტიანი ეკალი“215

IRMA RATIANI

Georgia, Tbilisi

**20th Century Georgian Émigré Writing
and Traditional Georgian Narrative**

***Issue of Identity*.....217**

ირმა რატიანი

საქართველო, თბილისი

XX საუკუნის ქართული ემიგრანტული

მწერლობა და ტრადიციული ქართული

ნარატივის იდენტობის საკითხი.....217

ANGELINA SAULE

Russia, Sainkt Petersburg

Poetics of Desire: the “Shiftology” of

Desire in Modernism as Expressed

in the Work of Khlebnikov,

Quabbani and Cummings.....219

SHORENA SHAMANADZE

Georgia, Tbilisi

**European Tradition of Family Saga
and Georgian Experience From
Akaki Tsereteli’s “My Adventure” to
Nino Kharatishvili’s “The Eighth Life”220**

შორენა შამანაძე

საქართველო, თბილისი

**საოჯახო რომანის ევროპული
ტრადიცია და ქართული გამოცდილება
(აკაკი წერეთლის „ჩემი თავგადასავალიდან“
ნინო ხარატიშვილის „მერვე სიცოცხლემდე“).....220**

TAMAR SHARABIDZE

Georgia, Tbilisi

Satire and Humor in Akaki Tsereteli Poetry.....222

თამარ შარაბიძე

საქართველო, თბილისი

სატირა და იუმორი აკაკი წერეთლის პოეზიაში.....222

MANANA SHAMILISHVILI

MARI TSERETELI

Georgia, Tbilisi

**The Georgian Literary-journalistic
Interests of the Party Press in 1918-1921.....225**

მანანა შამილიშვილი

მარი წერეთელი

საქართველო, თბილისი

**1918-1921 წლების ქართული პარტიული
პრესის ლიტერატურულ-პუბლიცისტური
ინტერესები.....225**

YAROSLAVA SHEKERA

Ukraine, Kyiv

**Poems of Mao Zedong in the *Ci* Genre
and Classical Song *Ci*:**

Tradition and Innovation.....227

ЯРОСЛАВА ШЕКЕРА

Украина, Киев

**Стихи Мао Цзэдуна в жанре
цы и классические *цы* эпохи Сун:**

традиция и новаторство.....227

NATIA SIKHARULIDZE

Georgia, Tbilisi

Akaki Tsereteli in the Poetic Reception of Galaktioni.....229

ნათია სიხარულიძე

საქართველო, თბილისი

აკაკი წერეთელი გალაკტიონის

პოეტურ რეცეფციაში.....229

ALEXANDRE STROEV

France, Paris

**“Using the Biblical Images of
Henry Barbusse and Stalin in the**

Unreleased Script Entitled “The Creators” (1935)”.....230

А.Ф. СТРОЕВ

Франция, Париж

**Анри Барбюс и Сталин: использование
библейских образов в неопубликованном**

сценарии «Созидатели» (1935).....230

KHATUNA TABATADZE

Georgia, Tbilisi

Traditional Heritage of F.Sologub’s

Prose on the Works of Emigrants Writers.....231

ХАГУНА ТАБАТАДЗЕ

Грузия, Тбилиси

Традиционное наследие прозы

Ф.Сологуба в творчестве писателей эмигрантов.....231

LALI TIBILASHVILI

Georgia, Tbilisi

The Novelty in Shio Aragvispireli's Novels.....233

ლალი თიბილაშვილი

საქართველო, თბილისი

სიახლე შიო არაგვისპირელის ნოველებში.....233

NATALIA TIK

Russia, Tomsk

The Specificity of Italian Reception of Aleksandr Pushkin's

Novel "Eugene Onegin" in Accordance With

the National Literary Tradition.....235

Н. А. ТИК

Россия, Томск

Специфика итальянской рецепции романа

А.С. Пушкина "Евгений Онегин" в контексте

национальной литературной традиции.....235

ZH.ZH.TOLYSBAEVA

Kazakhstan, Kokshetau

Minus-method as the Method of the

Representation of the Gender Thinking

(on the material of the female prose of Kazakhstan).....237

Ж.Ж.ТОЛЫСБАЕВА

Казахстан, Кокшетау

Минус-прием как способ

репрезентации гендерного мышления

(на материале женской прозы Казахстана).....237

NANA TONIA

Georgia, Tbilisi

**The Basis of Tradition in the
Modern Artistic Thinking.....238**

ნანა ტონია

საქართველო, თბილისი

**ტრადიციულობის საფუძველი
თანამედროვე მხატვრულ აზროვნებაში.....238**

MAIA TSERTSVADZE

Georgia, Tbilisi

Nikoloz Baratashvili’s Attitude to Tradition.....239

მანა ცერცვაძე

საქართველო, თბილისი

**ნიკოლოზ ბარათაშვილის
მიმართება ტრადიციასთან.....239**

ELZHBIETA TYSHKOVSKA-KASPRZAK

Poland, Wroclaw

**Parody as a Negation of Tradition.
“Nikolai Nikolaevich” by Yuz Aleshkovsky
as a Parody of Occupational Novel.....242**

ЭЛЬЖБЕТА ТЫШКОВСКА-КАСПШАК

Польша, Вроцлав

**Пародия как отрицание традиции.
«Николай Николаевич» Юза Алешковского
как пародия на производственный роман.....242**

MAIA VARSIMASHVILI-RAPHAEL

France, Paris

**“Flecte Ramos, Arbor alta”: Remy de Gourmont
and the Meaning of Tradition.....243**

მანია რაფაელი-ვარსიმაშვილი

საფრანგეთი, პარიზი

“Flecte ramos arbor alta”:

რემი დე გურმონი და ტრადიციის ცნება.....243

ELIZABETH ZARDIASHVILI

Georgia, Tbilisi

“Akaki’s Monthly Collection” and Folklore.....245

ელისაბედ ზარდიაშვილი

საქართველო, თბილისი

„აკაკის თვიური კრებული“

და ხალხური სიტყვიერება.....245

IA ZUMBULIDZE

Georgia, Kutaisi

Folklore, Tradition and Genre of

“Fantasy” in Modern Russian Literature

(based on the M.Semenova’s trilogy “The Wolfhound”).....247

И.Г. ЗУМБУЛИДЗЕ

Грузия, Кутаиси

Фольклорная традиция и жанр

«фэнтези» в современной русской литературе

(на материале трилогии М.Семеновы «Волкодав»).....247

ZAZA ABZIANIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Reading by the Light of the ‘Dawn’
(The History and Interpretation of Akaki Tsereteli’s Poetic
Masterpiece)

There are poets who create their masterpieces in their youth. Akaki needed half his life to create ‘Dawn.’ Why did ‘Dawn’ shine through precisely at the mid-day of the poets life? What is the history of its creation and what semantic layers does this masterpiece contain? To start I will look at the diaries of Akaki’s contemporaries by the light of ‘Dawn,’ in order to trace his artistic evolution. (EkvtimeTakaishvili, AleksandreShatilovi, Davit Davitashvili, RusudanNikoladze.)

In 1887, when DimitriKipiani was killed in Stavropol, Akaki realized that this was not an ordinary murder of an established writer and public figure – it was a message to Georgian society from power structures intended to scare on a mass scale. But something different happened, and in the late 80-90’s of the nineteenth century Akaki’s work clearly represented the moral reaction of Georgian society to this challenge. Two to three months after the murder of Kipiani, Akaki writes and publishes in the journal ‘Iveria’ his poem ‘Georgians in Persia’ (‘Old Story’), where he clearly points to the final act of the tragedy which had occurred in Stavropol.

Another poet, or perhaps even a younger Akaki, would have been satisfied with such a response and would have considered his civic duty done. Akaki needed five years to fully express his attitude towards Kipiani, towards his achievements and martyr like demise. However, it is also obvious that for Akaki reminiscing about Kipiani was a way of considering his own mission and fate. With ‘Dawn’ Akaki created a rare artistic mirage – he took up place next to Kipiani’s phantom and naturally continued the monologue started by the other man.

The chief editor of the 15 volume collection of Akaki’s works, Giorgi Abzianidze, noted that ‘Dawn’ generalizes the unshakable will of the Georgian people on the path of seeking freedom. ‘Dawn’ ended one particularly fruitful period in Akaki’s work; a period, which started in 1880 with the publication of the ‘The Sick Person’ in the journal ‘Droeba.’

ზაზა აბზიანიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

კითხვა „განთიადის“ შუქზე («Чтение при свете «Рассвета») (აკაკის პოეტური შედეგის ისტორია და ინტერპრეტაცია)

არიან პოეტები, რომელნიც სიჭაბუკეშივე ქმნიან თავის შედეგებს. აკაკის ნახევარი ცხოვრება დასჭირდა იმისათვის, რომ „განთიადი“ დაეწერა. რატომ გამობრწყინდა „განთიადი“ მაინცდამაინც პოეტის ცხოვრების შუადღეს, როგორია მისი შემოქმედებითი ისტორია და როგორ სემანტიკურ შრეებს მოიცავს ქართული პოეზიის ეს შედეგრი?! მივყვით ამ კითხვებს. დასაწყისისათვის, „განთიადის“ შუქზე გავიკითხოთ იმდროინდელ მოგონებათა ფრაგმენტები, რომლებითაც შესაძლებელია აკაკის შემოქმედებითი ევოლუციის თვალმომხივება (ექვთიმე თაყაიშვილი; ალექსანდრე შატილოვი; დავით დავითაშვილი; რუსუდან ნიკოლაძე).

1887 წელს, როდესაც სტავროპოლში მოკლეს იქ გადასახლებული დიმიტრი ყიფიანი, აკაკი, ცხადია, იმთავითვე გრძნობდა, რომ დიმიტრი ყიფიანის მკვლელობა მხოლოდ გზიდან ჩამოცილება კი არ იყო გამოჩენილი მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის – ქართული საზოგადოების ერთგვარი გამონვევაც იყო და დაშინებაც ხელისუფლების მხრიდან.

საპირისპირო რამ მოხდა და XIX ს. 80-90-იანი წლების მიჯნაზე, აკაკის შემოქმედებამ ნათლად ასახა ქართული საზოგადოების ზნეობრივი რეაქცია ამ გამონვევაზე. დიმიტრი ყიფიანის მკვლელობიდან ორი თუ სამი თვის შემდეგ, აკაკი წერს და შემდგომ უკვე „ივერიაში“ აქვეყნებს ლექსს „ქართველები სპარსეთში“ („ძველი ამბავი“), რომელშიც მინიშნებით აღწერილია სტავროპოლში მომხდარი ტრაგედიის ფინალური აქტი.

სხვა პოეტი, ანდა, შესაძლოა თვითონ აკაკიც (ოღონდ სიყმანეილის ჟამს), ალბათ ამ გამოძახილით დაკმაყოფილდებოდა და თავის მოქალაქეობრივ ვალს შესრულებულად ჩათვლიდა. თითქმის ხუთი წელი დასჭირდა აკაკის იმისათვის, რომ სრულყოფილად გამოეხატა თავისი მიმართება დიმიტრი ყიფიანისადმი, მისი ღვაწლისა და მონამებრივად დასრულებული ცხოვრებისადმი. მაგრამ, ისიც ცხადია, რომ აკაკისათვის დიმიტრი ყიფიანის გახსენება იმავდროულად თავის მისიაზე

და ბედზე დაფიქრებაც იყო: „განთიადით“ აკაკიმ რაღაც იშვიათი მხატვრული მირაჟი შექმნა – უხილავად თვითონ ამოუღდა გვერდით დიმიტრი ყიფიანის ლანდს და მისი დანყებული მონოლოგი სრულიად ბუნებრივად განაგრძო.

აკაკი წერეთლისადმი თხზულებათა აკადემიური 15-ტომეულის მთავარი რედაქტორი გიორგი აბზიანიძე ხაზგასმით აღნიშნავდა, რომ „განთიადი“ განაზოგადებს ქართველი ხალხის გაუტყეხელ ნებისყოფას თავისუფლების ძიების გზაზე“.

„განთიადით“ დასრულდა ერთი, განსაკუთრებულად ნაყოფიერი პერიოდის აკაკის შემოქმედებისა – 1880 წელს „დროებაში“ მისი „ავად-მყოფის“ გამოქვეყნებით რომ დაიწყო.

SUSANBAR AGAMALIYEVA

*Azerbaijan, Nakhchivan Autonomous Republic, Nakhchivan
Nakhchivan State University*

Hemingway's Traditions in Modern American Prose

Ernest Hemingway is a writer who was a major influence on the formation and development of 20th century American literature. His rich literary heritage is manifested in modern American prose. His fame - and army of literary followers - is due both to his writings and his literary style. In particular, his short stories have impacted the generations of American fiction writers who came after him.

In 1970s and 1980s, a group of American writers started to pull from his experience and write in a simple prose, copying Hemingway's concise and profound style. Distinguished American writer Norman Mailer was greatly influenced by Hemingway. It should be noted that there are similarities between Mailer's and Hemingway's life styles as well as their professional careers. The topics of love death, imagination and dreams that are prevalent in Hemingway's works and his literary style are manifested in Mailer's writings as well.

Mailer's American Dream novel bears a resemblance to Hemingway's novels Farewell to Arms, True at First Light, and Hemingway's The Snows of Kilimanjaro story. This is proven once again by the fact that Mailer chose Hemingway as the main character of the American Dream novel, and that the story in the novel is narrated by Hemingway.

Analysis has shown that Hemingway's work has served as a school for modern American writers and the development of American fiction was based on his prose.

LEYLA ALIYEVA

Azerbaijan, Baku

Baku Slavic University

The Stages of Literature Translation in Azerbaijan

Literary translation in Azerbaijan has its history, present and development perspective. The addressing of Azerbaijani philologists to translation activity began in 40th of XIX century by A. Bakikhanov, who translated I.A. Krilov's fable "The Ass and Nightingale" into Azerbaijani. As for prose translation, child's stories by L. Tolstoy were the first books of Russian prose, translated into Azerbaijani.

Talented translators were in Azerbaijan both in past and nowadays. Famous literature translators, such as A. Bakikhanov, B. Musayev, Ilya and Dmitri Dadashidze, E. Mamedkhanli, V. Kafarov, S. Mamedzadeh, E. Akhundova and others created best samples of translation art.

Today in Azerbaijan new generation philologists, speaking foreign languages has grown up. It's also necessary to point out, that this new generation follow best traditions of Azerbaijani translating school and young translators can translate world classics on highest level.

Modern stage of translation activity in Azerbaijan is defined by aspire to successful integration into world spiritual space. So, modern stage is characterized by concrete steps and is of planned character. The activity of Baku Slavic University, attempts to translate the masterpieces of world literature, must be characterized as fact of great cultural importance.

In translation laboratory of Baku Slavic University a number of books, necessary for each philologist were translated from original, e.g. "Problems of Dostoyevski's poetics" by M. Bakhtin, "Introductory course of General Linguistic" by O. Kaseriou, "The Language and Thinking" by N. Khomski, "Nut Kernel" by L. Anninski, "Fascism" by J. Jeleu and others.

ЛЕЙЛА АЛИЕВА

Азербайджан, Баку

Бакинский славянский университет

Этапы развития художественного перевода в Азербайджане

Художественный перевод в Азербайджане имеет свою историю, своё настоящее и перспективы развития. Обращение азербайджанских переводчиков к творчеству русских писателей берёт своё начало в 40-е годы XIX века. Переводом басни И.А.Крылова «Осёл и соловей» выдающийся азербайджанский писатель А.Вакиханов заложил основы перевода русской поэзии на азербайджанский язык. Первыми переводами русской прозы на азербайджанский язык были детские рассказы Льва Толстого.

В Азербайджане во все времена были и сегодня есть талантливые переводчики – А. Бакиханов, Н.Везиров, Энвер Мамедханлы, Бейдулла Мусаев, Илья и Дмитрий Дадашидзе, Владимир Кафаров, Сиявуш Мамедзаде, Эльмира Ахундова и многие другие, которые смогли создать достойные образцы переводческого искусства.

В современном Азербайджане выросло новое поколение филологов, хорошо владеющих иностранными языками. Важно отметить и то, что это новое поколение, продолжая традиции азербайджанской переводческой школы, способно более качественно выполнять совершенно новые переводы мировой классики.

Современный этап переводческой деятельности в Азербайджане определяется стремлением успешно интегрироваться в мировое духовное пространство. В принципе настоящий этап характеризуется определёнными конкретными шагами в этом направлении, которые носят плановый характер.

В этой связи как факт большого культурного значения необходимо отметить деятельность Бакинского славянского университета, предпринявшего перевод шедевров мировой филологической мысли. Здесь в лаборатории по проблемам перевода были переведена с оригинала серия книг, которые необходимы современному филологу. Это «Проблемы поэтики Достоевского» М.Бахтина, «Введение в общую лингвистику» О.Касериу, «Язык и мышление» Н.Хомского, «Ядро ореха» Л.Аннинского, «Фашизм» Желю Желева и др.

IVANE AMIRKHANASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Author of Hagiographical Composition

The work aims to answer the following questions: who is the author of hagiographical composition – simply a writer or a person chosen by providence? Does he choose the theme by himself or on the contrary, the theme chooses him?

The lives and deeds of the saints are generally fixed, preserved in the super-memory and also exist in the consciousness of the believers as a general memory but as man's memory is limited. Therefore, for the fact not to be forgotten, it is needed to transform the memory into tradition, put it into historical time, make it mundane, and reduce it from spiritual generalization to its concrete manifestation, cognitive. The author is responsible for the fulfillment of this task and he performs the work in a particular way so that he is independent but, at the same time, does not go beyond the frames of tradition.

The manifestation of an imperative character of tradition is also the fact that the author does not choose the theme by his own will, moreover, from moral and ethic viewpoints opposes to accept it but tradition has no less power than the fate – the author takes the order offered by spiritual father or the person who remembers the story, who is included in the course of tradition. The author specially warns the reader that he only makes projection of the story and does not use the device of literary fiction which seems to be a prerogative of secular literature.

The author is given the theme by order and he tries hard to approximate the moment of inspiration for which he addresses the intensity of attitude.

This immanent complex of classical period of Georgian hagiography is broken later and acquires the meaning of a simple etiquette.

ივანე ამირხანაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აგიოგრაფიული ნაწარმოების ავტორი

გამოკვლევა მიზნად ისახავს პასუხი გაეცეს კითხვებს: ვინ არის აგიოგრაფიული ნაწარმოების ავტორი — უბრალოდ მწერალი თუ განგების ნებით არჩეული პიროვნება? თვითონ ირჩევს იგი თემას, თუ პირიქით, თემა ირჩევს მას?

წმინდანთა საქმენი, მათი ცხოვრება ზოგადად დაფიქსირებულია, შენახულია უზენაეს მეხსიერებაში, ის მორწმუნეთა შეგნებაშიც არსებობს, როგორც ზოგადი ხსოვნა, მაგრამ, ვინაიდან ადამიანის მეხსიერება შეზღუდულია, ამიტომ, ფაქტი დავინყებას რომ არ მიეცეს, საჭიროა ხსოვნის გარდაქმნა ტრადიციად, ისტორიულ დროში ჩასმა, გამინიერება, საღვთო ზოგადობიდან კონკრეტულზე, შეცნობადზე დაყვანა. ამ საქმის აღსრულება ავტორს ევალება და ისიც თავის საქმეს ისე აკეთებს, რომ ერთდროულად დამოუკიდებელიც არის და არც ტრადიციის ჩარჩოებს არღვევს.

ტრადიციის იმპერატიული ხასიათის გამოხატულებაა ისიც, რომ ავტორი თავისი ნებით არ ირჩევს თემას, მეტიც, შინაგანად, მორალურ-ეთიკური თვალსაზრისით ეწინააღმდეგება მის მიღებას, მაგრამ ტრადიციას ბედისწერაზე ნაკლები ძალა როდი აქვს — ავტორი ღებულობს შეკვეთას, რომელსაც სთავაზობს სულიერი მამა ან ის ადა-მიანი, ვისაც ახსოვს ამბავი, ვინც ჩართულია ტრადიციის მდინარებაში. ავტორი საგანგებოდ აფრთხილებს მკითხველს, რომ ის მხოლოდ ამბის უბრალო პროეცირებას ახდენს და არ იყენებს მხატვრული გამონაგონის ხერხს, რომელიც, როგორც ჩანს, საერო მწერლობის პრეროგატივად მიაჩნია.

ავტორს შეკვეთით ეძლევა თემა და ის ყველანაირად ცდილობს მოიახლოვოს ინსპირაციის (შთაგონების) მომენტი, რისთვისაც მიმართავს განწყობის ინტენსირებას.

ქართული აგიოგრაფიის კლასიკური ხანის ეს იმანენტური კომპლექსი შემდგომში ირღვევა და უბრალო ეტიკეტის მნიშვნელობას იძენს.

MAIA ARVELADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

**Akaki Tsereteli a Guard of National Traditions and in
“The Svan’s Affair”**

“Each nation has its own, different from one another, face and it must have the look of literature as a mirror of this or that nation as a special color “. Akaki Tsereteli has repeatedly expressed this view in his journalistic writings. Collecting folk tales and expressions the whole life the poet was founding the different natures, which were characteristic of only the Georgian traditions.

In his writings and speeches A. Tsereteli described the typical traditions of this or that region. Poet will not avoid comparing the old with the modern practices of curious episodes description. However, the writer presents himself as a protector mainly of tradition. For example, in 1861 the poet commented an essay “Small Thing” published in “Iveria” (№ 161) where the Imereti Bishop Leonidas decree issued the tradition of weeping of the dead. Akaki described and protected the burial ritual in Georgia by means of facts, historical, psychological and social studies.

Over the Svaneti armed rebellion of 1875-1876 the drumhead court-martial was held on December 1, 1876 in Kutaisi city, where A. Tsereteli was represented as a defender. Akaki declared about the phenomenon of free Svaneti and crime itself In his opinion, despite the fact that the most unacceptable of all time was considered a crime, they still deserved to justify the step taken by this tribe because it was internally induced crime.

In 1892 Gas. “Iveria” (№№ 128, 130-133, 137, 141) fully published N. Nikoladze’s feuilleton ”Svan anxiety”. The point is that during the uprising, on July 7, 1875, N. Nikoladze was appointed as a governor interpreter and current events at the epicenter of the uprising until the end. That is why his feuilleton at the same time can be accepted as a documentary material. It clearly defines the causes of the rebellion, which are directly affected and was spoken about Svan human nature and traditions in Akaki’s speech at the court.

მანია არველაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკი წერეთელი და ნიკო ნიკოლაძე „სვანების საქმეში“ (რუსულენოვანი გამოსვლები)

აკაკი წერეთლის თხზულებათა აკადემიური ოცტომეულის მე-16 ტომი მთლიანად დაეთმო მწერლის რუსულენოვან პუბლიცისტურ წერილებს, პიესებსა და ფელეტონებს. ტომში რამდენიმე ათეულ გამოუქვეყნებელ წერილთან ერთად იბეჭდება აკაკის გამოსვლა ე. წ. სვანების სასამართლო პროცესზე.

1875-1876 წლის სვანეთის შეიარაღებული აჯანყების ქომაგი ა. წერეთელი სვანების ფენომენისა და აჯანყების გამომწვევ მიზეზებს განიხილავს სასამართლო პროცესზე, რომელიც 1876 წლის 1 დეკემბერს საველე პირობებში გაიმართა ქ. ქუთაისში.

პირდაპირობითა და მწარე გამოთქმებით ცნობილ აკაკის ამ თვისებისთვის არც სამხედრო სასამართლოზე დამცველად გამოსვლისას უღალატია. აკაკიმ სიტყვა თავისუფალი სვანეთის ფენომენისა და დანაშაულის მცნების ახსნით დაიწყო. მისი აზრით, მიუხედავად იმისა, რომ მკვლელობა ყველა დროისთვის ყველაზე მიუღებელ დანაშაულად მიიჩნეოდა, სვანების მიერ გადადგმული ეს ნაბიჯი მაინც იმსახურებდა გამართლებას, რადგანაც ის იძულებით გამოწვეული დანაშაული იყო.

სამოცდაათიანი წლების პრესა თითქმის ყოველდღიურად აშუქებდა სვანეთში მიმდინარე ტრაგიკულ მოვლენებს, როგორც ქართული, ისე რუსული პრესის მეშვეობით, თუმცა ა. წერეთლის ზემოაღნიშნული სიტყვა მის სიცოცხლეში არ გამოქვეყნებულა (პირველად დაიბეჭდა 1945 წელს „საისტორიო მოამბეში“ (№ 1)). რუსულენოვანი გამოსვლის ხელნაწერი ავტოგრაფი დაცულია საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ნიკო ნიკოლაძის საარქივო კატალოგში.

1892 წელს გაზ. „ივერია“ (№№ 128, 130-133, 137, 141) სრულად აქვეყნებს ნ. ნიკოლაძის ფელეტონს „სვანების აღელვება“. საქმე ისაა, რომ აჯანყების პერიოდში, 1875 წლის 7 ივლისს, ნ. ნიკოლაძე გუბერნატორის თარჯიმნად დაინიშნა და მიმდინარე მოვლენების ეპიცენტრში იმყოფებოდა აჯანყების დასრულებამდე. ამიტომაც მისი ფელეტონი იმავდროილად დოკუმენტურ მასალას წარმოადგენს, რომელშიც ნათ-

ლად იკითხება აჯანყების ის გამომწვევი მიზეზები, რომლებზეც აკაკი საუბრობდა არა მარტო სასამართლო პროცესზე, არამედ რამდენიმე პუბლიცისტურ ნერილში.

IRINA BAGRATION-MUKHRANELI

Russia, Moscow

Moscow Psychological-Pedagogical University

The Paradox of the Genre – Idyll “At Death”

“Lies the haze on old steps” A. P. Chudakov recognized as the best Russian novel, received the award “Booker” in the twenty-first century. The individual style of the author, an eminent literary critic, expert on the works of Chekhov, are of high literary skill and is formed on the reticle different, sometimes paradoxical combination of traditions.

The novel genre is marked as “Roman-idyll”. But the original title of the novel was the Death of my grandfather”. That is, the idyll “at death,” the idyll-Elegy. The complexity of the semiotic encoding of the novel is the two-part design, as it is recorded in the diaries of the author: “to Try to write a story of a young man of our age, using autobiographical material, but not letting his portrait” (p. 502). To show the organic connection between the Grandfather and the grandson, not just a family connection, attachment, and double portrait on the background of continuous historical development of Russia for a hundred years, then, as she remained in ordinary life — the second task of the novel. From microfragments lyrically rich, ironic descriptions of this life, is the structure of the novel, devoid of a clearly expressed story.

The novel also reads and combating family for the inheritance, and the author of the spiritual Heritage of the culture, the bearer of which was my Grandfather. No events of classic bucolic idyll in the Kazakhstani city of Kabacinski prewar and wartime twentieth century, it is not. Unless noted untouched, beautiful nature. But, nevertheless, Roman Chudakova is one of the brightest works of Russian literature of recent times.

Weirdos creates the myth. The myth of the righteous, which is represented by the character from the worldly point of view character is far from perfect. But he lives the truth and dies on Easter.

Idyll Weirdos calls his novel because of the tradition of faith and culture is stronger than politics, dictatorship. The continuity of life grinds any ideologism and strata of life depicted in the novel retains the light and the sense among the tragic stories of Russian life.

И.Л. БАГРАТИОН-МУХРАНЕЛИ

Россия, Москва.

Московский Городской Психолого-Педагогический Университет (МГППУ)

Парадоксальность жанра – идиллия «на смерть»

«Ложится мгла на старые ступени» А.П.Чудакова признан лучшим русским романом, получившем премию «Букер» в XXI веке. Индивидуальный стиль автора, выдающегося литературоведа, специалиста по творчеству Чехова, отличается высоким писательским мастерством и складывается на перекрещении различных, порой парадоксально сочетаемых традиций.

Жанр романа обозначен как «роман-идиллия». Но первоначальное заглавие романа было «Смерть деда». То есть идиллия «на сЫмьмерть», идиллия-элегия. Сложность семиотического кодирования романа состоит в двусоставном замысле, как это фиксирует в дневниках автор: «Попробовать написать историю молодого человека нашей эпохи, используя автобиографический материал, но не давая своего портрета» (с.502). Показать органическую связь Деда и внука, не просто семейную связь, привязанность, а двойной портрет на фоне непрерывного исторического развития России за сто лет, то, как она сохранялась в обычной жизни — вторая задача романа. Из микрофрагментов лирически насыщенного, ироничного описания этой жизни, складывается структура романа, лишенная четко выраженной фабулы.

Роман также прочитывается и как борьба родных за наследство, а автора за духовное Наследие той культуры, носителем которой являлся Дед. Ни о каких буколических событиях классической идиллии в Казахстанском городе Чебачинске предвоенной и военной поры XX века, речь не идет. Разве что отмечается нетронутая цивилизацией, удивительной красоты природа. Но, тем не менее, роман Чудакова — одно из самых светлых произведений русской литературы последнего времени.

Чудаков создает миф. Миф о праведнике, который представлен персонажем с житейской точки зрения с характером далеко не идеальным. Но он живет по правде и умирает на Пасху.

Идиллией Чудаков называет свой роман потому, что традиция веры и культуры сильнее политики, диктатуры. Непрерывность жизни перемалывает любой идеологизм и толща жизни, показанная в романе, сохраняет свет и смысл среди трагической истории русской жизни.

NINO BALANCHIVADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Akaki's Outlook Expressed by Dream

Human's outlook on the basis of the real perception of the world expresses the main principles and values of the life. Thus, each creator chooses the several genres for expression of the ideas and points of view. We highlight the issue of the dream, that is loaded by particular ideology. In this case the very interesting aspect is not only "what" but "how" the idea is expressed, as well.

It is obvious that the monks who are on the highest spiritual height don't pay their attention on the dream, but the simple, mortal people gives the special significance to the phenomenon. Thus, Akaki made the priest Kirile to tell this dream and not the simple man, so this "mystical" and "mysterious" vision was the manifestation of prediction: "The Monastery of Alaverdi was in ownership of sanke" – tells with trembling voice the priest Kirile.

"Snake" is mentioned with the different epithets in different fairy tales and mythological narratives: "Dragon", "Whale" in Khtonik world, "fire emitting dragons", that is the embodiment of the evil and malignancy. This is the trial for the epical- mythological hero, that should be passed by him, to make great deeds after dealing with this trial.

If the hero, in the mythological tale, makes free the sun swallowed by the dragon, he struggles for his beauty fiancée's freedom in the fairy tale. As more traditional is the national literature as much possibility it has for the creation of the hero that is full of national identity of the specific epoch.

Akaki, who was the prominent figure struggling for the national liberty paid the great interest to folklore that played great role in awakening national

awareness. Thus, Akaki gave poetic life and great significance to folklore heroes. In his great poem “Tornike Eristavi” he particularly highlights the vision: “Nino, Ketevan and Tamar itself came to the country”, to give new life to the past

Akaki uses folklore for giving new life to the past without any hesitation, as “forgetting the past and neglecting it is the trend for dying the nation”

წინო პალანჩივაჰი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

სიზმრით გამოხატული აკაკის მსოფლმხედველობა

ადამიანის მსოფლმხედველობა სამყაროს რეალური აღქმის საფუძველზე ავლენს უმაღლეს ღირებულებებსა და ცხოვრების ძირითად პრინციპებს; ამიტომ ყოველი შემოქმედი თავისი სათქმელის გადმოსაცემად არაერთ ჟანრსა თუ გამოსახვის საშუალებას მიმართავს. ამჯერად ყურადღებას გავამახვილებთ სიზმარზე, რომელსაც გარკვეული იდეური თუ ფუნქციური დატვირთვა ენიჭება. ამ შემთხვევაში საინტერესოა არა მხოლოდ „რა“, არამედ – „როგორ“, რა ფორმით. ვლინდება სათქმელი...

მართალია, სულიერ სიმაღლეზე მყოფი ბერები სიზმარს ყურადღებას არ აქცევენ, მაგრამ უბრალო ერისკაცი მრავლისმეტყველად წარმოსახავს მას. სწორედ ამიტომ ეს სიზმარი არა უბრალო ერისკაცს, არამედ კირილე მღვდელს ათქმევინა აკაკი წერეთელმა და ამით უფრო მეტად „მისტიკური“, „იდუმალი“ ჩვენება გარდუვალი წინასწარმეტყველური გახადა: „ალავერდის მონასტერს უწმინდური დაჰპატრონებოდაო“ – ათრთოლებული ხმით ყვება კირილე მღვდელი (მოთხრობა „ბაში აჩუკი“).

უწმინდური სხვადასხვა ეპითეტით მოიხსენიება ზღაპრებსა თუ მითოლოგიურ გადმოცემებში: „გველეშაპი“, ხთონური სამყაროს „ვეშაპი“, „პირცეცხლი“ ან „ქარცეცხლი“, რომელიც ჯადოსნურ ზღაპრებსა თუ მითებში ბოროტების განსახიერებაა. იგი მითო-ეპიკური გმირის აუცილებელი განსაცდელია, რომელიც უნდა გაიაროს მან, რათა ახალქმედებათა ასპარეზი გაიშალოს მის წინაშე.

თუ მითოსში გმირი გველეშაპისაგან ჩაყლაპულ მზეს ათავისუფლებს, ზღაპარში იგი თავისი საცოლის (მზეთუნახავის) გათავისუფ-

ლებისთვის იბრძვის. რამდენადაც „დიდი ტრადიციების მქონეა ეროვნული ლიტერატურა, იმდენად დიდი შესაძლებლობა აქვს, შექმნას ეპოქის სახის განმსაზღვრელი პრინციპებითა და სპეციფიკური ეროვნული ნიშნებით აღბეჭდილი ადამიანი“.

ეროვნული თავისუფლებისათვის მებრძოლი აკაკი ხალხურ სიტყვიერებას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა, რაც ხელს უწყობდა ქართული ეროვნული ცნობიერების გამოღვიძებას; ქართველ ხალხს ჯერ სძინავს, გამოღვიძებას არ აპირობსო“, ამიტომ ფოლკლორიდან აღებულ მხატვრულ მოტივებსა თუ ფოლკლორული გმირების სახეებს აკაკი ახალ პოეტურ სიცოცხლეს ანიჭებდა. თავისი სათქმელის უკეთ გამოხატვის მიზნით სულმნათი პოემა „თორნიკე ერისთავი“ საგანგებოდ გამოყოფს ხილვას: „ქვეყნად ჩამოსულიყვნენ ნინო, ქეთევან და თვით თამარი“, რათა წარსული გაეცოცხლებინა.

ერის წარსულის გაცოცხლებისათვის ზეპირსიტყვიერებას მიმართავს აკაკი უყოყმანოდ, რადგან „წარსულის დავინყება წარსულზე ხელის აღებაა, იმისი დაკარგვა, დავინყება კი ერის სიკვდილია“.

TAMAR BARBAKADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Shota Chantladze's Verse – against the Background of Tradition and Innovation

According to the aesthetics of reception, Shota Chantladze's attitude to the tradition of Georgian verse can be regarded by means of concretization-reconstruction of those “places of indeterminacy” (R.Ingarden) presented in abundance in his reflective lyrics. In this respect of special importance is the verse “I” written in 1949 in which the poet addresses citation (“My body as many others like it walks the streets”) and recognizes Paolo Iashvili's unrivaled authority; in the lyrics of the same period (1949-1950) Sh.Chantladze singles out his distant and closest predecessors of his verse: Georgian classical verse and “The Blue Horns” (Tsisperqantselebi) movement. It is also interesting to note that when referring to himself the poet claims on a spiritual kinship with Nikoloz Baratshvili (*Reflections by the New Mtkvari Bank, To N.Baratashvili*); self-recognition: “I am

singing like a broken reed stalk” in 1952, before the rehabilitation of the “Blue Horns” confirms the appearance of a successor to poetic traditions of Paolo and Titsian (“To Eduard. The verse written by order from one’s own self”, “...When my heart does not cry”, etc.).

Shota Chantladze’s free verse, is supposedly, inspired by Paolo Iashvili’s innovative free verse (“I remember when the spring like a peacock”). Georgian soviet “poetry-catastrophe” of the 1940s-50s is opposed by Shota Chantladze with the poetry of “light eye” and a “naked soul” as he says bitter truth of Paolo and Titsian’s suicide. According to the Bloom’s theory of influence (so-called *The Anxiety of Influence*) if we try to explain this phenomenon during Shota Chantladze’s relation to Paolo Iashvili and Titsian Tabidze, we will probably base on klineman or the phase of poetic variety. By trope klineman is an irony.

Irony as “justification” of poetry (Remy de Gourmont), one of the pillars of symbolism, presented theoretically and by creative practice in Titsian and Paolo’s poetry, was accepted by Shota Chantladze’s post-modernist lyrics and remade as the only way out of a lyrical hero from the epoch of crisis in illogical, hostile environment (“Who or What am I?”, “The Dance of Death ...”, “Manifesto”, “I do not laugh, I ridicule”, etc.).

Chantladze’s lyrical masterpiece “Here One Time” renders the epoch of darkness and break of traditional belief by means of nine-syllable rhythmic meters (3/3/3/) and Galaktion’s “Autumn.” seems to be a poetic reminiscence. For the first time the blend of Georgian modernist poetry traditions with postmodernist innovations of the forties-fifties appeared in Shota Chantladze’s lyrics (free verse, blank verse, several different strophes united in one verse, heterosyllabic and isosyllabic, conventional verse rich, original, frequently arranged with exotic rhythms, etc.).

Against the background of a “cosmic coldness” Sh. Chantladze’s poems require the modern reader to separate “verse” and “thought”: Georgian poet’s traditional gaze (“Let him look into my eyes, illuminated with the rays of divine light”) can be read in extremely innovative, new structure.

თამარ ბარბაქაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

შოთა ჩანტლაძის ლექსი — ტრადიციისა და ნოვაციის ფონზე

შოთა ჩანტლაძის დამოკიდებულება ქართული ლექსის ტრადიციასთან, რეცეფციული ესთეტიკის მიხედვით, შეიძლება განვიხილოთ იმ „განუსაზღვრელი ადგილების“ (რ. ინგარდენი) კონკრეტიზაცია-რეკონსტრუქციით, რომლებიც ასე მრავალია მის რეფლექსიურ ლირიკაში. ამ მხრივ განსაკუთრებით საყურადღებოა 1949 წელს დაწერილი ლექსი „მე“, რომელშიც პოეტი ციტაციას („დადის ქუჩაში ბევრის მსგავსი ჩემი სხეული“) მიმართავს და აღიარებს პაოლო იაშვილის გადაულახავ ავტორიტეტს; ამავე პერიოდის (1949-1950 წწ.) ლირიკაში, შ. ჩანტლაძემ გამოკვეთა თავისი ლექსის შორეული და უახლოესი წინაპრები: ქართული კლასიკური ლექსი და „ცისფერყანწელები“; საგულისხმოა აგრეთვე, რომ საკუთარ თავს პოეტი ნიკოლოზ ბარათაშვილის სულიერ ნათესავად მიიჩნევს („ფიქრები ახალ მტკვრის პირას“, „წ. ბარათაშვილს“); თვითაღიარება: „მე ვმდერი, როგორც დამსხვრეული ლერწამის ღერი“ 1952 წელს, „ცისფერყანწელთა“ რეაბილიტაციამდე, პაოლოსა და ტიცციანის პოეტური ტრადიციების გამგრძელებლის გამოჩენას გვიდასტურებს („ედუარდს. ლექსი დაწერილი შეკვეთით საკუთარ თავისაგან“, „:როდესაც გული არ ტირის“ და სხვ.).

შოთა ჩანტლაძის ვერლიბრი, სავარაუდოა, პაოლო იაშვილის თავისუფალი ლექსის ნოვაციითაც არის შთაგონებული („:მახსოვს, როდესაც გაზაფხულმა ფარშევანგივით“). XX ს. 40-50-იანი წლების ქართულ საბჭოთა „პოეზია-კატასტროფას“ შოთა ჩანტლაძე უპირისპირებს „ნათელი თვალისა“ და „გაშიშვლებული სულის“ პოეზიას, როგორც ამბოხს, მწარე სიმართლეს პაოლოსა და ტიცციანის შეწყვეტილი სიცოცხლის გამო. გავლენის ბლუმისეული თეორიის (ე.წ. „გავლენის შიში“) მიხედვით თუ შევეცდებით ამ მოვლენის ახსნას, პაოლო იაშვილსა და ტიცციან ტაბიქესთან შოთა ჩანტლაძის მიმართებისას, ალბათ, კლინემანის, ანუ პოეტური ნაირთქმანის ფაზას დავეყრდნობით. ტროპულად კლინემანი ირონიაა.

ირონია, როგორც „გამართლება პოეზიისა“ (რემი დე გურმონი), სიმბოლიზმის ერთ-ერთი საყრდენი, ტიცციანისა და პაოლოს პოეზი-

აში, თეორიულად და შემოქმედებითი პრაქტიკით წარმოდგენილი, შოთა ჩანტლადის პოსტმოდერნისტულმა ლირიკამ მიიღო და გადაამუშავა, როგორც კრიზისული ეპოქის ლირიკული გმირის ერთადერთი გამოსავალი ალოგიკურ, მტრულ გარემოში („ვინ ვარ და რა ვარ“, „სიკვდილის როკვა...“, „მანიფესტი“, „მე არ ვიციანი, მე დავციანი“ და ა.შ.).

შ. ჩანტლადის ლირიკული შედეგები „აქ ერთ დროს“ ეპოქის სიცივესა და ტრადიციული რწმენის მსხვერველს ცხრამარცვლიანი საზომის (3/3/3) რიტმით გადმოსცემს და გალაკტიონის „შემოდგომა უმანკო ჩასახების“ მამათა სავანეში“ პოეტურ რემინისცენციად გვესახება. ქართული მოდერნისტული პოეზიის ტრადიციების შერწყმა პოსტმოდერნისტულ ნოვაციებთან XX ს. 40-50-იან წლებში პირველად შოთა ჩანტლადის ლირიკაში გამოჩნდა (ვერლიბრი, ურითმო ლექსი, ერთ ლექსში რამდენიმე, სხვადასხვასაზომიანი სტროფის გაერთიანება, ჰეტეროსილაბური და იზოსილაბური, მდიდარი, ორიგინალური, ხშირად ეგზოტიკური რითმებით გამართული კონვენციური ლექსი და ა.შ.).

„კოსმიური სიცივის“ ფონზე, შ. ჩანტლადის ლექსები თანამედროვე მკითხველისაგან „ლექსისა“ და „ფიქრის“ გამიჯვნას ითხოვს: უაღრესად ნოვატორულ, ახალ სტრუქტურაში ქართველი პოეტის ტრადიციული მზერა იკითხება („თვალში ჩამხედოს, ღვთის სხივი რომ გადამფენია“).

KONSTANTINE BREGADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Understanding of Literary Tradition in Georgian Modernism

It seems clear from the beginning that the aesthetics of modernism and poetics uniquely should oppose and reject the aesthetics and poetical experience of the past, which the literary avant-garde, in particular, in the Futurist and Dadaist Movement is clearly and unconditionally so. But when in the Modernist literature the re-evaluation of the literary tradition and past values takes place, it is, first of

all connected with the literary tradition which operates with the so-called Mimesis principles and, in this case, chronologically precedes modernism -realism and naturalism.

But, on the other hand, for the literary modernism the past aesthetic experience is rather important, which in European modernism, is primarily associated with Romanticism and Baroque Poetics and Worldview: For the Literary modernism as an inherently holder of the anti-mimetic aesthetics very important in the past literary tradition is the part that is guided by anti-mimetic principles and which, first of all, was found in the Romanticism and Baroque literature.

In the Georgian literary modernism the relation with tradition is the same as in European modernism: its predecessor literary trends - Realism and Naturalism and their poetics and worldview are being refused, but on the contrary it clearly orientates on the literary experience, which supports anti-mimetic principles and mystical-sacral-mythological intentions.

Grigol Robakidze's definition of the concept of Tradition is rather important in this context; According to which for Robakidze important are those literary traditions which raises from the "Metaphysic" roots, seeks to the origins and in this reveals the need of refusing language and poetry. This point is important for Robakidze's to the extent that he believes that Georgian modernist aesthetics and literature should develop according to these general principles – to rise from Metaphysical roots, to open them, access and use them. This implies the reduction and denial of language and poetry at the very beginning and refusal of the conventional and anti-mimetic tendencies.

In this context important are the texts and manifestos of the Modernists - where tradition is understood like the concept of Robakidze: Expressionist manifesto of K. Gamsakhurdia - "Declaratia Pro Mea"; Paolo Iashvili "Pirveltkma" and Titian Tabidze's "The Brotherhood of the Blue Horns".

კონსტანტინე ბრეგაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ლიტერატურული ტრადიციის გაგება ქართულ მოდერნიზმში

თითქოს იმთავითვე ცხადია, რომ მოდერნიზმის ესთეტიკა და პოეტოლოგია ცალსახად უნდა უპირისპირდებოდეს და უკუაგდებდეს წარსულ ესთეტიკურ და პოეტოლოგიურ გამოცდილებას, რაც ლიტერატურულ ავანგარდიზმში, კერძოდ, ფუტურისმსა და დადაიზმში მართლაც ცალსახა და უპირობოა. მაგრამ, როდესაც მოდერნისტულ ლიტერატურაში ხორციელდება წარსული ლიტერატურული ტრადიციის ღირებულებათა გადაფასება, ეს, უპირველესყოვლისა უკავშირდება იმ ლიტერატურულ ტრადიციას, რომელიც ე. წ. მიმეზისის პრინციპებით ოპერირებს და, ამ შემთხვევაში, ქრონოლოგიურად უშუალოდ წინ უსწრებს მოდერნიზმის –რეალიზმი და ნატურალიზმის.

მაგრამ, მეორე მხრივ, ლიტერატურული მოდერნიზმისთვის მნიშვნელოვანია წარსული ესთეტიკური გამოცდილებაც, რაც ევროპულ მოდერნიზმში, პირველ რიგში, უკავშირდება რომანტიზმისა და ბაროკოს პოეტოლოგიასა და მსოფლმხედველობას: ლიტერატურული მოდერნიზმისთვის, როგორც იმთავითვე ანტიმიმეტური ესთეტიკისათვის, უაღრესად მნიშვნელოვანია წარსული ლიტერატურული ტრადიციის სწორედ ის ნაწილი, რომელიც არამიმეტური პრინციპებით ხელმძღვანელობს და წარსული გამოცდილებიდან ამას, უპირველეს ყოვლისა, სწორედ რომანტიზმისა და ბაროკოს ლიტერატურაში მიაკვლევს.

ქართულ ლიტერატურულ მოდერნიზმშიც ტრადიციასთან მიმართება ზუსტად ისეთივეა, როგორ ეს ევროპიულ მოდერნიზმშია: აქაც ცალსახად უკუგდებულა მისი უშუალო წინამორბედი ლიტერატურული მიმდინარეობების – რეალიზმისა და ნატურალიზმის პოეტოლოგია და მსოფლმხედველობა, მაგრამ ამის საპირისპიროდ გამოკვეთილია ორიენტაცია ისეთ ლიტერატურულ გამოცდილებაზე, რომელიც ოპერირებს ანტიმიმეზისის პრინციპებითა და მისტიკურ-საკრალურ-მითოსური ინტენციებით.

კონტექსტში მნიშვნელოვანია **ტრადიციის** ცნების გრიგოლ რობაქიძისეული განმარტება, რომლის მიხედვითაც, რობაქიძისთვის მნიშვნელოვანია ის ლიტერატურული ტრადიცია, რომელიც სწორედ „მეტაფიზიურ“ საწყისებიდან ამოდის, ისწრაფვის ამ საწყისებისაკენ და ამ ესთეტიკურ სწრაფვებში ავლენს ენისა და პოეტიკის კონვენციონალურობის უკუგდების აუცილებლობას (იხ ესსე). ეს პუნქტი კი მნიშვნელოვანია რობაქიძისთვის იმდენად, რამდენადაც იმჟამინდელ ვითარებაში ქართული ლიტერატურის განახლება და მოდერნისტული ესთეტიკისა და პოეტოლოგიის პრინციპებით განვითარება სწორედ ამ გენერალურ ხაზს უნდა დეყრდნოს – მეტაფიზიკურ საწყისებიდან ამოსვლას, მათ გახსნასა, წვდომასა და გაცხადებას. ეს კი იმთავითვე გულისხმობს კონვენციონალური ენისა და პოეტიკის დაძლევასა და უარყოფას, მიმეზისი **უკუგდებასა** და ანტიომიტური ტენდენციების განვითარებას.

ამ კონტექსტში მნიშვნელოვანია ქართველ მოდერნისტთა საპროგრამო ტექსტები და მანიფესტები – სადაც ტრადიციის სწორედ ის გაგებაა განვითარებული: კ. გამსახურდიას ექსპრესიონიზმის მანიფესტი – “Declaratia pro mea”; პაოლო იაშვილის „პირველთქმა“ და ტ. ტაბიძის „ცისფერი ყანწებით“.

LEVAN BREGADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Twofold Rhyming

Until the 20th century perfect rhymes took a dominate position. Imperfect rhymes (e.g. dissonance rhymes) were not considered as rhymes, and except for very rare exemptions, it could not be found until the 20th century. The appearance of dissonance rhymes extended the concept of the rhyme; that caused great changes in the rhyme aesthetics.

Today the traditional perfect rhyme and the innovative imperfect rhyme exist side by side, and poets can give their preference to any of them, following from the content of their poems.

The existence of perfect and dissonance rhymes, on the one hand, and the availability of couplet rhyming (aabb) and alternate rhyming (abab), on the other

hand, allow poets to use twofold rhyming (e.g. first line is first rhymed with the second line by dissonance rhyming, and then with the third one by perfect rhyming.) The symbiosis of traditional and innovative rhymes gives a peculiar sounding to a verse.

In this work, it is considered the cases of twofold rhyming, and is made an attempt to connect this phenomenon with the content of the poem.

ლევან ბრეგვაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ორჯერადი გარითმვა

მე-20 საუკუნემდე ზუსტი რითმა იყო გაბატონებული. არაზუსტი რითმა (მაგალითად, რითმა-დისონანსი) რითმად არ ითვლებოდა და მე-20 საუკუნემდე იშვიათი გამონაკლისის გარდა არც გვხვდება. დისონანსური რითმის გაჩენამ რითმის ცნება გააფართოვა, ამის შედეგად რითმის ესთეტიკაში დიდი ცვლილება მოხდა.

ამჟამად ტრადიციული ზუსტი რითმა და ნოვატორული არაზუსტი რითმა გვერდიგვერდ არსებობს და პოეტს არჩევანის შესაძლებლობა აქვს – ლექსის შინაარსის მიხედვით, ან ერთს მიანიჭოს უპირატესობა, ან მეორეს.

ერთი მხრივ, ზუსტი და დისონანსური რითმების არსებობა და, მეორე მხრივ, პარალელური (aabb) და ჯვარედინი გარითმვის (abab) შესაძლებლობები, ორჯერადი გარითმვის საშუალებას იძლევა (მაგალითად: პირველი სტრიქონი ჯერ მეორეს ერთიმეხა დისონანსური რითმით, ხოლო შემდეგ – მესამეს ზუსტი რითმით). ტრადიციული და ნოვატორული რითმების სიმბიოზი სტროფს განსაკუთრებულ ჟღერადობას ანიჭებს.

ნაშრომში განხილულია ორჯერადი გარითმვის შემთხვევები და არის მცდელობა ამ მოვლენის დაკავშირებისა ლექსის შინაარსთან.

RŪTA BRŪZGIENĖ

Lithuania, Vilnius

Mykolas Romeris university

Some Peculiarities of the Song genre in the Lithuanian Poetry of the 20th c.

Closeness of the Lithuanian poetry to the song is its bright feature, especially obvious in the poetry of the 20th c. (A. Strazdas, A. Baranauskas, A. Vienažindys, Maironis, etc.), which has been quite widely discussed in the works of many researchers of the 20th c. The works of some poets partially discuss folklore, literary, author song stylistic, syntactic, versification peculiarities (J. Girdzijauskas, J. Sadauskienė, R. Malickaitė, J. Čiurlionytė, L. Sauka, D. Sauka), but the features of their composition are analysed less. The form of song genre can be analysed in several aspects: as the features of folklore song expression; as the transformations of literary song; as the expression of vocal song composition principles in lyrics. This report will discuss some peculiarities of the Lithuanian folklore and vocal song compositions, their correlations with the transformations of poetical song genre. For this purpose, the work will analyse some poems of the Lithuanian poets of the 20th c. (S. Nėris, B. Brazdžionis, K. Binkis, P. Širvis, etc.). The research uses comparative methodology, functional analysis method, etc. One invokes, besides the works of the aforementioned scientists, the works of W. Wolf, V. Česnulevičiūtė, V. Kubilius, S. Rakutienė, R. Tūtlytė, etc.

РУТА БРУЗГЕНЕ

Литва, Вильнюс

Университет им. Миколаса Ромериса

Некоторые особенности жанра песни в литовской поэзии 20 века

Близость литовской поэзии к песне – ее характерная черта, особенно наглядно проявившаяся в поэзии 19 в. (А. Страздас, А. Баранаускас, А. Венажиндис, Майронис и др.), и эта особенность широко освещена в работах многих исследователей. В 20 в. частично были рассмотрены особенности стилистики, синтаксиса и стихосложения фольклорных, литературных и

авторских песен в творчестве некоторых поэтов (исследователи Ю. Гирдзияускас, Ю. Садаускене, Р. Малицкайте, Я. Чюрлените, Л. Саука, Д. Саука), однако их композиционные свойства анализируются реже. Исследование формы жанра песни может вестись в разных ракурсах: как анализ черт выражения фольклорной песни; как трансформации литературной песни; как проявление принципов компоновки вокальной песни в лирике. В данной работе будут рассмотрены некоторые особенности композиции литовских фольклорных и вокальных песен и их взаимодействие с трансформациями жанра поэтической песни. С этой целью в работе будут проанализированы некоторые стихи литовских поэтов 20 в. (С. Нерис, Б. Браздженис, К. Бинкис, П. Ширвис и др.). В исследовании автор опиралась на компаративистскую методологию, метод функционального анализа и др. Кроме упомянутых ученых, автор ссылается на работы В. Вольфа, В. Чеснулявичюте, В. Кубилоса, С. Ракутене, Р. Тутлите и др.

S. BYKOVA

Russia. Ekaterinburg

Ural Federal University named after first President of Russia

Texts and Readings in Stalinist Russia: Inversion of the Tradition

Long tradition of literature-centred culture in Russia had its reverse – the government always paid careful attention to the publication content in order not to let people read “dangerous” writings. The Soviet government kept this approach and absolutized it. Many books were prohibited and eliminated from the libraries. The possession of such books in private collections endangered to result in arrest and strict sentencing decision. Until the present time criminal files of 1930-s keep the lists of forfeits; in the investigation reports we can find the tragic stories of their authors and owners. In these circumstances, the poetry and the prose get oral language.

There were no punishments that could demolish people’s motivation for writing and reading; they changed the form of text creation, reading and saving. The relation to the book stressed a contrast between two different behavior and value system – inhumanity and humanity.

The other side of the “soviet reading” consists of the books that were chosen by people and how they thought over the content. This aspect is supposed to be investigated with the help of the diaries and literature experiences of the époque contemporaries. These people belonged to the different social groups. However, despite the difference in age and social status, they were similar in their love for reading and in aspiration to write their own texts.

С. БЫКОВА

Россия, Екатеринбург

Уральский федеральный университет имени первого Президента России

Б.Н. Ельцина

Тексты и практики чтения в сталинской России: инверсия традиции

Долгая традиция литературоцентричности культуры России имела обратную сторону – власть всегда чрезвычайно внимательно следила за содержанием всех изданий, стремясь не допустить «опасные» произведения до читателей. Советское правительство не только сохраняет данный принцип, но и абсолютизирует его. Многие книги были запрещены и изъяты из библиотек. За их хранение в частных собраниях владельцам угрожал арест и приговор. До настоящего времени в архивно-следственных делах НКВД 1930-х гг. сохранились экземпляры или списки конфискованных книг; в протоколах допросов – трагические истории их авторов или владельцев. Стихи и проза приобретают в таких условиях устную форму передачи и сохранения – декламации звучат не только на встречах друзей, но и в тюрьмах, на пересыльных пунктах.

Никакие наказания власти не смогли уничтожить стремления людей писать и читать: они изменили практики создания текстов, их чтения и сохранения. Отношение к книге подчеркивало контраст между двумя системами поведения и ценностей – бесчеловечности и гуманности. Используя интеллектуальный, нравственный и эстетический потенциал книжной культуры, многие узники смогли противостоять насилию.

Другой ракурс рассмотрения «советского чтения» – корпус книг, выбираемых читателями, и осмысление ими прочитанного. Данный аспект предполагается исследовать на материалах дневников и литературных опытов современников эпохи, принадлежавших к разным социальным стра-

там: Андрей Аржиловский – состоятельный крестьянин, который был раскулачен; Евгений Давыдов – студент университета, сын директора ВИЗа; Иван Хрипунов – школьник, семья которого вынуждена была переезжать из одной станицы в другую в Ростовской области в поисках лучшей жизни. Однако, несмотря на различия в возрасте и социальном статусе, их объединяет любовь к чтению и желание писать свои тексты.

VUSAL CHELEBI

Turkey, Trabzon

Karadeniz Technical University

Realism in Postmodernism Epoch

The aspire to transformation of artistic methods is peculiarity of modern literature. Realism as literary trend passes through serious transformations in postmodernism epoch. Realistic writers base their creativity on thesis, that human personality is conditioned by external factors and social circumstances.

In early 90-th the forming of new creative method was marked as part of different artistic tendencies. “New realism” became synthesis of traditional realistic and post-modernistic principles of life description. “Life similarity”, documental truth of life, isn’t the main characteristic of realistic prose already. Realistic prose is connected with legend, myth, proverb, fantasy, etc.

So, such multiformity of life reflection variants became the reason of new notions engendering, such as “transmetarealism”, “hyperrealism”, “postmodernistic realism”. All of them demonstrate synthetic nature of modern realism. Style “new formations” in realistic literature created such notions as “romantic realism”, sentimental realism”, “magic realism”, “metaphysical realism”, “christian realism”, “mystic realism” and others. “Postrealism”, fixed in Russian literature since early 90- th is also based on realism.

The inclination to realistic tradition displayed in mass literature, in “feminine” prose especially, in neonaturalistic, neosentimentalistic works, marked by interest to hero’s personal, intimate life, to degraded people, to marginal characters, is opposed to scepis and cynicism of postmodernism.

In the same time, creativity of many writers, who work actively as realists and orientate to traditional classical literature, is enriched by new means of artistic expressiveness and is getting more remarkable position on modern literary process.

ВЮСАЛ ЧЕЛЕБИ

Турция, Трабзон

Караденизский технический университет

Судьбы реализма в эпоху постмодернизма

Стремление к трансформации художественных методов является одной из характерных примет современной литературы. Реализм как литературное направление в эпоху постмодернизма претерпевает значительные изменения. Реалисты по-прежнему исходят из того, что личность обусловлена внешними, в том числе социальными, обстоятельствами, формирующими мир человека. В начале 1990-х годов в числе прочих художественных тенденций впервые указывается на формирование нового творческого метода, «нового реализма» как синтеза традиционных реалистических и постмодернистских принципов изображения жизни. «Жизнеподобие», документальная «правда жизни» перестает быть главной характеристикой реалистического письма, которое соединяется с легендой, мифом, притчей, фантастикой и т.п.

В связи с таким разнообразием вариантов отражения жизни в современном литературоведении и критике, наряду с понятием «новый реализм», используются и такие понятия, как «трансметареализм», «гиперреализм», «постмодернистский реализм», «другой реализм», отражающие синтетическую природу современного реализма. Стилиевые новообразования в реалистической литературе породили и такие понятия, как «символический реализм», «романтический реализм», «сентиментальный реализм», «магический реализм», «мистический реализм», «метафизический реализм», «христианский реализм», «психоделический реализм» и т.д. На реализме основано и такое течение как постреализм, которое фиксируется в русской литературе с начала 1990-х годов.

Тяготение к реалистической традиции проявляется в массовой литературе, в особенности женской прозе, в так называемых неонатуралистических, неосентименталистских произведениях, актуализированных интересом к частной, интимной жизни людей, к образам социального «дна», к маргинальным героям, оказавшимся на обочине жизни, и противопоставленных постмодернизму с его скепсисом и цинизмом. Вместе с тем, творчество многих писателей, активно работающих в русле реализма, ориентирующихся на традиционную классическую литературу, обогащенных новыми приёмами художественной изобразительности, занимает всё более заметное место в современном литературном процессе.

NATELA CHITAU

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Cultural and Communicative Memory – Medium between Traditions and Modern Writing

The current interdisciplinary research format (culture, identity, traditions, memory) enables us to single out the following concepts: cultural memory (past experience, traditions, archetypes and stock of knowledge), communicative memory (emotions, impressions, “live memories”, which emerge in the interactive process of human relations) in the context of “tradition and modern writing”.

The mechanisms of these memories become active and viable in the process of interrelation between writing and tradition. Cultural memory is not a “preserved” reservoir of past facts, but continuously functioning phenomenon, “re-discovered” past by means of communicative memory. Therefore, cultural and communicative memories are able to transfer, actualize and modify thoughts.

The significant sphere of modern writing – the works of our compatriots living abroad single out the following interesting aspects:

On the one hand, the author’s identity is under threat abroad, therefore the value of cultural memory increases. The attempt to store cultural memory and traditions become the fundamentals for mobilizing creative strength, the stimuli for self-realization.

On the other hand, communicative memory has been formed, as means for adapting in reality and compromising. Under the conditions of post-modernism Diaspora communicative memory successfully acquires “new language” of environment. The author uses cultural memory not only as arsenal of knowledge, a necessary participant of a dialogue, but sometimes as means for irony. In unknown space traditional moments lose the function of national identity. Sometimes, depicting traditions by means of cultural memory, may acquire speculative coloring, writers living abroad may become unable to talk about traditions by using the language of the epoch.

To what extent cultural memory enables a writer to preserve traditions in foreign environment, how have epoch and communicative memory altered the perception of cultural memory; was author able to adequately assess traditions and solve problems with the help of them; which fields of communicative

memory and facts were transformed into cultural memory by a writer – these are the issues which will be studied on the example of Givi Margvelashvili's one book "Captain Vakush" (out of 7 volumes one is translated) and Levan Beradze's "Fora" (the author translated and published it in 2014).

ნათელა ჩიტაური

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

კულტურული და კომუნიკაციური მეხსიერება – მედუმი ტრადიციებსა და თანამედროვე მწერლობას შორის

დღევანდელი ინტერდისციპლინური კვლევების ფორმატი (კულტურა, იდენტობა, ტრადიციები, მეხსიერება) საშუალებას გვაძლევს კონტექსტში – „ტრადიცია და თანამედროვე მწერლობა“ – გამოვყოთ შემდეგი კონცეპტები: კულტურული მეხსიერება (წარსული გამოცდილება, ტრადიციები, არქეტიპები, ცოდნის მარაგი), კომუნიკაციური მეხსიერება (ემოციები, შთაბეჭდილებანი, „ცოცხალი მოგონებანი“, რომელნიც წარმოიშობა ადამიანთა ურთიერთობის ინტერაქტიულ პროცესში).

ამ მეხსიერებათა მექანიზმები მწერლობისა და ტრადიციის ურთიერთობის პროცესში აქტიური და სიცოცხლისუნარიანი ხდება, რადგან კულტურული მეხსიერება არის არა წარსული ფაქტების „დაკონსერვებული“ საცავი, არამედ, უწყვეტად ფუნქციონირებადი ფენომენი, კომუნიკაციური მეხსიერებით „კვლავ აღმოჩენილი“ წარსული. ამდენად, კულტურულ და კომუნიკაციურ მეხსიერებებს შეუძლიათ აზრების ტრანსლაცია, აქტუალიზაცია და მოდიფიკაცია.

თანამედროვე მწერლობის მნიშვნელოვანი სფერო – საზღვარგარეთ მოღვაწე თანამემამულეების შემოქმედება გამოკვეთს საინტერესო ასპექტებს:

ერთი მხრივ, უცხოეთში მწერლის იდენტობა საფრთხეშია, ამიტომაც კულტურული მეხსიერების ღირებულება იზრდება. კულტურული მეხსიერების, ტრადიციების შენახვის მცდელობა ხდება შემოქმედებითი ძალების მობილიზაციის საფუძველი, თვითრეალიზაციის (თუნდაც მწერლობაში რეალიზების) სტიმული.

მეორე მხრივ, ყალიბდება კომუნიკაციური მეხსიერება, როგორც სინამდვილესთან ადაპტაციის, კომპრომისის საშუალება. პოსტმოდერნისტულ ვითარებაში დიასპორული კომუნიკაციური მეხსიერება წარმატებით ითვისებს გარემოს „ახალ ენას“. ავტორი კულტურულ მეხსიერებას მიმართავს არა მხოლოდ როგორც ცოდნის არსენალს, დიალოგის აუცილებელ მონაწილეს, არამედ ზოგჯერ როგორც ირონიზების საშუალებას. უცხო სივრცეში ტრადიციული მომენტები კარგავენ ეროვნული იდენტობის ნიშნების ფუნქციას. შესაძლოა, ზოგჯერ კულტურული მეხსიერების საშუალებით ტრადიციების ასახვამ სპეკულაციის ელფერიც კი მიიღოს და საზღვარგარეთ მოღვაწე მწერალმა ვერ შესძლოს ტრადიციებზე ეპოქის ენით ლაპარაკი.

რამდენად აძლევს კულტურული მეხსიერება მწერალს უცხო გარემოში ტრადიციების შენარჩუნების საშუალებას, როგორ შეცვალა ეპოქამ, კომუნიკაციურმა მეხსიერებამ კულტურული მეხსიერების აღქმა, შესძლო თუ არა მწერალმა ტრადიციებთან ცნობიერი დამოკიდებულების ჩამოყალიბება და აქტუალური პრობლემების გადაჭრა, კომუნიკაციური მეხსიერების რა სფეროები და ფაქტები აქცია მწერალმა კულტურულ მეხსიერებად – ამ საკითხებს შეძლებისდაგვარად განვიხილავთ გივი მარგველაშვილის „კაპიტანი ვაკუშის“ ერთი წიგნის (7 ტომიდან თარგმნილია ერთი), ასევე ლევან ბერიძის „ფორას“ (მწერალმა თარგმნა და გამოსცა 2016წ.) მაგალითზე.

ELENA CHKHAIDZE

Germany, Bochum

Ruhr University

“Georgian” Writers – Migrants: Change and Continuation of Tradition

There is a large number of researches about writers emigrants or about writers of the Russian Abroad. But, today, practically, the subject of “writers migrants” in the territory of Post-Soviet Russia, that is the writers who are writing in Russian, arrived to Russia from the former Soviet republics, ethnically not Russians, or, including, and Russian, but grown not in Russia, i.e. moved from “periphery” to “center” isn’t touched.

Within the report, I would like to draw the attention of researchers in the famous Russian writers who came to Russia from Georgia, and have become an integral part of modern Russian literature. “Georgian” writers - migrants have made to both cultures knowledge of “their own” - ethnic culture as the culture of their ancestors, and of the “absorbed”, but “foreign” by ethnicity. Formed in “interstitial space” (Bhabha, 1994: 2, Brathwaite, 1995), they have a new shade to the “Georgian / Caucasian” theme of Russian literature.

For example, A. Ebanoidze, as opposed to the traditional theme of “Georgia - paradise” has made the theme of “ruined paradise,” and the theme of friendship between the Russian and Georgian, cultivated not only in the Soviet times, has become a topic of bloody clashes. In the text U. Khabibulin, D. Gutsko, also natives of Tbilisi, now living in Russia, the theme of friendship theme of hatred is opposed to the “other”, no representatives of the Russian people.

The cause of the cardinally different thematic colors in Russian literature of post-Soviet period were ethnic conflicts of the last twenty five years.

ЕЛЕНА ЧХАИДЗЕ

Германия, Бохум

Рурский университет

«Грузинские» писатели – мигранты: перелом и продолжение традиции

К исследованиям по русской литературе относится большое число трудов о писателях-эмигрантах или о писателях русского Зарубежья, но, на сегодняшний день, практически, не затрагивается тема «писателей-мигрантов» на территории постсоветской России, т.е. писателей, пишущих на русском языке, приехавших в Россию из бывших советских республик, этнически не русских, или, в том числе, и русских, но выросших не в России, т.е. переехавших из «периферии» в «центр». В рамках доклада мне хотелось бы обратить внимание исследователей на известных российских писателей, приехавших в Россию из Грузии, и ставших неотъемлемой частью современной русской литературы.

«Грузинские» писатели - мигранты внесли в обе культуры познания из «своей» - этнической культуры, как культуры предков, и из «впитанной», но «чужой» по этнической принадлежности. Сформировавшись в проме-

журочном пространстве (“interstitial space”) (Bhabha, 1994: 2, Brathwaite, 1995), они внесли новые оттенки в «грузинскую/кавказскую» тему русской литературы.

Например, А. Эбаноидзе, в противовес традиционной теме «Грузии – рая» внёс тему «разрушенного рая», а тема дружбы между русскими и грузинами, культивируемая не только в советские времена, превратилась в тему кровавого столкновения. В текстах Ю. Хабибулина, Д. Гуцко, также уроженцев Тбилиси, проживающих сейчас в России, теме дружбы противопоставлена тема ненависти к «чужим», представителям не русского народа.

Появлению кардинально иных тематических оттенков в русской литературе постсоветского периода послужили горячие точки и межнациональные конфликты последних двадцати пяти лет.

EKA CHKHEIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Folklore Traditions in Akaki Tsereteli Works

The “Tergdaleuli (people who crossed the river Tergi and accepted education in Russia)” and Akaki Tsereteli among them very often relayed on Folklore. Grigol Robakidze wrote : “Vaja is folk, akaki is folk. Difference is – poetry of Vaja is folklore even then when it is personal. Poetry of Akaki is personal even then when it is folklore. The first – created by people and the second is transformed in folklore”

AAkaki imbibed all great traditions of old poetry, so he had special and individual power of expressing his thoughts. The guiding example of Georgian literature established the new law for the Georgian literary words.

The clear, light word full if ideas seems to be taken from folklore wisdom. His poems are called the “bagpipier” . From the point of view of content Akaki relays mainly on folklore fairy tales and narratives. His poetry is full of dream, folklore and legendary icons. His poems are created on folklore repertoire: “Medea” , “The little Kakhetian”, “Gamzrdeli”, “Tamar the stealth”, and etc. Lyrical poems : “Cornfield”, “Sofluri”, “Folklore”, “God give us the rain”, “Mushuri”, “Harvest song”, “Amirani” and etc..

Akaki's "Nanina" is also created on the folklore basis. Sometimes the writer uses the folk poem without any changes. Akaki Tsereteli's folk character is determined by the previous centuries. Akaki made his best in collecting folklore poems. He was the collector of folklore, he was the researcher and he used all the collected material successfully as well. Poetic style of Akaki Tsereteli was stemmed from folklore, his works were flexible and natural. Most of his works are carrying folklore character and sometimes the writer uses folk quotations and proverbs. Thus it is evident that Akaki Tsereteli used folklore for his poetry and made his works much more natural and universal.

აკაკი ჩხეიძე

საქართველო, თბილისი

მოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ზეპირსიტყვიერების ტრადიციები აკაკის შემოქმედებაში

ხალხურ შემოქმედებას ხშირ შემთხვევაში ეყრდნობოდნენ ხოლმე თერგდალეულები, მათ შორის აკაკი წერეთელიც. გრიგოლ რობაქიძე წერდა: „ხალხურია ვაჟა, ხალხურია აკაკი. განსხვავება – ვაჟას პოეზია მაშინაც ხალხურია, როცა იგი პიროვნულიცაა. აკაკის პოეზია პიროვნულია მაშინაც, როცა იგი ხალხურია. პირველი – ხალხურ-შობილი, მეორე – ხალხურ-ქცეული“.

აკაკის შესიხლხორცებული ჰქონდა ძველი პოეზიის ყველა დიდი ტრადიცია, სწორედ ამიტომ მას ყველასგან გამორჩეული, საკუთარი ხმა ჰქონდა. ქართული ლიტერატურის მეტრმა ქართულ მხატვრულ სიტყვას ახალი კანონი დაუდგინა.

აკაკის მსუბუქი, ნათელი და აზრტევადი სიტყვები კი თითქოსდა ხალხური სიბრძნიდანაა ამოკრეფილი. მის ლექსებს „მესტიერულს“ უწოდებდნენ. შინაარსის მხრივ აკაკი მეტწილად ხალხურ ზღაპრებსა და გადმოცემებს ემყარება. მის პოეზიაში სიზმრისეული და ზღაპრულ-ლეგენდური ხატები სჭარბობს. ხალხურ რეპერტუარზეა აგებული: „მედეა“, „პატარა კახი“, „გამზრდელი“, „თამარ ცბიერი“ და სხვ. ლირიკული ლექსები: „ყანა“, „სოფლური“, „ხალხური“, „ღმერთო, წვიმა მოიყვანე“, „მუშური“, „სიმღერა მკის დროს“, „ამირანი“ და სხვა მრავალი.

აკაკის „ნანიებიც“ ხალხურ ლექსებზეა აგებული.

ზოგჯერ მის ნაწარმოებებში ხალხური ლექსი უცვლელად არის შეტანილი.

აკაკი წერეთლის „ხალხურობას“ ნიადაგი წინა საუკუნეებმა მოუმზადა.

ხალხური სიბრძნით ნასაზრდოები აკაკის შემოქმედება ძალზე პოპულარული იყო მთელ საქართველოში. აკაკიმ თავისი გავლენა ხალხური სიტყვიერების შეკრების საქმეში ფართოდ გამოიყენა. იგი იყო ფოლკლორის შემკრები, მკვლევარიცა და გამომყენებელიც. პოეტური ენა, რომელიც მის მხატვრულ მიზნებს შეესაბამებოდა ხალხურ მეტყველებაში იყო საძიებელი, მის მოქნილობასა და ბუნებრიობაში. აკაკის ლექსთა დიდი უმრავლესობა რამდენადმე გადასხვაფერებულად – ზოგჯერ პირდაპირაც შეიცავს ხალხურ გამოთქმებსა და ანდაზებს. ამით კიდევ უფრო ნათლად წარმოვიდგინოთ მისი პოეზიის ხატოვანების უმნიშვნელოვანეს საყრდენს – ხალხურ შემოქმედებას.

RUSUDAN CHOLOKASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Lazybones as the Symbol of the Victorious Georgia in Akaki Tsereteli Works

Akaki Tsereteli used the face of the lazy bones in various works: verse, drama, epic and belletristic works. The hero is represented in different ways. Even when he is not named lazy bone he is associated with the main character of the fairy tale “Lazybones”.

In the drama “We lazybones – heads of the two donkeys” Mozadze is the prototype of lazybones. The very kind character is Luarsabi in Ilia Chavchavadze work “Is that a Man ?!”. Both of them are lazy, they are rolling on the sofa and like to eat . Akaki mocks also on those people who got the education in Russia, as they have no potential to use the education, they are dreaming and “wisely” express their sophistic points of view.

Akaki uses lazybones as the symbol of victory as well – the symbols of victorious Georgia (having great trust of it) .

If the author in his works uses sweetheart, captured Nestan-Darejan, ill, bounded Amiran as the symbols of Georgia in this particular work lazybones makes the mission .

The author acknowledges the full characteristics of lazybones in the fairy tale “Lazybones”, he tries to show and depict the power that gives victory to lazybones. When the task is the liberation of native country even the usage of tricky skills are acceptable, but the fairy tale narrates more – lazybones reached his goals by his devotion to faith and by the help of the God – by taking care of his sanctuary, by making sacral figures from ash, by taking the sacral things from his family and by carrying the function of the sacrificial lamb.

Indeed, the intellectual writer hoped in the victory of his native country and he died only three years close to the date of Independence (1918, 26 May) .

რუსუდან ჩოლოყაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ნაცარქექია, გამარჯვებული საქართველოს სიმბოლო, აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში

აკაკი წერეთელს ნაცარქექიას სახე არაერთ ნაწარმოებში აქვს გამოყენებული: ლექსში, პოემაში, დრამაში, ეპიკურ ნაწარმოებში; მოიხსენიებს პუბლიცისტურ წერილებში. მათში ეს გმირი არაერთგვაროვანი სახით არის წარმოდგენილი. მაშინაც კი, როცა მას ნაცარქექია არ ჰქვია, ასოციაციურად ზღაპარ „ნაცარქექიას“ მთავარ გმირს უკავშირდება. მაგალითად, მუზაძე დრამაში „ჩვენი ნაცარქექიები ანუ ორი ვირის თავი“. ასეთივე ტიპია ლაურსაბი ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „კაცია-ადამიანი?!“ ორივენი ზანტები არიან, ტახტზე კოტრიალობენ, კარგი პირის გემო აქვთ. აკაკი მათთან ერთად დასცინის რუსეთში სწავლა მიღებულებსაც, მისი გამოყენების თავი რომ არა აქვთ, ფუჭოცნებას მისცემიან და „ბრძნულად“ აფრქვევენ აზრებს.

აკაკის ნაცარქექია გამარჯვების სიმბოლოდაც ჰყავს გამოყვანილი – გამარჯვებული საქართველოს (რისი რწმენაც დიდი ჰქონდა) სიმბოლოდ ეპიკურ თხზულებაში „ნაცარქექია“. მის სხვა ნაწარმოებებში თუ საქართველოს სიმბოლოა: სატრფო, დატყვევებული ნესტან-დარეჯანი, ავადმყოფი, მიჯაჭვული ამირანი, აქ ნაცარქექია ასრულებს

ამ მისიას. ზღაპარი „ნაცარქექია“ მწერალმა თითქმის უცვლელად გაითავისა, რათა კარგად დაგვეჩვენა, რა ძალა ამარჯვებინებს ნაცარქექიას. როცა სამშობლოს განთავისუფლებას ეხება საქმე, არც ხერხიანობა და ეშმაკობა დასაძრახი, მაგრამ ზღაპარი ჩვენ მეტს გვეუბნება – ნაცარქექიამ ტრადიციული რწმენის ერთგულებითა და ღვთის წყალობით მიაღწია მიზანს – კერაზე ზრუნვით, ნაცრით საკრალური მნიშვნელობის ფიგურების გამოყვანით, ოჯახიდან წაღებული საკრალური საგნებით და ოჯახის (სოფლის) ცოდვებისაგან განწმენდისათვის განტევების ვაცის ფუნქციის შესრულებით.

დიახ, იმედი ჰქონდა მოაზროვნე მწერალს სამშობლოს გამარჯვებისა და მხოლოდ სამი წელი დააკლდა, ამ დღეს (1918 წ. 26 მაისს) თავადაც რომ მოსწრებოდა.

GALINA DENISSOVA

Italy, Pisa

Pisa State University

Tradition and Anti-Tradition in Russian Contemporary Literature: Aesthetic of Clichés in the “Encyclopedia of the Russian Soul” of Viktor Erofeev

Based on the idea of Dawkins that we are built as gene machines and cultures as meme machines, the present paper examines some of «Russian memes» that act as a unit for carrying cultural ideas, symbols or practices that can be transmitted from one mind to another through writing, speech, gestures and rituals. The goal of this article is to analyze the “Encyclopedia of the Russian Soul” of Viktor Erofeev that presents a picture of Collective Identity in Contemporary Russia. In exploring the question of «Russian memes», both expressed and deconstructed by Erofeev, we are going to consider the main reason of calling this book a “Russophobe” tome that included “blasphemous” statements about Russian culture.

Г. В. ДЕНИСОВА

Италия, Пиза

Государственный Пизанский университет

**Традиция и антитрадиция в современной литературе:
эстетика стереотипов в романе Виктора Ерофеева
«Энциклопедия русской души»**

В качестве теоретической предпосылки в работе избирается положение о том, что в любом живом языке находят отражение те явления внеязыковой действительности, которые считаются релевантными для представителей данной лингвокультуры. В этом смысле лингвоспецифичные концепты отражают и одновременно оказывают влияние на языковое сознание. Единицу передачи «общей памяти коллектива» биолог-дарвинист Ричард Докинз предложил называть «мемом», понимаемом как идея, способная передаваться от одного мозга к другому и создающая клишированный взгляд на мир, который без определенного временного и/или культурного *отстранения* сомнению не подвергается. Согласно этой теории, любая культура, с ее традициями, письменными свидетельствами, музыкой, изобразительным искусством и пр. - это стабильный набор мемов, взаимно поддерживающих друг друга. Любопытной тетрадкой разбитых стереотипов является книга Виктора Ерофеева *Энциклопедия русской души* (1999), где благодаря удивительной пластичности языка разрушается привычное, автоматическое восприятие концептов, традиционно составляющих русский национальный мемофон.

ALLA DIOMIDOVA

Lithuania, Kaunas

Kaunas Faculty of Humanities, Vilnius University

**The Construction of “new” Hero
(a cycle of novels by B. Akunin about E. P. Fandorin)**

In the proposed report, one aspect of the popular Russian author Boris Akunin’s attitude toward the tradition of the detective genre is examined: image of a hero of the so-called Fandorin cycle – Erast Petrovich Fandorin. Many schol-

ars consider Boris Akunin to be a novator, a creator of new literary tradition – a postmodern detective novel. The subject of the study is the construction of the hero (Erast Fandorin) from various references and reminiscences of classical images (images of classic detectives and heroes of classic Russian novels), as well as of modern texts and modern realia.

As any postmodern text, B. Akunin's works are linked with various literary traditions. First, it is traditions of detective fiction. Since the present study focuses on image of a hero, only this direction will be indicated: the image of the protagonist – Erast Fandorin – interprets and transforms images of classical heroes of a detective novel: Sherlock Holmes, Miss Marple, Nero Wolfe and etc. Second, it is traditions of classic Russian novel. Unlike classic detective heroes, who are frozen in the same age, time and etc., a hero of “Fandorin cycle” evolves, his age, character, social status, beliefs, skills of disclosure of affairs, an approach to life and etc. are changing. Erast Fandorin is a mosaic of images of other detectives and at the same time a character who is situated in the tradition of Russian classical literature. It makes him a unique new character, who consists of quotations. However, despite rich intertextual connections, the image of Erast Fandorin is not a quotation but rather a quasi-quotation. Despite the fact that Boris Akunin calls his novels historical detectives, the action takes place in the 19th century. In the novels, a historical coloring of the era is accurately reproduced, detective novels of “Fandorin cycle” have many references to modernness. Taking about the aspect of our interest (image of a hero), it appears in various references to contemporary (including cinematic) conventions of a detective story.

АЛЛА ДИОМИДОВА

Литва, Каунас

Вильнюсский университет, Каунасский гуманитарный факультет

**Конструирование «нового» героя
(цикл романов Б. Акунина об Э.П. Фандорине)**

В предлагаемом докладе рассматривается один из аспектов отношения популярного российского писателя Бориса Акунина к традиции детективного жанра: образ героя так называемого «фандоринского цикла» - Эреста Петровича Фандорина. Многие исследователи считают Бориса Акунина новатором, создателем новой литературной традиции – постмодернистско-

го детектива. Объектом исследования является цикл детективных романов (всего 14 романов) об ЭрASTE Фандорине. Предметом исследования является конструирование героя (сыщика ЭрASTE Фандорина) из различных отсылок и реминесценций как к классическим образам (образам классических детективов и героев классической русской литературы), так и к современным текстам и современным автору реалиям.

Как любой постмодернистский текст, произведения Б. Акунина вступают в отношения с различными литературными традициями. Во-первых, это традиции детективного жанра. Так как в фокусе данного исследования находится образ героя, то наметим только данное направление: образ главного героя – ЭрASTE Фандорина – интерпретирует и трансформирует образы классических героев детектива: Шерлока Холмса, миссис Марпл, Ниро Вульфа и т.п. Во-вторых, это традиции русского классического романа. В отличие от застывших в одном возрасте, времени и т.п. героев классических детективов, герой «фандоринского цикла» эволюционирует, меняется его возраст, характер, социальное положение, убеждения, навыки раскрытия дел, взгляды на жизнь и т.п. ЭрAST Фандорин представляет собой мозаику из образов других детективов и одновременно персонаж, находящийся в традиции русской классической литературы. Это делает его уникальным новым образом, который состоит из цитат. Однако, несмотря на богатые интертекстуальные связи, образ ЭрASTE Фандорина является не цитатой, а, скорее, квази-цитатой. Несмотря на то, что Борис Акунин называет свои романы историческими детективами, действие в них происходит в XIX в., в романах точно воспроизводится исторический колорит эпохи, детективы «фандоринского цикла» полны отсылками к современности. Говоря об интересующем нас аспекте (образе героя), это проявляется в различных отсылках к современным (в том числе и кинематографичным) условиям детективного повествования.

MICHEL DE DOBBELEER

Belgium, Ghent

Ghent University

**Where Comics Meet World Literature:
Adapting East European Literature from
Classics Illustrated to Russ Kick's *The Graphic Canon***

The practice of adapting the classics of world literature into comics is more than seventy years old. In the times of *Classics Illustrated* (esp. 1940s-1970s) the first goal of these adaptations was to make the works of the canon available to school-age children. In the last decades, comics or 'graphic novels' still open up the classics, albeit that the audience of more recent adaptations is not at all limited to children, quite the contrary. What is more, these contemporary adaptations are (often far) more than pure 'condensations', and they frequently draw almost as much attention to the specific 'language' of their medium as to the classics they interpret. Since people nowadays spend lesser time reading (literature), adapted classics, at least in the West, are not only used for anticipating, but also for replacing the reading of the original work.

This contribution focuses on the evolution of comics adaptations of East European literature from *Classics Illustrated* (Dostoevskii, Gogol', Sienkiewicz) until Russ Kick's three-volume *The Graphic Canon: The World's Great Literature as Comics and Visuals* (2012-2013, featuring adaptations of works by Dostoevskii, Tolstoi, Gor'kii, Bulgakov and Kafka). Just like in the original canon, East European, especially non-Russian literature remains underrepresented. A positive tendency, however, is that, thanks to the maturation of the comics medium and its audience, more experimental literature nowadays seems much more 'adaptable' into comics than before.

TEMUR DOIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Akaki Tsereteli “Educator” and Educational Paradigm

The poem “Educator”, written at the end of the XIX century (1898) reflects Akaki Tsereteli’s ideological metamorphose from the educational optimism towards scepticism and pessimism.

In the poem is shown the Rusoistic concept (Batu-Nazibrola line) return to the nature and the main idea of education – the utopian idea of education itself as well as the failure (Sapar-beg line), moreover, the Educator suicide metaphor (Haji-usub line) symbolically hints the end of the educational paradigm.

თემურ დოიშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკის „გამზრდელი“ და განმანათლებლობის პარადიგმა

პოემა „გამზრდელი“, რომელიც XIX საუკუნის მინურულს დაინერა (1898 წ.), აირეკლავს აკაკი წერეთლის მსოფლმხედველობრივ მეტამორფოზას განმანათლებლური ოპტიმიზმიდან სკეპსისისა და პესიმიზმისაკენ.

პოემაში ნაჩვენებია ბუნებასთან მიბრუნების რუსოისტული კონცეფციის (ბათუ-ნაზიბროლას ხაზი) და განმანათლებლობის მთავარი იდეის – აღზრდის იდეის უტოპიურობა და მარცხი (საფარ-ბეგის ხაზი), ხოლო გამზრდელის თვითმკვლელობის მეტაფორა (ჰაჯი-უსუბის ხაზი) სიმბოლურად მიანიშნებს განმანათლებლური პარადიგმის დასასრულზე.

TEA DULARIDZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

The Role of Heralds in the Homeric Tradition and in Aeschylus' Tragedies

Homer vividly portrays ambassadorial functions starting with messenger's duties and ending with the supreme diplomatic mission resulting in a model agreement between parties. In the *Odyssey* and *Iliad*, professional heralds (khvrux) have their place in the society and their work is duly appreciated. Heralds maintain complete neutrality in the Homeric epics and are usually mentioned by name: e.g. Medon, Pontonous.

The Homeric ambassadorial system had a remarkable influence on subsequent literature, especially the classical Greek drama. Drama had its own rules for portraying ambassadorial scenes as the limited space did not allow for the presence of the so-called 'wordless' professional heralds. Tragedies mostly feature nameless messengers who do not render others' messages but describe the scene. Therefore, in tragedies heralds' speeches are emotional and convey their own initiative.

The following two points reveal the significance of heraldic duties in four of Aeschylus' seven surviving tragedies: *The Persians*, *Seven Against Thebes*, *The Suppliants* and the trilogy *Oresteia*: 1. Heralds' appearance in the tragedies is not limited to one episode or to conveying one message. 2. Heralds' speeches make up an impressive part of the total text. As concerns the remaining three tragedies, *Prometheus Bound*, *The Libation Bearers* and *The Eumenides*, the context does not allow for an ordinary messenger. One more point that Aeschylus' tragedies share with the Homeric tradition is that ordinary characters may also act as messengers. The difference is that tragedies feature nameless heralds actively involved in the action.

თქა დულარიქა

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

შიკრიკის როლი ჰომეროსის ტრადიციასა და ესქილეს ტრაგედიებში

ჰომეროსი საკმაოდ კარგად გვიჩვენებს ელჩობის ფენომენს დაწყებული შიკრიკის ფუნქციიდან ელჩის უმაღლესი მისიით დამთავრებული, როდესაც დიპლომატიურობა შეიძლება მხრეთა შორის შეთანხმების ქეშმარიტ ნიშუშად იქცეს ხოლმე. „ილიადასა“ და „ოდისეაში“ უწყების გადამცემ, ე.წ. პროფესიონალ შიკრიკებს (κίρυξ) საზოგადოებაში თავიანთი განსაზღვრული ადგილი უჭირავთ და მათი საქმიანობა დაფასებულია. ჰომეროსის ეპოსში წარმოჩენილია მათი სრული ნეიტრალურობა და, როგორც წესი, ეს შიკრიკები სახელდებულნი არიან: პენელოპეს შიკრიკი მედონი, პონტონოე და ა.შ.

ჰომეროსის მიერ წარმოდგენილმა ელჩობის სისტემამ უდიდესი გავლენა მოახდინა შემდეგდროინდელ ლიტერატურაზე, განსაკუთრებით კი კლასიკური ეპოქის ბერძნულ დრამაზე. თავიდანვე შეიძლება ითქვას, რომ თეატრმა ელჩობის ფენომენი ასახა თეატრისათვის დამახასიათებელი თავისებურებებით, სადაც მოქმედების სცენური სივრცე საკმაოდ შეზღუდული იყო და სადაც თავის ადგილს ვერ დაიჭერდნენ ე.წ. „უსიტყვო“ პროფესიონალი შიკრიკები. აქ მათ ადგილს იკავებენ მეტნილად უსახელო მაცნეები, რომელნიც გადმოგვცემენ იმას, რაც სცენის მიღმა მოხდა, ან უშუალოდ მოქმედების ადგილას ან მისგან მოშორებით. თუმცა განსხვავებით ჰომეროსის პროფესიონალი შიკრიკებისაგან, მეტნილად, ისინი გვევლინებიან არა ვილაციისაგან დაბარებული ინფორმაციის გადამტანებად, არამედ მომხდარის აღმწერებად. ამიტომ მათ სიტყვებში მეტია ემოციურობა და თვით მაცნის შემოქმედებითი ინიციატივა.

ესქილეს ჩვენამდე მოღწეული 7 ტრაგედიიდან 4 ტრაგედიაში („სპარსელები“, „შვიდნი თებეს წინააღმდეგ“, „მავედრებელი ქალები“, ტრილოგია „ორესტეა“) შიკრიკის საკმაოდ მნიშვნელოვან როლზე მეტყველებს ორი მომენტი: 1) შიკრიკის მონაწილეობა არ იფარგლება ტრაგედიაში ერთი ეპიზოდითა და ერთი უწყების გადაცემით; 2) შიკრიკის პარტიების საერთო მოცულობა დრამის მთელ ტექს-

ტთან მიმართებაში საკმაოდ შთამბეჭდავია. რაც შეეხება დანარჩენ ვ ტრაგედიას – „მიჯაჭვული პრომეთე“, „ქოფორები“, „ვემენიდები“, კონტექსტიდან გამომდინარე იქ არ არის უბრალო შიკრიკის ადგილი. გარდა ამისა, ჰომეროსის ტრადიციასთან აახლოებს ესქილეს ის, რომ მასთან წარმოდგენილი ამბის გადამცემი დრამის ჩვეულებრივი პერსონაჟებიც. განსხვავება კი იმაში მდგომარეობს, რომ ტრაგედიებში გვხვდებიან უსახელო, მაგრამ მოქმედებაში ინტენსიურად ჩართული მაცნეები.

KETEVAN ELASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Remarks of Cult Figures of Liberalism Era by Akaki

The phenomenon of “creating the idol” from cult figures of liberalism era, - was some kind of tendency in XIX century’s European disposition. Georgia was no exception (Akaki, “My Adventure”), where even habitual “political mystic” was outlined, though, it happened that, in Georgian reality liberal tendencies came in from the most non liberal country of Europe – Russian Empire. Although in XIX century most impulsive blast of the “liberal aspiration” was in Italy and the flame of “national ignition” covered all Europe. One that is familiar with the scopes of Giuseppe Mazzini’s political conceptions would inevitably relate the “Italian phenomenon” to his name at first. Though the revolutionary enthusiasm and notion of individual victory, that had gained general European character, is only associated with the name of Giuseppe Garibaldi.

As for Lijos Kossuth, - he was some kind of “golden balance” among the Italian national leaders. Kossuth had the elements of Mazzini’s exquisite political culture, but even Garibaldi’s spark of fight was not strange for him.

These “historical triad”, presented as cult figures, had assimilated to, most different from its own development, “nonpolitical culture” or “national infantilism”, where historical events were given through myths and poetics and real-life dramas were under “strict moral censorship”.

Nation, cut from its national consciousness (results of 1801 year annexation – K.E.), calmed its “historic pain” only by running from reality and by observing the symbolic portraits of distinguished political figures, was gaining the momentary desire to fight the “historic destiny” again.

ქეთევან ელაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ლიბერალიზმის ეპოქის საკულტო ფიგურათა აკაკისეული რემარკა

ლიბერალიზმის საკულტო ფიგურათა „იდეალად ქცევის“ ფენომენი, – XIX საუკუნის ევროპული მსოფლშეგრძნების ერთგვარ ტენდენციას წარმოადგენდა. გამონაკლისი არც საქართველო იყო (აკაკი, „ჩემი თავგადასავალი“), სადაც თავისებური „პოლიტიკური მისტიკაც“ კი გამოიკვეთა. ისე მოხდა, რომ ქართულ სინამდვილეში ლიბერალური ტენდენციები სწორედ ყველაზე არალიბერალური ევროპული სახელმწიფოდან – რუსეთის იმპერიიდან შემოიჭრა.

არადა, XIX საუკუნის „ლიბერალური სულისკვეთების“ ყველაზე იმპულსური ამოფრქვევა იტალიაში მოხდა და „ეროვნული თვითაღიშნების“ ცეცხლი მოედო მთელ ევროპას. ვინც კი იცნობს ჯუზეპე მაძინის პოლიტიკური კონცეფციების მასშტაბს, უთუოდ – პირველი გაფიქრებით, „იტალიურ ფენომენს“ სწორედ მის სახელს დაუკავშირებს. მაგრამ, ეს რევოლუციური პათოსი და ერთპიროვნული გამარჯვების პათეტიკა, რომელმაც ზოგადევროპული „ხასიათიც კი შეიძინა, მხოლოდ და მხოლოდ, ჯუზეპე გარიბალდის სახელთან ასოცირდება.

რაც შეეხება ლაიომ კოშუტს, – ის ერთგვარი „ოქროს შუალედი“ იყო იტალიის ეროვნულ ლიდერებს შორის; კოშუტი რაღაც „დოზით“ მაძინის დახვეწილი პოლიტიკური კულტურის ელემენტების მატარებელიც იყო, თუმცა მისთვის არც გარიბალდის საბრძოლო პათეტიკის მუხტი იყო უცხო.

საკულტო ფიგურებად ქცეული ეს „ისტორიული ტრიადა“ ერთგვარად შეეთვისა თავისი განვითარების სრულიად განსხვავებულ „აპოლიტიკურ კულტურასა“ თუ „ეროვნულ ინფანტილიზმს“; სადაც ისტორიული პერიპეტიები ზედმეტად მითოპოეტიზირებული იყო, ხოლო ცხოვრებისეული დრამები კი „მკაცრი ზნეობრივი ცენზურის“ ქვეშ მოქცეული.

სახელმწიფოებრივ ცნობიერებას მონყვეტილი ერი (1801 წლის ანექსიის ერთგვარი დამლა – ქ.ე.) რეალობიდან თავის გახიზნით იყურებდა „ისტორიულ ტკივილს“ და მხოლოდღა, – გამორჩეულ პო-

ლიტიკურ ფიგურათა სიმბოლურ პორტრეტთა თვალმიდევნებით, ზოგჯერ „ისტორიულ ბედისწერასთან“ კვლავ შეჭიდების სურვილს უბრუნდებოდა ნამიერ.

MAKA ELBAKIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Joseph Roth and Biblical Tradition

In his essay “Tradition and the Individual Talent” published in 1919 Thomas Eliot wrote that contemporaneity differs from the past by the fact that it perceives the past with such evidence and such aspect which is unattainable for this past itself. Proceeding from this, every writer is “traditional” which means that literary creation to a certain extent also implies archeological reconstruction of the past. Probably, for Joseph Roth born in the province of Austria-Hungary at the end of the 19th century, the search for his own cultural roots was extremely difficult. The writer, being at the crossroads of three different cultures (Jewish, Austrian, Russian), faced another challenge. In 1919 the Empire collapsed and Roth as well as thousands of his compatriots had lost his citizenship, national identity and homeland, and turned to be “permanent wanderer”. Future writer who managed with great effort to handle the poverty, receive good education in one of the leading universities of Europe, in 3-4 years he achieved recognition which sometimes requires decades, good attitude of readers and criticism, material welfare, family harmony. In spite of the fact that ambition was alien to this modest and generous man who lavishly shared and demand nothing in exchange, his well-fare as it was in case of biblical Job, abruptly destructed (wife’s severe disease, the shadow of Nazism in Europe, again displacement, again wandering, dependence on alcohol). For him the reality appeared to be tough and merciless, therefore the writer temporarily “forgot” contemporary daily problems and addressed traditional, eternal themes. This time the writer as a ardent Catholic, “returns” to his original roots, the Bible and in association with one of the most tragic “personages” of the Old Testament creates “new Job”, one more personified greatness of faith passed through suffering. This novel is another striking demonstration that the writer needs comfort no lesser than his protagonists; by the action of poetic invention to obtain the inner support which is given to man through myth, utopia, firmness of faith.

მაკა ელბაძიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

იოსებ როთი და ბიბლიური ტრადიცია

„თანამედროვეობა იმით განსხვავდება წარსულისგან, რომ ის აღიქვამს წარსულს ისეთი სიციხადით და ისეთ ასპექტებში, რომელიც თვით ამ წარსულისთვის მიუწვდომელია“, – წერდა თომას ელიოტი 1919 წელს გამოქვეყნებულ ესეში „ტრადიცია და თანამედროვე მწერლობა“. შესაბამისად, ყველა მწერალი „ტრადიციულია“, რაც იმას ნიშნავს, რომ ქმნადობის პროცესი, ლიტერატურული შემოქმედება, გარკვეულწილად, წარსულის არქეოლოგიურ რეკონსტრუქციასაც გულისხმობს. მე-19 საუკუნის მიწურულს ავსტრია-უნგრეთის პერიფერიაზე დაბადებული იოსებ როთისთვის, ალბათ ძალზე ძნელი იყო საკუთარი კულტურული ფესვების ძიება. ეროვნებით ებრაელს რუსული, ე.წ. „კარამაზოვისეული“ ბუნება დაჰყვა (დაბა ბროდი, სადაც მომავალი მწერალი დაიბადა ავსტრია-რუსეთის საზღვარზე მდებარეობდა), რაც გრძნობათა სიღრმესთან ერთად უკიდურესობებისკენ დაუოკებელ სწრაფვასა და თვითგანადგურებასაც გულისხმობს, არტისტულობა და რაინდული კეთილშობილება კი იმ ძველი, დახვეწილი სამყაროსი გამოჰყვა, რომლის სახე-ხატადაც პერიფერიაზე მცხოვრებთ გაბზურების კარი და ღრმად მოხუცი იმპერატორი, ფრანც-იოსები ესახებოდათ. ამ სამი განსხვავებული კულტურის (ებრაული, ავსტრიული, რუსული) „გზაჯვარედინზე“ მყოფ მწერალს ბედმა კიდევ ერთი გზასაყარის პირისპირ დგომა არგუნა წილად. 1919 წელს დაინგრა იმპერია და როთმა, ისევე როგორც ათასობით მისმა თანამემამულემ დაკარგა მოქალაქეობა, ნაციონალური კუთვნილება, სამშობლო და თავისი შორეული წინაპრების მსგავსად „სამუდამო მოხეტიალედ“ იქცა.

ახალგაზრდა როთმა, რომელმაც უდიდესი ნებისყოფის წყალობით შეძლო, გამკლავებოდა სიღატაკეს და ყველა ასპარეზზე (უნივერსიტეტი, ფრონტი, ჟურნალისტიკა) გამოეჩინა თავი, 3-4 წელიწადში მიაღწია იმას, რასაც ზოგჯერ ათწლეულები სჭირდება – აღიარებას, მკითხველისა და კრიტიკის კეთილგანწყობას, მატერიალური კეთილდღეობას, ოჯახური ჰარმონიას. მიუხედავად იმისა, რომ პატივმოყ-

ვარეობა უცხო იყო ამ თავმდაბალი და კეთილშობილი ადამიანისთვის, რომელიც უშურველად გაცემდა და სანაცვლოდ არაფერს ითხოვდა, მისი კეთილდღეობა, ბიბლიური იობისა არ იყოს, ერთი ხელის მოსმით დაინგრა (ცოლის მძიმე ავადმყოფობა, ევროპის თავზე აღმართული ნაციზმის აჩრდილი, ისევ უსამშობლობა, ისევ ხეტიალი, ლოთობის სენი). ანმყო მისთვის სასტიკი და დაუნდობელი აღმოჩნდა, ამიტომ მწერალმა დროებით „დაივიწყა“ თანადროული საჭირობოროტო პრობლემები და „ტრადიციულ“, სამარადისო თემებს მიმართა. მწერალი, ამჯერად როგორც მხურვალე კათოლიკე, „უბრუნდება“ თავის პირვანდელ ფესვებს, ბიბლიას და ძველი აღთქმის ერთ-ერთი ყველაზე ტრაგიკული „პერსონაჟის“ კვალობაზე ქმნის „ახალ იობს“, ტანჯვაში გამოტარებული რწმენის სიდიადის კიდევ ერთ განსახოვნებას. ეს რომანი კიდევ ერთი დადასტურება იმისა, რომ მწერალს თავის გმირებზე არანაკლებ სჭირდება ნუგეშისცემა, პოეტური გამონაგონის ზემოქმედებით იმ შინაგანი საყრდენის მოპოვება, რომელსაც ადამიანს ანიჭებს მითი, უტოპია, ურყევობის რწმენა.

MARIA FILINA

Georgia, Tbilisi

Iv.Dzhavakhishvili State University

Polish-Georgian literary relationship - from the tradition beginning to modernity

The emergence of multi-dimensional Georgian-Polish literary relationships refers to the first half of the XIX century. Adoption of the wealth of contacts geographically so far located to other countries is generally accepted, however, the phenomenon of emergence and development of the tradition is not studied. Historically pairing creative interests of the Georgian and Polish peoples are dramatic. The most brilliant period of occurrence and development of mutual interest associated with the literary reference to a significant wave of young educated Poles in the 1830th. The tsarist authorities were intended to punish “political criminals”, the result was just the opposite - there was exiled spiritual union and the elite of the Georgian intelligentsia. In a very difficult situation created an entire system of relations - mutual translations,

studying Polish historians and ethnographers Caucasus, particularly Georgia, in the midst of the Caucasian War. In Tbilisi, for two decades was operated a kind of “branch” of Polish romanticism - a group of Polish “Caucasian” poets. Specific individuals rather intensively created body relationships, the intensity of which is unique. During the life of Adam Mickiewicz, in 1838, George Eristavi were translated “Crimean Sonnets”. Mickiewicz presents in the first issue of “Tsiskari”, despite the fact that in a related literature, he began to translate later. One of the first articles in Europe about Rustaveli was written by Polish orientalist Constantine Rduktovski. Despite the double censorship - military and civil works of Polish “Caucasians” about Georgia almost simultaneously with the creation of a leading Polish published almanacs.

Polish exiles expanded presentation of his countrymen of the Caucasus in 1830-1840 years of the Caucasus was no longer just an exotic edge romantic inspiration, and went into the reading interests of the Poles. Later, there were different in intensity periods of mutual translations but it is in the initial period were spontaneously incorporated all further forms of literary contacts.

МАРИЯ ФИЛИНА

Грузия, Тбилиси

Тбилисский государственный университет им. Ив. Джавахишвили

Польско-грузинские литературные взаимосвязи – от возникновения традиции к современности

Возникновение многомерных грузино-польских литературных взаимосвязей относится к первой половине XIX столетия. Утверждение о богатстве контактов географически столь далеко расположенных друг от друга стран является общепринятым, однако феномен возникновения и развития традиции далеко не изучен. История сопряжения творческих интересов грузинского и польского народов драматична. Наиболее яркий период возникновения и развития взаимного интереса литераторов связан с ссылкой значительной волны молодых образованных поляков в 1830-е годы. Царские власти преследовали цель покарать «политических преступников», результат оказался прямо противоположным – возник духовный союз ссыльных и элиты грузинской интеллигенции. В весьма сложной ситуации создавалась целая система связей – взаимные

переводы, изучение польскими историками и этнографами Кавказа, в частности, Грузии в разгар Кавказской войны. В Тбилиси на протяжении двух десятилетий функционировал своего рода «филиал» польского романтизма – группа польских «кавказских» поэтов. Конкретными личностями весьма интенсивно создавался целый организм взаимосвязей, интенсивность которых уникальна. При жизни Адама Мицкевича, в 1838 году, Георгием Эристави были переведены «Крымские сонеты». Мицкевич присутствует в первом же номере журнала «Дискари», при том что в более родственных литературах он начал переводиться позже. Одна из первых европейских статей о Руставели принадлежит перу польского ориенталиста Константина Рдултовского. Несмотря на двойную цензуру – военную и гражданскую произведения польских «кавказцев» о Грузии практически синхронно с их создание публиковались в ведущих польских альманахах.

Ссылные поляки расширили представления своих соотечественников о Кавказе, в 1830-1840-е годы Кавказа перестал быть лишь краем экзотического романтического вдохновения, а вошел в интересы читающего поляка. Позже отмечались различные по интенсивности периоды взаимных переводов, однако именно в начальный период были спонтанно заложены все дальнейшие формы литературных контактов.

ONDRÁŠ FRANTIŠEK

Czech Republic, Prague

Charles University in Prague

The *Maqamas* as Picaresque and Comic stories in Medieval Arabic Literature

Arabic prose literature was very much episodic in the Middle Ages: larger narratives were rare. Especially the anecdotal literature centred on on small textual units. In *al-Hamadhānī's maqamas*[1], the episodic structure is clearly visible. His *maqamas* are independent from each other, the main common denominators are the narrator and the hero, but no story line continues from one *maqama* to the next. As *al-Hamadhānī* derived much of his material from anecdotal literature, he combines different episodes into a complete whole. The

most typical *maqama* is the picaresque and/or comic one. The next group, beggar *maqamas*, might be taken as a specific group within this subgenre and the boundary between a comic story involving some beggar's tricks and a pure piece of beggar lore is especially fluid. Typical of this group is the existence of a very prominent, usually comic, plot; as a narrative, this subgenre is the most developed form of *maqama*. One might also call this group "*narrative maqamas*", as most of the *maqamas* which show complicated forms of narrative belong to this class. Accordingly, the great majority of multiepisodic *maqamas* are picaresque or comic ones.

[1] *Abū 'l-Faḍl Ahmad al-Hamadhānī* (969-1007), surnamed the Wonder of the Age, is an eminent Arabic writer.

JULIETA GABODZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Unknown Publicist Letters of Akaki

One of the main dignity of new academic twenty-volume of Akaki Tsereteli writings is, that many unpublished and rejected materials will be collected. By this publication, it will be possible to print all writings, researched till nowadays.

Akaki was endowed with special talent of polemist and publicist, during many years, periodical press was spoiled with his letters and satirical articles about literature and art, also about the tasks of history religion and culture, public life and economy. The writer regularly shared his views about traditions and modern relations, concerning Georgia's political orientation, relations with neighboring peoples, and problems of so-called Ottoman Georgia or about the relations of Georgian and Armenians, Georgia and Russia. Akaki was dealing with the issues of Georgian ethno psychology and genesis of culture; he was gathering and asking others to collect the models of Georgian folk-lore or old writings. By this aim, he established the literature magazine "Monthly collection of Akaki", where he was publishing the letters about the problematic themes during four years.

In 15-volume of Akaki, four of them was about the publicist letters, but as it is said, the creation of classical writers is un-exhaustive – there are lots

of unpublished and less known writing for public in the archives. Dozens of them were not published in Akaki lifetime, because the writer was strictly criticizing the existed regime and the life of that time of Georgia. Unfortunately, the Soviet conjuncture was so severe, that those letters, which were went away secretly by the king's censorship are still unpublished. The publishers were respected to publish many publicist works, because during the keeping of national interests, Akaki was impregnable as for the representatives of neighbor nations, so for their watchmen (Akaki's dispute with Niko Marr and the letters, written in Paris are implied). We would like to speak about several publicist letters, e.g. "Thoughts in Europe", "About the relations with Russia", "Burning of Imereti during the movement", "Us and Armenians", "Old remains" and etc.

ჯულიეტა ბაზოძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკის უცნობი პუბლიცისტური წერილები

აკაკი წერეთლის თხზულებათა ახალი აკადემიური ოცტომეულის ერთ-ერთი მთავარი ღირსება ისაა, რომ იგი თავს მოუყრის ბევრ გამოუქვეყნებელ და ცენზურისაგან დაწუნებულ მასალას. ამ გამოცემით შესაძლებელი გახდება დაიბეჭდოს მწერლის დღემდე მიკვლეული ყველა ნაწერი.

აკაკი პოლემისტისა და პუბლიცისტის გამორჩეული ნიჭით იყო დაჯილდოებული, წლების განმავლობაში პერიოდული პრესა გაჯერებული იყო მისი წერილებითა და ფელეტონებით ლიტერატურასა და ხელოვნებაზე, ისტორიის, რელიგიისა და კულტურის, საზოგადოებრივი ცხოვრებისა და ეკონომიკის საკითხებზე. მწერალი რეგულარულად უზიარებდა მკითხველებს თავის შეხედულებს ტრადიციებისა და თანამედროვეობის კავშირზე; საქართველოს პოლიტიკურ ორიენტაციაზე; მეზობელ ხალხებთან დამოკიდებულებაზე: ე. წ. „ოსმალის საქართველოს“ პრობლემებსა თუ საქართველო-რუსეთისა და სომეხთა და ქართველთა ურთიერთობებზე. აკაკი იკვლევდა ქართული ეთნოფსიქოლოგიისა და კულტურის გენეზისის საკითხებს; აგროვებდა და სხვებსაც მოუწოდებდა, შეეკრიბათ ქართული ზეპირსიტყვიერების

ნიმუშები თუ ძველი ნაწერები. ამ მიზნით დააარსა ლიტერატურული ჟურნალი „აკაკის თვითი კრებული“, რომელშიც ოთხი წლის განმავლობაში აქვეყნებდა წერილებს პრობლემურ თემებზე.

აკაკის თხუთმეტომეულში ოთხი ტომი დაეთმო პუბლიცისტურ წერილებს, მაგრამ როგორც ამბობენ, კლასიკოსების შემოქმედება ამოუწურავიაო – არქივებში კვლავაც „ოთმინებით ელიან“ გამომზეურებას საზოგადოებისათვის ჯერაც უცნობი თუ ნაკლებად ცნობილი ნაწერები. ბევრი მათგანის გამოქვეყნება შეუძლებელი იყო მის სიცოცხლეში, რადგან მწერალი მწვავედ და პირუთვნელად აკრიტიკებდა არსებულ რეჟიმსა და საქართველოს იმდროინდელ ყოფას. სამწუხაროდ, საბჭოთა კონიუნქტურა იმდენად სასტიკი აღმოჩნდა, რომ იმ წერილების გამოქვეყნებაც კი ვეღარ მოხერხდა, რომლებიც მეფის ცნობიერებას კი გაეპარა. ბევრი პუბლიცისტური ნაწერის დაბეჭდვას გამომცემლები მოერიდნენ, ვინაიდან ეროვნული ინტერესების დაცვისას აკაკი ერთნაირად შეუვალი იყო როგორც მეზობელი ერის წარმომადგენლებთან, ასევე მათ დამცველებთან (იგულისხმება აკაკის პოლემიკა ნიკო მართან და პარიზში დაწერილი გამოუქვეყნებელი წერილები). მოხსენებაში ვისაუბრებთ რამდენიმე უცნობი პუბლიცისტური წერილის შესახებ, მაგ: „ფიქრები ევროპაში“, „რუსეთთან ურთიერთობის შესახებ“, „იმერეთის გადანვა მოძრაობის დროს“, „სომხები და ჩვენ“, „ძველი ნაშთები“ და სხვ.

NUGESHA GAGNIDZE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

Literary Tradition and Nino Haratischwili's Novel "My Gentle Twin"

Nino Haratischwili (1983) is a German writing Georgian writer who in her works, on the one hand, continues and develops European literary traditions and, on the other hand, preserves her native, Georgian ones. She has been known to German reader since 1993 as a playwright whose plays were staged in different theatres of Germany. She became a winner of numerous literary awards.

Nino Haratischwili's debut novel *Juja* (2010) was longlisted for the German Book Prize. But It were her next two novels *My Gentle Twin* and *The Eighth*

Life which brought her real success and fame. After *My Gentle Twin* was published the most popular German newspapers and magazines reviews underlined that the author of the novel is an outstanding young writer, “a hero of modern German Literature” and called her book is “a powerful classic epic”.

My Gentle Twin is a psychological novel which tells the story of love and fatal passion of two couples (Stella and Ivo; Salome and Lado). The background of these love stories is the hard years in the modern history of Georgia: the 90s of XX century, Civil War and War in Abkhazia. The life and tragic fate of the main protagonists are determined by certain social-political events.

In German and Georgian literature there are a lot of tragic love stories which take place in difficult social-political situations, for example, Goethe’s *The Sorrows of Young Werther*; Holderlin’s *Hyperion*, Kurban Said’s *Ali and Nino*.

Nino Haratischvili doesn’t follow long-standing European literary traditions and at the same time uses modern literary aesthetic. Georgian phenomena and temper gives the book special charm and inspiration which help German reader to deeply understand Georgia, its soul and culture.

წუგეზა გაბნიძე

საქართველო, ქუთაისი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ლიტერატურული ტრადიცია და ნინო ხარატიშვილის რომანი „ჩემი ნაზი ტყუპისცალი“

ნინოს რატიშვილი (1983) გერმანულენოვანი ქართველი მწერალია, რომელიც თავის შემოქმედებაში ერთი მხრივ, დასავლეთევროპული, კერძოდ კი, გერმანული ლიტერატურული ტრადიციების გამგრძელებელია, მეორე მხრივ, ერთგულია ქართული ლიტერატურისა. იგი ცნობილი ავტორია ევროპელი მკითხველისათვის 1998 წლიდან, როცა მისი დრამები გერმანიის სხვადასხვა ქალაქში დაიდგა და რომელთათვისაც მან არაერთი ლიტერატურული პრემია მიიღო.

ნინო ხარატიშვილის დებიუტი, როგორც რომანისტიც, შედგა 2010 წელს, როცა მისი პირველი ნაწარმოები „უუჟა“ გამოქვეყნდა. განსაკუთრებული აღიარება მოუტანა ახალგაზრდა მწერალს შემდგომმა ორმა რომანმა: „ჩემი ნაზი ტყუპისცალი“ (2011) და „მერვე ცხოვრება“ (2014).

რეცენზიებში, რომლებიც ნინო ხარატიშვილის რომანის „ჩემი ნაზი ტყუპისცალი“ გამოქვეყნების შემდეგ გერმანიის ყველაზე პოპულარულ ჟურნალ-გაზეთებში დაიბეჭდა, ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ იგი, როგორც მწერალი, განსაკუთრებული მოვლენაა, „ახალი გმირია გერმანულ ლიტერატურაში“, ხოლო მისი რომანი არის „ეპოსი კლასიკური სიმძლავრით“.

„ჩემი ნაზი ტყუპისცალი“ ფსიქოლოგიური რომანია, რომელშიც წარმოდგენილია ორი წყვილის (სტელა და ივო, ლადო და სალომე) სიყვარულის ისტორია, რომლის ფონსაც წარმოადგენს საქართველოს უახლესი ისტორიის უმძიმესი პერიოდი: 90-იანი წლები, სამოქალაქო ომი და აფხაზეთის ამბები. პერსონაჟების ცხოვრებისა და ტრაგიკული ბედის განმსაზღვრელი სოციალ-პოლიტიკური მოვლენებია.

როგორც გერმანულ, ასევე, ქართულ ლიტერატურაში მრავლად არის ნაწარმოებები, რომლებშიც ტრაგიკული სიყვარულის ისტორია მძიმე სოციალ-პოლიტიკური მოვლენების ფონზე ვითარდება: გოეთეს „ვერთერი“, ჰოლდერლინის „ჰიპერიონი“, ყურბან საიდის „ალი და ნინო“ და სხვა მრავალი. ნინო ხარატიშვილი არ ლაღატობს ამ ტრადიციას, მაგრამ მისი დამსახურება იმაში მდგომარეობს, რომ რომანი „ჩემი ნაზი ტყუპისცალი“ შესანიშნავად გამოხატავს თანადროული დასავლეთევროპული ლიტერატურის მაჯისცემას. მასში განსხეულებულია უახლესი ლიტერატურული ესთეტიკის ძირითადი პრინციპები. ხოლო ქართული ფენომენი და ტემპერამენტი განსაკუთრებულ ხიბლს სძენს ნაწარმოებს, რაც მოულოდნელ სიამოვნებას განაცდევინებს ევროპელ მკითხველს და ეხმარება მას საქართველოს, ქართული ყოფისა და კულტურის უკეთ გაცნობაში.

GIORGI GACHECHILADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Poetics of Politics

**(Ilia Chavchavadze, Akaki Tsereteli, Vazha-Pshavela,
Galaktioni and Stalin)**

The process of differentiation that turned into historical chaos affected époque of post-Renaissance Baroque. The passed baton of differentiation was accepted by the Age of Enlightenment. The Baroque concept that belongs to Descartes – *cogito ergo sum*, – received its first sociologic evaluation in 1784, from Immanuel Kant, who answered the question “What is the enlightenment?” in the following way: “the enlightenment is an ability to act on one’s own mind, without guidance from outside”. This paradigm settled the beginning for the civilization progress in the 19th century that lasts until nowadays.

In Georgian realms this paradigm originates from the époque of Baroque. And the Georgian culture is an agent of this civilization experiment that has its peculiarity in the fact that experimenters time to time become victims of their own experiment. Lord did not save Georgian from this danger. An ability of thinking on one’s own mind, combined with other virtues, turned into a generator of the ugliest forms of “hard-heartedness” voluntarism (Archil). The latter one is the subject of study for philosophical anthropology.

The 19th century turned both the voluntarism of Baroque and ability of the enlightenment to get out of the control of other’s mind into the problem of national identity and freedom. The words “that time we kept our destiny in our own hands” by Archil and words “our destiny belonged to ourselves” by Ilia Chavchavadze is nothing but sharpening the attention on behavior semiotics in the culture system.

Life and work of Ilia Chavchavadze can be perceived as a whole auto-biography, because his life and work were focused exactly on the problem of behavior semiotics. His works “Poet”, “Letters of a Traveller”, “Is a man a human?”, and “Happy Nation” created an central axis in the Georgian culture of 1860-s. The mission of these works was defined by their orientation on discourse over behavioral stereotypes they described.

Akaki Tsereteli was the first person, who was involved in the discourse, started by Ilia Chavchavadze. Chavchavadze and Tsereteli were precedent persons in

the Georgian culture. It is notable, that Tsereteli responded to Chavchavadze's poem "Poet" only 25 years later. He responded with a poem that had exactly the same name – the "Poet" (1886). While Ilia Chavchavadze saw the way to national identity only in the imperative of the way of Christ, Akaki Tsereteli was an advocate of thinking on one's own mind and creative work, free of external influences. The "Poet" by Akaki Tsereteli put questions on maximalism of the "Poet" by Ilia Chavchavadze. Later Tsereteli might feel something, some danger (maybe not even in his mind, but in his heart), and in 1894 he wrote his masterpiece "In front of an icon" in which he fully exonerated views of the "Poet" by Ilia Chavchavadze. It was not only about the poem in question, but about a new perception of the whole work and life of Ilia Chavchavadze. This settled the discourse of national identity that shaped all the activities of Georgian intellectuals of 1860-s: being born as a human being, does not guarantee dignity, but provides possibility for it; word does not guarantee thinking, but provides possibility for it; birth of a human or a nation does not guarantee them freedom, but provides possibility for it; life does not guarantee dignity, but provides possibility for it. And possibility is always shaped with the certain time and environment.

After Akaki Tsereteli, the discourse on national identity was closed with one strophe of Vazha Pshavela: «Oh, crown of my dignity, my home land!». Then Galaktion will come on scene...

However, one thing happened before that – a thing that was not that notable by itself, but became extremely important for the history of Georgia. 25 of December, 1895, Ilia Chavchavadze published in his newspaper "Iveria" a poetry about Christmas by Soso Jughashvili, a pupil of Tbilisi Theological Seminary. The sixteen years old guy claims the herd that refused to recognize Jesus, a sower of "justice and heavenly love", but "instead of glorifying him (...) gave him a cup, full of poison". In 12 years after writing this poem, Soso Jughashvili became Joseph Stalin, a leader of terrorist gangs of Bolsheviks and Social-Democrats. Later, their member killed Ilia Chavchavadze. All the experts, who have any qualification in this area, point towards Stalin as an organizer of that assassination. Lenin had saw in Stalin an "extraordinary Georgian" who he could use as an instrument to restore an empire, flowing on revolutionary waves, but in the way that "enslaved nations would join the revolution without gaining independence". In turn, Stalin had saw Lenin as an instrument for installing himself as a head of the imperial government. Thus, Stalin had to make a choice between Chavchavadze and Lenin, i.e. between the nation and the empire. And he sacrificed his national identity in favor of the empire.

In this place we have obvious allusions on “Three versions of Judah’s betrayal” by Jorge Louis Borges, but Stalin does not fit Judah’s shapes. In order to perform Judah’s role, Stalin needed such special attributes, as committing a suicide because of being conscience-stricken, or having some kind of inferiority complex. Stalin had none of them. Judah is a part of God’s plan, while Stalin appeared to the world as anti-Christ with all of his life – as “the leader and the teacher of all the proletarians”, as an “emperor” of the Communist Russia, and as a generalissimos of communist forces. Thus, if the paradigm of enlightenment – “an ability to act on one’s own mind, without guidance from outside” – does not long for good, then in the very end it is a road to evil, a road to anti-Christ. This is a correction of the Kant’s “enlightenment” principle, which is added by Stalin’s personality.

Here it comes to mind one line, written by Galaktion Tabidze after communist forces occupied Georgia: “A Man of Nazareth never appeared here, bet-ween us”.

ბიორბი ბაჩიჩილაძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

პოლიტიკის პოეტიკა (ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, გალაკტიონი და სტალინი)

ისტორიულ ქაოსში გადაზრდილი დიფერენციაციის პროცესი, რომელშიც პოსტრენესანსული ბაროკოს ეპოქა აღმოჩნდა, ესტაფეტის სახით მიიღო განმანათლებლობის ეპოქამ. დეკარტეს ბაროკოს კონცეპტს: Cogito, ergo sum („ვაზროვნებ, მაშასადამე, ვარსებობ“) პირველი სოციოლოგიური კვალიფიკაცია 1784 წელს კანტმა მისცა. კითხვაზე, თუ რა არის „განმანათლებლობა“, მან თქვა: „განმანათლებლობა არის, სხვების კარნახის გარეშე, საკუთარი აზროვნებით მოქმედების უნარი“. ამ პარადიგმიდან ედება სათავე XIX საუკუნიდან დღემდე მომდინარე ცივილიზაციურ პროგრესს.

ეს პარადიგმა ქართულ სინამდვილეში ბაროკოს ეპოქიდან იღებს სათავეს. ქართული კულტურა ამ ცივილიზაციური ექსპერიმენტის სუბიექტია. ექსპერიმენტის თავისებურება იმაშია, რომ ექსპერიმენტატორები ზოგჯერ თავიანთი ექსპერიმენტის მსხვერპლნი ხდებიან.

არსგამრიგემ არც ეს განსაცდელი დააკლო საქართველოს: განსჯის თავისუფლების უნარი. სხვა სიკეთესთან ერთად, „ანგაარ-მოგულ-ძვირეთა“ (არჩილი) ვოლუნტარიზმის ყველაზე მახინჯი ფორმების გენერატორად იქცა. ეს უკანასკნელი ფილოსოფიური ანთროპოლოგიის თემაა.

ბაროკოს ვოლუნტარიზმი და აზროვნების სხვისი კონტროლისაგან გამოსვლის განმანალეზლობაში აპრობირებული უნარი XIX საუკუნემ ეროვნული იდენტობისა და თავისუფლების პრობლემად აქცია. არჩილის „მუნ ჩვენ ხელთ იყო ჩვენობა“ და ილია ჭავჭავაძის „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუდნეს“ – სხვა არაფერია, თუ არა კულტურის სისტემაში ქცევის სემიოტიკურობაზე ყურადღების გამახვილება.

ი. ჭავჭავაძის ცხოვრება და შემოქმედება იმიტომ აღიქმება ერთიან აუტო-ბიო-გრაფიად, რომ მისი ცხოვრება და შემოქმედება სწორედ ქცევის სემიოტიკურობის პრობლემაზეა კონცენტრირებული. ილიას „პოეტი“, „მგზავრის წერილები“, „კაცია-ადამიანი?!“ და „ბედნიერი ერი“ ქმნიან მაორგანიზებელ ლერძს XIX საუკუნის 60-იანი წლების ქართულ კულტურაში. ამ ნაწარმოებთა ამგვარი მისია მათში წარმოსახულმა ქცევის სტერეოტიპზე ორიენტირებულობამ, როგორც დისკურსის თემამ, განაპირობა.

პირველი, ვინც ეროვნული იდენტობის შესახებ ილიას მიერ დაწყებულ დისკურსში ჩაერთო, იყო აკაკი წერეთელი. ილია და აკაკი ქართული კულტურის პრეცედენტული ფიგურებია. სიმპტომატურია, რომ ილიას „პოეტს“ აკაკი წერეთელი 25 წლის დაგვიანებით გამოეხმაურა იმავე სახელწოდების შედეგით „პოეტი“ (1886). თუ ეროვნული იდენტობის გზას ილია ჭავჭავაძე მხოლოდ მაცხოვრის გზის „იმპერატიულობაში“ ხედავდა, აკაკი წერეთელი გავლენის ჩარჩოებისაგან თავისუფალი აზროვნებისა და შემოქმედების მომხრეა. აკაკის „პოეტში“ ილია ჭავჭავაძის „პოეტის“ მაქსიმალიზმი სათუოდა მიჩნეული. მაგრამ შემდგომ, თითქოს არა გონებით, არამედ გულით რაღაც ხიფათი იგრძნო, 1894 წელს აკაკიმ დაწერა შედეგით „ხატის წინ“, რომელშიც რეაბილიტირებულია ილიას „პოეტის“ სულისკვეთება. საქმე ეხებოდა არა მხოლოდ ილიას „პოეტის“ არამედ მთელი მისი შემოქმედებისა და პიროვნული მოღვაწეობის ახლიდან აღმოჩენის შემთხვევას. გამოიკვეთა 60-იანელთა შემოქმედებითი მოღვაწეობის განმსაზღვრელი ეროვნული იდენტობის დისკურსი: ადამიანად დაბადება არის კაცობის არა გარანტია, არამედ – შესაძლებლობა; სიტყვა არის აზროვნების

არა გარანტია, არამედ – შესაძლებლობა; ადამიანის, ერის თავისუფლება არის არა დაბადებით ბოძებული გარანტია, არამედ – შესაძლებლობა; სიცოცხლე არის ღირსების არა გარანტია, არამედ – შესაძლებლობა. შესაძლებლობა ყოველთვის გამოკვეთილია კონკრეტულ დროსა და სივრცეში.

აკაკის შემდეგ ეროვნული იდენტობის შესახებ დისკურსი ვაჟა ფშაველამ ორი სტრიქონით დაასრულა: „ჩემი კაცობის გვირგვინო, ჩემო სამშობლო მხარეო!“ შემდეგ მოვა გალაკტიონი...

მაგრამ მანამდე მოხდა გარეგნულად თითქოს უმნიშვნელო, სინამდვილეში კი მსოფლიო ისტორიის უმნიშვნელოვანესი შემთხვევა. 1895 წლის 25 დეკემბერს ილია ჭავჭავაძემ „ივერიაში“ ქრისტეშობისადმი მიძღვნილი ლექსი დაუბეჭდა თბილისის სასულიერო სემინარიის მოსწავლეს, სოსო ჯულაშვილს. 16 წლის ყმანვილი ამხელს ბრბოს, რომელმაც უარყო „სიმართლისა და ციური სიყვარულის“ მთესველი იესო და „დიდების მაგიერ“ ... „დაუდგა შხამით აღვსილი ფიალა“. ამ ლექსის დაწერიდან 12 წლის შემდეგ სტალინი ბოლშევიკებისა და სოცდემკების შეიარაღებული ტერორისტების მეთაურია. ამ ორგანიზაციის წევრებმა მიკლეს ილია. ამ საქმეში ჩახედული ყველა ექსპერტი ილია ჭავჭავაძის მკვლელობაში სტალინისკენ იშვერს ხელს...

სტალინში, როგორც „არაჩვეულებრივ ქართველში,“ ლენინმა დაინახა ის ინსტრუმენტი, რომლითაც ის რევოლუციების ტალღებზე შეძლებდა იმპერიის შენარჩუნებას ისე, რომ დაპყრობილი ერები მიემხრობოდნენ რევოლუციას და სანაცვლოდ არ მოითხოვდნენ თავისუფლებას. სტალინმა თავის მხრივ, ლენინში დაინახა ინსტრუმენტი, რომლის საშუალებითაც ის შესძლებდა რუსეთის ხელისუფლების სათავეში მოსვლას. სტალინს უნდა არჩევანი გაეკეთებინა ილია ჭავჭავაძესა და ლენინს შორის ანუ საქართველოსა და რუსეთს შორის. მან აირჩია რუსეთი და საქართველო ზვარაკად მიიტანა რუსეთის იმპერიის სამსხვერპლოზე. აქ აუცილებლობით ჩნდება ბორხესის „იუდას ღალატის სამი ვერსიის“ ასოციაცია, მაგრამ სტალინი არ ეტევა იუდას სიუჟეტში. იუდას როლის შესასრულებლად სტალინს აკლია ისეთი ნიშნობრივი თვისება, როგორიცაა სინდისის ქენჯნის გამო თავის ჩამოხრობა ან თვითშეფასების ნულოვანი დონის კომპლექსი. სტალინს არ გააჩნია არც ერთი, არც მეორე. იუდა ღმერთის ჩანაფიქრის ნაწილია, ის ხელს უწყობს ღმერთის განგების განხორციელებას. სტალინი მთელი თავისი ცხოვრებით, – მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადი და

მასწავლებელი, კომუნისტური რუსეთის იმპერატორი, მეორე მსოფლიო ომის გენერალისიმუსი, – ანტიქრისტიედ მოეწვინა მსოფლიოს. ის დაემსგავსა სულხან-საბა ორბელიანის „მაოხრებელ გზირს“, რომელიც სიკვდილის შემდეგაც პრობლემებს უქმნის თავის ქვეყანას. განმანათლებლობის პარადიგმა – „სხვების კარნახის გარეშე, საკუთარი აზროვნებით მოქმედება“, – თუ ის კეთილის ქმედებას არ ესწრაფვის, საბოლოოდ აღმოჩნდა გზად ანტიქრისტიემდე. ეს არის კორექტივი, რომელიც სტალინის ფენომენს შეაქვს „განმანათლებლობის“ კანტისეულ კვალიფიკაციაში.

ამ შემთხვევაში ცნობიერებაში ტივტივდება საქართველოს კომუნისტური ოკუპაციის შემდეგ დაწერილი გალაკტიონის სტრიქონი: „არასდროს ჩვენთან აქ არ ყოფილა ნაზარეველი“.

KETEVAN GARDAPKHADZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

The Mythological Image of the Minotaur and Its Interpretation in the 20th Century Art Ketevan Gardapkhadze

The 20th century art (literature and painting) outstands in terms of interpreting the image of the Minotaur, which is mainly explained by polyvalence of the image. Different historical periods converge in the image: matriarchy, commonly associated with the Minotaur's birth and patriarchy, the time of its death from the hands of Theseus (heroes appear in myths after the patriarchal sociopolitical order succeeds matriarchal). The Minotaur has symbolic implications of heaven, sea and the underworld, which reveals the cosmic concept beyond this image: Asterius, the child of the Sun, symbolizes cosmic generalization, the bull of Poseidon implies associations with the sea, while the Minotaur's dwelling links it with the underworld.

Surrealist painters (Picasso, de Chirico, Ernst, Miro, Dali and others) applied the following three theories to the image of the Minotaur: a. The victory of the 'pure' race over the hybrid, which was especially popular in the 1930s; b. The Nietzschean theory; c. The Freudian theory.

In the 20th century literature the Minotaur is not a monster but an ostracized creature doomed to loneliness. Among its interesting interpretations are those by Durrenmatt, Borges and Sulakauri, which, despite their affinity, reveal a markedly individual character. This paper compares the three literary images of the Minotaur by focusing on the form of the respective literary works as well as on their central paradigm: the essence and interpretation of the Minotaur. Special attention is paid to two motifs: the Minotaur's seclusion and death. In the concluding part, the paper sums up the mentioned artists' and writers' contribution to shaping the paradigmatic image of the Minotaur and the implications it conveys in the 20th century philosophical and aesthetic discourse.

ქეთევან ბარდაშხაძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მინოტავრის მითოლოგიური სახე და მისი ინტერპრეტაცია XX საუკუნის ხელოვნებაში

XX საუკუნე განსაკუთრებით სანტერესო აღმოჩნდა მინოტავრის სახის გადააზრებისათვის ხელოვნებაში (მხატვრობა, ლიტერატურა), რაც, პირველ რიგში, მინოტავრის მითოლოგიური სახის პოლივალენტურობას უკავშირდება. მინოტავრის მითოლოგიურ სახეში ფოკუსირდება სხვადასხვა ისტორიული ეპოქა. მისი წარმოშობა მატრიარქატის, ხოლო სიკვდილი პატრიარქატის ხანას უკავშირდება (მინოტავრს კლავს თეზევსი (ჰეროიზმი მითში მას შემდეგ ჩნდება, რაც სოციალურ-პოლიტიკურ სფეროში მატრიარქატი პატრიარქატით იცვლება). მინოტავრი განასახიერებს ცის, ზღვის, მიწისქვეშეთის სიმბოლიკას (კოსმიური აზროვნების ნიშნითაა აღბეჭდილი (ასტერეოსი-მზის შვილი – კოსმიური განზოგადება); უკავშირდება ზღვის სტიქიას – პოსეიდონის ხარი; საცხოვრისის გამო იგი მიწისქვეშეთის სიმბოლოა).

სიურეალისტი მხატვრები (პიკასო, ჯორჯო დე კირიკო, მაქს ერნსტი, მირო, სალვადორ დალი და სხვ.) მინოტავრის სახეს სამი თეორიის მიხედვით განმარტავდნენ: 1) წმინდა რასის გამარჯვება ჰიბრიდზე (ეს თეორია განსაკუთრებით პოპულარული იყო 1930-იან წლებში); 2) ნიცშეს თეორია 3) ფროიდის თეორია.

XX საუკუნის ლიტერატურაში მინოტავრი არა ურჩხული, არამედ საზოგადოებისგან გარიყული არსებაა, განწირული მარტოობისათ-

ვის. განსაკუთრებით საყურადღებოა ფ.დურენმატის, ხ.ბორხესის და ა.სულაკაურის ინტერპრეტაციები, რომლებიც ცალკეული ასპექტის მხრივ გარკვეული სიახლოვის მიუხედავად მკვეთრად ინდივიდუალური ხასიათით გამოირჩევა. მოხსენება ამ ავტორებთან მინოტავრის მხატვრული სახის ინტერპრეტაციებს შეისწავლის, განიხილავს მათ შორის არსებულ მსგავსებასა და განსხვავებას თხზულების ფორმის და ნაწარმოების მთავარი პარადიგმის – მინოტავრის არსის და გააზრების – თვალსაზრისით. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ამ მწერალთა შემოქმედებაში ორი მნიშვნელოვანი თემის – მინოტავრის იზოლაციისა და სიკვდილის საკითხის დამუშავებას. მოხსენების დასკვნითი ნაწილი შეაჯამებს, ერთი მხრივ, იმ წვლილს, რომელიც ამ მხატვრებმა და მწერლებმა შეიტანეს XX საუკუნის მინოტავრის ე.წ. პარადიგმატული სახის შექმნაში, ხოლო, მეორე მხრივ, იმას, თუ რა დისკურსს გვთავაზობს მინოტავრის სახე XX საუკუნის ფილოსოფიურ-ესთეტიკური პრობლემატიკის კონტექსტში.

MANANA GELASHVILI

Georgia, Tbilisi

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Tradition and Innovation in Virginia Woolf's Essays

In the 20s of the XX century modernism brought about new aesthetics which opposed traditional canon. Virginia Woolf (together with T.S. Eliot) was one of those writers who endeavored to introduce and establish new literary forms not only in their creative works but also in their literary essays. Six-volume *Collected Essays* by Virginia Woolf is a good testimony that a well-thought-out innovation should be based on a deep knowledge and understanding of the tradition.

While criticizing Edwardian writers (John Galsworthy, Herbert Wells, Arnold Bennett) as ‘materialists’, Woolf devoted a number of essays to traditional writers such as Jeffrey Chaucer, John Donne, Lawrence Stern, Michel de Montaigne etc. whose literary cannon she viewed as the foundation of English literary tradition.

At the same time Woolf analyses modern literary trends based on the works of her contemporaries James Joyce and T.S.Eliot and is among the first who wrote about the innovations introduced by the modernist literature: stream – of-consciousness technique, absence of linear composition and a new modelling of time and space.

მანანა გელაშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ტრადიციისა და ნოვატორობის გააზრება ვირჯინია ვულფის ესეებში

მეოცე საუკუნის 20-იან წლებში მოდერნიზმმა ახალი ესთეტიკა მოიტანა და მკვეთრად დაუპირისპირდა ტრადიციულ სალიტერატურო ნორმებს. ვირჯინია ვულფი (ტომას ელიოტთან ერთად) ერთ-ერთი იმათაგანია, რომელიც არა მხოლოდ თავისი ნაწარმოებებით, არამედ ესეებითაც ცდილობს მოდერნიზმის პოეტიკის გააზრებასა და დამკვირვებას ინგლისურ ლიტერატურაში. ვულფის ესეები, რომელიც ტომს შეადგენს, საუკეთესო დასტურია იმისა, რომ ნოვატორობის გააზრება აუცილებლად მოითხოვს ტრადიციის კარგ ცოდნასა და შეფასებას.

აკრიტიკებს რა თავის უშუალო წინამორბედებს ედვარდიანელ მწერლებს (ჯონ გოლზუორთი, ჰერბერტ უელსი, არნოლ ბენეტი), როგორც მატერიალისტებს ვულფი ამასთანავე არაერთ ესეს უძღვნის თავის ისეთ წინამორბედებს, როგორცაა ჯეფრი ჩოსერი, ჯონ დონი, ლორენს სტერნი, მიშელ მონტენი და სხვ. ყველა ამ ავტორში ვულფი იმ ღირებულ ტრადიციას ეძიებს, რომელსაც ეფუძნება ინგლისური ლიტერატურა.

ამასთანავე, თანამედროვე ლიტერატურის ნოვატორული ტენდენციების ანალიზისას ვულფი თავისი ისეთი თანამედროვეების შემოქმედებას ეყრნობა, როგორიც ჯეიმზ ჯოსი და ტომას ელიოტია და ერთერთი პირველი განიხილავს მოდერნისტული რომანის ისეთ ინოვაციებს, როგორცაა ცნობიერების ნაკადის ტექნიკა, კომპოზიციის, დროისა და სივრცის ახლებური მოდელირება.

ELENE GOGIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

**Research of Folk Narrative Tradition in Akaki Tsereteli's
Letters and Method of the Analysis of Awareness in the
Contemporary Study of Folklore**

Scientific study of the plots of oral narrative genres, research of the issue of their spread, borrowing and originality, altogether begin in the Georgian folkloristics with Akaki Tsereteli's publicist letters. In his letter "Oral Narration" published in 1897, Akaki Tsereteli discusses the matter of reception of biblical and antique mythological motifs in the Georgian folklore. In another letter titled "Notice," which was published in 1898, he names several important aspects of the spread of fairy-tale motifs: 1) the influence of the literary and folkloric works of other countries, 2) folk interpretations of the national literature, and 3) processing of the oral materials by a writer. Akaki Tsereteli's opinions concern not only the spread of oral narrations, but also the matters of influence of musical folklore.

A. Tsereteli's definitions for the problem of interrelations of literary and oral plots, for the role of the traditional culture, as well as for its national identity, stand in good proximity with the modern methods of the research of folklore materials.

In the history of folkloristics as in that of an independent science there have constantly been topical the methods of fixation and textual analysis both in various countries and in various epochs (all through 19th-21st centuries). During the whole two centuries the collection, saving and storage of the materials was in the centre of attention. In the modern folkloristic science, the importance of the methods of culturology and social history has been on the rise. Since the second half of the 20th century, the orientation of the Western European schools of folkloristics has gradually shifted from the traditional study of antiquities to the critical cultural analysis and empirical research of everyday life; amongst them, there has appeared another new method: folkloristics as a research of cognition.

The words of Akaki Tsereteli: "The folk poetry is the unmistakable mirror for the past life and the firm foundation for the history, and that's why it is recognized by any of the educated nations as one of the first priorities," express the common interests of the Georgian and European thinkers of the 19th century. In that specific epoch the role of folklore for various countries of the Eastern and Southern Europe was especially important for the history of the respective

country. Akaki Tsereteli's works stay topical for the modern science, as the centre of the analysis of the ethnographical-culturological cognition is the active and emotional human being. Namely, the interest focuses on how one perceives personally one's environment and, at the same time, the history. Folklore proceeds constantly from the conditions of its nascence; it is in the direct link with the everyday life and, hence, provides historical argumentation for the analysis of cognition.

ელენე გომიაშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხალხური თხრობითი ტრადიციის კვლევა აკაკი წერეთლის წერილებში და ცნობიერების ანალიზის მეთოდი თანამედროვე ფოლკლორისტიკაში

ზეპირ თხრობით ჟანრთა სიუჟეტების გავრცელების, სესხებისა და ორიგინალობის საკითხის მეცნიერული შესწავლა ქართულ ფოლკლორისტიკაში აკაკი წერეთლის პუბლიცისტური წერილებიდან იწყება. 1897 წელს დაბეჭდილ წერილში „ზეპირსიტყვაობა“ აკაკი წერეთელი საკითხს სვამს ბიბლიური და ანტიკური მითოლოგიური მოტივების რეცეფციის შესახებ ქართულ ფოლკლორში. 1898 წელს გამოქვეყნებულ სტატიაში „შენიშვნა“ იგი საზღაპრო მოტივთა გავრცელების რამდენიმე მნიშვნელოვან ასპექტს ასახელებს: 1) სხვა ქვეყნის ლიტერატურული და ფოლკლორული ნაწარმოების გავლენას, 2) ეროვნული ლიტერატურის ხალხურ ინტერპრეტაციებს და 3) მწერლის მიერ ზეპირსიტყვიერი მასალის დამუშავებას. აკაკი წერეთლის მოსაზრებები არა მხოლოდ ზეპირსიტყვიერების, არამედ მუსიკალური ფოლკლორის გავლენის საკითხებსაც ეხება.

ლიტერატურული და ზეპირი სიუჟეტების ურთიერთმიმართების პრობლემის, ტრადიციული კულტურის როლისა და მისი ეროვნული იდენტობის აკაკისეული განმარტებები ახლოს დგას ფოლკლორული მასალის კვლევის თანამედროვე მეთოდებთან.

ფოლკლორისტიკის როგორც დამოუკიდებელი მეცნიერების ისტორიაში სხვადასხვა ქვეყანაში და სხვადასხვა ეპოქაში (XIX-XXI სს.) მუდმივად აქტუალური იყო ფიქსაციისა და ტექსტის ანალიზის მე-

თოდები. მთელი ორი საუკუნის განმავლობაში ყურადღების ცენტრში იდგა მასალის მოპოვება, გადარჩენა და შენახვა. დღევანდელ ფოლკლორისტულ მეცნიერებაში კულტუროლოგიური და სოციალური ისტორიის მეთოდების მნიშვნელობა გაიზარდა. XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან ფოლკლორისტიკის დასავლეთ ევროპული სკოლების ორიენტაცია ტრადიციული სიძველეთმცოდნეობიდან თანდათან კრიტიკულ კულტურულ ანალიზამდე და ყოფის ემპირიულ გამოკვლევამდე მივიდა. მათ შორის მეთოდამდე - ფოლკლორისტიკა როგორც ცნობიერების კვლევა.

აკაკი წერეთლის სიტყვები – „ხალხური პოეზია უტყუარი სარკეა გადასული ცხოვრების და ისტორიის მტკიცე საძირკველი, და ამიტომაც ცნობილია დღეს ყოველ განათლებულ ერისაგან ერთ უპირველეს საჭიროებათ“ XIX საუკუნის ქართველი და ევროპელი მოაზროვნეების საერთო ინტერესების გამომხატველია, რამდენადაც ამ ეპოქაში აღმოსავლეთ და სამხრეთ ევროპის სხვადასხვა ქვეყანაში ფოლკლორის როლი ქვეყნის ისტორიისთვის განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი იყო. აკაკი წერეთლის ნაშრომები ასევე აქტუალურად რჩება თანამედროვე მეცნიერებაში, რადგან ეთნოგრაფიულ-კულტუროლოგიური ცნობიერების ანალიზის ცენტრშია მოქმედი და განცდების მქონე ადამიანი, თუ როგორ განიცდის და აღიქვამს ის პირადად თავისი გარემოს და ამავე დროს ისტორიას. ფოლკლორი მუდმივად თავისი წარმოშობის პირობებიდან გამომდინარეობს – პირდაპირ კავშირშია ყოფასთან და, აქედან გამომდინარე, ცნობიერების ანალიზს ისტორიულ არგუმენტაციას უკეთებს.

NANA GONJILASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

“The Pillar of Light” - a Symbol of Spiritual light and Twentieth-Century Georgian Writing

In the work - “The Pillar of Light” - a symbol of spiritual light and twentieth-century Georgian writing, the paradigm of the “pillar of light” has been revealed in the creativity of twentieth-century Georgian writers (G.Tabidze, T.Tabidze,

G.Leonidze, N.Samadashvili, A.Kalandadze, I.Noneshvili); the tropology of the mentioned paradigm has been studied and considered, its relation to the biblical archetypes is shown, the peculiarities, new understanding and attempts of interpretations are found. On the basis of the analysis of the works the following has been revealed – in a number of cases the paradigm of the “pillar of light” is traditional and it is a sign of the existence of God, a symbol of divinity and image-idea; the paradigm of the “pillar of light”, the same as “living pillar” is a sign-pillar of outpouring of God’s grace which permeates the poet with lofty spirituality and sharing with invisible feelings; the paradigm of the “pillar of light” is a symbol of Christianity and expresses national and religious ideals. Such understanding of the “pillar of light” to some extent follows the biblical paradigm and once more expresses an idea that the life of national heroes sacrificed for the motherland is blessed by God and there is no boundary for time and space of the “pillar of light”. The representation of a distinguished figure using the metaphor of the “pillar of light” by some creators differs from hagiographers’ personification and with such understanding it is associated with Rustaveli’s creativity. In certain cases the “pillar of light” presented in the works of Georgian writers is a symbol-image with complicated tropology which requires biplane reading – horizontal and vertical; at the same time along with biblical it is possible to imply in them the flows of mythic, Christian or proper literary personifications.

In this paper while studying such images within the limits of possible their symbolic meanings have been disclosed and explained. Various probable viewpoints related to the issue and discourses are presented. The consideration of the works once more testifies to the fact that the symbol of the “pillar of light” is a phenomenon constantly presented in Georgian writing and it creates the possibility of a multifaceted reading.

ნანა გონჯილაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

„ნათლის სვეტი“ – სიმბოლო სულიერი ნათლისა და XX საუკუნის ქართული მწერლობა

ნაშრომში – „ნათლის სვეტი“ – სიმბოლო სულიერი ნათლისა და XX საუკუნის ქართული მწერლობა – შექმნის დაგვარად, დაძვინილი და წარმოჩენილია „ნათლის სვეტის“ პარადიგმა XX ს-ის ქართველ

მწერალთა (გ. ტაბიძის, ტ. ტაბიძის, გ. ლეონიძის, ნ. სამადაშვილის, ა. კალანდაძის, ი. ნონეშვილის) შემოქმედებაში; შესწავლილი და განხილულია აღნიშნული პარადიგმის სახისმეტყველება, წარმოჩენილია მისი მიმართებანი ბიბლიურ არქეტიპებთან, გამოვლენილია თავისებურებები, ახლებური გააზრებები და ინტერპრეტაციების ცდანი. თხზულებათა ანალიზის საფუძველზე გამოიკვეთა შემდეგი – რიგ შემთხვევებში „ნათლის სვეტის“ პარადიგმა ტრადიციულია და იგი უფლის მყოფობის ნიშან-სვეტია, ღვთაებრიობის სიმბოლო და სახეიდეა; „ნათლის სვეტის“ იგივე „სვეტიცხოვლის“ პარადიგმა ღვთაებრივი სინმინდის, ღვთაებრივი მადლის გადმოსვლის ნიშან-სვეტია, რომელიც პოეტს ზეადმსწრაფი სულიერებით მსჭვალავს და უხილავ გრძნობა-განცდებთან აზიარებს; „ნათლის სვეტის“ პარადიგმა ქრისტიანობის სიმბოლო და ეროვნულ-სარწმუნოებრივი იდეალების გამომხატველია. „ნათლის სვეტის“ ამგვარი გააზრება გარკვეულწილად ბიბლიურ პარადიგმას მიჰყვება და კიდევ ერთხელ გამოკვეთს აზრს, რომ სამშობლოსათვის შეწირულ ერისშვილთა სიცოცხლე ღვთივკურთხეულია და რომ „ნათლის სვეტის“ თავჩენისათვის დრო-სივრცული ზღვარი არ არსებობს. ზოგიერთი შემოქმედის მიერ გამორჩეული პიროვნების „ნათლის სვეტის“ სახექმნადობით წარმოდგენა განსხვავდება აგიოგრაფთა განსახოვნებისგან და ამგვარი გააზრებით იგი რუსთაველის შემოქმედებას უკავშირდება. გარკვეულ შემთხვევებში ქართველ მწერალთა შემოქმედებაში წარმოჩენილი „ნათლის სვეტი“ ერთობ რთული სახისმეტყველების მქონე სახე-სიმბოლოა, რომელიც ორპლანიან ნაკითხვას ითხოვს – ჰორიზონტალურსა და ვერტიკალურს; ამასთანავე, ბიბლიურთან ერთად, შესაძლოა, მასში მითოსური, ქრისტიანული თუ საკუთრივ მხატვრული განსახოვნების ნაკადები იგულისხმებოდეს.

ნაშრომში, ამგვარ სახეთა კვლევისას, შეძლებისდაგვარად, გახსნილი და განმარტებულია მათი სიმბოლური მნიშვნელობები და საკითხთან დაკავშირებული სხვადასხვა სავარაუდო მოსაზრება და მსჯელობაა წარმოდგენილი. თხზულებათა განხილვა კიდევ ერთხელ მოწმობს, რომ „ნათლის სვეტის“ სიმბოლო ქართული მწერლობის მუდმივად თანამდევი ფემომენია და იგი მრავალგვარი ნაკითხვის შესაძლებლობას ქმნის.

ANDREW GOODSPEED

Macedonia, Tetovo

South East European University

**Expatriation Nowhere:
The Cultural Location of William Burroughs' *Interzone***

William Burroughs' *Interzone* depicts the 'international zone' of Tangiers, a place where expatriates, criminals, and the culturally lost gravitate to be amongst others of their kind. It is a location of rootless individuals who have come from all over the globe in order to make money, take drugs, participate in dubious sexual encounters, and to escape from the pressures of their lives in their homelands.

This paper seeks to explore the ideas of home and expatriation as depicted in *Interzone*. Of specific interest is Burroughs' depiction of an essentially cultureless locus of multiple cultures brought together without coherence or purpose. It argues that Burroughs depicts a cultural colonialism of no substance, in which irresponsible individuals form an inchoate community of expatriates and exiles who pursue only their own hedonistic or desperate aims. This gathering, in turn, produces essentially nothing, yet causes distinct abuses of persons and culture in the location in which these loners have gathered, North Africa. The paper argues that, in the midst of Burroughs' exploration of individual criminals and wanderers, there is a more profound commentary on the substanceless culture of international expatriation when it is based less on engagement with the 'accepting' society than it is upon a desire to flee one's homeland, or one's previous life.

The presentation is, if accepted, intended to be twenty (20) minutes long.

OLENA GUSIEVA

Ukraine, Mariupol

Mariupol State University

**The Old Poets', or The Past as a Part of
the Artistic Model of the World**

Figure of time is an essential element of poetic story. Artistic image of the past as the Golden Age is an intricate mosaic of poetic symbols, but it is based on the image of the ideal man. A cycle 'The old poets', which is formed in poetic

intertext, owes its name and content to poems of A. Tseretely, Boris Pasternak, Leonid Martynov. It is a cycle with multi-ply basis: mythological and earthbound one, including biographical traits in which the authors 'recreate not real but mythical image of the poet'. This image has different metaphoric foundations: poet is prophet, poet is warrior and hero, poet 'like a pilot, like a star'. The canvas of the poetic image is woven of skill, destination and continuity.

The generalized scheme of the cycle is a transition from 'old poet' to 'poet of the past'. The old poet is 'forgotten, sick, lonely', 'the poet of the past' does not know what is oblivion. Old poets and time are images of equal: 'time and classics do not lie'.

Set of poetic images and generalized plot schemes, associated with the world of the past, are interpreted as a poetic tradition. Nothing is more far from tradition and nothing is more associated with it, as time: today isn't possible without yesterday, tradition rooted in antitradition. The transformed, transfigured tradition acquires the status of antitradition to become a basis for future literary canon.

ЕЛЕНА ГУСЕВА

Украина, Мариуполь

Мариупольский государственный университет

«Старые поэты», или прошлое как элемент художественной модели мира

Фигура времени – необходимый элемент поэтического сюжета. В художественном мире время существует линейно, оно может быть закольцованным («повторится все, как встарь»), может застыть, повернуть вспять, обратиться в безвременье. Художественный образ прошлого как золотого века – замысловатая мозаика поэтических символов, приемов и средств, но в ее основе – образ идеального человека.

В поэтическом интертексте сложился цикл «Старые поэты», обаянный своим названием и содержанием стихотворениям А. Церетели (*Я болен любовью к поэтам старинным*), Б. Пастернака, Л. Мартынова, Б. Щербатова. Это цикл с многослойной основой: мифологической (образ идеального поэта) и бытийной, включающей биографические черты, по которым авторы «воссоздают не реальный, а мифологизированный образ поэта». Метафорическое начало образа индивидуально: поэт – пророк, поэт – воин и герой, поэт «как летчик, как звезда». Поэтическая канва образа идеального поэта

соткана из мастерства (*И хриплой натуги Не ведал их строй*), предназначения («стучались до Бога, до тайны») и преемственности (*Мои Товарищи, Поэты, Вы Быль и явь*).

Обобщенной сюжетной схемой цикла «Старые поэты» становится переход от «старых поэтов» к «поэтам старинным»: старые поэты «забыты, больны, одиноки», поэты старинные не знают забвенья. Старые поэты и время – образы равновеликие: «Часики и классики не лгут». Время прошедшее, и в особенности давнопрошедшее, превращается в символ совершенства.

Ассоциирующийся с прошлым набор поэтических образов, обобщённых сюжетных схем, художественных моделей мира осмысливается как поэтическая традиция. Ничто так не далеко от традиции, как время, и ничто так не связано с ней: сегодня невозможно без вчера, традиция укоренена в антитрадиции. Традиция трансформированная, преображенная обретает статус антитрадиции, чтобы стать основой будущего литературного канона.

ETER INTSKIRVELI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Issue of Transformation of a Biblical Story in Folk Tradition

The issue of relation between the Bible and folk tradition is a widespread problem among both the researchers of the Bible and the researchers of folklore. Investigation of the issue implies two controversial attitudes: on the one hand, folklorization of the Bible and, on the other hand, reflection of popular traditions in the Biblical texts. In Georgian reality, the research of the issue implies the folklorization of the Bible.

With the spreading of Christianity, the Bible was spread orally and integrated within folk cultures of different nations. The process of folklorization of the Bible implied its relation to folk traditions. This was transformed and reflected in different ways in various folklores.

The given paper is an attempt to analyze the transformation of the Bible in Georgian folk traditions based on the folk versions of the great Biblical flood. The author aims to identify the issues related to this event in Georgian reality.

The flood is one of the most popular Biblical episodes in Georgian folklore. There are numerous prosaic and poetic versions which in fact repeat the Biblical text, although there are certain innovations in the so-called “Folk Bible”.

One of such innovations is the story of a buffalo that failed to catch up with Noah’s Arch. This story was well-known to the 18th century Georgian poet Davit Guramishvili, who dedicated a poem to the Biblical flood and the popular Georgian story of the buffalo. However, the poet remarked that this story was not taken from the Holy Bible and, by omitting it, the scribe “would not commit the sin of deceit”.

The very fact that a religious author like Guramishvili offers a folk version of the Biblical story in his works proves that the popularity of the folk version of the Bible. This version formed a significant part of Georgian tradition, and even the author who lived far from his homeland could not avoid the influence of this tradition in his creative works.

ეთერ ინსკირველი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ბიბლიური სიუჟეტის ხალხურ ტრადიციაში ტრანსფორმაციის საკითხი

ბიბლიის ხალხურ ტრადიციასთან მიმართების საკითხი აქტუალურ პრობლემად დგას როგორც ბიბლიის, ასევე ფოლკლორის შემსწავლელთათვის. საკითხის კვლევა ორ ურთიერთსაპირისპირო მიდგომას გულისხმობს: ერთი მხრივ ბიბლიის ფოლკლორიზაციას და მეორე მხრივ გარკვეული ხალხური ტრადიციების ასახვას ბიბლიის ტექსტში. ქართულ სინამდვილეში საკითხის კვლევა, ბუნებრივია, ბიბლიის გახალხურებას გულისხმობს.

ქრისტიანობის გავრცელებასთან ერთად ბიბლია ზეპირად ვრცელდებოდა და სხვადასხვა ერის ფოლკლორში არსებულ კულტურასთან ინტეგრირებულად მკვიდრდებოდა. ბიბლიის გახალხურების პროცესი თავის თავში ხალხურ ტრადიციასთან კავშირის დამყარებას გულისხმობდა, რაც სხვადასხვა ხალხის ფოლკლორში განსხვავებულად ტრანსფორმირდა და აისახა.

მოხსენებაში შევეცდები, ბიბლიური დიდი ნარღვნის ხალხური ვარიანტების საფუძველზე გავაანალიზო ბიბლიის ხალხურ ტრადი-

ციაში ტრანსფორმაციის საკითხი და გამოვკვეთო ის ძირითადი მახასიათებლები, რითიც ეს მოვლენა აღინიშნება ქართულ სივრცეში.

წარღვნა ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული ბიბლიური ეპიზოდია ქართულ ფოლკლორში. საკმაოდ მრავლად არსებობს როგორც პროზაული, ისე პოეტური ვარიანტები, რომლებიც, ფაქტობრივად, იმეორებენ ბიბლიურ ტექსტს, თუმცა, გარკვეული ინოვაციებიც შეაქვთ ე.წ. „ხალხური ბიბლიის“ ფორმირებაში.

ერთ-ერთ ამგვარ ინოვაციად შეიძლება ჩაითვალოს ქართულ სივრცეში საკმაოდ გავრცელებული ნოეს კიდობანს ჩამორჩენილი კამეჩის მოტივი, რომელსაც იცნობს მე-18 საუკუნის ქართველი პოეტი დავით გურამიშვილი და წარღვნის ეპიზოდს ხალხურ მოტივთან ერთად გალექსავს, თუმცა იქვე ურთავს განმარტებას, რომ აღნიშნული მოტივი საღმრთო წერილიდან არ არის და მის გადამწერს შეუძლია, ის გამოტოვოს „ამისთვის რომე სჯულად არ დაიდვას ტყუილი“.

ის ფაქტი, რომ ისეთი რელიგიური ავტორი, როგორიც გურამიშვილია, თავის ნაწარმოებში ბიბლიური სიუჟეტის ხალხურ ვერსიას გვთავაზობს, მონიშნავს ერთის მხრივ ბიბლიური სიუჟეტის ხალხური ვერსიის უპირატესობას, ხოლო მეორე მხრივ მის ტრადიციულობას, რომლის გავლენისაგან სამშობლოსაგან მოშორებულმა ავტორმაც კი ვერ დაიცვა საკუთარი შემოქმედება.

NIGIAR ISGANDAROVA

Azerbaijan, Sumgayit

Sumgayit State University

Orientalist Discourse: Traditions and Modernity

The presentation attempts to reveal long-standing traditions in the orientalist discourse based on the problems of gender, nation and empire. Comparing the American narratives of the XVIII-XIX centuries and contemporary works, dedicated to these issues, shows unchangeable dualistic rhetoric in the East-West relations that had been sketched in their cultural imaginary.

As the object of the presentation, the first US Orientalist narratives created in the end of the XVIII century in the period of diplomatic and military crises between the US with North African countries have been chosen. These narra-

tives depict nature of violence, raced and gendered distinctions through liberty and slavery, morality and licentiousness in the male dominated society. One of them is Susanna Rowson's "Slaves in Algiers" (1794). The plot of it is a series of captures and escapes of two American women: one of them held for ransom money by a crafty Jew; and another woman, captured by the Algerian dey to be part of his harem.

A contemporary orientalist work attracted to the analysis is Khaled Hosseini's "1000 Splendid Suns" (2012). A series of power captures in Afghanistan, interventions of Soviet and US troops, destroyed cities, broken destinies. Among all the tragedies are two women, wives of one cruel man, who claims that he protects his wives, but in reality his aim is to dominate them.

Structured around peculiarities of the phallocracy, both these texts describe powerful images of women as "splendid suns", importance of love in overcoming the toughest of times.

TOFIQ YUSIFOV

Azerbaijan, Baku

Baku Slavic University

The Problem of Succession Relations in the Periodization of Turkish Literature

The problem of periodization in the literary process includes issues related primarily to the successive connection of individual stages of the historical development of a literature. The history of Turkish literature can be divided into three stages: the pre-Islamic literature, the literature, formed under the influence of Islam and modern literature. Despite the large differences between these stages are successively connected to each other. And identify those successive links helps to understand the essence, the specific development, innovation, each of these stages.

Often, the first two phases are combined, calling this period "Ancient Turkish literature" as opposed to the third phase, known as the "New Literature". Referring to the "Ancient Turkish Literature", you can clearly see there are two layers of time, is distinctive. At the first stage in terms of information about the

history of literature and the most noteworthy Orkhon-Yeniseyskie monuments created in V-VIII centuries. In addition, many (ashigs) various Turkic tribes made a contribution to the enrichment of Turkic oral folk literature, passing her experience and traditions to future generations.

Literature of the second phase covers the artistic and documentary, cultural heritage, formed under the influence of Islam. She, in turn, can be organized as follows: literature, created under the influence of the canons of Islam, the court literature and folklore.

ТОФИК ЮСИФОВ

Азербайджан, Баку

Бакинский славянский университет

Проблемы преемственных связей в периодизации турецкой литературы

Проблема периодизации в литературном процессе включает в себя вопросы, связанные, прежде всего, с преемственными связями отдельных этапов исторического развития той или иной литературы. Историю развития турецкой литературы принято делить на три этапа. Первый этап охватывает доисламскую литературу, второй – литературу, сформировавшуюся под влиянием Ислама и современную литературу, или литературу, становление которой началось после провозглашения Турецкой Республики и испытавшей сильное влияние Запада. Несмотря на большие различия между этими этапами, они преемственно связаны друг с другом. И выявление этих преемственных связей помогает понять сущность, специфику развития, новаторство каждого из этих этапов.

Зачастую первые два этапа объединяют, называя этот период «Древней турецкой литературой» в отличие от третьего этапа, получившего название «Новой литературы». Обращаясь к «Древней турецкой литературе», можно наглядно увидеть в ней два временных пласта, обладающих своей спецификой. На первом этапе с точки зрения информации о литературе и истории больше всего заслуживают внимания Орхон-Йенисейские памятники, созданные в V-VIII веках. Кроме этого, озыны (ашуги) разных тюркских племен своими дастанами, легендами, стихами, анекдотами, театрализованными представлениями и т.д. также внесли лепту в обогащение тюркской

устной народной литературы, передавая её опыт и традиции последующим поколениям.

Литература второго этапа охватывает художественно-документальное, культурное наследие, сформировавшаяся под влиянием Ислама. Её в свою очередь можно систематизировать следующим образом: литература, созданная под воздействием канонов Ислама, придворная литература и фольклор.

VIKTORIA IVANENKO

Ukraine, Kiev

Kiev National Linguistic University

**Scottish Dasein and Breaking of Narrative Traditions in
James Kelman's Collection of Short Stories
*Greyhound for Breakfast***

Martin Heidegger's concept of Dasein is interpreted through mediation of an immediate world of Scottishness and through awareness of this mediation and belonging. This Scottish Dasein construction is closely connected to the peculiarities of the notion of Scottishness in the 1980s-'90s, particularly in the region of Glasgow. Glaswegian Scottishness in the '80s-'90s inevitably carries political and social modality, as it derives from the struggle and antagonism with the Thatcher's politics of shutting down mineworks, steelworks and some other heavy industries in the region, which immediately brought people to poverty and existential hopelessness.

James Kelman's *Greyhound for Breakfast* was published in 1987. It consists of forty-seven short stories that manifest themselves as a certain Scottish (Glaswegian) Dasein. Kelman writes out a Glaswegian Being-in-the-world that is trying to understand itself getting engaged with the world outside and mediated by the self. Sometimes this Being is just simply trying to prove itself its own existence. In order to present the transformations of this Scottish Dasein Kelman breaks up the traditional narrative patterns of literature. Dialogues as monologues, the narrator undistinguishable from the character, the shifts in focalisation, the overlapping of narrative and story layers – these are the few techniques that Kelman uses to give Scottish Being-in-the-world its own literary form.

PETYA IVANOVA

Bulgaria, Gabrovo

University of Veliko Turnovo

**Writing with Black Milk –
Migrant Genealogies in Elif Shafak’s Fiction**

The research project, inspired by the title of one of Elif Shafak’s later works, *Black Milk*, is concerned with the enticing possibility for migrant writing to produce alternative ink-linked genealogies in which the migrant writer arranges different places, times, languages, gender/racial position and entities in a continuous family tree. The project considers the importance of a particular case of Anglo-Turkish fiction to the accelerated processes of internationalisation of literature.

The overwhelming claim of my project is that migration enhances and sustains new formulations of genealogy that insist on a thorough examination of family lines and localised identities in order to detect the instances when parts of them wear off – rotten roots, broken branches, imprisoning traditions, unreliable offspring. Shafak (born Elif Bilgin) writes both in Turkish and English, and is one of the few world-known contemporary women writers of Turkish origin.

MAIA JALIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

**Interpretation of the Poetic Mask
(Akaki Tsereteli’s poem „Shamil’s Dream“)**

The idea of freedom is the main value of the nineteenth century of Georgian literature, that is presented in many ways in Akaki Tsereteli’s works. Shamil’s poetic mask, as a historical personality, as a political and religious leader, as a disobedient fighter for freedom of the peoples of the Caucasus, is the most important artistic face mask, which expresses the key concept of his poetry – This is the idea of the unity of the people of the Caucasus. The creations of the great Georgian thinkers of the nineteenth century was inspired by this idea, especially,

of Akaki Tsereteli and Ilia Chavchavadze and Vazha Pshavela works. This idea is still relevant today and means the cultural dialogue between different religious views and traditions of the people, cooperation and peaceful co-existence in the global space, which represents humanity. As Thomas Eliot writes: „The new work, at the same time, influenced by the art of the earlier samples“. Works of Akaki Tsereteli gaining a new value in the context of contemporary literature.

Our research subject is his distinctive verse „Shamil’s dream“, which presented the dream on a free and independent state. Akaki Tsereteli was one of the first who paid attention to Shamil’s face and created a wonderful poetic mask. The semantic field of the verse is presented through the dream. This dream is confronted with the reality. Dream’s metaphor, generally, has a great place in Akaki Tsereteli’s works and same is in artistic space of this verse. The poem is full of symbols and presented the fate of the Caucasian peoples. Georgian literary tradition recognizes Shamil as morally perfect, as uncompromising fighter against the Russian Empire. It should be noted that in the Caucasian people’s perception his name connected with the Georgian Prince Alexander Bagrationi. Their close kinship became legendary story and symbolizing the immortality of the idea of freedom. This recalcitrant Shamil inherited from Prince Alexander Bagrationi. He proudly bears the name of the leader, and became a myth in his lifetime.

Shamil still remains an inspiration for the Georgian creators. His poetic mask with significant and differences interpretation was displayed in other writers artistic works, for example, in the works of Alexander Kazbegi, Grigol Robakidze, Titian Tabidze, Anna Kalandadze and others.

მანია ჯალიაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

პოეტური ნიღბის ინტერპრეტაცია (აკაკი წერეთლის ლექსი „შამილის სიზმარი“)

თავისუფლების იდეა მეცხრამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურის უმთავრესი ღირებულებაა, რომელიც აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში მრავალმხრივ არის წარმოჩენილი. შამილის, როგორც ისტორიული პიროვნების, კავკასიის ხალხთა თავისუფლებისთვის დაუმორჩილებელი მებრძოლის, პოეტური ნიღაბი მისთვის უმნიშვნელო-

ვანესი მხატვრული სახეა, რომლითაც მთავარ სათქმელს გამოხატავს – ეს არის კავკასიური ხალხის ერთიანობის იდეა. ამ იდეით იყო გამსჭვალული მეცხრამეტე საუკუნის ქართველ მოაზროვნეთა შემოქმედება, განსაკუთრებით, აკაკი წერეთლის, ილია ჭავჭავაძისა და ვაჟა-ფშაველასი. ეს იდეა დღესაც აქტუალურია და გულისხმობს სხვადასხვა რელიგიური შეხედულებისა და ტრადიციის ხალხის კულტურულ დიალოგს, თანამშრომლობასა და მშვიდობიან თანაარსებობას გლობალურ სივრცეში, რომელსაც კაცობრიობა წარმოადგენს. როგორც ელიოტი წერს: „ახალი ნაწარმოები, იმავდროულად, გავლენას ახდენს ხელოვნების ყველა ადრინდელ ნიმუშზე“. აკაკი წერეთლის მხატვრული ნაწარმოებებიც თანამედროვე ლიტერატურის კონტექსტში ახალ ღირებულებას იძენს.

ამჯერად ჩვენი კვლევის საგანია მისი გამორჩეული ლექსი „შამილის სიზმარი“, რომელშიც წარმოჩენილია ოცნება თავისუფალ და დამოუკიდებელ სახელმწიფოზე. აკაკი წერეთელი ერთ-ერთი პირველი იყო, რომელმაც ყურადღება მიაქცია შამილის სახეს და შესანიშნავ პოეტურ ნიღბად აქცია. ლექსის სემანტიკური ველი სიზმრის საშუალებით წარმოჩნდება. ეს სიზმარი უპირისპირდება რეალობას. აკაკის შემოქმედებაში, საზოგადოდ, დიდი ადგილი უკავია სიზმრის მეტაფორას. ამ შემთხვევაში, სწორედ ამ სახეს მიენიჭა მთავარი დატვირთვა. ქვეტექსტებითა და სიმბოლოებით დატვირთულ ლექსში იკითხება კავკასიის ხალხთა ბედისწერა.

ქართული ლიტერატურული ტრადიცია შამილს აღიარებს, როგორც ზნეობრივად სრულყოფილ, უკომპრომისო მებრძოლს რუსეთის იმპერიის წინააღმდეგ. საგულისხმოა, რომ ქართულსა და სხვა კავკასიელი ხალხის წარმოდგენებში მისი სახელი დაუკავშირდა ალექსანდრე ბატონიშვილს. მათი მამაშვილობის ამბავი ლეგენდად იქცა და სიმბოლურად გამოხატა თავისუფლების იდეის უკვდავება. ეს დაუმორჩილებელი სული შამილმა „მემკვიდრეობით“ მიიღო ალექსანდრესგან. მან ღირსეულად ატარა განმათავიუფლებლის სახელი და სიცოცხლეშივე მითად იქცა.

შამილი დღემდე რჩება ქართველ შემოქმედთა შთამაგონებლად. მისი პოეტური ნიღაბი განსხვავებული და საგულისხმო ინტერპრეტაციით წარმოჩნდა სხვა ქართველ მწერალთა, მაგალითად, ალექსანდრე ყაზბეგის, გრიგოლ რობაქიძის, ტიცვიან ტაბიძის, აკაკი განწერელიას, ანა კალანდაძის და სხვათა შემოქმედებაშიც.

AGNIEŠKA JUZEFOVIČ

Lithuania, Vilnius

Vilnius Gediminas Technical University

Reflection of Argentine Literature Tradition in Musical Lyric

Presentation will be focused on intercultural background of tango lyric. I will show how it is appeared and developed under various cultural influences – 1) influence of black slaves in Argentina; 2) Spanish influence (and indirectly of Andalusian moors); 3) European (particularly Italian) immigrants influence. European (particularly Italian) immigrants and their descendants played particular important role in the formation of tango lyric – their violinist brought a new lyrical beauty to tango melody and did it smoother and slower. They also established new lunfardoslang which was used in early tango lyric and unveil interesting conflict between tradition and modernity. Such attention drew attention of famous Argentinian writer J. L. Borges toward tango music and lyric. While analyzing Borges' essays devoted to the topic of Buenos Aires culture and poems with tangolyrics, the author I will argue that this writer was familiar with tango lyrics and social tango dance evenings (milongas) and was aware of their essential interfaces with Buenos Aires and Porteño culture. During recent decades this topic of traditional Argentinian lyric become popular among philologists and cultural theorists who are doing research on traditional Argentinian culture. I will try to answer a question if Borges was right with his skeptical opinion about dramatics and sentimentalism of tango lyric. Relationship with tangolyric, feelings and reflection will be analyzed and contradiction between Borges approach and Discepolo sentence, that “the tango is a sad thought that one can dance“. Will be disclosed I will point out main elements of tango lyric – its openness for dialogue, which has place when a couple is dancing as well when one is listening to tango music and lyric.

KHATUNA KALANDARISHVILI

Georgia, Tbilisi

St. Andrew the First-Called Georgian University

Akaki Tsereteli and the History of Georgia

The 19th century literature is distinguished from the previous one with the special interest of the past of Georgia. This tendency evidently evinced in the works of Georgian romantic writers.

later, the 1860th greatest writers – Ilia and Akaki deepened and extended the existing tradition. They specially conferred the great importance to the uninterupted connection of Georgian people with their history and aimed to bring the past in the service of contemporary life.

In consciousness of Georgian readers is inculcated the feeling that in the 19th century A. Tsereteli was the most distinguished writer by his artistic interests to the history. In his writings he gave an important place to the depiction of Georgian past and created historical compositions almost in all genres.

Some critics (Kita Abashidze, Geronti Kikodze) considered that historical compositions of A. Tsereteli served for idealization of the past of Georgia.

This impression does not correspond to reality. A. Tsereteli could see both – notable and worthless things, he could see as acts of heroism, as faint-heartedness and treachery and these examples were reflected in his writings.

But above mentioned impression is the fact and to explain this, we must pay attention on A. Tsereteli method of personification the historical reality.

It is not common to A. Tsereteli to digress from the existing historical sources. By his poetic instinct he simply chooses such episodes, which contain poetical moments in itself.

it is usual to A. Tsereteli to rise above the prosaic reality. Sometimes he reveals the tragical and fatal periods of the country's life, but "for poetic talent of A. Tsereteli tragical is never represented as a support" (L. Minashvili). He always facilitates, slows down the narration, the difficult situations represents in such manner not to depress the reader, but quite the opposite – he tries to strengthen the readers' belief in kindness, to elevate their hopes and impress them by this way. A. Tsereteli has many methods to represent the reality in such way.

The idealization of the past is not A. Tsereteli's manner to embody the historical reality, but it is the method that considers certain intention of his artistic expression.

but everything is submitted to the purpose – not to be left in the past and idealize it, but set examples to the Georgian people to fight for the best future.

სათუნა კალანდარიშვილი

საქართველო, თბილისი

წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი

აკაკი წერეთელი და საქართველოს ისტორია

XIX საუკუნე წინამორბედი ლიტერატურისაგან გამოირჩა საქართველოს წარსულისადმი საგანგებო ინტერესით. ეს ტენდენცია აშკარად გამოიკვეთა ქართველი რომანტიკოსების შემოქმედებაში.

მოგვიანებით დიდმა სამოციანელებმა ილიამ და აკაკიმ გააღრმავეს და გააფართოვეს არსებული ტრადიცია. მათ საგანგებოდ გახაზეს ისტორიასთან უწყვეტი კავშირის სასიცოცხლო მნიშვნელობა ერისათვის და ამოცანად წარსულის თანამედროვეობის სამსახურში ჩაყენება დაისახეს.

ქართველი მკითხველის ცნობიერებაში დამკვიდრებულია განცდა, რომ XIX საუკუნეში ისტორიის მიმართ მხატვრული ინტერესით ყველაზე მეტად აკაკი წერეთელი გამოირჩა. მან განსაკუთრებული ადგილი დაუთმო თავის შემოქმედებაში საქართველოს წარსულის გამოსახვას და ყველა ჟანრში შექმნა ისტორიული ნაწარმოებები.

აკაკის ისტორიული თხზულებების განხილვისას ზოგ კრიტიკოსს (კიტა აბაშიძეს, გერონტი ქიქოძეს) დარჩა შთაბეჭდილება, რომ ეს ნაწარმოებები წარსულის იდეალიზაციას წარმოადგენს.

ეს შთაბეჭდილება სიმართლეს არ შეესაბამება – აკაკი წერეთელი ქვეყნის ისტორიაში ღირსეულსაც ხედავდა და უღირსსაც, გმირობასაც და სულმოკლეობისა და ღალატის მაგალითებსაც. ეს ყველაფერი აისახა მის ნაწარმოებებში.

მაგრამ აღნიშნული შთაბეჭდილება ფაქტია. მის ასახსნელად ყურადღება უნდა მივაპყროთ ისტორიული სინამდვილის აკაკისეული განსახიერების მეთოდს:

ისტორიული წყაროების არსებობის შემთხვევაში აკაკისთვის არ არის დამახასიათებელი ამ წყაროებიდან გადახვევა. უბრალოდ, იგი თავისი პოეტური ალლოთი ირჩევს ისეთ ეპიზოდებს, რომლებიც თავისთავად შეიცავენ პოეტურ მომენტებს.

აკაკის თავის თხზულებებში პროზაულ სინამდვილეზე ამაღლება ახასიათებს. იგი ზოგჯერ ქვეყნისათვის უმძიმეს, საბედისწერო პერიოდს ასახავს, მაგრამ „აკაკის პოეტური ნიჭისათვის ტრაგიკული არ წარმოადგენს საყრდენს“ (ლ. მინაშვილი). იგი ამსუბუქებს, ანელებს მონათხრობს, რთულ ვითარებას გადმოსცემს ისე, რომ არ დაამძიმოს მკითხველი; პირიქით – სიკეთის რწმენა განუმტკიცოს, მიწიდან მაღლა აზიდოს და ზემოქმედება მასზე სწორედ ამ ხერხით მოახდინოს. სინამდვილის ამგვარი წარმოდგენისათვის აკაკის არაერთი მეთოდი მოეპოვება.

ისტორიული სინამდვილის განსახიერების აკაკისეული მანერა წარსულის გაიდეალება კი არა, სათანადო გამიზნულობის მქონე მხატვრული გამოსახვის ხერხია.

ყველაფერი კი დაქვემდებარებულია ერთ მიზანს – არა წარსულში ჩარჩენას, მის იდეალიზირებას, არამედ უკეთესი მერმისისთვის საბრძოლველად ერისათვის მაგალითების დასახვას.

MARIAM KARBELASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Georgian Trace in “Parzival” by Wolfram von Eschenbach

As it is known in the paradigm by Wolfram von Eschenbach, unlike the tradition, the Holy Grail is presented not as Eucharist but as the precious stone, Lapis exilis and genesis whereof is not clarified yet. In the special literature Lapis exilis is explained as follows: similar to the Eucharist, it grants the food vastly. Where has taken Eschenbach this precious stone from? In the book by A.N. Veselovski “*Legends about Solomon and Centaur and Western Legends about Morolf and Merlin*” provides citation from the works in Latin language related to the rich lady. In this episode, the servants of the rich lady are told: tell your lady that we have a very valuable precious stone, giving a person eternal relief but not all can buy it, only a person living a very pure spiritual life can gain it: “I have a precious stone and if you like, you can take it for the son of king as it is better than red match as it makes the blind see and the deaf hear and heals the sick and

makes the poor rich and makes them stronger than their enemies and can make true all desires ... no one can see it but you should know two things: care of look and chastity. And if someone looks at it with evil eye or the sinner, he will lose the eyesight and lose his mind” (*“Wisdom of Balahvari”*, Chrestomathy of Georgian Literature, I, editor: Sol. Kubaneishvili, Publishing House of Tbilisi State University, Tbilisi, 1946, p. 281).

Well educated Georgian reader would certainly understand that this should be *“Balavariani”*, very popular in medieval Western Europe. *“Story of Varlaam and Joseph”*, i.e. *“Balavariani”* translated by Ekvtime of Mtatsminda into Greek language, soon translated also in Latin language was very popular during entire medieval ages in the Western Europe. In my opinion, this work translated by Ekvtime of Mtatsminda became for Wolfram von Eschenbach the source for re-thinking of Holy Grail Eucharist Cup as the Holy Grail.

მარიამ კარბელაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ქართული კვალი ვოლფრამ ფონ ეშენბახის „პარციფალში“

ცნობილია, რომ წმინდა გრაალი ვოლფრამ ვონ ეშენბახისის პარადიგმაში ტრადიციისგან განსხვავებით არა ევქარისტის სახით, არამედ ძვირფასი ქვის, Lapis exilis-ის სახით არის წარმოდგენილი, რომლის გენეზისი დღემდე არ არის გარკვეული. სპეციალურ ლიტერატურაში Lapis exilis-ისი შემდეგნაირად არის განმარტებული: იგი მსგავსად ევქარისტის თასისა უხვად გაცემს საკვებს. საიდან აიღო ეშენბახმა ეს ძვირფასი ქვა? ა.ნ. ვესელოვსკის წიგნში *“Сказания о Соломоне и Китоврасе и западные легенды о Морольфе и Мерлине”* მოჰყავს ციტატა ლათინურ ენაზე არსებული ნაწარმოებიდან მდიდარ ქალბატონთან დაკავშირებით. ამ ეპიზოდში მდიდარი ქალბატონის მსახურებს ეუბნებიან: მოახსენეთ თქვენს ქალბატონს, რომ ჩვენ გვაქვს ძალიან ძვირფასი თვალი, რომელიც ადამიანს საუკუნო შვებას აძლევს, ოღონდ მას ყველა ვერ იყიდის, მისი მოპოვება შეუძლია მხოლოდ ძალიან წმინდა სულიერი ცხოვრებით მცხოვრებ ადამიანს: „მაქუს მე თვალი პატიოსანი, და, უკუეთუ გნებავს, მიიღე იგი მეფისა

ძისთვის, რამეთუ უმჯობეს არს იგი წუმნუბასა წითელსა, რამეთუ ბრმა-
თა აღუხილავს თუალთა და ყრუთა ასმენს, და უტყუთა ატყუებს, და
უძღურთა ჰკურნებს, და ნაკლულევანთა განამდიდრებს და მტერთა
ზედა მძლე ჰყოფს, და ყოველსა სანადელსა გულისასა მოატყუებს ...
ვერვინ შემძლებელ არს ხილვად მისსა, არა თუ იყავნ მის თანა ორნი
საქმენი: სიფრთხილჴ თუალთა და სინმინდჴ ხორცთაჲ. ხოლო უკუთუ
იხილოს იგი მძიმედ-მხედველმან და ცოდვასა ზედა დადგრომილმან,
ნათელი თუალთაჲ მოაკლდეს და საცნობელი გონებისაჲ“ („სიბრძნე
ბალაჴვარისი“, ძველი ქართული ლიტერატურეს ქრესტომათია. I.
შედგენილი სოლ. ყუბანეიშვილის მიერ, თსუ გამომცემლობა, თბილისი,
1946, გვ.: 281).

განათლებული ქართველი მკითხველი რა თქმა უნდა მიხვდება,
რომ ეს „ბალავარიანი“ უნდა იყოს, რომელიც შუა საუკუნეების დასავ-
ლეთ ევროპაში ძალიან პოპულარული იყო. ექვთიმე მთაწმინდელის
მიერ ბერძნულ ენაზე თარგმნილი „ამბავი ვარლამისა და იოსაფისა“,
ე.ი. „ბალავარიანი“, რომელიც მალევე ითარგმნა ლათინურად, დიდი
პოპულარობით სარგებლობდა მთელი შუა საუკუნეების მანძილზე
დასავლეთ ევროპაში. ვფიქრობ, სწორედ ექვთიმე მთაწმინდელის მიერ
თარგმნილი ეს თხზულება გახდა ვოლფრამ ფონ ეშენბახისთვის წყარო
წმინდა გრაალის ექჴარისტიის თასის წმინდა გრაალად გადააზრებისა.

LIA KARICHASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Canticle of Canticles by Akaki Tsereteli

(Symbolism and Inter-text)

Title “Canticle of Canticles” emphasizes deep relation with the Biblical Song of Solomon from the outset, the poem has two similarities with the Song of Solomon: I. it is of allegorical nature, and II. depicts the divine love.

According to both texts, the spiritual delight and ecstasy, sense of joy and happiness is compared with the pleasure from wine. Wine is mentioned 8 times in the Song of Solomon (2. “For your love is better than wine;” 4. “We will extol your love more than wine”). Canticle of Canticles by Akaki Tsereteli com-

mences with mentioning of wine as well: “Let’s others have wine, /I am full of happiness without wine”.

In both cases the spiritual love to Lord is expressed by clear emotion, this is “embodied” love. Lord is personified. Individual has strong feeling of his presence and expresses this by the feelings and concepts dictated by human consciousness.

Song of Solomon is not a single inter-text of Akaki’s poem. Here the operation with the psalm concepts could be seen (“wine that gladdens human hearts” (103, 15). All is created to glory the Lord: “Praise the Lord Sing to the Lord a new song, his praise in the assembly of his faithful people.... (Psalm 149). The text is generally saturated with the evangelic doctrine. Akaki’s definition of love clearly points to Rustaveli’s discourse dealing with substance of lovers. In addition, there are transparent allusions of Nikoloz Baratashvili’s stances (Evening on Mtatsminda) and (“Sycamore”).

Canticle of Canticles contains symbols of St. Trinity. Tripersonality of Lord is allegorically presented as the rose, violet and nightingale (color, tenderness, voice – sweet sounds) comprising here the categories of beauty: “I sing to whom the fortune/ has given beauty! / who has taken all, color of rose, tenderness of violet / and voice of nightingale!” Beauty is a heavenly gift, attribute of absolute unity together with the kindness (image) and the truth. Beauty is the “cloth” of Lord. Almost same symbols, slightly changed (rose, nightingale and star), appeared again in Akaki’s poem “Suliko”.

One more trio of Canticle of Canticles comprises St. Nino. St. Tamar and St. Ketevan. Certainly, the other saints could be named as well but here three combined and joint in single is of significance the same trio of saints was mentioned in Tornike Eristavi as well).

Thus, Canticle of Canticles, with its title, similarity of sense, inter-textual nature and symbolism clearly shows that it is praise of Lord and song to love.

ლია კარიჭავჭილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკი წერეთლის „ქებათა-ქება“ (სიმბოლო და ინტერტექსტი)

სათაური – „ქებათა-ქება“ იმთავითვე მიუთითებს ლექსის სიღრმისეულ კავშირზე ბიბლიურ ნიგნთან „ქებათაქება სოლომონისა“, რომელსაც ლექსი მიემსგავსება ორი უმთავრესი ნიშანით: I. ალეგორიულია, და II. საღვთო სიყვარულის გადმოსცემს.

ორივე ტექსტის მიხედვით სულიერი აღმაფრენა და ექსტაზი, სიხარულისა და ბედნიერების განცდა შედარებულია (აღემატება) ღვინით მოგვრილ ნეტარებას. „ქებათაქება სოლომონისა“ 8-ჯერ ახსენებს ღვინოს (2. ღვინოზე ტკბილია შენი ალერსი“. „4.ვაქებდით შენს ალერსს ღვინოზე მეტად“); აკაკი წერეთლის „ქებათა-ქებაც“ სწორედ ღვინის ხსენებით იწყება: „სხვებმა სვან ღვინო, /მე უღვინოდაც მთვრალი ვარ პირად ბედნიერებით“.

ორივე შემთხვევაში სულიერი ტრფიალი ღვთისადმი გადმოცემულია ხელშესახები განცდით, „განხორციელებულია“ სიყვარული. ღმერთი პერსონიფიცირებულია. ადამიანი მძაფრად განიცდის მის სიახლოვეს და გადმოსცემს იმ შეგრძნებებითა და ცნებებით, რომელთაც ადამიანური ცნობიერება კარნახობს.

„ქებათაქება სოლომონისა“ აკაკის ლექსის ერთადერთ ინტერტექსტი არ არის. აქ ჩანს ფსალმუნური ცნებათმეტყველება („ღვინო ახარებს გულსა კაცისასა“ (103, 15). ყველაფერი შექმნილია ღვთის სადიდებლად: „აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას ყოველნი ანგელოზნი მისნი...“ (ფს. 149). ტექსტს ზოგადად განმსჭვალავს სახარებისეული მოძღვრება. სიყვარულის აკაკისეული განსაზღვრება ცალსახად მიაწინებს რუსთაველის დისკურსს მიჯნურობის რაობაზე. აგრეთვე, გამჭვირვალეა ალუზიები ნიკოლოზ ბარათაშვილის სტრიქონებისა („შემოღამება მთანმინდაზე“) და („ჩინარი“).

„ქებათა-ქებაში“ ჩანს წმინდა სამების სიმბოლიკა. სამპიროვანი ერთარსება ღმერთი ალეგორიულად გადმოცემულია ვარდის, იისა და ბუღბუღლის მხატვრული სახეებით (ფერი, სინაზე, ენა – ტკბილხმოვანება), რომლებიც აქ მშვენიერების კატეგორიებია: „მე მას ვუ-

გალობ, ვისაც განგებამ/მშვენიერება უსხივცისკარა!/ვინც ვარდს ელფერი, იას სინაზე/და ბულბულს ენა ერთად მოჰპარა!“ მშვენიერება ზეციურია, აბსოლუტური ერთის ატრიბუტია სიკეთესა (სახიერება) და ჭეშმარიტებასთან ერთად. მშვენიერება უფლის „სამოსელია“. თითქმის იგივე სიმბოლიკა, ოდნავ სახეცვლილი (ვარდი, ბულბული, ვარსკვლავი), კვლავ გამოჩნდა აკაკის ლექსში „სულიკო“.

„ქებათა-ქების“ კიდევ ერთი სამეულია წმიდა ნინო, წმინდა თამარი და წმინდა ქეთევანი. ცხადია, სხვა წმინდანთა დასახელებაც შეიძლება, მაგრამ აქაც მნიშვნელოვანია სამი, ერთში „შენათხზ-შეერთებულად“ (წმინდანთა იგივე სამეული გამოჩნდა „თორნიკე ერისთავში“).

ამდენად, „ქებათა-ქება“ სათაურით, იგავური საზრისით, ინტერტექსტუალობით და სიმბოლიკით ცხადყოფს, რომ ის არის უფლის ქებათაქება და სიყვარულის საგალობელი.

NINO KAVTARADZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

The New and Well – Forgotten Grotesque of Jacques Roubaud

The literary writing has been a profession for already a long time, but the writer having some other occupation is established, kind tradition. This is the case of Jacques Roubaud: a mathematician, poet and prose writer, in a word – he is an Oulipian. Serving two abstract signs he feels entirely comfortable in both the adults and children’s literature, and the reason is the game which the adults like and enjoy more than the little ones.

Jacques Roubaud became Oulipian in 1966, when Raymond Queneau introduced the young man, who was interested in mathematical categories and at the same time had translated Lewis Carroll into the French language, to the group of *Potential Literature* (OULIPO). Today Roubaud is the author of the new versification – Baobabi and Haiku. There is nothing to be surprised at, because the natural sciences don’t hinder Roubaud to be fond of troubadours and Japanese poetry.

Creating the prosaic cycles along with seeking for the new poetic forms and perfecting the existing ones - all these became tradition for Roubaud. For

example, the books about Arthur and the knights of the round table. Oulipian and Cartesian Roubaud breaks two-year silence of his, which have been caused by his wife's death, by the series of the pseudo- detective novels placing them strictly in the frames of the genre ("Our beautiful Heroine", "Hortense is Abducted", "Hortense in Exile"). It is hard to follow the narration based on the mathematical categories for the readers, who has nothing to do with mathematics, although they will enjoy getting known with the slight irony and the excellent humour of the same narrations. Roubaud disguises his philosophical opinions about the modern world and existence exactly in this way. The author of these novels and dialogues invites the alleged addressee, ideal recipient and narrator for entertainment, but he entrusts the clarification of the serial theft having been occurred in the kingdom of Poldevia to the spoiled cat, Alexander Vladimirovich who is haughtily looking down on the world.

The grotesque and literary game calculated with mathematical preciseness became the basis for Roubaud's multifaceted literary writings. His experimental novels saturated by the restrained European humour is one more sign of breaking through the frames of the feature fiction, that's why it is difficult not to agree with Jacques Roubaud, who names himself as the pre -postmodernist, the composer of mathematics and poetry.

ნინო ქავთარაძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჟაკ რუბოს ახალი და კარგად დავინწყებული გროტესკი

უკვე დიდი ხანია მწერლობა პროფესიაა, ხოლო სხვა ხელობის მქონე მწერლები კი – დამკვიდრებული, კეთილი ტრადიცია. ასეა ჟაკ რუბოს შემთხვევაშიც: მათემატიკოსი, პოეტი და პროზაიკოსი, ერთი სიტყვით – ულიპოელი. ორი აბსტრაქტული ნიშნის მსახური ერთიანად კომფორტულად გრძნობს თავს დიდების თუ პატარების მწერლობაში, მიზეზი კი – თამაშია, რომელიც პატარებზე მეტად უფროსებს მოსწონთ და ახალისებთ.

ჟაკ რუბო ულიპოელი 1966 წელს გახდა, როდესაც რაიმონ კენომ მათემატიკური კატეგორიებით დაინტერესებული ახალგაზრდა,

ფრანგულ ენაზე ლუის კეროლის მთარგმნელი პოტენციური ლიტერატურის (OULIPO) ჯგუფს ნარუდგინა. დღეს რუბო ახალი ლექსთ-წყობის – ბაობაბის და ჰაიკუს ავტორია. ეს არცაა გასაკვირი, რადგან საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები რუბოს ტრუბადურების თუ იაპონური პოეზიით გატაცებაში ხელს არ უშლის.

ახალი პოეტური ფორმების ძიებასა და აქამდე არსებულის სრულყოფასთან ერთად, რუბოს პროზაული ციკლების შექმნაც ტრადიციად ექცა. მაგალითად, ნიგნები მეფე არტურზე და მრგვალი მაგიდის რაინდებზე. პაროდული რომანების სერიაში („პირმშვენიერი ორტანზი“ (1985), „ორტანზის მოტაცება“ (1987), „ორტანზის გადასახლება“ (1990)). ულიპოელი და კარტეზიანელი რუბო ჟანრის მკაცრ ჩარჩოებში მოქცეული ფსევდო-დეტექტიური რომანით არღვევს მეუღლის გარდაცვალებით გამონვეულ ორწლიან დუმილს. იმ მკითხველს, რომელიც მათემატიკასთან დამეგობრებული არ არის, გაუჭირდება მიჰყვეს მეცნიერული კატეგორიებით აწყობილ ნარაციას, თუმცა ესამოგნება მსუბუქი ირონიის და ბრწყინალე იუმორის დაჭაშნიკება. სწორედ ასე ნიღბავს რუბო თავის ფილოსოფიურ შეხედულებებს თანამედროვე სამყაროსა და ყოფაზე. ამ რომანი-დილოგების ავტორი სავარაუდოდ ადრესატს, იდეალურ რეციპიენტს თუ ნარატერს გასახალისებლად ინვევს, ხოლო პოლდევიის სამეფოში გათამაშებული სერიულ ქურდობებში გარკვევას გაზულუქებულ კატას, ალექსანდრ ვლადიმროვიჩს ანდობს, სამყაროს მედიდურად რომ დაჰყურებს.

გროტესკი და მათემატიკური სიზუსტით გათვლილი ლიტერატურული თამაში რუბოს მრავალნახნაგოვანი შემოქმედების საფუძველი ხდება. მისი თავმეკავებული ევროპული იუმორით გაჯერებული ექსპერიმენტული რომანები მხატვრული ფიქციის ჩარჩოების გარღვევის კიდევ ერთი ნიმუშია, ამიტომ ძნელია არ დაეთანხმო ჟაკ რუბოს, რომელიც თავს პრე-პოსტმოდერნისტს, მათემატიკის და პოეზიის კომპოზიტორს უწოდებს.

LELA KHACHIDZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhsivili Tbilisi State University

On an Important Facet of Akaki Tsereteli's Creativity

The relation of Akaki Tsereteli's creativity to hymnography is multifaceted and contains literary and theological as well as liturgical issues. It is safe to say that hymnography is one of the main sources of Akaki Tsereteli's creativity. Today this issue has been studied only partially.

After hymnography for the first time in Akaki Tsereteli's creativity the restoration of inseparable integrity of the verse and melody occurred. There can be singled out a whole cycle of verses which directly "continues" the hymnographic tradition.

Akaki's verse *Christ Has Risen!* is dedicated to the brightest feast of Christ's Resurrection. In spiritual poetry numerous analogues to it can be found. Among them is one of the most known hymns of Christian Church – *The Resurrection Kanon* by John Damascene which must be a source of Akaki's this verse. Another verse which has an inscription under the title "To my adoration" is dedicated to the feast of Christ's Resurrection. The reason of divine love expressed in it is the Holy Mother of God. The face of the Virgin standing at the Crucifixion is wide spread in Georgian hymnography and subsequent writing. Akaki takes into account this great tradition and at the same time interprets it anew.

In scholarly literature Akaki Tsereteli's verse *The Song of Songs* is regarded in various aspects. Its detailed study also needs to take into account the tropology of old Georgian hymns.

In our view the problematics of Christology is closely related to Akaki Tsereteli's celebrated masterpiece *Suliko*.

ლელა ხაჩიძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აკაკი წერეთლის ლირიკის ერთი ასპექტის შესახებ

აკაკი წერეთლის შემოქმედების მიმართება ქართულ ჰიმნოგრაფიასთან მრავალმხრივია და მოიცავს როგორც ლიტერატურათმცოდნეობით, ისე საღვთისმეტყველო და ლიტურგიკულ პრობლემატიკას. შეიძლება ითქვას, რომ ჰიმნოგრაფია აკაკი წერეთლის შემოქმედების ერთ-ერთი ძირითადი წყაროა. ეს საკითხი დღეისათვის მხოლოდ ნაწილობრივია შესწავლილი.

ჰიმნოგრაფიის შემდეგ პირველად აკაკის შემოქმედებაში მოხდა ლექსისა და მელოდიის განუყოფელი მთლიანობის აღდგენა. ქართული კლასიკური საგალიბელი ამ მხრივ გარკვეულ ნორმებს ექვემდებარებოდა, მაგრამ სწრაფვა მელოდიურობისაკენ, მელოდიისა და მუსიკის შერწყმა დამახასიათებელი იყო მისთვისაც.

აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ქრისტოლოგიურ პრობლემატიკას. ავტორი კარგად იცნობს ქრისტიანულ მოძღვრებას, საეკლესიო პრაქტიკას, სასულიერო მწერლობის ნიმუშებს. ეს ტენდენცია ზოგადად დამახასიათებელია აკაკი წერეთლის შემოქმედებისათვის. ამასთან ერთად, აკაკის შემოქმედებაში გამოიყოფა მთელი ციკლი ლექსებისა, რომლებიც უშუალოდ ჰიმნოგრაფიულ ტრადიციას „აგრძელებს“. მათი კვლევა შეუძლებელია ძველი ქართული საგალობლების გათვალისწინების გარეშე.

აკაკი წერეთლის ამ ციკლის ლექსები ეძღვნება წმინდა სამებას, მაცხოვარს, ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელს, ქართველ წმინდანებს, ქრისტიანულ დღესასწაულებს. ზოგიერთ მათგანში ქების ობიექტი შეფარულადაა წარმოდგენილი. ამის გამო ისინი მხოლოდ ცალმხრივადაა განხილული სამეცნიერო ლიტერატურაში.

აკაკის ლექსი „ქრისტე აღდგა“ ეძღვნება აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს. მას სასულიერო პოეზიაში ბევრი ანალოგი მოეძებნება. მათ შორისაა ქრისტიანული ეკლესიის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი საგალობელი – იოანე დამასკელის „აღდგომის კანონი“, რომელიც აკაკის ამ ლექსის წყაროუნდა იყოს. აღდგომის დღესასწაულის ეძღვნება აკაკის მეორე ლექსიც (ამავე სათაურით), რომელსაც სათაურის

ქვეშ მიწერილი აქვს „ჩემს სათაყვანოს“. მასში გამოხატული სასო-
ებისა და ღვაწლის მიჯნურობის მიზეზი ყოველგვარად ღვთის-
მშობელია. ჯვარცმასთან მდგომი ღვთისმშობლის სახე გავრცელებ-
ულია ქართულ ჰიმნოგრაფიასა და შემდგომი დროის მწერლობაში.
აკაკი ითვალისწინებს ამ დიდ ტრადიციას და ამავე დროს, ახლებურად
გაიაზრებს მას.

სამეცნიერო ლიტერატურაში სხვადასხვა ასპექტითაა განხილუ-
ლი აკაკი წერეთლის ლექსი „ქებათა ქება“. მისი სრულყოფილი კვლევა
ძველი ქართული საგალობლების სახისმეტყველების გათვალისწინე-
ბასაც მოითხოვს.

ქრისტოლოგიის პრობლემატიკას, ვფიქრობთ, მჭიდროდ უკავ-
შირდება აკაკი წერეთლის ცნობილი შედეგრი „სულიკო“.

ELGUJA KHINTIBIDZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

The Artistic Images Originating From *The Man in the Panther Skin* Estimated by English Literary Criticism

The most important novelty of the Rustvelian studies of the recent years, revealing the fact that *The Man in the panther Skin* was used as a literary source of the XVII century English dramaturgy, enables us to discuss the artistic world of Rustaveli's poem along with the European literary process.

My report emphasizes several artistic images given in English plays like *Cymbeline*, *Pilaster*, *A King and a No King*, created by altering the love story plot of Tariel and Nestan. These artistic images or passages have been considered to be the foremost by English Literary Criticism.

ელგუჯა სინთიზიკა

საქარველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ვეფხისტყაოსნისეული მხატვრული სახეები ინგლისური ლიტერატურული კრიტიკის თვალთახედვით

უკანასკნელი წლების მნიშვნელოვანი სიახლე რუსთველოლოგიაში – იმის გამოვლენა, რომ ვეფხისტყაოსანი ლიტერატურულ წყაროდაა გამოყენებული XVII საუკუნის ინგლისურ დრამატურგიაში – რუსთაველის პოემის იდეურ-მხატვრული სამყაროს ევროპული ლიტერატურული პროცესის სიბრტყეებზე განხილვის შესაძლებლობას გვაძლევს.

ჩემს მოხსენებაში ყურადღებაა გამახვილებული ნესტანისა და ტარიელის სიყვარულის სიუჟეტის გადაზრებით შექმნილი ინგლისური პიესების – ციმბელინი, ფილასტერი, მეფე და არა მეფე – რამდენიმე მხატვრულ სახეზე. ეს მხატვრული სახეები თუ პასაჟები ინგლისურ ლიტერატურულ კრიტიკაში ლიტერატურული აზროვნების საუკეთესო ნიმუშებადაა მიჩნეული.

MARY KHUKHUNAISHVILI-TSIKLARI

Georgia, Tbilisi

Member of the British Folklore Society

Folklore Archive of Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature in the Service of Saving and Global Accessibility of the Cultural Heritage

Folklore archive of Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature is one of the richest archives in Georgia. At present there are gathered about 110 000 documents from all parts of Georgia: manuscripts, audio recordings, film and photo materials from the period of the 70s of the 19th century until today. According to the demand of the time in the archive was worked out electronic programme of digitalization and systematization of the materials for their global accessibility

and conservation. The programme is refined and perfected annually. In the past two years there was realized the project of digitalization and electronic systematization of the audio materials recorded between the 50s and the 80s of the past century. The project was financially supported by Shota Rustaveli National Scientific Foundation.

Working on the project we have got valuable information on the relationship between the Georgians and the North Caucasians, between the population of the historical-geographical provinces of the country, unknown histories of the life of the well-known Georgian public personalities. Worthy of attention is the story of Akaki Tsereteli's travelling to Paris and his visit of the party of the Georgian students there, history of composing a poem at the party.

Audio recordings keep some important information on his visit to Racha in 1912, too. Recordings from Dusheti region revealed new pages from the life of Vazha-Pshavela and his brothers told by his niece.

Thus electronic systematization and digitalization of the archive materials provide with new facts and information not only folklorists but specialists in literature as well as the researchers working in other fields of the cultural history of the country.

მერი სუსუნაიშვილი-ნიკლაური

საქართველო, თბილისი

ბრიტანეთის ფოლკლორული საზოგადოების წევრი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის არქივი კულტურული მემკვიდრეობის გადარჩენისა და მისი ფართო ხელმისაწვდომობის სამსახურში

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის არქივი ერთერთი უმდიდრესი სიძველეთსაცავია საქართველოში. დღეისათვის აქ თავმოყრილია 110 000-მდე დოკუმენტი საქართველოს ყველა კუთხიდან: ფოლკლორული ტექსტების ხელნაწერები, ფონო ჩანაწერები, კინო-ფოტო მასალა XIX საუკუნის 70-იანი წლებიდან დღემდე. დროის მოთხოვნათა შესაბამისად მათი გლობალური ხელმისაწვდომობისა და კონსერვაციის მიზნით არქივში შემუშავდა ელექტრონული პროგრამა საარქივო მასალების დიגיტი-

ლიზაციისა და ელექტრონული სისტემატიზაციის მიზნით, რომელიც ყოველწლიურად იხვეწება და სრულყოფილი ხდება.

მიმდინარე წლის აპრილში დასრულდა არქივში დაცული აუდიო ჩანაწერების ელექტრონული დამუშავება, პროექტი შესრულდა შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით. აუდიო ფონდი მოიცავს გასული საუკუნის 50-იან-80-იანი წლების ჩანაწერებს, რომელშიც თავმოყრილია დღემდე უცნობი და მნიშვნელოვანი კულტურულ-ისტორიული ღირებულების მქონე ფოლკლორული მასალა, მათ შორის საქართველოს ისტორიულ-გეოგრაფიული კუთხეების მოსახლეობის ურთიერთობის ამსახველი გადმოცემები, ჩრდილოკავკასიელებთან დაკავშირებული ამბები, ქართული კულტურის ცნობილი მოღვაწეების ცხოვრების ამსახველი დღემდე უცნობი ფაქტები. ფონო მასალებში ყურადღებას იმსახურებს აკაკი წერეთლის პარიზში მოგზაურობის ამბავი და იქ ქართველი სტუდენტების გარემოცვაში ექსპრომტად შექმნილი ლექსის ისტორია. საყურადღებოა აკაკის რაჭაში მოგზაურობის დროინდელი გადმოცემა დაკავშირებული სორელ ქალბატონ მელანო ბერიშვილთან და მის შვილიშვილებთან. დუშეთის ექსპედიციის აუდიო ჩანაწერებში აღმოჩნდა მნიშვნელოვანი მასალა დაკავშირებული ვაჟა-ფშაველასთან და მის ძმებთან. საუკუნის შემდეგ ფოლკლორის არქივის წყალობით ახალი ინფორმაციებით შეივსო აკაკის და ვაჟას ბიოგრაფიები.

როგორც ვხედავთ ფოლკლორის არქივის ელექტრონული დამუშავება და მისი ფართო ხელმისაწვდომობა საკვლევე მასალით ასაზრდოებს არა მარტო ფოლკლორისტებს, არამედ ლიტერატურათმცოდნეებსაც და ერის კულტურული წარსულის შემსწავლელი სხვა დარგის სპეციალისტებს.

ZEINAB KIKVIDZE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

“Song of Songs” as an Archetype and a Semiotic Tradition

One of the properties of the continuity of literary processes is the invariant character of symbolic images. Any artistic image originates from the very distant past. Over time, its meaning becomes firmer and turns into a specific archetype, being perfected with interpretations from individual epochs and thus established as a certain cognitive sample.

A symbol unites an object and a signifier, and an interpretant as well (Peirce). An artistic image too is such a tripartite unity, being distributed through time and establishing the perception of the unity of epochs. Transference of the past into the contemporaneity, its transformation into the present makes a foundation for the sense of traditionality.

As Thomas Elliott stated, a sense of history makes an artist write from the standpoint of his own generation and of the past so that epochs co-exist, making up a unified order and attaching traditionality to an author. The past exists as individual archetypes in an artist’s cognition; Elliott refers to it as a certain chest whose treasure, owing to a writer’s talent, will unite as a new unity and find its own place in the imaginary chain as the continuity of literature.

Generally, for many poets, the Bible is an indivisible part of the so called “chest”, and the archetypes, taken from it, appear as semantically enriched symbols. One of such instances can be viewed as “Song of Songs” by Solomon, as a system of symbols, acquiring invariance in the poem of the same title by Akaki Tsereteli. The poem reiterates the pathos of “Song of Songs” concerning love to God, chastity of attitudes, loyalty, etc.

Individual linguistic items, as signifiers, acquire new meanings, turning into interpretants so that they do not lose their archetypal codes and reveal new meanings. By means of allusion, Akaki Tsereteli’s poem is related to both a specific archetype and an additional meaning, acquired in an individual epoch (for instance, in the semantemes – “sun”, “moon”, “stars”, the perceptions of *Genesis*, Rustaveli, and Baratashvili co-exist).

The poet turns into a single ring within the chain of literary infinity as a receiver of tradition and as a talent, which, as a result of the enrichment of an archetype with an interpretant, turns into a tradition itself and makes a foundation for a further stage of diversification.

ზეინაზ კიკვიძე

საქართველო, ქუთაისი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

„ქებათა-ქება“, როგორც არქეტიპი და სემიოტიკური ტრადიცია

ლიტერატურული პროცესების უწყვეტობის ერთ-ერთი მახასიათებელი ნიშანი სიმბოლურ სახეთა ინვარიანტულობაა. ესა თუ ის მხატვრული სახე სათავეს უძველესი წარსულიდან იღებს. დროთა განმავლობაში მისი მნიშვნელობა მყარდება და იქცევა კონკრეტულ არქეტიპად, რომელიც ცალკეულ ეპოქათა ინტერპრეტაციებით ივსება და ყალიბდება, როგორც ერთგვარი კოგნიტური ნიმუში.

სიმბოლო თავის თვში აერთიანებს საგანსა და აღმნიშვნელს, ასევე ინტერპრეტანტსაც (პირსი). მხატვრული სახეც ასეთი სამწევრა მთლიანობაა, რომელიც განფენილია დროში და ეპოქათა ერთიანობის შეგრძნებას აყალიბებს. წარსულის თანამედროვეობაში გადმოსვლა, მისი ანმყოფ ქცევა საფუძველს უდებს ტრადიციულობის განცდას.

როგორც ტომას ელიოტი აღნიშნავდა, ისტორიის შეგრძნება აწერინებს შემოქმედს თვისი თაობისა და წარსულის პოზიციიდან ისე, რომ ეპოქები ერთდროულად არსებობენ, ქმნიან ერთიან წესრიგს და მწერალსაც ტრადიციულობას ანიჭებენ. წარსული ცალკეული არქეტიპების სახით არსებობს შემოქმედის შემეცნებაში; ელიოტი ამას უწოდებს ერთგვარ სკივრს, რომლის საგანძურიც მწერლისავე ნიჭიერების წყალობით ახალ მთლიანობად შეკავშირდება და საკუთარ ადგილს მოიპოვებს იმ წარმოსახვით ჯაჭვში, რომელიც ლიტერატურის უწყვეტობას წარმოადგენს.

საზოგადოდ ბევრი პოეტისათვის ე.წ. „სკივრის“ განუყოფელი ნაწილი ბიბლიაა, საიდანაც აღებული არქეტიპები სემანტიკურად გამდიდრებულ სიმბოლოებად გვევლინებიან. ამის ნიმუშად შესაძ-

ლოა განვიხილოთ სოლომონის „ქებათა-ქება“, როგორც სიმბოლოთა სისტემა, რომელიც ინვარიანტულობას იძენს აკაკი წერეთლის ამავე სახელწოდების ლექსში. თხზულება იმეორებს „ქებათას“ პათოსს უფლისადმი სიყვარულის, დამოკიდებულებათა უბინოების, ერთგულების შესახებ.

ცალკეული ლინგვისტური ერთეულები, როგორც აღმნიშვნელი, იძენენ ახალ მნიშვნელობებს, იქცევიან ინტერპრეტანტებად ისე, რომ არ კარგავენ თავიანთ არქეტიპულ კოდს და ავლენენ დამატებით მნიშვნელობებსაც. აკაკის ლექსი ალუზირების საშუალებით მიემართება როგორც კონკრეტულ არქეტიპს, ასევე ცალკეულ ეპოქაში შექმნილ დამატებით მნიშვნელობას. (მაგალითად, სემანტიკებში: „მზე“, „მთვარე“, „ვარსკვლავები“ ერთდროულად არსებობს შესაქმის ვერსიის, რუსთაველისა და ბარათაშვილის განცდა).

პოეტი ლიტერატურული უსასრულობის ჯაჭვში იქცევა ერთ რგოლად, როგორც ტრადიციის მიმღები და როგორც ტალანტი, რომელიც არქეტიპის ინტერპრეტანტი გამდიდრების შედეგად თვითონვე იქცევა ტრადიციად და საფუძველს უქმნის მხატვრული სახის გამრავალფეროვნების შემდგომ ეტაპს.

LARISA KISLOVA

Russian Federation, Tyumen

Tyumen state University

Traditional Motifs Drama T. Williams in the Discourse of the Russian “New Drama” of the Turn of XX-XXI Centuries

Radical dramaturgy and protest theatre experiencing another birth at the turn of XX-XXI centuries, when humanity, which is “balancing” at the edge of a precipice, again feels himself on the brink of global catastrophe. And the “new drama” which has assimilated the esthetics of Anthonen Artho’s “theatre of cruelty” exactly becomes dominant art at the time of the “paradigmatic displacement”. A viewer must be drawn into the drama’s action (“Theatre. DOC) or debarred out of it fit the modern theatre, but the conception of the objective reality’s disastrousness is the basic one in the “new drama”. The article covers the verbatim-dramaturgy, which is the promising school of the new Russian

drama at the beginning of the XXI century. The subject of the article analysis is Galina Sinkina's documentary project "Crimes of the passion", in which love is equal with death and the key love's and death's motifs are synonymous. Eros and Thanatos are represented in a single context and the theme of the fatal, tragic passion is the main theme in G. Sinkina's play.

Receptive strategies in a documentary project Galina Sinking connected with the drama of Tennessee Williams and works of Pedro Almodovar, inasmuch as the discourse of documentary theatre, which has a distinct syncretic nature, allows to represent different artistic realities and aesthetic concepts.

Moral bankruptcy of the male heroes that are actually missing in the play Galina Sinking and the film, Pedro Almodóvar's "All about my mother" (1999) (allusion to the movie of Joseph Leo Mankiewicz's "All about eve"), reduced to the image of Stanley Kowalski, the hero of the drama of Tennessee Williams "A Streetcar named "Desire" (1947), which is the only one the male, who had materialized in the proposed artistic sources. There is objectified exclusively female world in the text of G. Sinking, while the male character (senior Esteban) turns into Lola in the film P. Almodovar. It is iconic and what Esteban, who once successfully played on the stage of the absolute epitome of masculinity Stanley Kowalski, subsequently loses its brutality and is reborn in the guise of a woman. The image of Stanley Kowalski - the godfather of all violent lovers - revealed in the text of G. Sinking as a kind of obsession. Punishing real men and intentionally causing them pain, the heroine of the play "Crimes of passion" as if seeking to destroy that idea, to strangle the Ghost, "to kill a man", thereby doing away with masculine dictates. Men, which is the subject of talking of the heroine of the play and Lola in the film P. Almodovar, like are invariant of Stanley Kowalski. Documentary text Galina Sinking, therefore, goes back and to the drama of Tennessee Williams "A Streetcar named "Desire" - to the play about the genetic, physiological rejection of violence. The heroines of G. Sinking are women caught in the colony, who are also vulnerable, like Blanche Dubois, before the strength and cruelty of the system created by men. Thus, the traditional motifs of drama Tennessee Williams, associated including with the idea of loss of ideals, are objectified in Russian "new drama" of the turn of XX-XXI centuries.

ЛАРИСА КИСЛОВА

Российская Федерация, Тюмень

Тюменский государственный университет

**Традиционные мотивы драматургии
Т.Уильямса в дискурсе русской «новой драмы»
рубежа XX-XXI веков**

Радикальная драматургия и протестный театр переживают очередное рождение на рубеже XX-XXI веков, когда человечество, «балансируя» у края пропасти, вновь ощущает себя на грани глобальной катастрофы. И именно «новая драма», освоившая эстетику «театра жестокости» Антонена Арто, становится доминантным искусством эпохи «парадигматического сдвига». В современном театре зритель может быть вовлечен в действие («ТЕАТР. ДОС») или отстранен от него, однако концепция катастрофичности бытия присутствует в «новой драме» как ключевая. Статья посвящена такому перспективному направлению начала XXI века, как *verbatim*-драматургия. Объектом исследования становится документальный проект Галины Синькиной «Преступления страсти», в котором любовь равновелика смерти, а основные мотивы любви и смерти синонимичны. Эрос и Танатос в пьесе Г. Синькиной представлены в едином эстетическом контексте, и центральной становится тема роковой, трагической страсти.

Рецептивные стратегии в документальном проекте Галины Синькиной связаны с драматургией Теннесси Уильямса и творчеством Педро Альмодовара, поскольку дискурс документального театра, обладающего отчетливой синкретической природой, позволяет репрезентировать различные художественные реалии и эстетические концепции.

Нравственная несостоятельность героев-мужчин, которые на самом деле отсутствуют в пьесе Галины Синькиной и фильме Педро Альмодовара 1999 года «Всё о моей матери» (аллюзивная отсылка к фильму Джозефа Лео Манкевича «Всё о Еве»), сведена к образу Стэнли Ковальски, героя драмы Теннесси Уильямса «Трамвай “Желание”» (1947), единственного материализованного мужчины в предлагаемых художественных источниках. В тексте Г. Синькиной объективирован исключительно женский мир, в фильме же П. Альмодовара мужской персонаж (старший Эстебан) превращается в Лолу. Знаково и то, что Эстебан, когда-то успешно игравший на сцене аб-

солютное воплощение мужественности Стэнли Ковальски, впоследствии утрачивает свою брутальность и возрождается в женском обличье. Образ Стэнли Ковальски – крестного отца всех жестоких любовников – явлен в тексте Г. Синькиной как своего рода навязчивая идея. Наказывая реальных мужчин и намеренно причиняя им боль, героини пьесы «Преступления страсти» как будто стремятся уничтожить эту идею, задушить призрак, «убить мужчину» и тем самым покончить с маскулинным диктатом. Мужчины, о которых говорят героини пьесы и Лола в фильме П. Альмодовара, словно являются инвариантом Стэнли Ковальски. Документальный текст Галины Синькиной, таким образом, восходит и к драме Теннесси Уильямса «Трамвай “Желание”» – пьесе о генетическом, физиологическом неприятии насилия. Героини Г. Синькиной – женщины, оказавшиеся в колонии строгого режима, также беззащитны, как и Бланш Дюбуа, перед силой и жестокостью системы, созданной мужчинами. Таким образом, традиционные сквозные мотивы драматургии Теннесси Уильямса, связанные в том числе и с идеей утраты идеалов, объективируются в русской «новой драме» рубежа XX-XXI веков.

EKATERINE KOBAKHIDZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

Akaki 's Interpretation of a Legend on Azon

In a story “Who is a Nobleman (legend)” dated from 1908, Akaki presents a very original interpretation of the rather popular and traditional plot in Georgian literature. It is widely accepted, that the legend on Azo/Azon has been known in Georgian literature since XI century. Leonti Mroveli’s “the Life of Georgian Sovereigns and the Fathers and the Relatives” tells us the story of Alexander Macedonian’s invasion of Kartli and settling of a part of the Macedonian warriors, led by the commander Azon, in Georgia. Worthy of note is that the work of the Monk Arsen (XII century) the “ Life and work and Desert of Saint Nino, the merited mother of ours, who preached Christ, our God, in the Northern Country and Educated Georgian Nation” and the work of Unknown Author(XIII century) “Life and Work of the Worthy and Blissful Nino, equal to Apostles”, show the story

told by Leonti Mroveli in a different light. It is also noteworthy, that an interesting version of the same plot is also provided in Timothe Gabashvili's "Travels".

The present report is dedicated to the discussion of the versions of the plot existing in Georgian literature on Azo/Azon, analysis of the scientific literature existing on the issue and an attempt at establishing, which version of the narrative is the closest to the story told in Akaki Tsereteli's story.

A concrete case of re-working the plot in the literature of the later period is provided in the report for evaluation the importance of Akaki's version.

As a result, the picture of interrelationship of tradition and innovation and classical reception in the works of Akaki Tsereteli is presented on the example of the given story.

ეკატერინე კოპახიძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აზონის თქმულების აკაკისეული ინტერპრეტაცია

1908 წლით დათარიღებულ მოთხრობაში „ვინ არის აზნაური (ლეგენდა)“ აკაკი წერეთელი წარმოადგენს ქართულ ლიტერატურაში საკმაოდ პოპულარული და ტრადიციული სიუჟეტის მეტად ორიგინალურ ინტერპრეტაციას. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ თქმულება აზო/აზონზე ქართულ ლიტერატურაში XI საუკუნიდან არის ცნობილი. ლეონტი მროველის „ცხოვრება ქართუელთა მეფეთა და პირველთაგანთა მამათა და ნათესავთა“ მოგვითხრობს ისტორიას ალექსანდრე მაკედონელის მიერ ქართლში შემოჭრისა და მაკედონელი მოლაშქრეების ნაწილის აზონ მხედართმთავრის წინამძღოლობით საქართველოში დამკვიდრების შესახებ. საყურადღებოა, XII საუკუნის უცნობი ავტორის თხზულება „ცხოვრება და მოქალაქობა ღირსისა და მოციქულთა სწორისა ნეტარისა ნინოსი“ და არსებნ ბერის XIII საუკუნის ნაწარმოები „ცხოვრებაი და მოქალაქეობაი და ღუანლი წმიდისა და ღირსისა დედისა ჩუენისა ნინოსისი, რომელმან ქადაგა ქრისტე, ღმერთი ჩუენი, ქუეყანასა ჩრდილოისასა და განანათლა ნათესავი ქართველთაი“ ლეონტი მროველის მიერ გადმოცემულ ამ ამბავს განსხვავებულად წარმოაჩენს. ნიშანდობლივია, რომ ამავ სიუჟეტის საინტერესო ვერსია მოცემულია ტიმოთე გაბაშვილის „მიმოსვლაშიც“.

მოხსენება ეძღვნება აზო/ აზონის შესახებ ქართულ ლიტერატურაში არსებული სიუჟეტის ვარიანტების განხილვას, საკითხზე არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის ანალიზს და იმის დადგენას, თუ ნარატივის რომელი ვერსია არის აკაკი წერეთლის მოთხრობაში გადმოცემულ ამბავთან ყველაზე მეტად ახლომდგომი.

აკაკის ვერსიის მნიშვნელობის შესაფასებლად მოხსენებაში წარმოდგენილია შემდგომი პერიოდის მწერლობაში სიუჟეტის გადამუშავების კონკრეტული შემთხვევებიც.

შედეგად, აკაკი წერეთლის მოცემული თხზულების მაგალითზე წარმოდგენილია ტრადიციის და ნოვაციის ურთიერთმიმართებისა და ანტიკურობის რეცეფციის სურათი აკაკის შემოქმედებაში.

N. KOVTUN

*Russian Federation, Krasnoyarsk
Siberian Federal University*

Russian Traditionalist Prose of a Boundary of XX-XXI Centuries: Ideology and Poetics

In contemporary culture the importance of tradition devoid of absoluteness, the tradition is perceived as analogue of conservatism. The main issue is the evolutionary possibilities of tradition. Traditionalism is understood as a set of axiological symbols, models of behavior. Heuristically and ideologically avant-garde, actualized in art of 1960, is opposed to traditionalism, which replaced with a «village prose» and «silent poetry» in the «long 70th», but 1980 - 1990 will be held under the auspices of modernization (postmodernism). In the literary criticism of the end of XX century traditionalism is on the fringes. Meanwhile literary traditionalism continues itself in a literary text and critical reflection, he embodies the vector of ethnic self-awareness, which is a response to the challenges of globalization. For direction the priority of ethics over aesthetics, the good reason of the conflict behind the need to find the ideal, the transfer of author's moral pathos through inner monologues of hidden hero is significant.

Win or lose of the character is an indicator of the fate of the highest values of the human world and in history. Hence the importance of the emotional response of the reader, which feelings are appealed by artist. The implementation of cre-

ative principles in each text is as different, as the choice of the hero-protagonist. The themes of memory, nature (as emanations of God), distrust of the modern, rationalist civilization became the major themes of traditionalism. In the context of changing of cultural paradigm in the late 1980 - 1990-ies, they were obviously underestimated.

Н.В. КОВТУН

*Российская Федерация, Красноярск
Сибирский федеральный университет*

Русская традиционалистская проза рубежа XX-XXI вв.: идеология и поэтика

В сегодняшней культуре важность традиции лишена безусловности, традиция воспринимается аналогом консерватизма, реакционности. Один из главных вопросов здесь – вопрос об эволюционных возможностях традиции, ее вписанности в историю. На уровне литературоведения традиционализм понимается как набор ценностных символов, моделей поведения, определяющих нормы социализации и границы коллективной идентичности. Эвристически традиционализму противопоставлен авангардизм, актуализирующийся в художественном творчестве 1960-х, на смену которому в «долгие 1970-е» придет «деревенская проза» и «тихая лирика», однако 1980 – 1990-е пройдут под эгидой модернизации (постмодернизм). В литературоведении конца XX века традиционализм занимает периферийное место. Между тем литературный традиционализм продолжает себя в тексте и критической рефлексии, он воплощает вектор этнического самоосознания, суть ответ на вызовы глобализма. Для направления характерны приоритет этики над эстетикой, обоснованность конфликта необходимостью поиска идеала, передача авторского нравственного пафоса через внутренние монологи сокровенного героя, поставленного в предельную ситуацию. Победа или поражение персонажа - показатель судьбы высших ценностей в мире людей и в истории. Отсюда важность эмоционального отклика читателя, к чувствам которого апеллирует художник. Воплощение означенных принципов в каждом отдельном тексте различны, как и выбор героя-протагониста. У В.Распутина в поздней прозе функции по защите родной земли выполняет баба-богатырка, образ патриархального мужчины отеснен на периферию,

замещен образом трикстера, пограничная природа которого отвечает модели мира/хаоса. В творчестве Б.Екимова брошен вызов не только современному социуму, но и логике истории (в повести «Пиночет» воспроизводится модель колхоза). В текстах А.Тарковского воссоздан образ отшельника, ищущего спасения вдали от города.

Важнейшими темами традиционализма стали темы памяти, природы (как эманации Бога), недоверия к цивилизации. В условиях смены культурной парадигмы конца 1980--1990-х годов они были очевидно недооценены.

IRAIDA KROTENKO

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

The Story “Caucasus Captive” by V. Makanin in the Aspect of Relation to the Caucasus Text in Russian Literature

The story “Caucasus Captive” by V. Makanin belongs to the modern Caucasus text, the military prose genre. The frame text of the title have something in common with the classical literary texts of Al. Pushkin, M. Lermontov, L. Tolstoy. The frame text of the story “Caucasus Captive” replicates the frame-text of the title “Caucasus Captive” by Al. Pushkin, as well as of M. Tolstoy. It should be mentioned that every epoch replenishes the well-known notions, so that the so called dialogue with the classical Caucasus texts is the starting point of the plot. The title of the story is considered to be the selfinclusive sign and has a double function. It is a frame text and its multidimensionality of meanings unfolds along with its formation and inter-text of Pushkin and Tolstoy’s frame-titles. The implied quotation, the semantic shift of the V. Makanin’s story generates the valence bond with the original frame-text “Caucasus Captive” by Al. Pushkin that forms the dialogue with the frame-title “Caucasus Captive” by L. Tolstoy. So we observe the triple valence of the Caucasus text. V. Makanin develops the theme of binary opposition of the Caucasus semi sphere in the 20th century as the symbol of potential conflict based on wisdom, as well as aspiration of the heroes to their identity and Russian geopolitical interest in Caucasus. The writer debates with F. Dostoevsky, he confirms the beauty of the Caucasus semi sphere. The quotation

from the novel “Idiot” by F. Dostoevsky is the folded text that becomes its integral part and has endless meanings. The original of the quotation comes from the bible. The biblical meaning of the beauty of a man and the nature accomplishes the local as well as the global function of the coherence. Structural coherence of the story creates the hermeneutic circle. V. Makanin succeeded in showing the archetypal conflict of the 20th century: man`s sufferings apprehending the beauty of a man and the nature, but to be doomed to kill the beauty.

ИРАИДА КРОТЕНКО

Грузия, Кутаиси

Государственный университет им. Акакия Церетели

«Кавказский пленный» В. Маканина в аспекте отношения к Кавказскому тексту русской литературы

Рассказ В.Маканина «Кавказский пленный» относится к современному Кавказскому тексту, жанру военной прозы. Рамочный текст заглавия «Кавказский пленный» перекликается с классическими текстами русской литературы (А.Пушкин, М.Лермонтов, Л.Толстой). Рамочный текст рассказа калькирует раму-заглавие «Кавказский пленник» А.Пушкина, «Кавказский пленник» Л.Толстого. Каждая эпоха вносит в известные понятия коррективу, поэтому диалог с классическими Кавказскими текстами – отправная точка сюжета. Заглавие рассказа, являясь автономным знаком, выполняет двоякую функцию: является рамочным текстом, потенциальная смысловая многомерность которого раскрывается по мере формирования текста, и интертекстом рам-заглавий Пушкина и Толстого. Неявное цитирование, семантический сдвиг рассказа Маканина образует валентную взаимосвязь с рамочным текстом первоисточником (Пушкин «Кавказский пленник»), который образует диалог с рамой-заглавием Толстого «Кавказский пленник»). Так создается тройственная валентная взаимосвязь Кавказского текста. В. Маканин развивает тему бинарной оппозиции кавказской семиосферы в XX веке: символ потенциального конфликта и сосредоточение вековой мудрости, стремление горцев к национальному самоопределению и русский геополитический интерес на Кавказе. Автор полемизирует с Ф.Достоевским, утверждает красоту мира кавказской семиосферы. Цитата из романа Ф. Достоевского «Идиот» является свернутым текстом внутри материнского текста, становится его частью, обладает потенциальной бесконечностью смыс-

лов. Первоисточник этой цитаты восходит к Библии/ В рассказе библейский смысл красоты мира и человека, цитированный Достоевским, обладает автономным значением принадлежности текста, выполняет функцию не только локальной, но и глобальной связности. Структурная связность рассказа образует герменевтический круг: описание начинается и заканчивается красотой, но полемичность остается. Маканин сумел показать архетипический конфликт XX века: душевные муки человека, понимающего красоту природы и человека, но обреченного убивать красоту.

TATIANA KRUGLOVA

Russia, Ekaterinburg

Ural Federal University named after Boris Eltsin

Politicization of the Discourse of the Artistic Traditions Under Stalinism: Ways of Appropriations of Classical Heritage

The concept of “political”, its development and public reflection about it are genetically and substantially related to the types of sociality with clear structural differentiation of subjects who have diverse interests. Politicization and social and cultural differentiation are two sides of the same process. The mechanism of functioning of the political (according to J. Rancière) is the *division*: of opinions, tastes, space, and time. Politicization of the field of art is a necessary part of development of the societies undergoing the western type of modernization. Western types of modernization generate the division of positions in the field of art endwise “right/ left”; the zone of tension and competition emerged between these positions what sets the dynamics of the whole artistic sphere. The division also concerns the attitude toward the past. Symbolic capital of national classical arts becomes a resource of the battle between left and right for the success.

In the countries with totalitarian regimes emerges the rhetoric of “people”, “unity”, “national spirit”, and other syncretic irrational formulas. The political in this condition obtains the meaning inverse to the one in the western modernization: indivisible Soviet community is opposed to everything non-Soviet. Tradition becomes an object of power construction aiming to establish the normative image of the new Soviet community. Slogans of “return to classics” are advanced in order to shape the image of “unity”. This is not about “return to roots” as a coherent

conservative program based on the preservation of the national heritage but rather about the cultivating the feeling of distinction, uniqueness of the historical path, hegemonic aspiration for becoming the center of the new world order. The whole history of the world art was reconstructed according to the principle of division of “Soviet” and “non-Soviet”, and the criteria of the division was the canon of socialist realism. That’s how both the goal of manifestation of socialist realism as the top of the development of world art and as its final synthesis, on the one hand, *and the narrowing of the base of inheritance*, on the other, had been achieved.

The hypothesis will be presented and proved on the materials of the work of Sergey Prokofiev, performances of classic in Moscow Art Theater (V. Nemirovitch – Danchenko), filming of classics of that time.

Т. А. КРУГЛОВА

Российская Федерация, Екатеринбург

*Уральский федеральный университет им.Первого Президента России
Б.Н.Ельцина*

Политизация дискурса о художественных традициях при сталинизме: способы присвоения классического наследия

Концепт «политического», его развитие и общественная рефлексия над ним связаны и генетически, и содержательно с такими типами социальности, в которых структурно четко разделены субъекты с различными интересами. Политизация и социокультурное разнообразие – две стороны одного и того же процесса. Механизм функционирования политического (по Рансьеру) – *разделение*: мнений, вкусов, пространства, времени. Политизация поля искусства есть необходимая сторона развития обществ, осуществляющих модернизацию западного типа. Западная модернизация порождает разделение позиций в поле искусства по оси левое/правое; между этими позициями возникает зона напряжения, конкуренции, что задает динамику всей художественной сфере. Разделение касается также и отношения к прошлому, символический капитал национальной классики становится ресурсом борьбы между левыми и правыми за успех.

В странах, где установились тоталитарные режимы, возникает риторика «единства», «народности», «национального духа» и других синкретических нерационализируемых формул. Политическое в этой ситуации

обретает противоположный западному варианту смысл: нерасчленимая (*неразделимая*) советская общность противостоит всему «несоветскому». Традиция становится предметом властного конструирования, требование которого – установление *нормативного образа новой общности* (советской). Для формирования образа «единства» выдвигаются лозунги «возвращения к классике». Речь идет не о «возвращении к истокам» как последовательной консервативной программе, в основе которой лежит сохранение национального наследия, а о культивировании ощущения отличности, особенности исторического пути, гегемонистского стремления стать центром нового мирового порядка. Вся история мирового искусства избирательно выстраивается по принципу разделения на «советское» и «несоветское», а критерием разделения становится канон соцреализма. Таким образом достигается цель манифестации соцреализма как вершины развития мирового искусства и как его окончательного синтеза, с одной стороны, и *сужение базы наследования*, с другой.

Гипотеза доказывается на материале творчества С. Прокофьева, постановок классики во МХАТе (В. Немирович-Данченко), экранизаций классики в этот период.

GOCHA KUCHUKHIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Time and Space in One Episode of The Life of St.Nino

The Life of St.Nino (Chelishi edition) begins with the narration of the story as to how she set off to Kartli for Christianization of Georgians. The author narrates how St.Nino goes to Kartli, in one passage even addresses her in the second person: “The female nature could not stop her, nor feeble body hampered you on the way”. St.Nino on her way to Mtskheta is compared with the mother who goes for salvation of her lost children...

Then it is narrated how the Queen Suji was moved with “divine desire” and she also comes to Mtskheta, “to behold and worship saint Sion and St.Nino, Saint Evangelist, Equal to the Apostles”. The rise of the river could not stop the Queen Suji setting off to worship St.Nino. She firmly goes forward, wishing to see the desired as a baby his mother’s breast”.

According to the picture depicted in this episode of the Life of St.Nino we get the impression that the mother and child are going to meet each other. Others should also follow Queen Suji to worship their spiritual mother.

Then it turns out that at a time when Queen Suji goes to Mtskheta to worship Nino, St.Nino is in Kukheti and not in Mtskheta and we also see that the Apostle is ill... She is on the verge of death.

Queen Suji seems to go to Mtskheta to give the letter written by St.Nino to the episcope, king, people...

Such kind of literary form, the representation of time and space with such artistic conventionality is unusual for hagiographic writing and it is close to the literary tradition of much later epoch. Such tradition is natural to always contemporary, modernist epoch rather than medieval hagiographic writing. The reflection of time and space in hagiography has its canon, the eternity and transience always oppose to each other, they are presented in different planes but artistic form of the episode from the Life of St.Nino is still different, - two concrete historical periods and different concrete space are presented in conventional form.

From this viewpoint the Life of St.Nino in relation to other hagiographical monuments is to be properly studied.

გორა კუჭუხიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

დრო და სივრცე „წმიდა ნინოს ცხოვრების“ ერთ ეპიზოდში

„წმიდა ნინოს ცხოვრება“ (ჭელიშური რედაქცია) იწყება იმ ამბის თხრობით, თუ როგორ „გუექმნა“ წმიდა ნინო „მახარებელ ჩუენდა და ემბაზ სულთა და კორცთა ჩუენთა“... როგორ წარმოემართა ქართლისაკენ მის განსანათლებლად. გვიამბობს ავტორი, თუ როგორ მოისწრაფის წმიდა ნინო ქართლისაკენ, ერთგან მეორე პირშიც მიმართავს მას: „არა დააყენა დედობრივმან ბუნებამან და არცა უძღურებამან კორცთამან დაგაბრკოლა გზათა“... მცხეთისაკენ მომავალი წმიდა ნინო შედარებულია დედასთან, რომელიც დაკარგული შვილების სახსნელად მოეშურება...

შემდეგ მოთხრობილია, თუ როგორ აღიძრა „სალმრთოფთა შურითა“ დედოფალი სუჯი და როგორ მოდის ისიც მცხეთისკენ, მოე-

მართება „ხილვად და თაყუანის-ცემად წმიდისა სიონისა და წმიდისა მახარებლისა, მოციქულთა სწორისა ნინოძსა“. წმიდა ნინოს თაყვანის-საცემად მომავალ სუფი დედოფალს ვერ აკავებს ადიდებული მდინარე, – შეუდრეკლად მოდის, „ვითარცა ყრმაჲ ძუძუსათჳს თჳსისა, ვგრეთ სურვიელ იყო ხილვისათჳს სასურველისა თჳსისა.“

„წმიდა ნინოს ცხოვრების“ ამ ეპიზოდში დახატული სურათის მიხედვით, იქმნება შთაბეჭდილება, რომ დედა და შვილი მიემართებიან ერთმანეთთან შესახვედრად. დედოფალ სუფის სხვებიც უნდა გაყვნენ თავიანთი სულიერი დედის თაყვანისსაცემად.

შემდეგ ირკვევა, რომ იმ დროს, როცა სუფი დედოფალი მცხეთა-ში მიდის „თაყუანის-ცემად ნინოსა“, წმიდა ნინო მცხეთაში კი არა – კუხეთში იმყოფება და ვხედავთ იმასაც, რომ ავად არის მოციქული... იგი აღსასრულის პირასაა, ამ ქვეყნიდან მიდის... სუფი დედოფალი, თურმე, იმისთვის მიემართება მცხეთაში, რომ წმიდა ნინოს მიერ დაწერილი წერილი გადასცეს ეპისკოპოსს, მეფეს, ერს...

ამგვარი მხატვრული ფორმა, დროისა და სივრცის ასეთი მხატვრული პირობითობით წარმოსახვა ჰაგიოგრაფიული მწერლობისათვის უჩვეულოა და იგი გაცილებით გვიანი ეპოქის ლიტერატურულ ტრადიციას უახლოვდება. ამგვარი ტრადიცია უმაღლეს თანამედროვე, მოდერნისტული, ეპოქისათვის არის ბუნებრივი, ვიდრე – შუა საუკუნეების ჰაგიოგრაფიული მწერლობისათვის. დროისა და სივრცის ასახვას ჰაგიოგრაფიაში თავისი კანონიკა აქვს, – მარადისობა და წუთისოფელი ყოველთვის უპირისპირდება ერთმანეთს, სხვადასხვა სიბრტყეზეა წამოდგენილი, მაგრამ „წმიდა ნინოს ცხოვრების“ ამ ეპიზოდის მხატვრული ფორმა მაინც განსხვავებულია, – ორი კონკრეტული, ისტორიული დრო და სხვადასხვა კონკრეტული სივრცე არის პირობითი ფორმით წარმოდგენილი.

წმიდა ნინოს ცხოვრება“ ამ ასპექტიდან სხვა ჰაგიოგრაფიულ ძეგლებთან მიმართებაში აუცილებლად უნდა იქნას შესწავლილი.

TATJANA KUHARENOKA

Latvia, Riga

The University of Latvia

**“The Long Way Round”. Peter Handke:
Between the Poetic Innovation and Literary Tradition**

Peter Handke entered into European literature in the late 1960s with the scandalous play *Offending the Audience* (*Publikumsbeschimpfung*), which demonstrates his intentions to “free the theatre from the theatre” and lead to Handke’s perception of himself as a cultural innovator. Furthermore, Handke declared himself as an expresser of the new perception of life who decidedly breaks with all of the literary tradition. Indeed, he believes that a writer cannot be linked to a particular party or be affected by any system.

Nonetheless, the question of relation to the philosophical, literary or artistic traditions becomes central for Handke and forms the main issue of his poetics. Handke’s work incorporates the notion of tradition on several levels: as a version of “another’s word”, through quoting, allusions, poetic parallels and contrasts. In doing so, he not only presents the examples of contemporary interpretation of a numbers of aesthetic models but also provides new meanings for them, which allows him to explore the relationship between the art and day-to-day issues of time and being.

In regard to the issues above Handke’s most exemplary work is the tetralogy consisting of ‘The Long Way Round’, ‘The Lesson of MountSainte-Victoire’, ‘Child Story’ and ‘Walk about the Villages’ that includes autobiographical elements. This paper will devote particular attention to the relationship of the Austrian and European literary and cultural traditions in Handke’s work.

ТАТЬЯНА КУХАРЕНОК

Латвия, Рига

Латвийский университет

**„Медленное возвращение домой“:
Петер Хандке: между поэтическим новаторством и
литературной традицией**

Ворвавшийся в европейскую литературу конца 60х годов 20-го столетия благодаря своей скандальной пьесе „Оскорбление публики“, провокационно продемонстрировав свое намерение „освободить театр от театра“, австрийский писатель Петер Хандке сразу же осознал себя культурным новатором и революционером в литературе. Программно озаглавив свой первый сборник эссе „Я - обитатель башни из слоновой кости“, он во многом определил себя выразителем нового жизнеощущения, декларативно объявив о разрыве с любой литературной традицией. Писатель, по мнению Хандке, не может быть связан с „определенной партией“ или поддаваться давлению какой-либо, в том числе и художественной, системы.

Тем не менее, вопрос об отношении к философской, литературной или художественной традиции, „археологическое исследование“ (Хандке) эстетической традиции становится в последующие годы предметом постоянных размышлений автора, образуя своего рода проблемный центр его поэтики. Связи с традицией в произведениях Хандке возникают на различных уровнях: как вариант „чужого слова“, через цитирование, на уровне ассоциаций, поэтических параллелей или контрастов. При этом автор предлагает не только примеры современного прочтения различных эстетических моделей, но и открывает в них новые смысловые пласты, отталкиваясь от которых он формирует свое понимание взаимоотношения искусства и насущных вопросов времени и бытия.

Интересным для рассмотрения в этом плане представляется написанная на рубеже 70/80 годов (во многом автобиографичная) тетралогия - „Медленное возвращение домой“, „Учение горы Сен-Виктуар“, „Детская история“, „По деревьям“. Особое внимание в рамках предлагаемой темы будет уделено проблеме отношения как к австрийской, так и к общеевропейской литературной и культурной традициям в творчестве писателя.

JOANNA KULA

Poland, Wrocław

University of Wrocław

Tradition and Modernity in Alisa Ganieva's Novels

Alisa Ganieva (born in 1985) today is not only recognized as a literary critic but also as an author of two books about modern Dagestan: "Salam, Dalgat!" (2010) and "Holiday Mountain" (2012). The young writer combines in her works the best traditions of Russian literature, and also makes the extensive use of the spoken language of modern Makhachkala. The main aim of this article is to study the linguistic process that reflects the contemporary reality of the Caucasian republic.

ЙОАННА КУЛА

Польша, Вроцлав

Вроцлавский университет

Традиция и современность в прозе Алисы Ганиевой

Алиса Ганиева (р. 1985) сегодня не только признанный литературный критик, но и автор двух книг о современном Дагестане «Салам тебе, Далгат!» (2010) и «Праздничная гора» (2012). Молодая писательница совмещает в своих произведениях лучшие традиции русской словесности, и одновременно широко использует разговорный язык современной Махачкалы. Задачей автора статьи является изучение языковых процессов, которые отражают современную действительность Кавказской республики.

NONA KUPREISHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Akaki and the Process of Professionalization of Georgian Literature

The social-cultural movement called “the Great Reforms” era, which covered the western European countries during the 19th century, is also associated with formation of professions. In Georgian context, Akaki Tsereteli was involved in the given process as a writer, publicist, editor-publisher and public lecturer. Status of the professional writer affected Kaki’s creative goals and the semantic-conceptual meaning and structure of his literature and publicist texts.

First signs of professionalization of Georgian literature appeared on the verge of 40-50s of the 19th century and were mainly related to the works of the ‘Tergdaleulis’. Before that Baratashvili’s well-known idea (“Our literature, thank God, gains more and more followers from day to day...”) reveals the coexistence of old (salon literature) and new (literature, as public activity) forms. In addition, poetic manifestation is still monopolized by social elite and the type of professional writing, such as journalism, only starts functioning (S. Dodashvili.)

In the context of new democratic ideas, refusal to work at the public service (A. Tsereteli, I. Gogebashvili) is perceived as political protest. This in return strengthened orientation on literature work of aristocracy engaged in writing and of intelligentsia. All three signs of literature professionalism (turning of the creative talent into the source of stabile revenue, commercialization of literature and protection of social-ethical norms by those engaged in literature work) is mainly dimly revealed here.

Akaki publishes his fist poems in Tsiskari Magazine. Tsiskari Chief Editor’s life full of adventures (permanent debts of the publishing house, censorship, practicing printing everything for attracting subscribers) clearly shows the image of Georgian society unresponsive towards literature. Despite the traditional attitude towards poetry, the identity of the terms “poet” and “nobleman” cannot be felt during that period. Nobleman neighbor slightly reprimands Akaki’s father due to the fact that his son is a poet).

Akaki fully experiences the complexity of being a professional writer and reformer public figure. His participation in the both stages of the opposition of “fathers and sons” often exceeds the ethical norms of the then society, although is greatly liked by those who support the renewal.

ნონა კუპრაიშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკი და ქართული მწერლობის პროფესიონალიზაციის პროცესი

„დიდი რეფორმების“ ხანად ნოდებულ სოციო-კულტურულ მოძრაობას, რომელმაც XIX საუკუნის დასავლეთ ევროპის ქვეყნები მოიცვა, პროფესიების ფორმირების აქტივობებსაც უკავშირებენ. ქართული კულტურის კონტექსტში ამ პროცესში, როგორც მწერალი, პუბლიცისტი, რედაქტორ-გამომცემელი და საჯარო ლექტორი ჩართულია აკაკი წერეთელიც. პროფესიონალი მწერლის სტატუსმა გარკვეული გავლენა მოახდინა აკაკის შემოქმედებით ამოცანებზე, მისი მხატვრული თუ პუბლიცისტური ტექსტების აზრობრივ-კონცეპტუალურ დატვირთვისა და სტრუქტურაზე.

ქართული მწერლობის პროფესიონალიზაციის პირველი ნიშნები XIX საუკუნის 40-50-იანი წლების მიჯნაზე ჩნდება და ძირითადად „თერგდალეულთა“ მოღვაწეობას უკავშირდება. მანამდე კი ბართაშვილის ცნობილი მოსაზრება („ლიტერატურა ჩვენი, ღვთით, დღე და დღე შოულობს ახალ მოყვარეთა...“) ავლენს ლეგიტიმაციის ძველი (ლიტერატურის სალონურობა) და ახალი (მწერლობა, როგორც საზოგადოებრივი აქტივობა) ფორმების თანაარსებობას. ამასთან პოეტური მანიფესტაცია ჯერ კიდევ მთლიანად სოციალური ელიტის მიერაა მონოპოლიზებული და პროფესიული მწერლობის ისეთი სახეობა, როგორიცაა ჟურნალისტიკა, მხოლოდ იწყებს ფუნქციონირებას (ს. დოდაშვილი).

ახალი დემოკრატიული იდეების კონტექსტში საჯარო სამსახურზე უარის თქმა (ა. წერეთელი, ი. გოგებაშვილი) პოლიტიკურ პროტესტად აღიქმება. ეს კი მწერლობით დაკავებული არისტოკრატისა და მასთან ერთად რაზნოჩინული ინტელიგენციის ლიტერატურულ შრომაზე ორიენტირებას აძლიერებს. მწერლობის პროფესიონალიზმის სამივე ნიშანი (მოწოდების, შემოქმედებითი ნიჭის სტაბილური შემოსავლის წყაროდ გადაქცევა, ლიტერატურის კომერციალიზაცია და ლიტერატურული შრომით დაკავებულთა მიერ სოციალურ-ეთიკური ნორმების დაცვა) ჩვენში ძირითადად სუსტად ვლინდება.

აკაკი თავის პირველ ლექსებს ჟურნალ „ცისკარში“ ბეჭდავს, რომლის რედაქტორის, ივანე კერესელიძის, ფათერაკებით სავსე ცხოვრება (სტამბის მუდმივი ვალები, ცენზურის თავნებობა, ხელისმომწერთა მიზიდვის მიზნით მასალის განურჩევლად ბეჭდვის პრაქტიკა) სრულად აირეკლავს სამწერლო საქმისადმი გულგრილად განწყობილი ქართული საზოგადოების სახეს. მიუხედავად პოეზიისადმი ტრადიციული დამოკიდებულებისა, ამ პერიოდში ცნებების „პოეტობა“ და „ნარჩინებული გვარის შვილობა“ იდენტობა არ იგრძნობა. (აკაკის მამას მეზობელი თავადი შვილის „მესტიერეობის“ გამო მსუბუქ საყვედურს ეუბნება).

აკაკი საკუთარ თავზე გამოცდის პროფესიონალი მწერლისა და ამასთან რეფორმატორი მოღვაწის პოზიციის მთელ სირთულეს. მისი მონაწილეობა „მამათა და შვილთა“ პაექრობის ორივე ეტაპზე ხშირად სცილდება იმდროინდელი საზოგადოების ეთიკურ ნორმებს, თუმცა განახლების მომხრეთა დიდ მონონებას იმსახურებს. პერიოდული პრესისთვის (მაგ. გაზ. „დროება“) აკაკი ადვილად წერის, აზრის კონდენსირებულად გადმოცემისა და მახვილსიტყვაობის გამოა კომფორტული, ლექციების კურსი „ვეფხისტყაოსნის“ შესახებ კი მის დიდ პოეტურ ავტორიტეტს ემყარება და მსმენელს იზიდავს. რაც შეეხება ჟურნალებს „აკაკის თვითური კრებული“ (1897-1900) და „ხუმარა“ (1907) და სხვ. ისინი რჩებიან არა მარტო ქართული ლიტერატურული პრესის თვალსაჩინო ნიმუშებად, არამედ ილუსტრაციად აკაკის ხანმოკლე მცდელობისა, სტაბილური შემოსავლის წყაროდ ექცია საგამომცემლო საქმე და რედაქტორობა.

NESTAN KUTIVADZE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

Georgian Literary Tale on the Boundary of the XX-XXI Centuries

Literary tale is one of the most widespread genres in foreign writing. It is known that the text of the folk tale is in its basement. Therefore, characteristic aspects of the latter (talisman, unusual country, hero or heroine with unusual talents, or hero or heroine who has a magical object ...) and the other planes, which make up the artistically convincing atmosphere of the fairy tale, can be observed.

The genesis of Georgian literary tale can be traced back to the second half of the XIX century. In Georgia as well as abroad this genre due to its specific characteristics was successfully used to show key problems of the country (Akaki Tsereteli, Vazha-Pshavela). XX century is not marked by a great diversity in this regard; however, some interesting texts are created (N. Lortkipanidze, S. Tsirekidze, Sh. Aragvispireli, Al. Abasheli...). "The Adventures of Squire Lakhundareli" by S. Kldiashvili's occupies a special place. The 60-70s of the XX century along with other significant trends are distinguished by the development of a literary fairy tale as well. The writers who entered the creative arena during this periods and a bit later created a number of important works in this regard (A. Sulakauri, O. Ioseliani, L. Bolkvadze, G. Petriashvili, N. Gelashvili), some of them still continue their creative activities.

The popularity of literary fairy tale becomes noticeable in the Georgian literature on the boundary of the XX-XXI centuries. Publishers contributed to some extent as well. The world of modern Georgian literary fairy tale is again adapted according to the era. Reality and fiction become more and more combined, fantasy is developed which successfully uses the Georgian mythology for the cultivation of different topics; ideological principles and plot-compositional models of various literary genres are developed, post-modern signs start to appear (intertextuality, thematic connections, paroding ...). The text of the tale is transformed according to a new period of time though the basic concepts remain the same - the humanistic ideals, representation of national problems. Modern Georgian literary tale basically follows the general rules and reveals the major trends that are typical to the texts of this genre as well as to the literary process in general.

ნესტან კუტივაძე

საქართველო, ქუთაისი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქართული ლიტერატურული ზღაპარი XX-XXI საუკუნეთა მიჯნაზე

ლიტერატურული ზღაპარი უცხოურ მწერლობაში ერთ-ერთი ფართოდ გავრცელებული ჟანრია. ცნობილია, რომ მის საფუძველში ფოლკლორული ზღაპრის ტექსტი დევს, რაც განაპირობებს ამ უკანასკნელისათვის დამახასიათებელი ასპექტებისა (ჯადო, არაჩვეუ-

ლებრივი ქვეყანა, არაჩვეულებრივი თვისებებით დაჯილდოებული გმირი ან გმირი, რომელიც ფლობს ჯადოსნურ საგანს...) და სხვა ისეთი პლანების არსებობას, რომელთა ერთიანობა ქმნის მხატვრულად დამაჯერებელ ზღაპრულ ატმოსფეროს.

ქართული ლიტერატურული ზღაპრის გენეზისის შესაძლებელია თვალი გავაღვევოთ XIX საუკუნის მეორე ნახევრიდან. ეს ჟანრი მისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ნიშან-თვისებების გამო საქართველოში ისევე, როგორც უცხოეთში, წარმატებით გამოიყენეს ქვეყნისათვის უმნიშვნელოვანესი პრობლემების წარმოსაჩენად (აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა). XX საუკუნის დასაწყისი ამ კუთხით არ გამოირჩევა დიდი მრავალფეროვნებით, თუმცა იქმნება საყურადღებო ტექსტებიც (ნ. ლორთქიფანიძე, ს. ცირეკიძე, შ. არაგვისპირელი, ალ. აბაშელი...), განსაკუთრებულ ადგილს იჭერს ს. კლდიაშვილის „ლახუნდარელის თავგადასავალი“. XX საუკუნის 60-70-იანი წლები სხვა საგულისხმო ტენდენციებთან ერთად გამოირჩევა ლიტერატურული ზღაპრის განვითარების მხრივაც. ამ პერიოდში და მოგვიანებით სამოღვაწეო ასპარეზზე გამოსულმა არაერთმა მწერალმა შექმნა ამ თვალსაზრისით საყურადღებო ნაწარმოებები (ა. სულაკაური, ო. იოსელიანი, ლ. ბოლქვაძე, გ. პეტრიაშვილი, ნ. გელაშვილი), მათი ნაწილი დღემდე აგრძელებს მოღვაწეობას.

ლიტერატურული ზღაპრის პოპულარულობა შესამჩნევია XX-XXI საუკუნეთა მიჯნის ქართულ მწერლობაში, რაშიც თავისი წვლილი შეაქვთ გამომცემლობებსაც. თანამედროვე ქართული ლიტერატურული ზღაპრის სამყარო ამჯერადაც ადაპტირდება ეპოქის შესაბამისად, სულ უფრო მეტად ერწყმის ერთმანეთს სინამდვილე და ფანტასტიკა, ვითარდება ფენტეზიც, რომელიც წარმატებით იყენებს ქართულ მითოლოგიას სხვადასხვა თემის კულტივირებისათვის, მუშავდება სხვადასხვა ლიტერატურული ჟანრის იდეური პრინციპები და სიუჟეტურ-კომპოზიციურ მოდელები, ჩნდება პოსტმოდერნისტული ნიშნები (ინტერტექსტუალობა, სიუჟეტური მიმართება, პაროდირება...). ზღაპრის ტექსტი ტრანსფორმირდება ახალი დროის შესაბამისად, მაგრამ უცვლელი რჩება ძირითადი კონცეპტები – ჰუმანისტური იდეალები, რეპრეზენტირდება ეროვნული პრობლემა. თანამედროვე ქართული ლიტერატურული ზღაპარი ძირითადად ემორჩილება ზოგად კანონზომიერებას და ამჟღავნებს იმ უმთავრეს ტენდენციებს, რომლებიც დამახასიათებელია როგორც ამ ჟანრში შექმნილი ტექსტებისათვის, ისე მთლიანად ლიტერატურული პროცესისათვის.

VERA KVANTRE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

The role of Fantasy in the 19th Century Writers Creativity. Traditions and Innovations

Genre of fantasy began to emerge in Russian literature in the early 19th century. This genre has been accessed by such a prominent figures of artistic word, as V. Odoevski “Motley Stories,” Alexander Bestuzhev-Marlinsky - “Blood for Blood”, “Scary divination.” Incited by Odoevsky and Bestuzhev –Marlinsky’s “phantasmagoria” to this genre appeal such a great writers as Pushkin and Gogol, but they did it with far greater artistic power. Fantasy as a special genre of reality’s reflection we can see in Dostoevsky’s creativity. However, each of them used this genre for various purposes, fantastic in her own way reflected in the poetics of the three great writers. Determination of the fantastic element in the 19th century Russian classical literature based on the recovery of the foundations of Orthodoxy, as the main line of Russian literature, in modern literary criticism is experiencing the paradigmatic shift. This relationship is not always obvious, but detected in the combination of fantastic and mystical, mythological and folklore, opens the new sides of text comprehension. This article objective includes the definition of the place of fantastic element in Pushkin, Gogol, Dostoevsky’s artistic creativity in terms of the perception of the Christian foundations of subtext. We will try to find and define something in common, which unites in terms of fantasy these writers, and also to reveal innovative tendency in the development of this genre in the individual works of Pushkin, Gogol and Dostoevsky.

ВЕРА КВАНТРЕ

Грузия, Кутаиси

Государственный университет им. Акакия Церетели

Роль фантастики в творчестве писателей 19 века. Традиции и новаторство

Жанр фантастики стал зарождаться в русской литературе еще в начале 19 века. К этому жанру обращались такие видные деятели художественного слова, как В. Одоевский «Пестрые рассказы», Александр Бестужев-

Марлинский – «Кровь за кровь», «Страшное гадание». Подстрекаемые «фантазмагорией» Одоевского и Бестужева-Марлинского, к этому жанру обращаются и такие великие писатели как Пушкин и Гоголь, однако делали они это с неизмеримо большей художественной силой. Фантастику как особый жанр отображения реальности мы находим и в творчестве Достоевского. Однако каждый из них использовал этот жанр в разных целях, особому отразилась фантастика в поэтике трех великих писателей.

Определение фантастического элемента в русской классической литературе 19 века на основе восстановления основ православия, как магистральной линии русской литературы, в современной литературной критике переживает парадигматический сдвиг. Эта связь не всегда очевидна, но обнаруживается в сочетании фантастического и мистического, фольклорного и мифологического, открывает новые грани прочтения текста.

В задачу данной статьи входит определение места фантастического элемента произведений Пушкина, Гоголя, Достоевского с точки зрения восприятия христианских основ подтекста. Мы постараемся найти и определить то общее, что объединяет в плане фантастики этих писателей, а также выявить новаторские тенденции в разработке этого жанра в отдельных произведениях Пушкина, Гоголя и Достоевского.

MANANA KVATAIA

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

An Enigmatic Algorhythm of Classics

Grigol Robakidze compares humanity's intellectual creativity with a smiling sphinx carved in the solid rock fracture whose inscrutable smile attracts all creatures to it and offers to unravel its mystery. The phenomenon of eternity of the classical heritage frequently transfers to transcendent sphere. The issue of individuality is the most important one in literature, art and philosophy, writes Robakidze. Thomas Eliot tries to find the essence of the poet in what is most individual. Moreover, according to him not only the best, but the most individual parts of his work may be those in which the dead poets assert their immortality most vigorously". At the same time a tradition is also a determiner which ac-

ording to the same Eliot contains historical sense and this is the sensation of immortality and transience; it is just a blend of the eternal and transient that gives writer traditionalism.

For Grigol Robakidze, Georgian classical writing bears the imprint of creative individualism and traditionalism; “The Martyrdom of Shushanik” is a real spring of water where Georgian word is preserved “by racial purification”; Giorgi Merchule’s composition is “the beginning of the genius of Georgian word”; in Shota Rustaveli’s poem “the life rhythm perceived by the author is new and the reflection of the mentioned rhythmic pace is something different”; Sulkhan-Saba’s “Wisdom of Falsehood” is “the strengthening of a Georgian word”. For Grigol Robakidze, Akaki’s nature is unknown rather than the known. Like Pushkin, he is the “founder of Georgian word”. The writer considers Vazha-Pshavela as a “fragment of Georgian genius”, etc.

Grigori Robakidze’s analytical gaze also falls on the masterpieces of the world literature. The writer studies the phenomenon of Lev Tolstoy, Feodor Dostoevski, Gogol, Mikhail Lermontov, Andrei Bely, Konstantin Balmont, Ana Akhmatova, Pol Valeri, Henrich Ibsen, Anatole France and other masters of word and thought, their creative enigma. Robakidze’s intensions for highlighting the inner image of the authors, their individuality, the essence of compositions are original and conceptual. Grigori Robakidze believes that the races, peoples, languages, cultures express divine diversity. According to Thomas Eliot’s vision each race, each nation acquires not only creative genius, but the ability of creative perception characteristic of only this nation. This, in its turn determines the formation of individual national image or pattern of artistic interpretation of the world.

მანანა კვატანია

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

კლასიკის მარადიულობის ენიგმური ალგორითმი

კაცობრიობის გონებრივ შემოქმედებას გრიგოლ რობაქიძე სალი კლდის ნაპრალებზე გამოკვეთილ მომღიმარ სფინქსს ადარებს, ყოველ არსს თავისკენ რომ იზიდავს და მისივე საიდუმლოს გამოცნობას რომ სთავაზობს. კლასიკური მემკვიდრეობის მარადიულობის ფენომენი

ხშირად ტრანსცენდენტურის სფეროში ილანდება. ლიტერატურაში, ხელოვნებასა და ფილოსოფიაში უმთავრესი ინდივიდუალობის საკითხია, – ნერს რობაქიძე. ინდივიდუალურია ის, რაც ამა თუ იმ პიროვნების არსს, თვითმყოფადობას შეადგენს, – შენიშნავს თომას ელიოტი. მეტიც, მისი თქმით, არა მარტო საუკეთესო, არამედ ყველაზე ინდივიდუალური თვისება ისაა, რითაც ან გარდასულმა პოეტებმა უკვდავება დაიმკვიდრეს. ამავე დროს, განმსაზღვრელია ტრადიციაც, რომელიც, იმავე ელიოტის თანახმად, მოიცავს ისტორიულობის შეგრძნებას, ეს კი გახლავთ შეგრძნება მარადიულისა და შეგრძნება დროებითისა; სწორედ მარადიულისა და დროებითის შერწყმა ანიჭებს მწერალს ტრადიციულობას.

ქართული კლასიკური მწერლობა გრიგოლ რობაქიძისათვის შემოქმედებითი ინდივიდუალიზმისა და ტრადიციულობის ნიშნით არის აღბეჭდილი. „შუმანიკის წამება“ მისთვის ნამდვილი „წყაროსთვალი“ სადაც ქართული სიტყვა მოცემულია „თავიდან ბოლომდე რასსიული დანმენდით“; გიორგი მერჩულეს თხზულება „თაურია ქართული სიტყვის გენიის“; შოთა რუსთაველის პოემაში „ახალია სიცოცხლის რიტმი, მის მიერ ათვისებული და სხვაა მისი ასახვა ხსენებული რიტმის ტემპისა“; სულხან-საბას „სიბრძნე სიცრუისა“ „ნელში გამართვაა ქართული სიტყვის“. აკაკის ბუნება გრიგოლ რობაქიძისათვის უფრო შეუცნობელია, ვიდრე შეცნობილი. ის, პუშკინის დარად, „მქმნელია ქართული სიტყვისა“. ვჟაჟ-ფშაველა მწერალს „ქართული გენიის ნატეხად, მის უკვდავ ფრაგმენტად“ ესახება და ა.შ.

გრიგოლ რობაქიძის ანალიტიკური მზერა მსოფლიო ლიტერატურის შედევრებასაც სწვდება. მწერალი იკვლევს ლევ ტოლსტოის, ფიოდორ დოსტოევსკის, გოგოლის, მიხაილ ლერმონტოვის, ანდრეი ბელის, კონსტანტინე ბალმონტის, ანა ახმატოვას, პოლ ვალერის, ჰენრიკ იბსენის, ანატოლ ფრანსის და სხვა სიტყვის და აზრის დიდოსტატთა ფენომენს, მათ შემოქმედებით ენიგმას. ორიგინალური და კონცეპტუალურია რობაქიძისეული ინტენციები ცნობილ ავტორთა შინაგანი ხატის, ინდივიდუალობის, თხზულებათა არსის გამოკვეთისათვის. გრიგოლ რობაქიძეს სწამს, რომ რასები, ხალხები, ენები, კულტურები – ღვთაებრივი მრავალფეროვნების გამოხატულებებია. თომას ელიოტის შეხედულებით, ყოველ რასას, ყოველ ერს მინიჭებული აქვს არა მარტო შემოქმედი გენია, არამედ საკუთრივ მხოლოდ ამ ერისათვის დამახასიათებელი კრიტიკული აღქმის უნარი. ეს, თავის მხრივ, სამყაროს მხატვრული გააზრების ინდივიდუალური ნაციონალური ხატის თუ მოდელის ჩამოყალიბებას განაპირობებს.

NINO KVIRIKADZE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

Concerning Traditional/Non-traditional Use of Means of Expression in the Text of Thomas Mann’s “Buddenbrooks”

The paper studies traditional/non-traditional use of the means of expression in Thomas Mann’s novel ‘Buddenbrooks’ through the structural and semantic analysis.

The object of study is the means of expressing colour, particularly the details of a grey colour.

The paper aims to watch the movement of the details of a grey colour throughout the textual space of ‘Buddenbrooks’ and identify them in terms of traditional/non-traditional use. In particular, how the grey color is perceived by different characters: the members of the Buddenbrooks burgher family.

The analyses has shown that the grey color, which runs as a leitmotif throughout the whole text of the novel, is differently reflected in the consciousness of different characters, who belong to the same social strata – the burghers – but have different attitudes to their circle. In this respect the spectrum of colours corresponds to the individual-evaluative position of a character. On the one hand, in ‘Buddenbrooks’ the grey color, as the component of the architectural landscape, is used in a traditional style of German coloristics; in particular, it is associated with the burgher tradition and the Gothic architecture (for example, with Tony Buddenbrook) and, therefore, it is traditional. On the other hand, the detail of the grey color in Hanno Buddenbrook’s consciousness is transformed and is changed into a peculiar, unusual grey leitmotif, which does not denote the traditionality and strength of the Buddenbrooks family but appears to be a symbol of the family decline (Verfall), i.e. this time the grey color is non-traditional, characteristic of Thomas Mann.

НИНО КВИРИКАДЗЕ

Грузия, Кутаиси

Государственный университет им. Акакия Церетели

**К вопросу о традиционном/нетрадиционном
использовании изобразительных средств
в тексте романа Томаса Манна «Будденброки»**

Методом структурно-семантического анализа исследуется проблема традиционного /нетрадиционного употребления изобразительных средств в романе Томаса Манна «Будденброки». Разработка означенного вопроса производится в контексте главной темы романа: патриархальная бюргерская семья и ее постепенный распад (Verfall) в новых общественных условиях.

Предметом исследования выступают цветовые изобразительные средства, а именно детали серого цвета, оставшиеся вне поля зрения ученых. Как известно, нетрадиционное употребление цветов характерно, в основном, для художников переходной эпохи. Использование серого цвета в «Будденброках», написанных на рубеже веков, приобретает новые оттенки благодаря своим нетрадиционным, необычным тональностям и ассоциациям.

Наша задача – проследить за движением деталей серого цвета по всему текстовому пространству романа «Будденброки» и зафиксировать их с точки зрения традиционного/нетрадиционного функционирования, а именно в ракурсе восприятия их различными персонажами произведения: членами бюргерской семьи Будденброков.

В результате анализа выясняется, что серый цвет, лейтмотивно движущийся по тексту романа, самым различным образом отражается в сознании героев романа, которые хотя и принадлежат к одному и тому же социальному слою – бюргерству, однако неодинаково относятся к своему кругу. С этой точки зрения цветовая гамма соответствует индивидуально-оценочной позиции персонажа. С одной стороны, серый цвет как компонент архитектурного пейзажа употребляется в «Будденброках» в традиционном стиле немецкой колористики; он ассоциируется, в частности, с бюргерской традицией и готической архитектурой (например, в восприятии Тони Будденброк) и, следовательно, он традиционен. С другой же стороны, деталь серого цвета в сознании Ганно Будденброка подвергается трансформации и преобразуется в своеобразный, необычный серый лейтмотив, который обо-

значает уже не традиционность и прочность рода Будденброков, а предстает как символ упадка (*Verfall-a*) этой семьи. Следовательно, серый цвет здесь нетрадиционен, индивидуален; это уже чисто авторский, манновский серый цвет.

JŪRATĖ LANDSBERGYTĖ-BECHER

Lithuania, Vilnius

Lithuanian Culture Research Institute

Lithuanian Tradition of Political Poetics and the Discourse of the New Historicism

The Independence of Lithuania is toughly related to the struggle for the right of language and national literature to exist. The same right is to express the fight for statehood as for the Christian full-rate existence in the world. It can be stated that the tradition of Lithuanian literature of the 20th c. became its direct correlation with politics or *political existentialisms*, correlation with the writers' destinies expressed by the contexts of the fight, betrayals, deaths, deportation, emigration and exiles. The tradition of literature confronted the conception of historic catastrophe, met the new challenge: totalitarianism, capture of the Self and hybridization. Literature aimed at answering this with:

- 1) catastrophic modernism (A. Mackus)
- 2) paradigm of metaphor (M. Martinaitis)
- 3) new assessment of history (S. Šaltenis, A. Eidintas, R. Šepetys)
- 4) postmodernist nihilism (R. Gavelis, H. Kunčius, M. Ivaškevičius)
- 5) lithuanisation of the world (S. Geda)

The collapse of totalitarianism world was begun by the word. The resistance in Eastern Europe became the support point for the essential correlation of literature with politics. Political poetics opened a new dramatic source for expression: *breaking dawn in daemon age* (Šaltenis) as disconnection with the lyrics in peace tradition.

LIONE LAPINSKIENE

Lithuania, Panevezys

Communication center LANGUAGE. BOOK. CREATION

Georgian Motives in Lithuanian Literary Tradition at the Beginning of the Twentieth Century

Lithuanian first news about Georgia seeks 10 March, 1465. In the Lithuanian *Metrica* – a valuable source of history – there were mentioned Abkhazia, Imeretia, Migrelia, Kakheti and other Georgian lands. Some hints about Georgia are also found in later written literature. However, from 1900 to 1940 the Georgian region became frequently visited by Lithuanian writers, artists, art historians and travellers as an object providing creative inspiration. For this reason, the Lithuanian literary tradition, which until the beginning of the twentieth century prevailed mostly old traditional Lithuanian rural views and problems of life, obtained new themes and motives.

Therefore, the purpose of the coming report is not only to present the Lithuanian literary inheritance, where one or another motif related to Georgian culture, nature and folklore stands out, but also to base the argument that because of such a possibility in Lithuanian literary tradition there were created new type genres – Antanas Vienuolis Žukauskas and Vincas Krevė's literary legends and short stories, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis' letters written to his family which still have lasting literary value in today's world or Julė Pranaitytė, the first Lithuanian woman traveler's, artistically powerful publicistic travel sketches.

The impressions from Georgia, at that time a remote but impressive country with old cultural traditions, allowed the Lithuanian creators to look for newer forms of expression, also encouraged the traditional Lithuanian literature to turn to modernism.

ЛИОНЕ ЛАПИНСКЕНЕ

Литва, Паневежис

Коммуникационный центр „Язык. Книга. Творчество“

Грузинские мотивы в литературной традиции Литвы в начале XX в.

Впервые информацию о Грузии мы находим в Литовской метрике. Это важный исторический документ, в котором 10 марта 1465 г. упоминаются Абхазия, Имеретия, Мигрелия, Кахетия и др. О Грузии в разных литовских письменных источниках несколько раз писали и позже. Но в период 1900–1940 гг. Грузия становится краем, в который по тем, или иным причинам все чаще приезжают литовские литераторы, художники, искусствоведы или путешественники, для которых Грузия стала источником вдохновения и новых творческих впечатлений. Соответственно, в литовскую литературную традицию, для которой до начала XX в. были характерны реалистические сюжеты из жизни литовской деревни, входят новые темы и мотивы.

Целью нашего доклада является не только обзор той части литовской литературы, в которой в той или иной форме нашли отражение связанные с культурой, природой и фольклором этого края грузинские мотивы, но и анализ того, какие конкретно грузинские темы и мотивы имели значимость для развития/обогащения литовской литературы начала XX века. **Это литературные легенды и рассказы Антанаса Виенуолиса-Жукаускаса и Винцаса Креве, адресованные родным письма Микалоюса Константинаса Чюрлиониса, которые воспринимаются сегодня как интересные литературные произведения, а также и литературно-публицистические очерки Юлии Пранайтите о путешествии по Грузии.**

В начале XX века Грузия со своими старыми культурными традициями была для литовцев хотя и далеким, но очень привлекательным краем. Привезенные отсюда впечатления позволили им обогатить свое творчество новыми темами и мотивами, **что, в свою очередь, ускорило процесс интеграции литовской литературы в новую для нее эпоху модернизма.**

ELIZAVETA LITOVSKAYA

Russia, Ekaterinburg

Ural Federal University named after the first president of Russia Boris Yeltsyn

**Traditions of the Culinary text's
Genre as an Object of Re-thinking of
Modern Russian Blogosphere**

Culinary texts in Russia are an important part of everyday culture as well as the field of popular literature. They have their own strict standards to make them universally understandable and recognizable, and even the twentieth century with numerous modernist and post-modernist writing practice could not affect the formal constraints of the genre. The changes began in the twenty-first century, when the Internet significantly increased the number of authors and legitimized written spoken language and new kinds of games: language, formal, semantic and others.

Culinary blogs quickly became popular because of its permanent home relevance and practical orientation, and first authors have tried to stick to book tradition in the design of the text and its style, as well as in the content. But the authors obtained the freedom of expression meant that the genre tradition has been exposed to a number of modifications, from the exact sequence canon at all levels to full text of deconstruction in which the genre is almost unrecognizable. The study authors hierarchy of thematic segment of the blogosphere has shown that radical experiments, and traditionalist approach is not the way to attract and hold the attention of a wider audience, and the most common tactic is the connection of innovations and traditions at different levels: innovations in the ways of expression - traditionalism content and vice versa.

Authors, reinterpreting the traditional model of construction culinary text, yet retain a single intention, although choosing to implement it different ways, looking for inspiration in other types of discourse, Western cooking show formats, languages of different social groups, etc., and all of this has greatly transformed the idea of the canons of this genre nowadays.

The material of this paper will be re-thinking of Russian culinary narrative's traditions in texts of popular blogs authored by Veronica Belotserkovskaya, Maxim Syrnikova and a number of other bloggers.

ЕЛИЗАВЕТА ЛИТОВСКАЯ

Россия, Екатеринбург

Уральский федеральный университет

им. Первого Президента России Б.Н. Ельцина

**Традиции жанра кулинарного текста
как объект переосмысления современной
русской блогосферы**

Кулинарные тексты в России являются важной частью как бытовой культуры, так и поля массовой литературы. Они имеют свои строгие стандарты, позволяющие сделать их универсально понятными и узнаваемыми, и даже XX век с многочисленными модернистскими и пост-модернистскими книжными письменными практиками не смог повлиять на формальные ограничения жанра. Изменения начались уже в XXI веке, когда интернет заметно расширил круг авторов и легитимизировал письменную устную речь и новые виды игры: языковой, формальной, смысловой и др.

Кулинарные блоги быстро стали популярны из-за своей постоянной бытовой актуальности и практической направленности, и сначала авторы старались придерживаться книжной традиции как в оформлении текста и его стилистике, так и в самом содержании. Но полученная авторами свобода выражения обернулась тем, что жанровая традиция была подвержена ряду модификаций: от точного следования канону на всех уровнях текста до полной деконструкции, при которой жанр становился почти неузнаваемым. Исследование иерархии авторов данного тематического сегмента блогосферы показало, что и радикальные эксперименты, и традиционалистский подход не являются способами привлечения и удержания внимания широкой аудитории, а наиболее распространенной тактикой является соединения новации и традиции на разных уровнях: новации в способах выражения - традиционализм содержания и наоборот.

Авторы, переосмысляя традиционную модель построения кулинарного текста, все же сохраняют единую интенцию, хотя и выбирают для ее реализации различные способы, ища вдохновение в других типах дискурса, западных форматах кулинарных шоу, языках различных социальных групп и др., сильно трансформируя представление о канонах этого жанра в наши дни.

Материалом нашего исследования будет переосмысление традиций русского кулинарного нарратива в текстах популярных блогов Вероники Белоцерковской, Максима Сырникова и ряда других авторов.

YORDAN LYUTSKANOV

Bulgaria, Sofia

Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences

**Tradition, Individual Talent and the Inbetween:
Vjacheslav Ivanov compared to T. S. Eliot**

In a number of essays roughly coeval with Eliot's famous "Tradition and the Individual Talent", Ivanov had offered what we regard as an alternative vision of that structure or presence which both connects and divides 'tradition' and 'individual talent'. While with Eliot it is associable with impersonality and a realm of Ideas, with Ivanov it is associable with 'hyper-personalism' and historical change. (A poet(ry) is not just the product of intersection between tradition and individual talent, but this intersection produces different types of poets which emblemise entire epochs.) Eliot's conceptualisation could lead to structuralist delineation of what has been designated as the 'paradigmatic' order (as opposed to and complemented by the syntagmatic one) while Ivanov's could lead to the appreciation of 'the historical transformability of the category of genre' (S. Averintsev).

Both modernists suggest a programme for a cultural (and poetic) movement which can be called 'conservative avant-guard' (after Renato Poggioli) and which includes an *idea of tradition*. For an author in the presence of tradition it can be neither a chronological order marked off with dates nor a shapeless open space; as an idea, it can have a form: of a temple, a tree etc. It is at least what the texts of Ivanov suggest.

MARIA MASARSKAJA

Belgium, Brussel

University Institute from Translators

The role of Isaak Babel as a Master of the Expressive Speech in Russian Prose

Isaak Babel is one of the best prose writers of the 20th century Russian literature. One has the impression that his works reaches the very essence of the literary art.

We can undoubtedly designate him as the author who best expresses his love for life, in spite of the cruel character of his short stories. A reasonable explanation for such a cruel and sensory character in his prose comes from the fact that passion and not love is the mainspring of it. At the same time, cheerfulness is for him an essential condition of a writer's wisdom: "Intelligent people are merry, a merry man always is right", such is the message he puts forward for his readers.

Phoneticians could undoubtedly determine the musical structure of Babel's sentence. A structure that reproduces perfectly the rhythm of breathing and heart-beat. Reading it aloud provides a real pleasure, and the "skaz" technique offers the features of a genuinely poetic prose.

МАРИЯ МАСАРСКАЯ

Бельгия, Брюссель

Институт перевода Брюссельского университета

Роль И.Бабея как мастера художественного своеобразия слова в русской прозе

Исаак Бабель - один из лучших прозаиков русской литературы XX века. Его сочинения будто не чернилами писаны, а эссенцией литературного искусства. Его можно смело назвать самым жизнелюбивым автором в русской литературе, вопреки рекордно жесткому содержанию его новелл. Жестокость и чувственность этой прозы объяснимы: ведь главный ее двигатель – страсть, а не любовь. При этом, по мнению Бабея, жовиальность и веселость, являются обязательным условием умудренности писателя.

«Умным людям свойственно веселье», «умный человек всегда прав» – без усталости внушает он себе и читателям.

Фонетисты, вероятно, могли бы вычислить музыкальную форму бабелевской фразы. Она идеально устроена и подогнана под человеческое дыхание и ритм сердцебиения. Произнесение ее доставляет читателю радость, а техника сказа превращает его новеллы в поэмы в прозе.

ALAAELDIN MAHMOUD

Kuwait, Egaila

The American College of the Middle East

(In)visible Men: Ambivalent Attitudes of the Arab *Nahḍah* and Harlem Renaissance Poets Towards Their Own Traditions

This paper wishes to explore the notion of (in)visibility among Arab and black American poets who lived in the nineteenth century, an era immediately preceding the Arab *Nahḍah* (i.e. the modern Arab Renaissance) and the Harlem Renaissance in turn. The fact that the poets of the Arab *Nahḍah* and Harlem Renaissance recognized some of their own poetic predecessors as more visible than others within their perceived literary canons raises questions. Among these questions are those relating to the parameters designating the inclusion/exclusion standards according to which a poet is either included or excluded from those alleged Arab *Nahḍah* and Harlem Renaissance literary canons; to what extent such (in)visible positions of those poets are volatile or stable, the reasons thereof, and if this might correspond to the (un)canonization of poets in the literary eras in question.

Drawing on T.S. Eliot's apparently all-inclusive definition of tradition in his essay, "Tradition and the Individual Talent," the assorted attitudes of the Arab *Nahḍah* and Harlem Renaissance poets towards their 'Tradition' are surveyed so as to revisit Eliot's definition of tradition against the various appropriations of poetic tradition among those poets. Besides, a spectrum of the warring attitudes vis-à-vis the literary traditions in the Middle East and black America in the 1920s and 1930s will be brought to light to answer questions such as the poetic precursors' (un-)canonicity; and most importantly, the reasons which drove those

‘renaissance’ poets in the Middle East and the United States of America, as exemplary geographic spaces, to ‘revive’ their own tradition, almost consciously and selectively, and recreate the literary canons in their literary milieus respectively.

TRISTAN MAKHAURI

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

Gamzrdeli by Akaki Tsereteli and Argun Seidiki by Mikhail Lakerbai Comparative Analysis

Gamzrdeli, a poem by Akaki Tsereteli was published in 1898 in a monthly journal entitled Akaki’s Collection (№ X). The poet subtitled his work as a True Story and dedicated it to his teachers. The poem triggered a huge resonance and it was unanimously recognized as one of the best creative works by Akaki Tsereteli. He used to like this story himself too that Aneta Yurchik’s, the poet’s friend, recollections also confirms.

In 1960 the publishing house Sabchota Saqartvelo (The Soviet Georgia) published Mickail Lakerbai’s Abkhazian Short Stories, one of which, entitled Argun Saidiki arose the reader’s interest. This story is based on the similar plot to Akaki Tsereteli’s Gamzrdeli. The similarity turned out to be so obvious that Georgian and Abkhazian scholars started to search for the source which the authors might have used. Akaki Tsereteli showed in the subtitle that the story was based on a true story. This fact was confirmed by Mitrofan Laghidze in his memoirs. The fact that such a plot really existed in the folklore of Adigheeli people was mentioned by Shota Salakaia as well. Mikhail Lakerbai names the first source as well. However, he does not provide us with the original folklore text. As for his work, it is a literary work.

The comparative analyses of the creative works clearly shows us that the similarity in plots was caused not only because of using the mutual materials (as we do not have the original folklore manuscript, we cannot talk about this for sure), but also the fact that Mikhail Lakerbai, who is an unbelievably strong and independent writer in other short stories, this time could not escape the influence of the genius poet.

ტრისტან მახაშრი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აკაკი წერეთლის „გამზრდელი“ და მიხეილ ლაკერბაიას „არგუნ სეიდიყი“ (შედარებითი ანალიზი)

აკაკი წერეთელმა პოემა „გამზრდელი“ 1898 წელს გამოაქვეყნა ყოველთვიურ ჟურნალში „აკაკის კრებული“ (№ X). პოეტმა აღნიშნულ ნაწარმოებს ქვესათაურად მისცა „ნამდვილი ამბავი“ და პედაგოგებს მიუძღვნა. პოემამ დიდი რეზონანსი გამოიწვია და იგი ერთხმად აღიარეს აკაკის ერთ-ერთ საუკეთესო ნაწარმოებად. ეს ნაწარმოები თვითონ აკაკისაც მოსწონდა, რასაც ადასტურებს პოეტის ახლობლის ანეკდა იურკევიჩის მოგონება.

1960 წელს გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველომ“ დაბეჭდა აფხაზი მწერლის მიხეილ ლაკერბაის „აფხაზური ნოველები“. ქართველი მკითხველისა და ლიტერატორთა ყურადღება მიიქცია ნოველამ „არგუნ სეიდიყი“, რომელიც აკაკის „გამზრდელის“ მსგავს სიუჟეტზეა აგებული. მსგავსება იმდენად თვალშისაცემი აღმოჩნდა, რომ ქართველმა და აფხაზმა მკვლევარებმა დაიწყეს იმის ძიება, თუ რომელი წყაროდან უნდა ესარგებლა ან ერთ, ან მეორე შემოქმედს. აკაკი წერეთელი, როგორც უკვე ითქვა, ქვესათაურში მიუთითებდა: „ნამდვილი ამბავი“-ო. ამ ფაქტს მიტროფანე ლალიძის მოგონებაც ადასტურებს. ადიღეელი ხალხის ფოლკლორში მსგავსი სიუჟეტის არსებობას აღნიშნავს შოთა სალაყაია. მიხეილ ლაკერბაიც ასახელებს პირველწყაროს, მაგრამ პირვანდელ ფოლკლორულ ტექსტს არ გვანვდის. მისი თხზულება კი ლიტერატურული ნაწარმოებია.

აღნიშნულ ნაწარმოებთა შედარებითი ანალიზი მკაფიოდ გვიჩვენებს, რომ სიუჟეტური მსგავსება გამოიწვია არა მხოლოდ საერთო მასალის გამოყენებამ (რადგანაც პირვანდელი ფოლკლორული ჩანაწერი ხელთ არ გვაქვს, ამის შესახებ დამაჯერებლად ვერ ვიმსჯელებთ), არამედ იმ ფაქტორმა, რომ მიხეილ ლაკერბაი, რომელიც შეუდარებლად ძლიერი და დამოუკიდებელია სხვა ნოველებში, ამჯერად ვერ გაექცა გენიოსი პოეტის გავლენას.

NAIDA MAMEDKHANOVA

Azerbaijan, Baku

Baku Slavic University

A. Tzereteli's Creativity in Perception of Azerbaijani Poet-translator Abbas Sahhat

Spiritual ties and connections between Azerbaijani and Georgian literature have very ancient roots. The works of two nations literature coryphaeus, the communion to experience of other nations' literature trained the respect to culture and literature to other peoples, and helped to understand their own historical and cultural matter.

Numerous facts from Azerbaijani-Georgian literary connections demonstrate anxiety harmony both of famous writers and public figures of two peoples.

Azerbaijani poet-translator Abbas Sahhat brought great contribution in popularization of foreign literature in Azerbaijan. Abbas Sahhat translated into Azerbaijani language works of more than 25 writers and poets of Russia, West Europe and Georgia. Translation of "Merani" by N. Baratashvili and A. Tzereteli's verses are of special importance among translations from Georgian literature. In translation A.Tzereteli's two verses got name "The Singer Gogi" and "In front of Icon".

A.Tzereteli's verses "The Singer Gogi" and "In Front of Icon" were translated by Abbas Sahhat in 1915. In preface to that translation A.Sahhat wrote: "The verses are translated by death of A.Tzereteli, poet of neighbouring Georgian people."

The love to motherland, his selfless devotion to it, patriotism – the features peculiar for A.Tzereteli's creativity became A.Sahhat's poetic credo also. From his point of view, the choice of these two verses for translation into Azerbaijani was not occasional for A.Sahhat. This article is dedicated to translation of both two verses.

НАИДА МАМЕДХАНОВА

Азербайджан, Баку

Бакинский славянский университет

Творчество А.Церетели в восприятии азербайджанского поэта-переводчика А.Сиххата

Духовные узы, литературные связи азербайджано-грузинских отношений уходят корнями в глубь веков. Произведения корифеев литератур двух народов, приобщение к опыту инациональных литератур, с одной стороны, воспитывала в читателях уважение к культуре и литературе другого народа, а с другой - помогало уяснить собственную историческую и культурную сущность.

Многочисленные факты из истории азербайджано-грузинских литературных связей доказывают созвучность переживаний знаменитых писателей и общественных деятелей двух народов.

Огромный вклад в распространение иноязычной литературы в Азербайджане внес поэт-переводчик Аббас Сиххат. Он перевел произведения более 25 писателей России, Западной Европы и Грузии. Среди грузинских переводов особое место занимает «Мерани» Бараташвили и стихи Акакия Церетели, которые в переводе звучат как «Певец Гоги» и «Перед иконой».

Стихотворение А.Церетели «Певец Гоги» и «Перед иконой» были переведены А.Сиххатом в 1915 году. В предисловии к переводам сам А.Сиххат писал: «Переводы стихотворений сделаны по случаю кончины Акакия Церетели, поэта прекрасного соседнего грузинского народа». Глубокая любовь к родине, его беззаветная преданность ей, патриотизм, который был присущ творчеству А.Церетели, являлись и поэтическим кредом творчества А.Сиххата, и с этой точки зрения не случайно, что для перевода на азербайджанский язык он выбрал именно эти два стихотворения. Именно этим стихотворениям Церетели посвящено наше исследование.

KHVTISO MAMISIMEDISHVILI

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

Folkloric Motifs in Story “Bnelo” by *Melania*

They started to collect and scientifically study the rich folk language and literature in Georgia in the second half of the XIX century. Ilia Chavchavadze, Akaki Tsereteli and other Georgian writers not only collected and published the specimens of the Georgian language and literature, but they also introduced the practice of using the folklore motifs and topics in belles-lettres.

The writing of the second half of the XIX century has preserved more than one artistically treated folk rituals and specimens of oral traditions mostly used by the writers to create artistic effects. On the other hand, the folkloric material given in the literary sources helps to explore a number of forgotten folk traditions and customs and habits.

In the 1880s, writer N. Natidze appeared on the literary scene. In 1888, story “Bnelo” by N. Natidze was published one after another in 11 issues of *The Iveria* under the pen name *Melania*. The Georgian newspapers immediately dedicated long and interesting reviews to the publication.

“Bnelo” by *Melania* puts the severe social problems of that epoch on the agenda. The artistically treated elements of folk life, ritual of smallpox prevention, smallpox song, folk rhymes about the guarding saints, imaginations about the suppressed or tamed kikimoras or witches, witches’ meal, obtaining a magic stone, drovers’ song and mourning, blessing, cursing and wrath texts given in the story are particularly worthwhile.

Melania had a thorough knowledge of the people’s life and being. He had heard the wise expressions, folk rhymes and songs he gave in his work since his childhood. The writer gives an impressive picture of the artistic persons creating the folk rituals and rhymes and songs: Chonguri player, story-teller, man of motley, bewitcher, night drover.

The folk customs and habits, rituals and poems and songs in *Melania* story are organic to the topic and are used to unfold the main topic of the work on the one hand and strengthen the realistic background of the story and create its artistic persons on the other hand. By using the folkloric specimens in his story, the author gives a unique and colorful picture of the village life of that time and thoroughly describes the epoch considered in the story.

სვთისო მამისიგედიშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ფოლკლორული მოტივები მელანიას მოთხრობაში „ბნელო“

საქართველოში მდიდარი ხალხური სიტყვიერების შეკრება და მისი მეცნიერული შესწავლა XIX საუკუნის მეორე ნახევრიდან იწყება. ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი და სხვა ქართველი მწერლები არა მარტო კრებდნენ და აქვეყნებდნენ ხალხური სიტყვიერების ნიმუშებს, არამედ ამკვიდრებდნენ მხატვრულ ლიტერატურაში ფოლკლორული მოტივებისა და სიუჟეტების გამოყენებას.

XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართულმა მწერლობამ შემოგვიანახა მხატვრულად გადამუშავებული არაერთი ხალხური რიტუალი და ზეპირსიტყვიერების ნიმუში, რომლებსაც მწერალები ძირითადად მხატვრული ეფექტის შესაქმნელად იყენებდნენ. მეორე მხრივ, ლიტერატურულ ნაწარმოებში ასახული ფოლკლორული მასალა გვეხმარება არაერთი მივიწყებული ხალხური ტრადიციისა და წეს-ჩვეულების შესწავლაში.

XIX საუკუნის 80-იან წლებში სამწერლო ასპარეზზე გამოვიდა ნ. ნათიძე. მელანიას ფსევდონიმით 1888 წლის „ივერიის“ 11 ნომერში გაგრძელებებით გამოქვეყნდა მისი მოთხრობა „ბნელო“, რომელსაც ქართულმა გაზეთებმა მაშინვე ვრცელი და საინტერესო რეცენზიები უძღვენს.

მელანიას მოთხრობაში „ბნელო“ დასმულია ეპოქისთვის დამახასიათებელი მწვავე სოციალური პრობლემები. ნაწარმოებში განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს მხატვრულად გადამუშავებული ხალხური ყოფისთვის დამახასიათებელი ელემენტები, სახადის პრევენციის რიტუალი, ბატონების სიმღერა, ხალხური ლექსები მფარველ წმინდანებზე, წარმოდგენები დათრგუნულ და მოშინაურებულ ალემმაკებზე, კუდიანთა სერობა, ნატვრისთვალის მოპოვება, ღამის მეხრეთა სიმღერა, დატირების, დალოცვის, დანყველისა და დარისხების ტექსტები.

მელანია საფუძვლიანად იცნობდა ხალხის ყოფა-ცხოვრებას. მას ბავშვობიდან ესმოდა ის ბრძნული გამოთქმები, ხალხური ლექსები და

სიმღერები, რომლებსაც ნაწარმოებში წარმოგვიდგენს. ავტორი შთამბეჭდავად გვიხატავს ხალხური რიტუალებისა და ლექს-სიმღერების შემსრულებელთა მხატვრულ სახეებს: მეჩონგურეს, მეზღაპრეს, ხუმარას, შემლოცველს, ღამის მეხრეს.

ხალხური წეს-ჩვეულებები, რიტუალები და ლექს-სიმღერები მეღანიას მოთხრობაში სიუჟეტის ორგანულ ნაწილს ქმნის და გამოყენებულია როგორც თხზულების ძირითადი თემის გასაშლელად, ისე ნაწარმოების რეალისტური ფონის გასაძლიერებლად და პერსონაჟთა მხატვრული სახეების შესაქმნელად.

ნაწარმოებში ჩართული ფოლკლორული ნიმუშებით ავტორი იმდროინდელი სოფლური ყოფის განუმეორებელ, კოლორიტულ სურათს გვიხატავს, სრულყოფილად წარმოგვიდგენს მოთხრობაში ასახულ ეპოქას. თხზულება საყურადღებოა, აგრეთვე, ენობრივი თვალსაზრისით. „ბნელოს“ პერსონაჟთა მეტყველება ეფუძნება თითქმის მივიწყებულ ხალხურ ლექსიკასა და იდიომატურ გამოთქმებს, რომლებიც რამდენიმე ათეული წლის წინ ჯერ კიდევ გაისმოდა კახურ დიალექტზე.

DAVID MAZIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

“Mimetic Desire” in Tom Stoppard’s Works

Contemporary British playwright Sir Tom Stoppard is one of the most remarkable figures in traditional British and world literary and theatre life. He often mentions that he is a conservative with a small c. - conservative in politics, literature, education and theatre.

Tom Stoppard’s works are distinguished with innovative interpretation of classic literature as well as classic authors, which is well revealed in his most famous plays including “Rosencrantz and Guildenstern are Dead” (1966), “Jumpers” (1972), “Travesties” (1975) and “Arcadia” (1993).

The goal of the paper is to find meaning of mimetic desire and ritual sacrifice (which is created from mimetic desire) from the postmodern point of view in Tom Stoppard’s “Rosencrantz and Guildenstern are Dead”, “Jumpers” and “Ar-

cadia”. The study of mimetic desire in Stoppard’s works is based theoretically on to works of contemporary French Anthropologist and literary critic Rene Girard who introduced the concept of ‘mimetic desire’.

დავით მაზიაშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

„მიმეტური სურვილი“ ტომ სტოპარდის შემოქმედებაში

თანამედროვე ბრიტანელი დრამატურგი სერ ტომ სტოპარდის შემოქმედებას გამოორჩეული ადგილი უკავია, როგორც ბრიტანეთის, ასევე მსოფლიო თეატრალურ და ლიტერატურულ სივრცეში. დრამატურგი მიიჩნევს, რომ იგი ტრადიციული თეატრისა და ლიტერატურის გამგრძელებლია, რაზეც ხშირად შენიშნავს, რომ იგი კონსერვატორია პატარა „კ“-თი. კონსერვატორია პოლიტიკაში, ლიტერატურაში, განათლებაში და თეატრში.

ტომ სტოპარდის შემოქმედება მსოფლიო ლიტერატურის კლასიკოსთა ტექსტების და თავად კლასიკოსი ავტორების ახლებური გააზრებით გამოირჩევა. ამის საილუსტრაციოდ რამდენიმე პიესის დასახელებაც საკმარისია: „როზენკრანცი და გილდენსტერნი მკვდარნი არიან“ (*Rosencrantz and Guildenstern are Dead*) (1966), „მოსტუნავენი“ (*Jumpers*) (1972), „პაროდისტები“ (*Travesties*) (1975), „არკადია“ (*Arcadia*) (1993) და ა.შ. დრამატურგი საკუთარ პიესებს პოსტმოდერნული ლიტერატურულ-მხატვრული ხერხებითა და ტექნიკით თხზავს.

სტატიაში პოსტმოდერნული ესთეტიკის გადმოსახედიდან შესწავლილია მიმეტური სურვილი და მიმეტური სურვილის შედეგად წარმოქმნილი მსხვერპლშენიშვნის რიტუალის მნიშვნელობა ტომ სტოპარდის პიესებში „როზენკრანცი და გილდენსტერნი მკვდარნი არიან“, „მოსტუნავენი“ და „არკადია“. კვლევის თეორიულ ბაზისს თანამედროვე ფრანგი ანთროპოლოგისა და ლიტერატურის კრიტიკოსის რენე ჟირარის ნაშრომები წარმოადგენს, რომელმაც შემოიტანა ტერმინი „მიმეტური სურვილი“.

TATIANA MEGRELISHVILI

Georgia, Tbilisi

Georgian Technical University

**Author and Comprehension of the Past:
Zahar Prilepin's Reflections**

The survey of the literature of the beginning of the XXI century shows that one of the cornerstones in the Russian literature of postmodernism, including the texts of other aesthetical and ideological trends (neoavangard, hyper-naturalism, the continuation of modernism, postrealism and so on) remains artistic comprehension of the totalitarian past. In our paper we will make an attempt to identify and describe, against the background of the literary tradition, the specific features of ideological and artistic dominants in reflection of the theme "crime and punishment", which is most important for Russian culture, on the example of a novel "Abode" by Z.Prilepin.

For the differentiation of the type of artistic reflection of Z.Prilepin, the paper deals with the vision of the theme "crime and punishment" by such classics of Russian literature as A.Pushkin, M.Lermontov, N.Leskov, M.Saltikov-Schedrin, F.Dostoyevsky, L.Tolstoy and the writers of the XX century, such as A.Solshenitsin and V.Shalamov in whose works the theme is closely connected with the comprehension of totalitarian type of social relations. Comprehension of the special features of interpretation lets us outline characteristic types of artistic boundaries of the theme in Russian classical literature (the artistic solution when the author leads his reader to the most important moral solution brought down to Dostoyevsky's formula "resign yourself, proud man!") as well as in the literature of the XX century (the world of concentration camps reflecting the style of bar-rack socialism).

The analysis of the artistic dominants of Z.Prilepin's novel "Abode" with the view of literary tradition constitutes the main part of the paper and allows to identify traditional/innovative indices of the vector of the author's artistic consciousness. On the basis of the results we suggest a probable model of reconstructing tradition of depicting the theme "crime and punishment" in the latest works of Russian literature – in the era of globalization.

Methodologically the paper is based on contemporary studies in the fields of humanities, literature of postmodernism, as well as on the studies of the author of the presented research into classical Russian literature and the questions of vector motion in postmodern consciousness in its historical perspective.

ТАТЬЯНА МЕГРЕЛИШВИЛИ

Грузия, Тбилиси

Грузинский технический университет

Автор и осмысление прошлого: рефлексии Захара Прилепина

Обзор литературной ситуации начала XXI века показывает: в российской литературе постмодерна, включающей как постмодернистскую литературу, так и тексты другого эстетического и мировоззренческого выбора (неоавангард, гипернатурализм, продолжение модернизма, постреализм и т.д.), одним из краеугольных камней остается художественное осмысление тоталитарного прошлого. В докладе на примере романа З.Прилепина «Обитель» (2014) будет предпринята попытка на фоне литературной традиции выявить и описать особенности мировоззренческих и художественных доминант отображения важнейшей для российской культуры темы «преступления и наказания».

Для дифференциации типа художественной рефлексии З.Прилепина в докладе будет рассмотрен вопрос о видении темы «преступления и наказания» классиками (А.Пушкин, М.Лермонтов, Н.Лесков, М.Салтыков-Щедрин, Ф.Достоевский, Л.Толстой) и литературой XX столетия (А.Солженицын, В.Шаламов), когда эта тема плотно сопрягается с осмыслением общественных отношений тоталитарного типа. Осмысление особенностей интерпретации позволяет очертить характерные типы художественных границ темы как в русской классике (художественное решение, при котором автор подводит читателя к важнейшему нравственному итогу, сводящемуся к формуле Достоевского «Смирись, гордый человек!»), так и в литературе XX столетия (мир лагерной жизни, отражающий стиль казарменного социализма).

Анализ художественных доминант романа З.Прилепина «Обитель» сквозь призму традиций, который и составит основную часть доклада, позволит выявить традиционные/новаторские показатели вектора авторского художественного сознания. На основании результатов будет предложена вероятная модель реконструкции традиции изображения темы «преступления и наказания» в новейшей литературе России – в эпоху глобализации.

Методологически доклад опирается на современные исследования в области гуманитаристики, литературы постмодернизма, а также собственные исследования автора классической русской литературы и движения вектора постмодернистского сознания в его исторической перспективе.

DAREJAN MENABDE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Akaki Tsereteli and Literary Tradition of Georgian Eulogistic Court Poetry

Akaki Tsereteli as a poet and public figure, was a loyal follower of Georgian literary tradition. He was familiar with old Georgian religious and secular literature, took interest in literary and historical sources, etc. However, not infrequently he expressed his critical attitude towards a number of issues, which is obvious in his artistic and publicistic essays. For A. Tsereteli literary tradition was not an untouchable value, therefore, despite his general respect for this tradition, he used to express his own (sometimes not so inerrable) position. In this respect, the poet's negative attitude is worth mentioning to Georgian eulogistic court poetry, which at that period was the object of general attention and praise.

This negative evaluation of eulogistic poetry had its explanation – the literary principles and ideological (monarchist) conception of the eulogist poets were unacceptable for A. Tsereteli's world-view. Along with the fact that the poetry by Shavteli and Chakhrukhadze was unacceptable for him, moreover, it was especially annoying that his contemporaries not only regarded the eulogists on the same level with Shota Rustaveli, but sometimes even preferred them. It was exactly due to A. Tsereteli's world-view conception that the poet of his caliber failed to notice and evaluate the literary merits of old Georgian eulogistic poetry.

This was a case when A. Tsereteli opposed Georgian literary tradition and expressed his views impartially. However, later he relented his critical tone and even put forward certain noteworthy views on the issues of eulogistic court poetry.

დარეჯან მინაზღე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკი წერეთელი და ქართული საკარო-სახოტბო პოეზიის ლიტერატურული ტრადიცია

აკაკი წერეთელი, როგორც მწერალი და საზოგადო მოღვაწე, იყო ერთგული და მიმდევარი ქართული ლიტერატურული ტრადიციისა. იგი კარგად იცნობდა ძველ ქართულ სასულიერო და საერო მწერლობას, ინტერესს იჩენდა ლიტერატურული და ისტორიული წყაროებისადმი და ა. შ.; არცთუ იშვიათად გამოთქვამდა თავის კრიტიკულ დამოკიდებულებას რიგი საკითხების მიმართ, რაც თვალნათლივ ჩანს მის მხატვრულ თუ პუბლიცისტურ ტექსტებში. ლიტერატურულ ტრადიცია აკაკისთვის არ იყო ხელშეუხებელი ფასეულობა, ამიტომაც, მიუხედავად ზოგადად ამ ტრადიციისადმი პატივისცემისა, იგი არ ერიდებოდა საკუთარი (ზოგჯერ არცთუ შეუმცდარი) პოზიციის გამოხატვას. ამ მხრივ, გამოვყოფდით აკაკის უარყოფით დამოკიდებულებას ქართული საკარო-სახოტბო პოეზიისადმი, რომელიც, ტრადიციულად, საყოველთაო ყურადღებისა და განდიდების საგნად იყო მიჩნეული. ქართული საკარო-სახოტბო პოეზიის თემას აკაკი რამდენიმე პუბლიცისტურ სტატიაში შეეხო: „ქართული სცენა“ (1895), „უბრალო საუბარი“ (1898), „მცირე რამ პროფესორ მარრის უკანასკნელის თხზულების გამო“ (1902)...

სახოტბო პოეზიის მიმართ პოეტის ნეგატიურ შეფასებებს თავისი ახსნა აქვს – აკაკისთვის მსოფლმხედველობრივად მიუღებელი იყო მეხოტბეთა ლიტერატურული პრინციპები და იდეოლოგიური (მონარქისტული) კონცეფცია. შავთელისა და ჩახრუხაძის პოეზიის მიუღებლობას აკაკის მხრიდან ისიც ერთვოდა, რომ მას განსაკუთრებით აღიზიანებდა თანამედროვეთაგან მეხოტბეთა არა მარტო მოხსენიება რუსთაველის გვერდით, არამედ ზოგჯერ მათთვის უპირატესობის მინიჭებაც კი: „ჩვენშიაც შეიძი საუკუნის განმავლობაში, სადაც რუსთაველს კი ახსენებდენ, იქვე წამოასკუპებდენ ხოლმე შავთელსა და ჩახრუხაძესაც, თითქმის უფრო მალლა აყენებდენ!.. რომ კითხულობდენ და გაგება უჭირდათ, ჰფიქრობდენ, ალბათ, აქ არის სიბრძნე, რომ გაგება გასაჭირიაო!“ სწორედ აკაკის მსოფლმხედველობრივი

კონცეფციით შეიძლება აიხსნას ისიც, რომ მისი რანგის პოეტისთვის შეუმჩნეველი და შეუფასებელი დარჩა ძველი ქართული სახოტბო პოეზიის ლიტერატურული ღირსებები.

ეს ის შემთხვევაა, როდესაც აკაკი წერეთელი დაუპირისპირდა ქართულ ლიტერატურულ ტრადიციას და პირუთვნელად გამოხატა საკუთარი შეხედულებები. თუმცა მოგვიანებით მან კრიტიკული ტონი შეარბილა და ზოგიერთი საგულისხმო მოსაზრებაც კი გამოთქვა ქართული საკარო-სახოტბო პოეზიის საკითხებზე.

SABA METREVELI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Woman and Love in Totalitarian Literature Discourse

The Soviet literature discourse followed the general partisan lines and thus reviewed and revised traditional values, reconsidered natural themes and concepts, which were an embedded part of the Georgian literature. Every piece of work in culture had a party stamp and nothing survived unscathed. Consequently, the role of and place of woman was re-evaluated, the vector of venerating women changed and everything was viewed from the single lenses – preserving of and committing to revolutionary achievements. Love became alien feeling and became secondary. Political conscious of the couples became primary consideration since loving opponent social class was declared a crime. The central, direct rule was that the communist was not allowed to build a future with the person who would import foreign ideology, customs and interest. In consequence, a Georgian woman – once revered and sacred, turned into a compatriot, a fighting comrade for the social cultural space of that time. Even affection for women in poetry was declared as primitive and unreasonable feeling. Political literature, which embraced partisan rhetoric, was not able to think otherwise and this is precisely why the so-called ‘principled’ poet would not compromise his goals and the aspiration of the class for romantic love regardless of its degree. Unless woman stayed with him in this fight and supported his class battles, their ways would be parted and even worse, they would turn into adversaries.

Time by time the political lyric started to encroach on very precious figures for Georgian people, the persons who were always respected Saint Nino and

King Tamar. A notorious Georgian Silibistro Todria called Saint Nino ‘Imposing mother of brain-poor people’. He used shocking cynicism and irony in relation with King Tamar, questioned her wisdom, noble soul and honesty and portrayed her as a manizer.

This is how traditional norms were abominated and discriminated and the people were subject to political clichés and dark stereotypical thinking. This was the tradition in the era of dictatorship.

საბა-ფირუზ მიტრაქელი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ქალი და სიყვარული საბჭოთა ტოტალიტარიზმის ლიტერატურულ დისკურსში

საბჭოთა ლიტერატურულმა დისკურსმა, პარტიის გენერალური ხაზის პრინციპით, გადახედა და გადასინჯა ტრადიციული ფასეულობები და ღირებულებები; რევიზია მოახდინა ქართული ლიტერატურისათვის სისხლხორცეულად და ორგანულად ბუნებრივი თემებისა და კონცეპტებისა. რადგანაც ყველაფერი პარტიული ნიშნით იქნა დადგასმული, გადაიხედა ქალის როლი და ადგილი, შეიცვალა მის მიმართ ტრფობის ვექტორებიც და ყველაფერი ერთი გეზით – რევოლუციური მონაპოვრის გაფრთხილების, დაცვისა და ერთგულების პრიზმიდან შეფასდა. მიჯნურობა იქცა უცხო გრძნობად, მან ნელ-ნელა გადაინაცვლა რალაც მეორეხარისხოვან სიბრტყეზე. წარმმართველი გახდა შეყვარებულთა პოლიტიკური შეგნება, რადგან კლასობრივი მტრის შეყვარება დანაშაულად გამოცხადდა. პირდაპირი ღირექტივა იყო, რომ კომუნისტი თავის მომავალს ვერ დაუკავშირებდა ისეთ ადამიანს, რომელიც ოჯახში შემოიტანდა უცხო კლასის იდეოლოგიას, ჩვევებსა და ინტერესებს. შესაბამისად, ერთ დროს ლამის საკრალურ ხარისხში აყვანილი ქართველი ქალი, მიმდინარე სოციო-კულტურული სივრცისათვის იქცა „თანამებრძოლ ამხანაგად“, ქალის სიყვარული პოეზიაში კი გამოცხადდა „პრიმიტიულობად“ და „ავადმყოფურ ვნებიანობად“. პარტიული ხაზის გამტარებელ პოლიტიკურ მწერლობას არ შეეძლო სხვაგვარად ეფიქრა და ამის გამო იყო, რომ ე.წ. „მებრძოლი პოეტი თავის მიზნებსა და კლასის სწრაფვას არავითარი სიძლიერის

რომანტიულ სიყვარულს“ არ დაუმორჩილებდა და არ ანაცვალებდა. თუ ქალი ბრძოლაშია ც არ იქნებოდა მისი ამხანაგი და წინ აღუდგებოდა სატრფოს კლასობრივ მიზნებს, მაშინ მათი გზები გაიყრებოდა, უფრო მეტიც, სამუდამოდ დაუპირისპირდებოდა ერთმანეთს.

თანდათან პოლიტიკური ლირიკა გადასწვდა ქართველი ადამიანისთვის ისეთ მნიშვნელოვან სახელებს, როგორებიც იყო წმინდა ნინო და წმინდა კეთილმსახური მეფე - თამარი. ცნობილმა ქართველმა უღმერთომ, სილიბისტრო თოდრიამ, წმინდა ნინოს „ტვინით ღატაკების არამკითხე დედა“ უწოდა. გაგუგონარი ცინიზმითა და ირონიით მოიხსენია თამარ მეფე, ეჭვქვეშ დააყენა მისი სიბრძნე, კეთილშობილება და პატიოსნება, საგანგებოდ გამოიყვანა კაცების ტრფიალად.

ასე დაანგრეეს ტრადიციული ნორმები და ქართველ ერს თავს მოახვიეს ტოტალიტარული რეჟიმის პოლიტიკური კლიშეები და ბნელი სტერეოტიპები. ასე გამოიყურებოდა ტრადიცია დიქტატურის ეპოქაში.

IRINE MODEBADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Cultural Phenomenon's Story (Tradition and individual creativity in translation)

The issue of the transformation of translation traditions (the formation and development of translation schools, translation strategies, etc.) directly interfaced with a history of the literary process (the change of literary epochs), as a rule, it is considered as part of this process. However, for understanding the underlying mechanisms of translational innovation no less importance is also the question of individual talent and respect to the tradition of the translator.

We try to analyze the specificity of the interpretation of the Titian Tabidze's "Petersburg" (1917) such masters of poetic translation at Russian, as Benedict Lifshitz ("Petersburg", 1933) and Boris Pasternak ("Petrograd", 1956). We hope that a comparative analysis of the texts will define the main markers of interpretation → translation relation from the ideological and aesthetic norms of the literary era, so also from themselves poets-interpreters theoretical views, which determined the choice of translation strategies and their priorities.

ИРИНЭ МОДЕБАДЗЕ

Грузия, Тбилиси

Институт грузинской литературы им. Шота Руставели

История одного культурного феномена (традиция и творческая индивидуальность в переводе)

Поскольку вопрос о трансформации переводческих традиций (формировании и развитии переводческих школ, выработки переводческих стратегий и т.д.) напрямую сопрягается с историей литературного процесса в целом, т.е. со сменой литературных эпох, то, как правило, он рассматривается как часть этого процесса. Однако для понимания глубинных механизмов переводческих инноваций не меньшую значимость представляет также и вопрос об индивидуальном таланте и отношении к традиции самого переводчика.

В докладе на материале анализа русскоязычных переводов стихотворения Тициана Табидзе «Петербург» (1917) мы попытаемся проанализировать специфику интерпретации текста оригинала такими мастерами поэтического перевода как Бенедикт Лифшиц «Петербург», 1933) и Борис Пастернак («Петроград», 1956). Полагаем, что сопоставительный анализ текстов даст возможность выделить основные маркеры зависимости творческого акта *интерпретация* → *трансляция* (текст → перевод) от идейно-эстетических норм литературной эпохи, а также теоретических воззрений и специфики авторского мышления самих поэтов-интерпретаторов, определивших выбор переводческих стратегий и их приоритетов.

NINA MOROZ

Russia, Moscow

Moscow State University

“The Road” by Cormac McCarthy: Metamorphoses of American Tradition

The presentation is dedicated to the post-apocalyptic novel “The Road” (2006), the latest work published by Cormac McCarthy. The main characters, nameless Father and Son, move in search of salvation southwards through the country ruined by a global disaster. Dealing with the problem of civilization,

one of the basic problems of the novel, McCarthy in many respects relies on various mythologems of American history, combining them and, consequently, reconsidering cultural tradition. The characters' journey is a specific "pilgrims' progress", or a crusade in the land abandoned by God. The close parallel is the disposition of Pilgrim Fathers who found in the New World "a hideous and desolate wilderness" (William Bradford). The problem of American frontier, earlier studied by McCarthy in his historical narratives ("Blood Meridian", "The Border Trilogy"), is now extended to its universal dimension. The protagonists of "The Road" have to fight for their right to exist, overcoming cannibalistic savages and nature. Like historical frontier, it is the cruel world of "men without women". Moreover, traditional image of the West, typical for earlier works of McCarthy, is transformed. "The Road" could also be included in Robinsonade tradition, representing both the post-apocalyptic reality and the new world, built from fragments of the old one.

I will also comment on the relation of "The Road" to the American literary canon. McCarthy's allusions comprise many works of classic American literature of the 19th and 20th centuries (from "Moby-Dick" and "Huck Finn" – through American modernism – to science fiction of Ray Bradbury).

Н.А.МОРОЗ

Россия, Москва

МГУ им. М.В. Ломоносова

Роман К. Маккарти "Дорога": метаморфозы американской традиции

Доклад будет посвящен постапокалиптическому роману К.Маккарти «Дорога» (2006), последнему из опубликованных автором. Герои романа, безымянные отец и сын, в поисках спасения движутся на юг по разоренной стране, пережившей глобальную катастрофу. В осмыслении проблемы цивилизации, одной из главных в романе, Маккарти во многом опирается на мифологемы американской истории, комбинируя их – и тем самым переосмысляя культурную традицию. Путешествие героев – своеобразный крестовый поход или «путь паломника» в мире, оставленном Богом. Ближайшая параллель здесь - отцы пилигримы, сопоставлявшие себя с иудеями, покинувшими Египет в поисках земли обетованной, и обнаружившие в новом мире «наводящую ужас мрачную пустыню, полную диких людей и диких зверей» (У. Брэдфорд). Маккарти, неоднократно обращавшийся в

более ранних своих произведениях к проблеме американского пограничья («Пограничная трилогия», «Кровавый меридиан»), углубляет проблематику культурного разрыва до ее экзистенциальных корней. Герои романа должны постоянно отвоевывать право на существование у природы и враждебных дикарей-канибалов, потерявших человеческий облик. Подобно фронтиру, мир «Дороги» – жестокий и сугубо мужской мир, где женщинам нет места. В то же время мифологема Запада, знакомая по более ранним произведениям Маккарти, трансформируется. «Дорога» продолжает традиции робинзонады. Это существование после катастрофы, но и принципиально новый мир, вырастающий из осколков старого.

Отдельно будет рассмотрен вопрос об отношении «Дороги» к американскому литературному канону. Аллюзии, которые содержит роман Маккарти, затрагивают огромный пласт американской классики XIX-XX веков (от «Моби Дика» и «Гека Финна» - через американский модернизм - до произведений Р. Брэдбери).

MAIA NACHKEBIA

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Baroque Literature: Individual Talent at the Threshold of the New Epoch (Parallels: Georgia and France)

Georgian classical literature of 16th – 18th centuries is the part of historical-cultural process called Baroque Epoch in contemporary literary studies. Together with the dominant phenomena, generally characterizing this epoch, it contains the national element conditioned by the specific nature of Baroque Epoch in each specific country and people.

It is generally accepted that 17th century was of substantial significance for the history of as European, also Georgian literature. As for Georgian literature of that period, it comprises the summarization and re-assessment of the views and principles of earlier literature and the primary contribution to this great cultural-literary phenomenon was made by the king and poet Archil II (1647-1713), the author of work “*Conversation of Teimuraz and Rustaveli*”. To certain extent, we can see the similarity with the dispute between the “Olds” and “News” in France.

It should be noted that the definition of terms: “classical” and “classicist” in literary studies was associated with the dispute between the “Olds” and “News” in France and could be regarded as its one of the most significant outcomes.

The situation is similar in Georgia as well, Archil II, in his “*Conversation*” provides summarization of the views about Rustaveli’s work gained in Georgia and by this, simultaneously, he has formulated the concepts of “classicist” and “classical work”. He provides the following definition: “a classical work is the one known by all for centuries, turn to it in hard and good times and read it with pleasure: (*“Georgia is full, my book is known everywhere”* (77); *“The master is who creates something without seeing it // you had as an example my work, so you easily adopt it”*; (85)). I.e. it remained as the highest esthetic value and as a result, the entire poetry relies upon the foundation created by it.

The similarities identified in the views of Archil II and French baroque poet, Théophile de Viau, dealing with the emulation and epigones: for the French, the etalon to follow, with respect of esthetics and poetic techniques, is the antique author, Homer and for the Georgians this is Rustaveli.

მანია ნაჭყეზია

საქართველო, თბილისი

მოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ბაროკოს ლიტერატურა: ინდივიდუალური ტალანტი ახალი ეპოქის ზღურბლზე (პარალელები: საქართველო და საფრანგეთი)

XVI-XVIII საუკუნეების ქართული კლასიკური ლიტერატურა იმ ისტორიულ-კულტურული პროცესის შემადგენელი ნაწილია, რომელსაც თანამედროვე ლიტერატურისმცოდნეობაში ბაროკოს ეპოქა ეწოდება. ზოგად, ამ ეპოქისთვის დამახასიათებელ დომინანტურ მოვლენებთან ერთად მასში წარმოდგენილია ნაციონალური ელემენტი, რომელსაც განაპირობებს ბაროკოს ეპოქის სპეციფიკა ყოველ ცალკეულ ქვეყანასა და ხალხში.

საყოველთაოდ მიღებული აზრია, რომ მე-17 საუკუნეს როგორც ევროპულ, ისე ქართული ლიტერატურის ისტორიის თვალსაზრისით საეტაპო მნიშვნელობა აქვს. რაც შეეხება ამ პერიოდის ქართულ ლიტერატურას, იგი ადრინდელ ლიტერატურულ შეხედულებათა პრინციპული შეჯამება და გადაფასებაა, ხოლო ამ დიდ კულტურულ-ლიტერატურულ მოვლენაში უპირველესი დამსახურება მიუძღვის

არჩილს (1647-1713), ავტორს თხზულებისა „გაბაასება თეიმურაზისა და რუსთველისა“. გარკვეულწილად, ამ თემის პარალელად გვესახება „ძველებისა“ და „ახლების“ კამათი საფრანგეთში. აღსანიშნავია, რომ ტერმინთა – „კლასიკური“ და „კლასიკოსი“ – განსაზღვრა ლიტერატურათმცოდნეობაში სწორედ საფრანგეთში „ძველებისა“ და „ახლების“ კამათს უკავშირდება და მის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს შედეგად უნდა ჩათვალოს.

იგივე ვითარებაა საქართველოშიც, არჩილი თავის „გაბაასებაში“ ახდენს საუკუნეების მანძილზე საქართველოში რუსთაველის შემოქმედების მიმართ დაგროვილი შეხედულებების შეჯამებას, რითაც იმავდროულად ახდენს ცნება „კლასიკოსის“ და „კლასიკური ნაწარმოების“ ფორმულირებას. იგი ასეთ განსაზღვრებას გვაძლევს: კლასიკურია თხზულება, რომელსაც საუკუნეების მანძილზე ყველა იცნობს, ჭირსა და ლხინში მიმართავს მას და სიამოვნებით კითხულობს: („საქართველო სავსე არის, ჩემი წიგნი ყველგან გაჰქუხს“ (77); „ხელოსანი იმას ჰქვიან, უნახავად შექმნას რამე // ჩემი თქმული სახედ გქონდა, მით რომ იტკებ, მით რომ ამე“; (85)). ე.ი. იგი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში უმაღლეს ესთეტიკურ ნიმუშად რჩება და შედეგად მთელი პოეზია მის მიერ შექმნილ საძირკველს ემყარება.

უაღრესად მნიშვნელოვანია ის პარალელები, რომლებიც გამოვლინდა არჩილისა და ფრანგული ბაროკოს პოეტის თეოფილ დე ვიოს მოსაზრებებში მიმბაძველებისა და ეპიგონების შესახებ: ფრანგებისათვის მისაბაძი ნიმუში თავისი ესთეტიკისა და პოეტური ტექნიკის თვალსაზრისით ანტიკური ავტორი, ჰომეროსი არის, საქართველოში კი რუსთაველია.

KETEVAN NADAREISHVILI

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

An Author in front of a Tradition: Medea's Mythical Tradition and Apollonius Rhodius' *Argonautica*

The problem of a relationship of a tradition and an innovation, of a tradition and the concrete author remains to be one of the main problems of literary studies. The Ancient literature seems to be extremely significant in this respect. The study of the mythic tradition and its individual interpretation in the context of

ancient literature provides with interesting theoretical postulates for investigation of the important discourse - “an author in front of a tradition”.

The paper studies the relationship of Medea’s mythical tradition and Apollonius Rhodius’ *Argonautica*, namely: a) whether and how the influence of external forces on Medea were presented in the tradition; b) had Medea played or not an active role in fulfilling Jason’s deeds; c) What were the means she used while helping Jason; these questions, on their part, are connected closely with one of the most debatable issue of the Medea myth – the question of Medea’s status.

Examination of the ancient sources revealed that the Medea mythical tradition underwent the cardinal changes regarding the above-mentioned issues in the diachronic perspective. She was presented quite fragmentally as a helper maiden in the early tradition. Pindarus makes important alteration giving Medea the crucial role in fulfilling Jason’s deeds. The attic drama presents Medea as much more powerful figure. Apollonius Rhodius not only alters crucial themes of the Colchean narrative, but also creates a new tradition – Medea’s polarized image in which so-called puella simplica coexists with a powerful witch.

ქეთევან ნაღარეიშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ავტორი ტრადიციის წინაშე: მედეას მითოსური ტრადიცია და აპოლონიოს როდოსელის „არგონავტიკა“

ლიტერატურათმცოდნეობის ერთ-ერთი საკვანძო პრობლემა არის ტრადიციისა და ნოვატორობის, ტრადიციისა და კონკრეტული ავტორის მიმართების საკითხი. ამ მხრივ, განსაკუთრებით საყურადღებო გახლავთ ანტიკური ლიტერატურა. სწორედ ამ ლიტერატურის კონტექსტში მითოსური ტრადიციისა და მისი ინდივიდუალური ინტერპრეტაციის კვლევა ქმნის არაერთ თეორიულ პოსტულატს ისეთი მნიშვნელოვანი დისკურსის შესწავლისთვის, როგორცაა დისკურსი „ავტორი ტრადიციის წინაშე“.

ამ დისკურსის კვლევისათვის საყურადღებო მასალას მედეას მითოსური ტრადიციისა და აპოლონიოს როდოსელის „არგონავტიკის“ ურთიერთმიმართების შესწავლა გვანდის. მედეას მითოსის ე.წ. კოლხური ნარატივის ფარგლებში მოხსენება შეისწავლის, თუ რა ტრადიცია დახ-

ვდა პოეტს ამ ეპიზოდის საკვანძო თემებთან დაკავშირებით, კერძოდ: ა)წარმოგვიდგენდა თუ არა ტრადიცია მედიაზე რაიმე გარეშე ძალის ზეგავლენას; ბ) რამდენად აქტიურად იყო ადრეულ ტრადიციაში მედია ჩართული იასონის საგმირო საქმეების აღსრულებაში და რაში გამოიხატებოდა მისი დახმარება; გ) რა საშუალებას იყენებდა მედია იასონის დასახმარებლად. თავის მხრივ, ეს საკითხები უკავშირდება მედეას მითოსის ერთ-ერთ ყველაზე საკამათო პრობლემას – რაში მდგომარეობს ამ მითოლოგიური ფიგურის არსი.

ანტიკური წყაროების ფართო სპექტრის შესწავლის შედეგად შეიძლება ითქვას, რომ მედეას მითოსური ტრადიცია ზემოხსენებულ საკვანძო თემებთან მიმართებაში საგულისხმო დიაქრონულ ცვლილებას განიცდიდა. ადრეულ ტრადიციაში მედეა არ იყო წარმოგენილი იასონის დამხმარედ და მისი როლი სანმისის სასახლიდან გამოტანით შემოიფარგლებოდა. არსებითი გარდატეხა ამ კუთხით პინდაროსს შეაქვს, რომელთანაც მედეა გადამწყვეტ როლს ასრულებს იასონის საგმირო საქმეთა აღსრულებაში. მედეას კიდევ უფრო ძლევამოსილ ფიგურად ატიკური დრამა ხდის. მედეას მითოსური ბიოგრაფიის კოლხურ ნარატივს მნიშვნელოვნად ცვლის აპოლონიოს როდოსელი, მეტიც, იგი ქმნის ახალ ტრადიციას, რომელიც ფრიად სიცოცხლისუნარიანი აღმოჩნდა მედეას სახე-მოდელის ჩამოყალიბების მიმართებით. პინდაროსისეული „ყოველი წამლის დამზადების მცოდნე უცხო ქალწული“, რომელიც ატიკურმა დრამამ მაგიის სფეროს დაუკავშირა, აპოლონიოს როდოსელმა პოლარიზებულ სახედ – სიყვარულის ძალასთან მეზობლ ქალიშვილად და იმავდროულად ძლევამოსილ ჯადოქრად წარმოგვიდგინა.

FLORA NAJIYEVA

Azerbaijan, Baku

Baku Slavic University

Literary “Leniniana” in Modern Artistic Interpretations

“Leniniana” means the artistic works, dedicated to V.I. Lenin. In soviet period many works of such kind were created in different genres. That tradition was continued by writers in post-soviet period. New works were marked by new interpretation of Lenin’s character.

In 1988 V. Yerofeyev wrote "Own small Leniniana". F. Iskander in early 90-th touched "Lenin's" theme in "Lenin on Amra" Writer tried to study Lenin mythologem, reflected in people's mind in "perestroika". F. Iskander stayed true to Abkhasian "chronotop" -he placed hero in national context , decided problem in ironic way.

The interpretation of Lenin's character in "Zone" by S. Dovlatov is very interesting, totalitarian system is demonstrated here as parody. In prison performance for October Revolution jubilee is staged. Thief Gurin plays Lenin's role. The work is marked by comicalness and deep philosophy. "Male prison" by L. Petrushevskaya is close to Dovlatov's work also. In this play Lenin's image is one of main characters.

Yesin S. in "Death of Titan" interpreted Lenin in another way. S. Yesin tried to whitewash Lenin's character. This character became personage of parodies and anecdotes in post-soviet period, but S. Yesin tried to present Lenin in positive plan. Yesin 's Lenin tries to justify in future generations' sense, so arouses sympathy.

Modern "Leniniana" contains a number of works. All of them are different, but they are marked by interesting addressing to passed history, historical person and possibility of new idea-artistic means finding, approaches to analysis.

ФЛОРА НАДЖИЕВА

Азербайджан, Баку

Бакинский славянский университет

Литературная «Лениниана» в современных художественных интерпретациях

Лениниана – так называлась совокупность произведений искусства, в том числе и художественной литературы, посвящённой Ленину. В «советский» период было создано большое количество такого рода произведений самых разных жанров. Эта традиция была продолжена писателями и в постсоветский период в самой разной интерпретации.

Ещё до «перестройки» (1988 г.) пишет «Свою маленькую Лениниану» Вен. Ерофеев. В начале 90-х годов «ленинскую» тему затрагивает Ф.Искандер в рассказе «Ленин на «Амре». Это была попытка исследовать мифологему «Ленин» в массовом сознании людей, переживших перес-

тройку. Оставаясь верным «абхазскому хронотопу», он помещает героя в контекст национального менталитета, решая тему в ироническом ключе.

Не менее интересна интерпретация образа Ленина в «Зоне» С.Довлатова. Здесь в пародийной форме показана тоталитарная система. В лагере строгого режима ставится спектакль к юбилею Октябрьской революции, где роль Ленина исполняет вор Гурин. Произведение отличает комизм ситуаций и глубокий философский смысл. Близка этому произведению и постмодернистская пьеса Л.Петрушевской «Мужская зона», где одним из действующих лиц является «материализованный» имидж Ленина.

Иначе интерпретирована ленинская тема в романе С.Есина «Смерть титана». Здесь есть попытка оправдать, «обелить» этот образ, ставший героем постсоветских анекдотов, литературных пародий, подать этот образ в позитивном плане. Ленин С.Есина вызывает даже сочувствие своими попытками как-то «оправдаться» перед будущими поколениями.

Существует и целый ряд других произведений современной «Ленинианы». Очень разные, все они вызывают интерес как с точки зрения обращения на новом этапе к истории, к образу исторической личности, так и возможностью анализа новых идейно-художественных средств и подходов к их отображению.

IRINA NATSVLISHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Historiographic Tradition in the Context of Georgian Historic Novel of the 20th Century

Historic novel, in its classical form, appeared in European culture in the 19th century with the works by Walter Scott and his followers. These works are counted as certain examples of the novels of this genre until today. Still, due to national mentality, aspirations and ideals, national literatures are characterized with own specificity.

From the beginning of the 20th century, the modernist flow of culture in Georgia included new forms of a novel, including the historic novel, along with other innovations. Historic novel was a creative restoration of certain historic realities. Its main compositional core, which outlines all the collisions of historic

or literature narratives, are the main events related to the character. The goal of a writer, who creates the new reality, just as ethical and esthetic, as the historic reality, is to show readers the spiritual works of an individual, in the context of social-political and moral-psychological aspects; In fact they reveal the events, which, considering their specifics have been reflected in the official history, although have been relatively known in the light of current events. The limits of a writer's fantasy in this context depends on the creative skills and will of a specific creator and on what defines the necessity for representing history in a specific epoch. Thus, the claim about reflection of historic reality in historic novels is somewhat conditional.

From the Georgian historic novels of the 20th century we have stopped out attention at Grigol Abashidze's *Lasharela*, which is part of the trilogy describing the toughest era of the Mongol invasion. Right from Lasha-Giorgi's reign starts the downfall of the powerful Georgian state, the fate of which, along with the fate of the king, has developed tragically due to political and moral mistakes or destiny. In the context of the *Live of Kartli* (KartlisTskhovreba), it can be said without exaggeration that the given era is resurrected with belletristic pathos and talent by an unknown historian, the work by whom is the main source for Gr. Abashidze's novel. Objective of our research is to show the paradigm of cultural-epochal perception of history on the background of traditional (historiographic) and different (literature) discourses. In addition, in the research emphasis is made on the poetic features of the novel.

ირინა ნაცვლიშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ისტორიული ტრადიცია XX საუკუნის ქართული ისტორიული რომანის კონტექსტში

ისტორიული რომანი თავისი კლასიკური ფორმით ევროპულ კულტურულ სივრცეში XIX საუკუნეში ჩნდება უოლტერ სკოტისა და მის მიმდევართა ნაწარმოებების სახით, რომლებიც დღესაც ამ ჟანრის თხზულებების ერთგვარ ნიმუშად მიიჩნევა, თუმცა ეროვნულ ლიტერატურებს ნაციონალური მენტალობის, მისწრაფებებისა და იდეალების კვალობაზე ამ მიმართულებით მაინც ინვარიანტულობა ახასიათებს.

XX ს-ის დასაწყისიდან კულტურის მოდერნიზებული ნაკადი საქართველოში სხვა სიახლეებთან ერთად მოიცავს რომანის ახალ ფორმებსაც, მათშორის – ისტორიულ რომანს, როგორც ამა თუ იმ ისტორიული რეალობის მხატვრულ რესტავრაციას. მისი კომპოზიციური ბირთვი, რომელშიც გადაიკვეთება ისტორიული თუ ლიტერატურული ნარატივის ყველა კოლიზია, პერსონაჟთან დაკავშირებული მთავარი მოვლენებია. მიზანიც მწერლისა, რომელიც ქმნის ახალ რეალობას, არა ნაკლებ ეთიკურსა და ესთეტიკურს, ვიდრე ისტორიული სინამდვილეა, სწორედ ის არის, რომ მკითხველის წინაშე გადაშალოს ადამიანის სულიერი სამყარო სოციალურ-პოლიტიკურ თუზნეობრივ ასპექტში; ფაქტობრივად, წარმოაჩინოს ის, რასაც, თავისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, გვერდს უვლის ოფიციალური ისტორია, თუმცა ასე თუ ისე საცნაური ხდება მიმდინარე მოვლენების ფონზე. სადამდე მიდის ამ თვალსაზრისით მწერლის მხატვრული ფანტაზია, ეს კონკრეტული შემოქმედის უნარსა და ნებაზეა დამოკიდებული, ამასთანავე, იმაზეც, თუ რა განსაზღვრავს კონკრეტულ ეპოქაში ისტორიის რეპრეზენტირების საჭიროებას. ამდენად, საუბარი ისტორიულ სინამდვილეზე ისტორიულ რომანებში ერთგვარად პირობითია.

XX ს-ის ქართული ისტორიული რომანებიდან ჩვენ ყურადღება შევაჩერეთ გრიგოლ აბაშიძის „ლაშარელაზე“, რომელიც მონღოლთა ბატონობის უმძიმესი ეპოქის ამსახველი ტრილოგიის ნაწილია. სწორედ ლაშა-გიორგის მეფობით იწყება დაცემა ძლევამოსილი ქართული სახელმწიფოსი, რომლის ბედიც, ხელისუფლის ბედთანერთად, პოლიტიკური თუ ზნეობრივი შეცდომებისა თუ ბედისწერის წყალობით ტრაგიკულად წარიმართა. ამ ეპოქას „ქართლის ცხოვრების“ კონტექსტში, გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, ბელეტრისტული პათოსითა და ნიჭიერებით აცოცხლებს XIV ს-ის უცნობი ყამთაალმწერელი, რომლის თხზულებაც არის სწორედ გრ. აბაშიძის რომანის მთავარი წყარო. ჩვენი კვლევის მიზანია ტრადიციულ (ისტორიოგრაფიულ) და განსხვავებულ (ლიტერატურულ) დისკურსთა ურთიერთმიმართების ფონზე ისტორიის აღქმის კულტურულ-ეპოქალური პარადიგმის წარმოჩენა. ამასთანავე, ნაშრომში, ბუნებრივია, ყურადღება გამახვილებულია რომანის პოეტიკის თავისებურებებზეც.

GALINA NEFAGINA

Poland, Slupsk

Pomeransis Univesity

OBERIU Traditions in V. Kazakov's Novels

The creative activity of Vladimir Kazakov is (to a certain extent) mediator between the avant-garde line of OBERIU and postmodern texts of the second half of the 1980-s – 90-s. Being the Russian avant-gardist of the 1970-s whose works beside Ven. Yerofeev's «*Moscow-Petushki*» poem and A.Bitov's novel «*Pushkin's house*» can be considered the pratexts of Russian postmodernism, he was unknown in his own country up to the end of the 20th century like his OBERIU forerunners who were withdrawn from the literary process of their epoch.

In the 1970-80-s the writer re-created the broken traditions of Russian avant-garde continuing, firstly, language search of futurists, and secondly, turning to the OBERIU model of the world. V.Khlebnikov and A.Kruchyonyh were the closest to V. Kazakov among futurists and among OBERIU members – A. Vvedensky, though the writer shares some aesthetic attitudes of D. Kharms.

In Kazakov's Text the philosophy of time and space as the main categories of World-Genesis starts from OBERIU conceptions, however, not coinciding completely with their views. Strangeness of V. Kazakov's world roots not in breakdown of logical ties but is determined by different emphasis and focus.

V. Kazakov believes that stable language models cannot represent life. That's why it is essential to 'free' words from stereotypical cliché. V. Kazakov does not destroy language, does not invent a new one like futurists, but pushes away its restrictions, releases it from customary ties. The writer experiments not with phonetics that was characteristic for futurists but with semantics.

The analysis of some categories of V. Kazakov's philosophy and poetics elements shows creative inheritance of the 1930-s avant-garde traditions by the writer of the 1970-s-1980-s, and accordingly enables to disprove customary assertion of breakdown in the avant-garde (modern) line in the Russian literature of the 20th century.

ГАЛИНА НЕФАГИНА

Польша, Слупск

Поморская академия

Традиция обэриутов в романах В. Казакова

Творчество Владимира Казакова является в определенной степени медиатором между авангардной линией обэриутов и постмодернистскими текстами второй половины 1980-х – 90-х годов. Русский авангардист 1970-х, произведения которого наряду с поэмой «*Москва-Петушки*» Вен. Ерофеева и романом «*Пушкинский дом*» А. Битова можно считать пратекстами русского постмодернизма, был вплоть до конца XX века вообще неизвестен в своей стране, как были изъяты из литературного процесса своего времени и его предшественники обэриуты.

В 1970-80-е годы писатель восстанавливал прерванные традиции русского авангарда, продолжая, с одной стороны, языковые поиски футуристов, с другой, обращаясь к обэриутской модели мира. В футуризме В. Казакову наиболее близки В. Хлебников и А. Крученых, а среди обэриутов – А. Введенский, хотя он разделяет и многие эстетические установки Д. Хармса.

В казаковском Тексте философия пространства и времени как основных категорий Мира-Бытия отталкивается от представлений обэриутов, тем не менее не совпадая полностью с взглядами обэриутов. Странность мира В. Казакова коренится не в разрыве логических связей, а в иной акцентации и фокусировке.

В. Казаков убежден, что устойчивые модели языка не могут передать жизнь. Поэтому необходимо выводить слова из плена стереотипных сочетаний. В. Казаков не разрушает язык, не изобретает новый, как это делали футуристы, а раздвигает его рамки, освобождает от привычных связей. Писатель экспериментирует не с фонетикой, что тоже было свойственно футуристам, а с семантикой.

Анализ некоторых категорий философии и элементов поэтики В. Казакова демонстрирует творческое наследование традиций авангарда 1930-х годов писателем 1970-х-1980-х, а, следовательно, позволяет опровергнуть сложившееся суждение о разрыве авангардистской (модернистской) линии в русской литературе XX века.

LILIA NEMCHENKO

Russia, Ekaterinburg

Ural Federal University

Activity of Tradition

Tradition provides a life of culture, performs cultural continuity and implements the relationship between past and present. Tradition is not a passive past experience, it is an attitude, in which the past is actively working. Past experience has organizational and programming ability in relation to new activities. Since the artistic experience is heterogeneous, so the tradition can be collective and individual, substantive and formal, it is total in its diversity (Eliot explained the totality with its timeless character, Bloom identified the totality of the past with the authority of paternal power, tradition in his interpretation creates a sense of guilt before culture).

Tradition is a diachronic aspect of culture, at the same time it synchronizes cultural space and time.

The diversity of the past/art experience combined with his programming nature allows us to speak about tradition as dispositional, situational attitude, tradition always exists in a particular subject-object situations and in the specific conditions, allows you to keep the artist at different places in artistic fields - from the center to the periphery. Tradition supports cultural homeostasis.

Sociocultural experience in the tradition has imperative (normative) form (explicit or implicit), so tradition performs the function of motive power, forces the artist to accept or reject past experiences. In the latter case the activity of the tradition is not less productive. Tradition performs the functions of cultural memory and regulating. Life of tradition is not only connected with the activity of past experience, life of tradition depends on the activity of the artist. We distinguish reflexive and irreflexive relation to tradition.

When reflexive relation takes place, we can distinguish the following types of working with tradition: imitation, stylization, parody, citation, defamiliarisation. Productivity with the tradition associated with the process of interpretation. It is assumed by the analysis with the tradition in the poetry of D. A. Prigov and the theatre-laboratory of Dmitry Krymov.

Л.М. НЕМЧЕНКО

Россия, Екатеринбург

Уральский федеральный университет

Активность традиции

Традиция обеспечивает жизнь культуры, осуществляет преемственные связи и регулирует отношения между прошлым и настоящим. Традиция – это не пассивный прошлый опыт, а отношение, в котором прошлое активно работает. Прошлый опыт, транслируемый традицией, обладает по отношению к новой деятельности организационно-программирующей способностью. Поскольку художественный опыт неоднороден, постольку традиция может быть коллективной и индивидуальной, содержательной и формальной, она тотальна в своем многообразии (Элиот связывал тотальность с ее вневременным характером, а Блум отождествлял тотальность прошлого с доминированием отцовского авторитета, традиция в его трактовке порождает чувство вины перед культурой).

Традиция представляет собой диахронный срез культуры, в то же время благодаря ей происходит синхронизация культурного пространства и времени.

Многообразие прошлого/художественного опыта в соединении с его программирующей природой позволяет говорить о традиции как диспозиционном, ситуативном отношении, т.е. традиция всегда существует в конкретной субъект-объектной ситуации и в конкретных условиях, позволяет удерживаться художнику в разных точках художественного поля – от центра до периферии. Традиция поддерживает культурный гомеостаз.

Социокультурный опыт существует в традиции в императивной (нормативной) форме (явной или неявной), поэтому традиция выполняет функцию побудительной силы, заставляет художника либо принимать, либо отвергать прошлый опыт. В последнем случае активность традиции не менее продуктивна.

Традиция выполняет функции культурной памяти и регламентирующую. Жизнь традиции связана не только с активностью прошлого опыта, но и активностью художника. Мы выделяем рефлексивное и нерефлексивное отношение к традиции.

В режиме рефлексивного отношения можно обнаружить такие типы работы с традицией, как подражание, стилизация, пародирование, цитация, остранение. Продуктивность работы с традицией связана с ее интерпретацией. Предполагается анализ работы с традицией в поэзии Д. А. Пригова и театре-лаборатории Дмитрия Крымова.

AVTANDIL NIKOLEISHVILI

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

The Issue of Religious Discourse in Creative Work of Pridon Khalvashi

Due to centuries-long historical misfortune Georgia not only permanently lost its territories but also was divided into three main parts in terms of religion – Orthodox, Catholics and Muslims. Unlike the majority of the followers of the Christian faith, whose work was and is connected with their homeland the Georgians who have turned Muslims due to historical misfortune and become citizens of other countries, except for certain exceptions, did nothing for Georgia. The process of getting them close to Georgian national origins started from the day when a movement for returning the forcibly seized regions known as “Ottoman Georgia” began.

It has to be pointed out since this problem has become the subject of particular attention in the works by Pridon Khalvashi (1925-2010) works. In fact he is the first writer who tried to conceptualize the aspects determining the Georgian national identity in religious context in the light of the historical past and the modernity as well.

Along with other important factors why Pridon Khalvashi became interested in national religious problems of Muslim Georgians was the activation of the national liberation struggle and the changed attitude to religion after the restoration of independence. In particular, unlike the Soviet era, in a new state a religious issue became the defining factor of national consciousness in our society.

P. Khalvashi thought about these obstacles. He believed that if the obstacles were overcome our people, who were divided religiously due to the historical misfortune, would be able to restore national unity. The consideration the author gives to the matter has acquired two main directions – thinking about prospects of religious belief of Muslim Georgians living in Adjara and searching the ways of restoration of national unity of Turkish Georgians.

P. Khalvashi's attitude towards Muslim religion acquires a special significance because of the fact that he comes from the region where some part of the population still remains to be non-Christian. Unlike those who claim that Islam is inconsistent with the national consciousness of a Georgian man, P. Khalvashi strongly believed that religious belief and national consciousness cannot always be identified as synonymous concepts.

ავთანდილ ნიკოლეიშვილი

საქართველო, ქუთაისი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეროვნული საკითხის რელიგიური დისკურსი ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედებაში

მრავალსაუკუნოვან ისტორიულ ავბედობათა გამო საქართველო არა მარტო კუთვნილ ტერიტორიებს კარგავდა თითქმის პერმანენტულად, არამედ ქართველი ერი სარწმუნოებრივადაც აღმოჩნდა სამ ნაწილად გახლეჩილი – მართლმადიდებლურად, კათოლიკეებად და მუსლიმანებად. განსხვავებით ქრისტიანული სარწმუნოების მიმდევართა უდიდესი ნაწილისგან, რომელთა საქმიანობა საკუთარ სამშობლოსთან იყო და არის დაკავშირებული, ისტორიულ ავბედობათა გამო გამუსლიმანებული და სხვა ქვეყნის მოქალაქედ ქცეული ქართველობა, გარდა ცალკეული გამონაკლისებისა, საკუთრივ საქართველოსთვის თითქმის არაფერს აკეთებდა. ქართულ ეროვნულ წიაღთან მათი დაახლოების პროცესის დაწყებას მკვიდრი საფუძველი ჩვენი ქვეყნისგან იძულებით მოწყვეტილი იმ რეგიონების შემოერთების დროიდან ეყრება, რომლებიც „ოსმალის საქართველოს“ სახელითაა ცნობილი.

ამ გარემოებას ხაზი აქ იმიტომაც გავუსვი, რომ ფრიდონ ხალვაშის (1925-2010) შემოქმედებაში განსაკუთრებული ყურადღების საგნადქცეულ ამ პრობლემასა და ქართველთა ეროვნული იდენტობის არსებითად განმსაზღვრელ ნიშან-თვისებათა წარმოჩენას მწერალი პირველ ყოვლისა სწორედ რელიგიურ კონტექსტში შეეცადა.

სხვა ფაქტორებთან ერთად, მუსლიმან ქართველთა ეროვნულ-სარწმუნოებრივი პრობლემებით ფრიდონ ხალვაშის ესოდენი დაინტერესება მნიშვნელოვანწილად განაპირობა საქართველოში ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის გააქტიურებისა და სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდგომდროინდელ პერიოდში რელიგიისადმი შეცვლილმა დამოკიდებულებამ. კერძოდ, საბჭოთა ეპოქისაგან განსხვავებით, რელიგიური საკითხი ახალ სახელმწიფოებრივ ვითარებაში უკვე ჩვენი საზოგადოების ეროვნული ცნობიერების არსებითად განმსაზღვრელ მოვლენად იქცა.

ფ. ხალვაში ბევრს ფიქრობდა იმ წინააღმდეგობებზე, რომელთა დაძლევისათვის ისტორიული ავბედობის გამო სარწმუნოებრივად გახ-

ლეჩილი ჩვენი ხალხი ეროვნულ ერთობას აღიდგენდა. ამ პრობლემის მწერლისეულ განსჯას ორი უმთავრესი მიმართულება აქვს შექმნილი – აჭარაში მცხოვრებ ქართველ მუსლიმანთა რელიგიური რწმენის პერსპექტივაზე ფიქრი და თურქეთელ ქართველებთან ეროვნული ერთობის აღსადგენ გზათა ძიება.

მუსლიმანური რელიგიისადმი ფ. ხალვაშის დამოკიდებულება განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იმიტომაც იძენს, რომ მწერალი იმ კუთხის წარმომადგენელი იყო, რომლის მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი დღემდე რჩება არა ქრისტიანად. იმათგან განსხვავებით, რომელთა აზრითაც მუსლიმანობა ქართველი კაცის ეროვნულ ცნობიერებასთან შეუთავსებელ მოვლენას წარმოადგენს, ფ. ხალვაში ღრმად იყო დარწმუნებული, რომ რელიგიური რწმენა და ეროვნული ცნობიერება ყოველთვის არ შეიძლება მოაზრებულ იქნას სინონიმურ ცნებებად.

MAIA NINIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Concepts Related to the Image of “Woman – Wife” in Akaki Tsereteli’s Fiction

AAkaki Tsereteli’s critical attitude towards his contemporary women, reflected in a number of his literary works, comes to its peak when it refers to a woman as a wife. Psychoanalytical researches state that fiction is closely connected with the individuality of an author, his inspirations and disappointments. Unsuccessful marriage had dramatic influence on not only Akaki Tsereteli’s life, but his fiction too. Maybe this is the reason why such concepts as love, sympathy, support were separated from the image of “wife” in his consciousness. This fact is reflected not only in private letters and periodical articles, but in fiction too. For example, songs included into Akaki Tsereteli’s legend – “Gogia Mechongure” show that Gogia’s mother and sister dream to turn into a bird to find him and be with him even after his death, while his wives’ only thoughts are about trapping one more man into marrying.

It is unusual that love, which is separated from the image of wife, finds its ideal object not in a woman who is remarkable for her modesty, but in the one

whose beauty and scandalous behaviour gives rise to endless rumors and who is still less sinful than all her accusers (“Three kinds of love”).

Attitude of Akaki Tsereteli’s characters towards innocence of wife, differs from traditional views of the epoch. Not only Batu manages to overcome commonly accepted attitude, to realize innocence of his wife (Poem “Gamzrdeli”) and to preserve the best feelings towards her, but the main character of the drama “Love” – Levan, betrayed by his wife with his best friend, also behaves the same way – still loves his wife and forgives her.

In the end of “Bashi-achuki”, readers accustomed to traditional plots, are a bit disappointed with the fact that the protagonist, unlike the couple – Pirimzisa and Abdushahil – is not able to marry his beloved as soon as he comes back from the war (his sweetheart got married before his arrival). The development of the plot, not characteristic to traditional Georgian heroic fiction, should be caused by the author’s individual attitude towards the tradition.

It is also striking that the woman character who symbolizes Georgia in Akaki Tsereteli’s poetry, is not always a captive of the oppressor (Russia), but his bride too (poems “To the Bridegroom”, “The Bride”).

Interesting results are obtained by comparative analysis of the discussed tasks and the folk texts published in Akaki Tsereteli’s journal “Akakis Krebuli”.

მანია ნინიძე

საქართველო, თბილისი

მოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

„ქალი – ცოლის“ სახესთან დაკავშირებული კონცეპტები აკაკი წერეთლის თხზულებებში

აკაკი წერეთლის კრიტიკული დამოკიდებულება მისი თანამედროვე ქალებისადმი, რაც არაერთ თხზულებაში იკვეთება, კულმინაციას აღწევს, როდესაც საქმე ეხება ქალს, როგორც ცოლს. ფსიქონალიტიკოსთა კვლევებით დასტურდება, რომ შემოქმედება უშუალო კავშირშია ავტორის ინდივიდუალობასთან, მის აღმაფრენებთან და იმედგაცრუებებთან. წარუმატებელმა ქორწინებამ მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია აკაკის არა მხოლოდ ცხოვრებაზე, არამედ შემოქმედებაზეც. შესაძლოა ამითაც იყოს განპირობებული, რომ მის ცნობიერებაში “ცოლის” წარმოსახვით ხატს ჩამოშორდა ისეთი კონცეპტე-

ბი, როგორებიცაა სიყვარული, თანაგრძნობა, თანადგომა. ეს ფაქტი დასტურდება არა მხოლოდ პირად წერილებსა და პუბლიცისტიკაში, არამედ მხატვრულ თხზულებებშიც. მაგალითად, „გოგია მეჩონგურეში“ ჩართული სიმღერების მიხედვით, დედა და და ჩიტად გადაქცევას ნატრობენ, რომ გოგია იპოვონ და სიკვდილის შემდეგაც არ მიატოვონ, „ცოლი“ კი, მხოლოდ იმის ფიქრშია, კიდევ რომელი კაცი გააბას მახეში.

უჩვეულოა, რომ სიყვარული, რომელიც განცალკევდა ცოლის ხატისაგან, იდეალს პოულობს არა გარეგანი კედმამოსილებით შემოსილ მანდილოსანში, არამედ ქალში, რომლის სილამაზე და სითამამე ათასგვარი ჭორის საფუძველი ხდება, მაგრამ რომელიც, რეალურად, ყველა მის ბრალმდებელზე უცოდველია („სამგვარი სიყვარული“).

ეპოქის ტრადიციული შეხედულებებისაგან განსხვავებულია აკაკის პერსონაჟთა დამოკიდებულება ცოლის უბინოებისადმი. არა მხოლოდ ბათუ (პოემა „გამზრდელი“) შესძლებს, რომ ამალდეს უბედურ შემთხვევაზე, საღად შეაფასოს ცოლის უცოდველობა და არ შეებლალოს მისდამი გრძნობა, სიყვარულს არ ჰკარგავს და შემწყნარებელია პიესის „სიყვარული“ მთავარი მოქმედი გმირი ლევანიც, რომელსაც ცოლი უახლოეს მეგობართან ღალატობს.

„ბაშიაჩუკის“ დასასრულს ტრადიციულ სიუჟეტებს შეჩვეულ მკითხველს ალბათ უკვირს, რომ ავტორმა პირიმზისასა და აბდუშაჰილივით მალევე არ გააბედნიერა მოთხრობის მთავარი გმირი წერეთლის ქალთან ქორწინებით და ომიდან დაბრუნებულს სატრფო გათხოვილი დაახვედრა. ეპილოგის ასეთი უჩვეულო გადაწყვეტის საფუძველიც საკითხისადმი ავტორის ინდივიდუალური დამოკიდებულება უნდა იყოს.

ნიშანდობლივია, რომ ქალი, რომელიც სიმბოლურად განასახიერებს საქართველოს, აკაკის არაერთ ლექსში მოძალადის (რუსეთის) საცოლეთა და არა ტყვე („ნაძალადებ საქმროს“, „პატარძალი“).

საინტერესოა განხილული ასპექტების ანალიზი იმ ფოლკლორულ ნიმუშებთან შეპირისპირებით, რომლებიც იბეჭდებოდა „აკაკის კრებულში“.

SEVDA NOVRUZALIEVA

Azerbaijan, Baku

Baku Slavic University

Chekhov and Petrushevskaya: Specific Aspect of Dramatic Art

The question of tradition and innovation - one of the most important aspects of the study of the literary process, shedding light on the literature of the past. Every great writer leaves behind a legacy that is grows on a new basis, in a subsequent period the development of literature with new variations of the solutions of artistic problems and poetic systems. The history of literature gives many examples of this kind of successive link and innovative discoveries literature date with the literature of the past.

This complex continuity with the modern Russian literature and growing on this basis innovations characterize the entire Russian classical literature in its finest specimens. One of the great classics, whose work gave a powerful impetus to the development of all subsequent literature is Anton Chekhov. Petrushevskaya among writers which representing the latest Russian literature and continuing the tradition of Chekhov, increasingly in modern literary criticism.

Maybe one of the prerequisites for such convergence is that both writers were equally attached to his work as a fiction and to drama, and these two faces of their work not only were equally important for these writers, but also and have been associated with each other. They were like interpenetrating, complementary sides of their creativity. They themselves often talked about this, emphasizing the equal importance of these two kinds of creativity: for them the epic and dramatic. However our particular interest is a comparison of their dramatic works, which between two writers there is a clear continuity bond.

СЕВДА НОВРУЗАЛИЕВА

Азербайджан, Баку

Бакинский славянский университет

Чехов и Петрушевская: специфика драматургического творчества

Вопрос о традициях и новаторстве – один из важнейших аспектов изучения литературного процесса, проливающий свет на литературу прошлого. Любой крупный писатель оставляет после себя наследие, которое произрастает на новой почве, в последующие периоды развития литературы новыми вариациями решения художественных проблем и поэтической системы. История литературы даёт множество примеров такого рода преемственных связей и новаторских открытий литературы настоящего времени с литературой прошлого.

Такая сложная преемственная связь с современной русской литературой и произрастающие на этой основе новации характеризуют всю русскую классическую литературу в её лучших образцах. Одним из величайших классиков, чье творчество дало мощнейший импульс для развития всей последующей литературы, является А.П.Чехов. В ряду писателей, представляющих новейшую русскую литературу и продолжающих традиции А.П.Чехова, всё чаще в современном литературоведении и критике называют и Л.С.Петрушевскую.

Может быть, одной из предпосылок для такого сближения является то, что оба писателя в равной степени были привязаны в своём творчестве как к прозе, так и к драматургии, причём эти две ипостаси их творчества не только были в равной степени значимы для этих писателей, но и были связаны друг с другом. Они были как бы взаимопроникающими, взаимодополняющими сторонами их творчества. Они и сами часто говорили об этом, подчёркивая равную значимость для них этих двух видов творчества: эпического и драматического. Но особый интерес представляют собой сопоставления их драматургических произведений, имеющих явную преемственную связь.

OTAR ONIANI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Amirani in Akaki Tsereteli's Creativity

In Akaki Tsereteli's poem "Tornike Eristavi" the character of Amirani is represented as a symbol of the oppressed Georgia. Like Prometheus he was chained to a rock in punishment for stealing fire from the gods. However, according to the folk version it is vice versa. Amirani is punished for an attempt to ascend to a level equal with God, his rebelliousness, for challenging the gods that can be called none other than rebellion against the supreme power (Z.Kiknadze).

In a concrete case for correct understanding of the issue we will dwell on one passage from the poem: "Amirani enchained to a mountain crag, crows were circling above him, his heart was torn". For bringing fire to the mankind, his heart was in fire"... It seems that poet's true intuition felt that Amirani is a true culture hero, bringer of fire to the mankind and founder of many other values in the world. The textual study and research also proved this fact. Thus, for instance, according to the Svan versions (Kaldani, Gurchiani and Guledani) Amirani stole fire from the chthonic powers, brought it to this world and taught people to use it. He freed the earth kingdom from evil forces and returned to people occupied territories. According to the Gurian accounts Amirani taught people how to make artificial fire, store it and use, blacksmiths were taught to forge labor and military weapons and lots of other things. In publicist letters Akaki Tsereteli shows Amirani as a "farsighted" mythical hero like Prometheus. In people's belief "he could see the ants underneath". According to the recently found versions it has been established that Amirani is also a wizard... In the fight with evil powers and in the relationship with men his main weapon is keenness of wit, intellect and clever deeds...

ოთარ მონანი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

ამირანი აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში

აკაკი წერეთლის პოემაში „თორნიკე ერისთავი“ ამირანი ჩაგრული საქართველოს სიმბოლოდაა წარმოდგენილი. იგი პრომეთეს მსგავსად ზეციდან ცეცხლის მოტანის გამოა კლდეზე მიჯაჭვული. ხალხური ვარიანტების მიხედვით კი პირიქით. ამირანი ისჯება ღმერთთან შეჭიდებისა თუ გატოლების მცდელობისათვის, კადნიერებისათვის, რასაც სხვას ვერაფერს დავარქმევ, თუ არა ჯანყი უზენაესის წინააღმდეგ (ზ. კიკნაძე). კონკრეტულ შემთხვევაში პრობლემის სწორად გააზრებისათვის, ჩვენ გვიინტერესებს პოემიდან ერთი ამონარიდი: „კავკასიის მაღალ ქედზე ამირანი მიჯაჭვული, ყვავ-ყორანი ეხვეოდა, დაფლეთილი ჰქონდა გული“. ქვეყნად ცეცხლის მოტანისთვის, გულს ცეცხლი არ ნელდებოდა“... ჩანს, რომ პოეტის უტყუარმა ინტუიციამ იგრძნო, რომ ამირანი ქეშმარიტი კულტურული გმირია, კაცობრიობისათვის ცეცხლის მომტანი და ბევრ სხვა ფასეულობათა დამფუძნებელი ადამიანთა საცხოვრისში. ტექსტობრივი კვლევა-ძიებაც ამასვე ადასტურებს. ასე მაგალითად, სვანური ვარიანტის მიხედვით (ქალდანისეული, გურჩიანისეული და გულედანისეული) ამირანმა ქვესკნელურ ძალებს წარსტაცა ცეცხლი, ამოიტანა სამზეოზე და ასწავლა ადამიანს მისი გამოყენება. მიწიერი საუფლო გაათავისუფლა ბოროტი ძალებისაგან და ხალხს მიტაცებული ტერიტორიები დაუბრუნა. გურული ჩანანერით კი ამირანმა ადამიანებს ხელოვნური ცეცხლის გაჩენა, შენახვა და გამოყენება ასწავლა, ხოლო მჭედლებს სამუშაო და საბრძოლო იარაღის გამოჭედვა და მრავალი სხვა. პუბლიცისტურ წერილებშიც აკაკი წერეთელს ამირანი პრომეთესებურ „შორს-მჭვრეტელ“ მითოსურ გმირად ჰყავს წარმოჩენილი. ხალხის რწმენით, მას „ცაში არა გამოეპარებოდა რა და ქვესკნელში ჭიანჭველებს ხედავდაო“. ბოლო პერიოდში მოძიებული ვარიანტების მიხედვით დგინდება, რომ ამირანი გულთმისანიცაა... ბოროტ ძალებთან ბრძოლასა და ადამიანებთან ურთიერთობაში მისი უმთავრესი იარაღი ჭკუა, გონიერება და მოხერხებული ქმედებაა...

TAMAR PAICHADZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakishvili Tbilisi State University

Cultural-Historic Orientation - Inspiration for The Georgian Literature Process

History of literature, along with the diversity of forms of genres, methodology, problematic and artistic approach, is also the history of cultural-historic orientation. The given thesis especially fits the history of Caucasian culture and its most representative part – literature.

Historiographic and oriental researches recognize the clear influence of early Christian philosophy on the Georgian literature processes of the 5th – 9th centuries. Such culturological orientation was the result of influence from the Middle East cultural-historic region. During the next stage (9th – 11th centuries) the area of eastern cultural orientation extended; such influence from eastern cultural traditions continued for quite a long period of time, till the end of the 18th century... This happened when oriental culture was not a cultural dominant and its influence amplitude weakened even over the geographically eastern area.

From the beginning of the 19th century, in Georgian culture appeared the certain oriental cutting and attempt of shifting the cultural field. First “European beam” entered the Georgian literature along with European methodology, meaning the romantic school; although, the given tendency appeared to be quite impulsive and unnoticeable for Georgian cultural cognition.

Europeanization process was in fact resumed from the 1860s, when the new generation of writers appeared, although, despite their work in one epoch, their choice towards nonmaterial values was different: Still, such closing with European values has not become the foundation for introduction of orientation in the context of whole historic memory.

In early 20th century Georgian culture-literature again faced the toughest reality: what appeared was the clear creative crisis, which was expressed by replacement of literature values by pseudo and “cheap” literature. The given process was the result of mental-philosophic clash between Marxist and Nietzschean worldviews.

We must presume that the given crisis became the motivation and challenge for new creative searches, which were conducted by at that time very young,

future Georgian modernists. From this point started the clear and irreversible process of Europeanization; modernist philosophy introduced completely new creative forms in literature. In poetry it was the meditational perception of subjects and events, description of psychological world of a lyrical character, art of symbolic-paradigm perception, understanding of irrational world and realizing the role of a human being in it. In addition to all the aforementioned, in literature appeared a new character – a rebel citizen harshly realizing and analyzing the reality – the so called “new perception” character.

თამარ პაიჭაძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კულტურულ-ისტორიული ორიენტაცია – გამოწვევა ლიტერატურული პროცესისათვის

ლიტერატურის ისტორია ჟანრის, მეთოდოლოგიის, პრობლემატიკის და მხატვრული ფორმების მრავალფეროვნებასთან ერთად, კულტურულ-ისტორიული ორიენტაციის ისტორიასაც წარმოადგენს. ეს თეზა განსაკუთრებით მუშაობს კავკასიური კულტურის ისტორიის მაგალითზე. მათ შორისაა ქართული კულტურა და მისი ყველაზე წარმომადგენლობითი ნაწილი-ლიტერატურა.

ისტორიოგრაფიულ და ორიენტალურ კვლევებში აღიარებულია ადრექრიტიანული ფილოსოფიის ცალსახა გავლენა V-IX საუკუნეების ქართულ ლიტერატურულ პროცესზე, ეს კულტუროლოგიური ორიენტაცია ახლო აღმოსავლური კულტურულ-ისტორიული რეგიონის გავლენის შედეგი იყო. შემდგომ ეტაპზე (IX – XI საუკუნეები) აღმოსავლური კულტურული ორიენტაციის რადიუსი უფრო გაფართოვდა. აღმოსავლური კულტურული ტრადიციის ეს გავლენა საკმაოდ დიდხანს, XVIII საუკუნის დასასრულამდე გაგრძელდა. ...და ეს მაშინ, როცა აღმოსავლური კულტურა აღარ იყო კულტურული დომინანტი და გავლენის ამპლიტუდა თვით გეოგრაფიულად აღმოსავლურ გარემოზეც კი შესუსტდა.

XIX საუკუნის დამდეგიდან კი ქართულ კულტურაში შეინიშნება ერთგვარი ორიენტალური ჭრა და კულტურული ველის გადანაცვლების მცდელობა. პირველი „ევროპული სხივი“ ქართულ ლიტერატურა-

ში ევროპულ მეთოდოლოგიას შემოჰყვა, იგულისხმება რომანტიკული სკოლა, თუმცა ეს ტენდენცია ფრიად იმპულსური და უკვალო აღმოჩნდა ქართული კულტურული შემეცნებისათვის.

ევროპეიზაციის პროცესი ფაქტობრივად XIX საუკუნის სამოციანი წლებიდან აღსდგა, როცა მწერლობაში ახალი ლიტერატურული თაობა გამოჩნდა თუმცა ერთ ეპოქაში მოღვაწეობის მიუხედავად, განსხვავებული იყო არჩევანი არამატერიალური ღირებულებებისკენ; მაგრამ ისტორიული მეხსიერებისათვის ევროპულ ფასეულობებთან ამგვარი მიახლება ორიენტაციის დამკვიდრების საფუძვლად ვერ იქცა.

XX საუკუნის დასაწყისში ქართული კულტურა-ლიტერატურა კვლავ დადგა უმძიმესი რეალობის წინაშე: სახეზე იყო აშკარა შემოქმედებითი კრიზისი, რაც მხატვრულ ღირებულებებთან ფსევდო და იაფფასიანი ლიტერატურის ჩანაცვლებით გამოიხატა. ეს პროცესი მარქსისტულ და ნიცშეანურ მსოფლმხედველობათა მენტალურ-ფილოსოფიური შეჯახების შედეგი იყო.

უნდა ვივარაუდოთ, რომ ეს კრიზისი იქცა ერთგვარ მოტივაციად და გამოწვევად ახალი შემოქმედებითი ძიებებისა, რომელიც იმ დროისათვის სრულიად ახალგაზრდა მომავალმა ქართველმა მოდერნისტებმა განახორციელეს. აქედან იწყება ევროპეიზაციის გამოკვეთილი და შეუქცევადი პროცესი ქართულ კულტურაში, მოდერნისტულმა ფილოსოფიამ ლიტერატურაში ახალი მხატვრული ფორმები დაამკვიდრა. პოეზიაში ეს იყო საგანთა და მოვლენათა მედიტაციური აღქმა, ლირიკული გმირის ფსიქოსამყაროს წარმოჩენა, სიმბოლურ-პარადიგმული აღქმის ხელოვნება, ირაციონალური სამყაროს და მასში ადამიანის როლის გაცნობიერება. ამასთან ერთად, ლიტერატურაში გამოჩნდა ახალი პერსონაჟი მოქალაქე, მემბოხე, არსებული რეალობის მძაფრი აღმქმელი და გამაანალიზებელი – ე.წ. „ახლებური აღქმის“ გმირი.

KIAN PISHKAR
NOOSHIN NASERY

Iran, Jieroft City

Islamic Azad University Jieroft branch jieroft city Kerman

The Effect of Teaching Modern American Drama on EFL Learner's English Speaking Fluency under Varying Time Conditioning

The time conditions in testing of speaking fluency is one of the most influential elements for determining speakers' ability in conveying their intended concepts and meanings, and here validity of its implication has been studied based on diagnostic test. It is based on pausing (means of length of pauses, number of pausing, and filled pauses percentage), speed rate (syllabus presented) and lexical diversity that in different levels of speaking in different students are completely different. Some testing researchers claiming that the time restrictions imposed in the test environment, when compared to the speaking conditions typical at JieroftPayamNour University, I.R. Iran may prevent English language and literature students from displaying the kinds of speaking fluency required in academic contexts. This paper studies the effect of an efficiency driven decision to reduce the time allowed for performance on a diagnostic test of speaking fluency based on Modern American Drama from 35 to 10 min. This research narrows the investigation by examining how a drama-based EFL program impacts three dimensions of oral communication: fluency, comprehensibility, and accentedness, and one anxiety factor - foreign language speaking anxiety (FLSA) -, over time. Speech samples were collected from EFL learners in a treatment and a control. Pre- and post-test analysis indicate that learners in the treatment group made significant gains in oral fluency while oral fluency among learners in the control group remained unchanged. This paper is based on a study on speaking fluency performed by JieroftPayamNour University students of English language and literature using retelling technique. The aim of the study is to find out the effect of retelling of Modern American Drama on the students' speaking fluency and to know the strategies used by those students while retelling a text of Modern American Drama. This study was a true experimental and quantitative and carried out with 25 homogenous JieroftPayamNour University students of English language and literature by using retelling technique in an EFL situation. 40 EFL participants

were chosen from 70 students based on their proficiency scores, and their ages ranged from 19 to 29 and they were studying at intermediate level. The data were the speaking transcripts which were analyzed to see the progress after six-time treatment was given. The result reveals that the speaking fluency of the students increased in some areas as shown by the improvement on their vocabulary.

NINO POPIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

National Literary Canon and Dictatorship (Stalin and Akaki's "Suliko")

Canon of national literature forms the corpus of literary texts. Canon derives from religious, theological, and canonic literature. Politics plays an important role in its formation. Correspondingly, national literary canons constantly alter together with the changes of political regimes. The dictator favored a number of literary and musical works in Nazi Germany or the Third Reich. Those works have become national literary canons of that period; for example, texts of Hanns Johst, Herbert Menzel, Gerhard Schumann, and others.

After the establishment of the soviet regime in Georgia, literature and art were placed under tensed pressure. The themes of obligatory literature have been altered. It is a well-known fact that certain texts were excluded from school programme in the 20-30ies of the 20th century. Stalin participated in this process as a leader of the empire and main ideologist. His subjective mood conditioned the formation of national literary canon.

Akaki's "Suliko" is significant from this standpoint. The history of its creation is less studied ("Suliko" was first published in the newspaper "Kvali". The poem with an autograph is lost. Vazha-Pshavela's "Royal Love" might have served as an inspiration for the poem). At the request of Akaki, Varinka Tsereteli composed music for "Suliko". Both verse and song have become popular shortly afterwards. From the 30ies of the 20th century it became well-known in the whole Soviet Union. It is not exaggeration to say that during and after the World War II "Suliko" became popular even worldwide. It has been translated in many languages, and has been included in a number of anthologies. However, studies have

shown that the verse does not completely meet the main principles of communist ideology. In particular dictatorial subjectivism conditioned the popularity of this verse. It is acknowledged that “Suliko” was Stalin’s favourite song (as it turned out it had its foundations). Therefore, Akaki’s poem became an organic part of soviet national literary canon.

The paper aims at studying the formation of national literary canon against the background of ideological dictatorship on the examples of Georgian and German literatures

წინო პოპიაშვილი

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაციონალური ლიტერატურის კანონი და დიქტატურა (სტალინი და აკაკის „სულიკო“)

ნაციონალური ლიტერატურის კანონი არის ლიტერატურული ტექსტების კორპუსი. კანონი სათავეს იღებს რელიგიური, თეოლოგიური, კანონიკური ლიტერატურიდან, მის ფორმირებაში მონაწილეობს პოლიტიკაც და ამიტომაც, პოლიტიკური რეჟიმების ცვლილებასთან ერთად ხშირად იცვლება ნაციონალური ლიტერატურის კანონიც. დიქტატორის პირადი სიმპატიებით სარგებლობდა მესამე რაიხის ნაციონალური გერმანიაში არაერთი ლიტერატურული თუ მუსიკალური ნაწარმოები, რომლებიც იმ პერიოდის ნაციონალური ლიტერატურის კანონად იქცა. მაგ. ჰანს იოსტის, ჰერუბერტ მენცელის, გერჰარდ შუმანსა და სხვ. ტექსტები.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ლიტერატურა და ხელოვნება განსაკუთრებული წნეხის ქვეშ მოექცა. შეიცვალა სავალდებულო ლიტერატურის თემატიკა, ცნობილია, რომ მეოცე საუკუნის 20-30-იან წლებში ამოიღეს სასკოლო პროგრამებიდან გარკვეული ტექსტები, ამ პროცესებში მონაწილეობდა სტალინი, როგორც იმპერიის ხელმძღვანელი და მთავარი იდეოლოგი. მისი სუბიექტური განწყობილებები კი განსაზღვრავდა ნაციონალური ლიტერატურული კანონის ფორმირებას.

ამ თვალსაზრისით საინტერესოა აკაკის „სულიკო“. ნაკლებად არის ნაკვლევია მისი შემოქმედებითი ისტორია („სულიკო“ 1895 წელს

გამოქვეყნდა გაზეთ „კვალში“. ლექსის ავტოგრაფი დაკარგულია, შესაძლოა, ლექსის ინსპირაციის წყარო იყო ვაჟა-ფშაველას „სამეფო სიყვარულისა“), აკაკის თხოვნით „სულიკოზე“ ვარინკა წერეთელმა დაწერა სიმღერა, ლექსი და სიმღერა მალევე გახდა პოპულარული, ხოლო მეოცე საუკუნის 30-იანი წლებიდან ეს პოპულარობა გაიზარდა მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით. ხოლო მეორე მსოფლიო ომის დროს და შემდეგ კი, გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ მთელი მსოფლიოს მასშტაბითაც, „სულიკო“ თარგმნილია მრავალ ენაზე, შეტანილია მრავალ ანთოლოგიაში. მიუხედავად იმისა, რომ ლექსი სრულიად არ პასუხობს კომუნისტური იდეოლოგიის მთავარ პრინციპებს, როგორც კვლევები ადასტურებს. ამ ლექსის პოპულარობა განაპირობა სწორედ დიქტატორულმა სუბიექტივიზმმა. ცნობილია, რომ „სულიკო“ სტალინის საყვარელი სიმღერა იყო (როგორც ირკვევა, ამას თავისი საფუძველიც ჰქონდა). ამდენად, აკაკის ლექსი საბჭოთა ნაციონალური ლიტერატურის კანონის ორგანული შემადგენელი გახდა.

მოხსენების მიზანია ქართული და გერმანული ლიტერატურების მაგალითზე ვიკვლიოთ ნაციონალური ლიტერატურის კანონის ფორმირება იდეოლოგიური დიქტატურის პირობებში.

MANANA PKHAKADZE

Georgia, Tbilisi

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

“Media” by Akaki Tsereteli

Particular interest in the Legend of Argonauts related to the legendary Colchis and Medea has been observed in Georgia from the Middle Ages: Euthymius the Athonite (X -XI), Ephraim the Small (XI), geographer, historian, Vakhushti Batonishvili (XVIII), Ioane Bagrationi (XIX), Ivane Gvaramadze (XIX) etc.

Unlike the above authors, the first literary processing of the Legend of Argonauts in the Georgian literature belongs to XIX century classicist Akaki Tsereteli. In his poem, the writer united two old Greek legends – about Argonauts and the myth of Prometheus-Amiran and local realias.

Akaki significantly changed the traditional Legend of Argonauts (Jason arrives to ask for Medea's hand, he wins the fight with the help of Medea's broth-

er, Yasir and seizes the Golden Fleece with the help of Orpheus) and especially, the image of Medea (Medea does not kill Absyrtos etc.).

Unlike the legend, the known opposition - Greek/Barbarian and the names of characters of the legend (Media – Medea, Yatha – Aeëtes, Yasir – Absyrtos, Tirta - Circe etc.) are also changed.

But the most significant in this not so remarkable poem from artistic point of view (it is not included in any collection of selected poems) are the thorough understanding of Medea's paradigmatic image similar to Euripides and the depth of scientific research by the great poet which is seen from Akaki's recently published unknown publicist letters (2010) as well as from the comments to this poem.

მანანა ფსაკაძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აკაკი წერეთლის „მედია“

ლეგენდარულ კოლხეთთან დაკავშირებული არგონავტების თქმულებისა და მედეასადმი განსაკუთრებული ინტერესი საქართველოში შუასაუკუნეებიდან შეიმჩნევა: დიდი სასულიერო მოღვაწე და მთარგმნელი ექვთიმე ათონელი (X-XI), საეკლესიო მოღვაწე, მთარგმნელი, ფილოსოფოსი ეფრემ მცირე (XI), გეოგრაფოსი, ისტორიკოსი ვახუშტი ბატონიშვილი (XVIII), სახელმწიფო მოღვაწე, განმანათლებელ-ენციკლოპედისტი, მწერალი, მეცნიერი, ლექსიკოგრაფი, გამორჩეული მებრძოლი და სარდალი იოანე ბაგრატიონი (XIX), პუბლიცისტი, ეთნოგრაფი, მწერალი და საზოგადო მოღვაწე ივანე გვარამაძე (XIX) და სხვ.

განსხვავებით ზემოხსენული ავტორებისაგან არგონავტების თქმულების პირველი ლიტერატურული დამუშავება კი ქართულ ლიტერატურაში XIX ს-ის კლასიკოსს აკაკი წერეთელს ეკუთვნის. თავის პოემაში მწერალმა ორი ძველ ბერძნული თქმულება-არგონავტებისა და პრომეთე-ამირანის მითი („ერთიცა და მეორეც ჩვენი ქვეყნის შვილია: აქ შობილან, გაზრდილან და კოლხეთით ასე გადასულან ზღაპრულ ელლადაში“) და ადგილობრივი რეალიები („მზე შინა“, „ჭყონდიდი“, ძუძუზე კბენა) გააერთინა.

აკაკიმ არგონავტების ტრადიციული თქმულება(იასონი მედეას ხელის სათხოვნელად ჩამოდის, ორთაბრძოლაში გამარჯვებას მედეას

ძმა იასირის, ხოლო მზითვად ოქროს საწმისის მოპოვებას კი ორფეოსის დახმარებით აღწევს) და განსაკუთრებით მედეას სახე (მედეა აფსირტოსს არ კლავს და ა.შ.) მნიშვნელოვნად შეცვალა.

განსხვავებით თქმულებისაგან ასევე შეცვლილია ცნობილი ოპოზიცია ბერძენი/ ბარბაროსი („ განთქმული არის ქვეყნად ბერძნების გაუტანლობა, უმადურობა... სხვა ქვეყნის ერის არად ჩაგდება და თავის ტომით მედიდურობა“) და თქმულების პერსონაჟების (მედიამედეა, იათა-აიეტი, იასირ-აფსირტოსი, თირთა-ცირცე ან კირკე და ა.შ.) სახელები.

მაგრამ ყველაზე მნიშვნელოვანი ამ მხატვრული თვალსაზრისით არცთუ გამორჩეულ პოემაში (იგი არცერთი რჩული პოემების კრებულში შესული არ არის) მედეას ევრიპიდესეული პარადიგმატული სახის სიღრმისეული გაგება და როგორც ცოტა ხნის წინ გამოცემულ აკაკის უცნობ პუბლიცისტურ წერილებში (2010 წ), ასევე ამ პოემის შენიშვნებში დიდი პოეტის მეცნიერული კვლევის სიღრმე გამოჩნდა.

NANA PHRUIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

“The Spinous Thorn” of Akaki’s Publication

It is common, that Akaki was exceptionally smart, eloquent speaker and sharp-tongued man and that personal feature was greatly revealed in his wealthy and diverse literal legacy.

Poet used this “weapon” very effectively with his different artistic means. This utilities and his Satire-Hilarious legacy are more or less fully explored by now. Prof. G. Kiknadze made the very important research of this issue in the past century. He offered brilliant observations trough the research of Akaki’s poems, artistic prose and dramatic writings. But at the same time scholar pointed: “We are satisfied by reviewing the main and essential issues by showing the main line of Akaki’s approach, because our aim isn’t to characterize in detail and comprehensively his huge creativity.”

Certainly G.Kiknadze was not the only one who paid attention to the emergence of satire and humor in Akaki’s creations, but unfortunately his publicist legacy actually isn’t yet studied. It is worth to mention that the material

provided in this writings, by the importance of the featured items and by the ability to impress the reader, is at the same level as Akaki's artistic creations.

The different researches showed that proved satire-hilarious passages from his artistic and publicist writings are carrying not only similarities among them, but very interesting differences as well. As it was expected, such research of Akaki's publication showed us that the satire used by him had its concrete-historical purpose and the tone of writer as always was uncompromising and strictly in line with the issues of public importance. "Akaki Tsereteli addressed all his poetic energy to assess human relationships and their personal features, also all the measures taken by government, from the view of ordinary citizen: ... He rebuked every single blemish by using feuilletons involving poems-sharply entitled as "fractious paper" or "Hot news" (Kiknadze, 1953: 349).

And according to his feuilletons we tried to display both, general and concrete characteristics of the satire-hilarious tendencies typical for publications of Akaki.

ნანა ფრუიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკის პუბლიცისტიკის „პირწვეტიანი ეკალი“

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ აკაკი გამორჩეულად ენამახვილი ადამიანი იყო და მისი ეს პიროვნული თვისება არაჩვეულებრივად მკაფიოდ გამოვლინდა მის მდიდარ და მარვალფეროვან ლიტერატურულ მემკვიდრობაში.

აკაკის სატირულ-იუმორისტული მემკვიდრეობის შინაარსი და ის მხატვრული საშუალებები, რომელთა მეშვეობითაც პოეტი ძალზე ეფექტურად იყენებდა ამ „იარაღს“, მეტ-ნაკლები სისრულით, რასაკვირველია, შესწავლილია. ხსენებული საკითხი საგანგებო კვლევის საგნად ჯერ კიდევ გასულ საუკუნეში აქცია გრ. კიკნაძემ და შესანიშნავი დაკვირვებები შემოგვთავაზა აკაკის ლექსების, მხატვრული პროზისა და დარამატული ნაწერების შესწავლის საფუძველზე. თუმცა მეცნიერმა იქვე მიუთითა: „...ეკმაყოფილდებით მხოლოდ ძირითადი და არსებითი საკითხების განხილვით, აკაკის სატირული მიდგომის მაგისტრალური ხაზის ჩვენებით, რადგან მიზნად არ ვისახავთ აკაკის უზარმაზარი შემოქმედებითი პროდუქციის სრულსა და ამომწურავ დახასიათებას ჩვენი საკითხის თვალსაზრისითაც კი“ (კიკნაძე 1953: 350).

რასაკვირველია, გრიგოლ კიკნაძე ერთადერთი არ იყო, ვინც ყურადღება მიაქცია სატირისა და იუმორის გამოვლენას აკაკის ქმნილებებში, მაგრამ ამ კუთხით დღემდე პრაქტიკულად შეუსწაველია დიდი პოეტის პუბლიცისტური მემკვიდრეობა. არადა საკითხის დაყენების სიმწვავეთა და მკითხველზე შთაბეჭდილების მოხდენის უნარით პუბლიცისტურ წერილებში წარმოდგენილი მასალა არაფრით ჩამოვარდება აკაკისავე მხატვრულ ქმნილებებს.

ტექსტების შესწავლამ გვიჩვენა, რომ მხატვრულ და პუბლიცისტურ ქმნილებებში დადასტურებული სატირულ-იუმორისტულ პასაჟები მსგავსებასთან ერთად საინტერესო გასხვავებასაც ავლენენ. როგორც მოსალოდნელი იყო, აკაკის პუბლიცისტიკის ამ კუთხით გააზრებამ დაგვანახა, რომ მის სატირას ამ შემთხვევაშიც კონკრეტულ-ისტორიული მიზანდასახულება გააჩნია და მწერლის ტონი საზოგადოებრივი მნიშვნელობის საკითხებთან დაკავშირებით, როგორც ყოველთვის, პირუთვნელი და უკომპრომისოა. „აკაკი წერეთელმა მთელი თავისი პოეტური ენერჯია იქითკენ მიმართა, რომ მაშინდელი სახელმწიფოებრივი აპარატის ყოველი ღონისძიება, ადამიანთა ურთიერთობა და მათი პირადი თვისებანი მოქალაქეობრივი თვალსაზრისით შეეფასებინა; ... იგი კიცხავდა ყოველ მანკს და ამ მიზნით ფართოდ იყენებდა ლექსჩართული ფელეტონების ფორმას – მახვილსათაურიანი „ახირებული ფურცლისა“ თუ „ცხელ-ცხელი ამბების“ სახით (კიკნაძე 1953: 349). სწორედ ამ ფელეტონების მაგალითზე შევეცადეთ წარმოგვეჩინა აკაკის პუბლიცისტიკისათვის დამახასიათებელი სატირულ-იუმორისტული ტენდენციების ზოგადი და კონკრეტული მახასიათებლები.

IRMA RATIANI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

20th Century Georgian Émigré Writing and Traditional Georgian Narrative Issue of Identity

Last year, with the support of FMSH, I had a nice opportunity to visit Paris for one month and to start my long-time scientific project concerning the cultural, mainly literary, heritage of Georgian emigrants in France. The topic of my project was: “The Reception of Georgian Literature and Culture by Georgian Emigrants

in France”. My main interest, as a researcher, was intended for the literary heritage of Georgian emigrants living in France. The goal of my project was to widen the specter of analyzable material connected with Georgian emigration in France using the funds and archives protected in National Library of France and National Archive. I had an excellent opportunity to examine all issues of two basic editions of Georgian emigrants in France - “Kavkasioni” and “Bedi Kartlisa” as well as some other journals and newspapers. The main goal of my research was not the classification of the material, but its theoretical analyze within the frame of Georgian classical narrative, using the methodology of comparative study. The process of the close reading of a big amount of poetical and prosaic texts of Georgian émigré writers has shown that those texts are reflecting thematic and stylistic peculiarities of 19th century Georgian writing. This tendency is so clear that we have to find the answer for a very important question: what is the main reason for this kind of similarity? The preservation of Identity seems to be one of the most crucial aspects of this tendency.

ირმა რატიანი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

XX საუკუნის ქართული ემიგრანტული მწერლობა და ტრადიციული ქართული ნარატივის იდენტობის საკითხი

2014 წლის ოქტომბერში, საფრანგეთის მეცნიერებათა სახლის მხარდაჭერით, ვიმყოფებოდი პარიზში, რათა საფუძვლიანად გავცნობოდი საფრანგეთის ქართული ემიგრაციის ლიტერატურულ მემკვიდრეობას. ჩემი კვლევის თემა იყო: „ქართული ლიტერატურისა და კულტურის რეცეფცია საფრანგეთის ქართული ემიგრაციის მიერ“. პარიზში ყოფნის პერიოდში, საშუალება მომეცა, მეშეშავა საფრანგეთის ნაციონალური ბიბლიოთეკის არქივსა და სორბონის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში, გავცნობოდი საფრანგეთში გამომავალ ქართულენოვან პერიოდიკასა და პრესას. მუშაობის მიზანი არ იყო მასალის სისტემატიზება, არამედ – თეორიული შესწავლა და ანალიზი ქართულ

კლასიკურ ნარატივთან შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის ჟრილში. ცალკეულ ქართველ ემიგრანტთა პოეტურ თუ პროზაულ ტექსტებზე დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ მათში ნათლად იკითხება XIX საუკუნის ქართული მწერლობისათვის ნიშანდობლივი თემატიკა და სტილური სპეციფიკა. ქართველ ემიგრანტთა შემოქმედებითი ნათესაობა ტრადიციულ ქართულ ნარატივთან იმდენად ცხადია, რომ შეკითხვა – რას უნდა უკაშირდებოდეს ტრადიციული ნარატივის ესოდენ ხაზგასმული კონსერვაცია? – პასუხის გაცემას მოითხოვს. იდენტობის „არ-დაკარგვის“ მძაფრი სურვილი ამ ტენდენციის ერთ-ერთი მნიშვნელოვან ასპექტად გვესახება.

ANGELINA SAULE

Russia, Sainkt Petersburg

Saint Petersburg State University

**Poetics of Desire:
the “Shiftology” of Desire in Modernism as
Expressed in the Work of Khlebnikov,
Quabbani and Cummings**

In Modernism, traditional notions of the continuous, the unified, the coherent, are replaced by the interrupted, the plural, and the incoherent: the relationship that exists between words and things, between the speaker and the beloved, is one of a gap, a gap which is where desire gains root.

The paper wishes to provide an illuminating analysis on the similarities between three different forms of Modernism in three national literatures: Russian-speaking, English-speaking, and Arabic-speaking. The formal innovation that desire can generate, as elucidated in the works of Velimir Khlebnikov (Russian-speaking), e.e.cummings (English-speaking), Nizar Quabbani (Arabic-speaking), and others who explore human sexuality in franker terms than their traditions prior to Modernism.

The subjects of such poems were from a wide range of literatures – and to also take into account oral poetry, as Khlebnikov did - were not entirely traditional, and not devoted singularly to a panegyric or amatory form to express desire and give desire a poetic terrain of an unknowable bodily frame.

The cult and the myth of the beloved, the desired one, is a motif that Cummings, Quabbani and Khlebnikov employ from many cultures, in order to explore the complexity, but also the fluidity of such desire: by injecting their experimental verses with these narratives of longing, watching, and touching, this analysis would establish the fact that within Modernism, a new poetics of desire was present.

The sense of otherness and difference that inhabit the desire, which is represented in the desiring subject's skewed relation to language and to the objects themselves (in this case the object being women). The self-reflexive materializes the sign, which is the object of desire, and can be further attributed to the use of language, whereby the new and radical forms utilised to interpret or express desire causes a momentary indistinguishability between otherwise distinct objects.

The poetics of desire opened perceptions into the unknowable continuity of being, death and love. As poetry over time in different cultures can attest to, poetic activity is a kind of desire, whereby the reader is seduced to dissolve into the sonority and sublime strangeness of the poem.

The poetics of desire analyzed is an attempt to summarize the poetic revolution of Modernism, and how it actually helped rescue from neglect and oblivion the tired poetic expressions of desire. The erotic desire to possess and thus, express the other, yet to always elude the other, and to keep desiring, arises from a poetic language and a mythopoeia of metaphor, that goes beyond existing limits of expression. That is to say, that the poetics of desire shifted and inevitably created a new tradition: Modernism

SHORENA SHAMANADZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

European Tradition of Family Saga and (Georgian Experience From Akaki Tsereteli's "My Adventure" to Nino Kharatishvili's "The Eighth Life")

In the modern globalized world, the collapse of the institution of family has acquired great significance alongside the decrease of other values. Intensified migrations provoked by the need to find a work place or other reasons, wars, conflicts, fluctuation in gender balance and tensed lifestyle have gradually

weakened family stability. Family sagas have become very popular in the Western world in relation to this. The series depicting generations of a family through a period of history have been created. In addition, thick books have been written and released.

The Family Saga has an age-old tradition in European literature. There exist theories explaining why the texts are considered as representatives of this genre. As for Georgian experience, this issue is under serious studies. We will strive to demonstrate the evolution of the texts belonging to this genre from Akaki Tsereteli's "My Adventure" to Nino Kharatishvili's recently written novel (2014) "The Eighth Life (for Brilka)" portraying the chronicle of one Georgian family during the 20th century. Within the frameworks of the presentation the emphasis will be placed on the following issues: what are the resources of this genre in order to demonstrate the relationship between an author and tradition, to what extent are the changes of language and environment reflected on author's national identity and how the intercultural model of modern Georgian literature is created, which takes into consideration both native and Diaspora experience.

შორენა შამანაძე

საქართველო, თბილისი

მოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

საოჯახო რომანის ევროპული ტრადიცია და ქართული გამოცდილება (აკაკი წერეთლის „ჩემი თავგადასავალიდან“ ნინო ხარატიშვილის „მერვე სიცოცხლემდე“)

თანამედროვე გლობალიზებულ სამყაროში სხვა ღირებულებების მოშლასთან ერთად განსაკუთრებით აქტუალური გახდა ოჯახური ინსტიტუტის რღვევა. გაძლიერებული შრომითი თუ სხვა სახის მიგრაციები, ომები, კონფლიქტები, გენდერული ბალანსის რყევა, ცხოვრების დაძაბული რიტმი ნელნელა საფუძველს აცლის ოჯახის სიმყარეს. ამასთან დაკავშირებით დასავლურ სამყაროში უკანასკნელ პერიოდში უაღესად პოპულარული ხდება საოჯახო საგები, იქმნება სერიალები, რომლებშიც აღწერილია ერთი ოჯახის ისტორია რამდენიმე თაობის მანძილზე. ასევე იწერება და სერიოზული პრემიებით აღინიშნება დიდტანიანი ლიტერატურული ტექსტები.

საოჯახო რომანს ევროპულ ლიტერატურაში დიდი ტრადიციები გააჩნია. არსებობს თეორიებიც, რომლებიც განსაზღვრავს ამა თუ იმ ტექსტის ამ ჟანრისადმი მიკუთვნებულობას. რაც შეეხება ქართულ გამოცდილებას, ეს სერიოზული კვლევის საგანია. ამჯერად შევეცდებით წარმოვაჩინოთ, თუ როგორი ევოლუცია განიცადა ამ ჟანრის ტექსტმა, – დაწყებული აკაკი წერეთლის „ჩემი თავგადასავლიდან“ დამთავრებული გერმანიაში მოღვაწე ქართველი ავტორის ნინო ხარატიშვილის სულ ახლახანს (2014) შექმნილი დიდტანიანი რომანით „მერვე სიცოცხლე (ბრილკასთვის)“, რომელშიც აღწერილია ერთი ქართული ოჯახის ქრონიკა XX საუკუნის მანძილზე. რა რესურსები გააჩნია ამ ჟანრს ავტორისა და ტრადიციის ურთიერთობის წარმოსაჩენად, რამდენად აისახება ენის და გარემოს ცვლილება მწერლის ნაციონალურ იდენტობაზე და როგორ იქმნება თანამედროვე ქართული ლიტერატურის ინტერკულტურული მოდელი, რომელიც თანაბრად ითვალისწინებს სამამულო და დიაპორულ გამოცდილებას – ამ საკითხებზე ვიმსჯელებთ ჩვენს მოხსენებაში.

TAMAR SHARABIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Satire and Humor in Akaki Tsereteli Poetry

Akaki is a satirist poet. We can say that due to his whole artistic poetry in which criticized the writer's certain aspects of reality, and even minor nuances.

To discuss Akaki's satirical lyrics it is necessary to group the works, as topical as well as satirical and hilarious methods of use.

Thematic division may present the following aspects:

Political satire, which is not much, just a few verses and it is expressed in the allegory; 2) Social satire (the expression of this the poet mainly manages by allusion);

3) Household satire, which in turn can be divided into both public and personal satire. In Public satire consolidating all the flaws, which are generally characterized by the nation, the people, and the public. These Fallaciousness are: False-patriotism, brazenness, duplicity, betrayal, currying favor, career aspiration, principles, etc. here we can separate false-patriotism, which occupies

an important place in Akaki's lyrics and set out the various artistic ways: with Irony, allegory and for Akaki characteristic unvarnished bluntness; Satire about women, which quantitatively predominance of other issues and it expresses a number of means of artistic. Moreover, satire about animals, which is diversity presented in Akaki's work and definitely has allegorical nature. a

Akaki's a satirical and humorous lyrics can be considered as the following artistic means:

1) The method of playing sounds and words. 2) Lexical satire (mostly ridicule expressive sound); 3) Allusion, which is basically express in a transparent easily recognizable allegory.

4) Comparison and epithet caused by comic (The poet uses the in the folk speech prevalent comparison and epithets);

5) The irony and sarcasm; 6) Expressive satire imitating by other authors;

7) "relocated" method. Writer Sets vocabulary and artistic possibilities, which is used by his insurgent (He return his statements).

In addition, Akaki, in general, distinguished tone and witty spurned headlines. Akaki Tsereteli satire object, is neither more nor less, the second half of 19th century life Its specific phenomenon and personalities, that's why Akaki's satire is partly historical and it is great his social importance.

თამარ შარაზიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

სატირა და იუმორი აკაკი წერეთლის პოეზიაში

აკაკი სატირიკოსი პოეტია. ამის თქმის საშუალებას გვაძლევს ის უამრავი ლექსი, რომლებშიც გაკრიტიკებულია მწერლის სინამდვილის ცალკეული მხარეები და წერილმანი ნიუანსებიც კი. აკაკის სატირული ლირიკის განსახილველად აუცილებელია ნაწარმოებთა დაჯგუფება როგორც თემატურად, ასევე სატირული და იუმორისტული ხერხების გამოყენების თვალსაზრისით. თემატური დაყოფა შეიძლება წარმოვადგინოთ შემდეგი ასპექტებით: 1) **პოლიტიკური სატირა**, რაც არც ისე ბევრია, მხოლოდ რამდენიმე ლექსს მოიცავს და გამოხატულია ალეგორიით; 2) **სოციალური სატირა** (მის გამოხატვას პოეტი ძირითადად

ნართაულით ახერხებს); 3) **საყოფაცხოვრებო სატირა**, რომელიც თავის მხრივ შეიძლება დავყოთ როგორც **საზოგადოებრივ**, ასევე **პიროვნულ** სატირად. საზოგადოებრივ სატირაში ერთიანდება ყველა ის მანკიერება, რომლებიც ზოგადად ახასიათებს ერს, ხალხს, საზოგადოებას. ეს მანკიერებებია: ცრუპატრიოტიზმი, უტიფრობა, ორპირობა, ღალატი, მლიქვნელობა, კარიერისკენ სწრაფვა, ბრიყვობა, უპრინციპობა და ა.შ. აქვე შეიძლება ცალკე გამოვყოთ **ცრუპატრიოზმი**, რომელსაც მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს აკაკის ლირიკაში და გადმოცემულია სხვადასხვა მხატვრული ხერხით: ირონიით, ალეგორიითა და აკაკისათვის დამახასიათებელი შეულამაზებელი პირობაპირობით; **სატირა ქალებზე**, რომელიც რაოდენობრივად სჭარბობს სხვა თემატიკას და მთელი რიგი მხატვრული საშუალებებითაა გამოხატული; და სატირა ცხოველებზე, რომელიც აკაკის შემოქმედებაში ასევე მრავალფეროვნებით არის წარმოდგენილი და აუცილებლად ალეგორიული ხასიათი აქვს.

აკაკის ლირიკის სატირულ და იუმორისტულ ხერხებად შეიძლება მივიჩნიოთ შემდეგი მხატვრული საშუალებები: **1) ბგერებითა და სიტყვებით თამაშის ხერხი; 2) ლექსიკური სატირა** (უმეტესწილად – დაცინვის გამომხატველი შორისდებულებით); **3) ნართაული**, რომელიც ძირითადად გამოხატულია გამჭვირვალე, ადვილად ამოსაცნობი ალეგორიით **4) შედარებებითა და ეპითეტებით გამოწვეული კომიზმი** (პოეტი იყენებს ხალხურ მეტყველებაში გავრცელებულ შედარებებსა და ეპითეტებს); **5) ირონია და სარკაზმი; 6) სხვა ავტორთა მიბაძვით გამოხატული სატირა; 7) „გადანაცვლების“ ხერხი** (მწერალი იმ ლექსიკასა და მხატვრულ საშუალებებს მიმართავს, რაც მოწინააღმდეგე გამოიყენა; თავისსავე ნათქვამს უკანვე უბრუნებს). ამის გარდა, აკაკი, ზოგადად, გამოირჩევა აბუჩად ამგდები ტონით და მახვილგონიერი სათაურებით.

აკაკი წერეთლის სატირის ობიექტი, არც მეტი და არც ნაკლები, XIX საუკუნის მეორე ნახევრის საქართველოს ცხოვრებაა თავისი კონკრეტული მოვლენებითა და პიროვნებებით, ამიტომ აკაკის სატირა ნაწილობრივ ისტორიული ხასიათისაა და დიდია მისი საზოგადოებრივი მნიშვნელობა.

MANANA SHAMILISHVILI

MARI TSERETELI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Georgian Literary-journalistic Interests of the Party Press in 1918-1921

The study aims to identify the literary- publicist interests of the 1918-1921 Georgian party press and its scientific evaluation in political, cultural and social context. Relevance of the research topic is due to the fact that until now it has not been the subject of special scrutiny. Print media in the years of independent Georgia is an important part of our culture. Study of the then major media (newspapers “Unity”, “People’s Business”, “Georgia”, “Republic of Georgia”) presents publicist discourse, the peculiarities of reflection in media texts of processes in the empirical time in ideological context. The analysis will allow us to clearly highlight major creative strategies of the political media of the selected period.

Despite the ideological purpose, party publications provided the space for publicist material, which clearly reflected the spirit of exciting and dramatic epoch. Media texts of famous publicists and writers (M. Javakhishvili, T. Tabidze, G. Kikodze, V. Barnov, S. Pirtskhalava, R. Gabashvili, Sh. Amirejibi, I. Chkonia, Gr.Veshapeli, Ap. Tsuladze) contain a wide variety of contemporary themes of great importance.

The literary – journalistic products of party publications in terms of theme and genre are thus classified: 1. Fiction (it should be noted that certain publications had their favorite author , whose works were published frequently); 2. Literary criticism – review, critique; 3. Information - Reports of literary, theatrical life , art news in general; 4. Publicist works – works of analytical and artistic journalism .

Research envisages the introduction of relevant sources, finding, systematization and processing of materials. As one of our most important objectives is media environment analysis , interdisciplinary approaches will be used to study the publicist product. This methodology allows us to undertake a complex study of the problem with contextual knowledge. This ultimately will lead to the modern reception of one of the most exciting periods in history of Georgian journalism.

მანანა შამილიშვილი მარი წარეთელი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

1918-1921 წლების ქართული პარტიული პრესის ლიტერატურულ-პუბლიცისტური ინტერესები

კვლევა მიზნად ისახავს 1918-1921 წლების ქართული პარტიული პრესის ლიტერატურულ – პუბლიცისტური ინტერესების განსაზღვრასა და მეცნიერულ შეფასებას პოლიტიკური, კულტურული, სოციალური კონტექსტების გათვალისწინებით. საძიებო თემის აქტუალობას განაპირობებს ის ფაქტი, რომ დღემდე არ გამხდარა საგანგებო შესწავლის საგანი. დამოუკიდებლობის წლების ქართული პრესა ჩვენი კულტურის მნიშვნელოვანი ნაწილია. იმდროინდელი ძირითადი მედიასაშუალებების (გაზეთები: „ერთობა“, „სახალხო საქმე“, „საქართველო“, „საქართველოს რესპუბლიკა“) შესწავლის შედეგად მსოფლმხედველობრივ ჭრილში წარმოჩნდება პუბლიცისტური დისკურსის, ემპირიულ დროში მიმდინარე პროცესების მედიატექსტებში ასახვის თავისებურებანი. აღნიშნული საკითხების ანალიზი საშუალებას მოგვცემს ნათლად გამოვკვეთოთ მონიშნული პერიოდის პოლიტიკური მედიის ძირითადი შემოქმედებითი სტრატეგიები.

მიუხედავად კონკრეტული იდეოლოგიური მიზანდასახულობისა, პარტიული გამოცემები დიდ ადგილს უთმობენ პუბლიცისტურ მასალას, რომელშიც მღელვარე და დრამატული ეპოქის სულისკვეთება ნათლად აისახება. ცნობილი პუბლიცისტებისა და მწერლების (მ. ჯავახიშვილი, გ. ტაბიძე, გ. ქიქოძე, ვ. ბარნოვი, ს. ფირცხალავა, რ. გაბაშვილი, შ. ამირეჯიბი, ი. ჭყონია, გრ. ვეშაპელი, აპ. წულაძე და სხვ.) მედიატექსტები მრავალფეროვანი და აქტუალური თემატიკის შემცველია.

მოცემული პერიოდის პარტიულ გამოცემათა ლიტერატურულ-პუბლიცისტური პროდუქცია თემატურ – ჟანრობრივი თვალსაზრისით ასე კლასიფიცირდა: 1. მხატვრული ნაწარმოებები (აქვე უნდა ითქვას, რომ ცალკეულ გამოცემას ჰყავდა საკუთარი ფავორიტი ავტორი, რომელთა თხზულებებსაც ხშირად აქვეყნებდა); 2. ლიტერატურული კრიტიკა – რეცენზია, მიმოხილვა; 3. ინფორმაცია – ანგარიშები ლიტერატურული, თეატრალური ცხოვრებიდან, ზოგადად, სახელოვნებო სიახლეები; 4. საკუთრივ პუბლიცისტური ნაწარმოებები – ანალიზური

და მხატვრული ჟურნალისტიკის ნიმუშები.

კვლევის პროცესი ითვალისწინებს შესაბამისი წყაროების გაცნობას, მასალის მოძიებას, სისტემატიზებასა და დამუშავებას. ვინაიდან ჩვენს ერთ – ერთ მნიშვნელოვან ამოცანას მედიაგარემოს ანალიზი წარმოადგენს, პუბლიცისტური პროდუქციის შესწავლისას მოვიშველიებთ ინტერდისციპლინურ მიდგომებსაც. აღნიშნული მეთოდოლოგიით კვლევა საშუალებას მოგვცემს პრობლემა ვიკვლიოთ კომპლექსურად, კონტექსტური ცოდნის გათვალისწინებით. რაც, საბოლოო ჯამში, ხელს შეუწყობს ქართული ჟურნალისტიკის ისტორიის ერთ – ერთი ყველაზე რთული და საინტერესო პერიოდის თანამედროვე რეცეფციას.

YAROSLAVA SHEKERA

Ukraine, Kyiv

Kyiv National Taras Shevchenko University

Poems of Mao Zedong in the *Ci* Genre and Classical Song *Ci*: Tradition and Innovation

After flourishing the poetry in *shi* (詩) and *ci* (詞) genres during Tang and Song dynasties (7–13 cent.), the next period of raising was in the 20th century, as far as the eras of Yuan, Ming and Qing dynasties are famous, first of all, by the rapid development of classic novel; poetry, however, takes second place. Among the masters of poetic genres in the 20th century, Mao Zedong is considered to be one of the most prominent, since he inherited the true essence of traditional genres (正 *zheng* – “right”), as well as brought new elements (变 *bian* – “change”).

Since childhood, Mao Zedong read a lot (by various estimates – 1590 poems of different genres written by 429 poets), and in his youth he’d already began to compose *shi* and *ci* on various themes: war, berhyiming things (mainly wind, flowers, snow, moon, pine, bamboo and plum), outpouring feelings and emotional experiences, expressing aspirations and ideals. Adhering to the tradition of *ci* writing, poet at the same time creates new images, expands themes, feels free to use spoken language (based, however, on the literary one).

As Mao thought himself, he was closer to “free-sweeping” style (豪放词派), rather than to “delicately veiled” one (婉约词派); his *ci* harmoniously combined features of romanticism and realism.

In the article Mao's poem "Berhyming plum" («咏梅») has been analyzed. It's written as an imitation (in the theme and mode) of Sung poet Lu You's *ci* on the tune "Bu Suan Zi" («卜算子·咏梅»), but using the opposite sensual coloration. By comparative analysis the role of tradition in the works of famous poet and politician of the 20th century has been shown .

ЯРОСЛАВА ШЕКЕРА

Украина, Киев

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

Стихи Мао Цзэдуна в жанре *цы* и классические *цы* эпохи Сун: традиция и новаторство

После расцвета поэзии в жанрах *ши* (诗) и *цы* (词) во времена эпох Тан и Сун (VII–XIII вв.) последующий подъем приходится на XX в., так как эпохи Юань, Мин и Цин известны, прежде всего, бурным развитием классического романа, поэзия же уходит на второй план. Среди мастеров поэтических жанров XX в. Мао Цзэдун считается одним из самых выдающихся, ведь он и унаследовал истинную суть традиционных жанров (正 *чжэн* – «правильный»), и привнес новые элементы (变 *бянь* – «изменение»), как того требовало время.

С детства Мао Цзэдун много читал (по разным оценкам – 1590 стихотворений разных жанров 429-ти поэтов), и уже в юности начал сочинять *ши* и *цы* на разнообразную тематику: войны, воспевание вещей (преимущественно ветер, цветы, снег, луна, сосна, бамбук и слива), изливание чувств и душевных переживаний, выражение собственных стремлений и идеалов. Придерживаясь традиции написания *цы*, поэт вместе с тем создает новые образы, расширяет тематику, смело использует разговорную лексику (базируясь, впрочем, на исконном литературном языке).

Как считал сам Мао Цзэдун, он больше склонялся к «свободно-размашистому» стилю (豪放词派), нежели к «деликатно-завуалированному» (婉约词派); в его *цы* гармонично сочетались черты романтизма и реализма.

В статье анализируется стихотворение Мао Цзэдуна «Воспеваю сливу» («咏梅»), написанное как подражание – в теме и тональности – сунскому поэту Лу Ю (*цы* на мелодию «Бу суань цзы», «算子·咏梅»), однако с использованием противоположной чувственной окраски. Путем компаративного анализа показывается роль традиции в творчестве выдающегося поэта и политического деятеля XX в.

NATIA SIKHARULIDZE

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

Akaki Tsereteli in the Poetic Reception of Galaktioni

The image of Akaki Tsereteli in the lyric poetry of Galaktioni appears after the death of the great classic poet and on the different stage of creative development is differently apprehend and worked out.

In the beginning, in the lyric “Because of Akaki’s Death” (1915) the idol forefather’s image and his historical-cultural role are shown through the poetization of the empirical facts, in the limits of the romantic clichés.

In the lyric “Akakis’ Phantom”, which is included in the book “Artistic Flowers” (1919) is given Akaki’s new, symbolic reception: the phantom of the poet, returned from Elysium, represents a symbolic spirit who follows his country and stays with her for good.

The icon of Akaki is also encoded in one more symbolic lyric – “The Candle” (Akaki, as a spirit and light), which points to the dead forefather and his successor’s secret spiritual context.

In the anti-totalitarian discourse, the image of Akaki is carved in “Akaki and Ilia on The Sea Shore”, an unpublished late period lyric by Galaktioni. A national ideology standard-bearers’ unmasked sarcastic dialogue sharply shows Galaktioni’s anti-Soviet mood.

ნათია სიხარულიძე

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

აკაკი წერეთელი გალაკტიონის პოეტურ რეცეფციაში

აკაკი წერეთლის სახე გალაკტიონის ლირიკაში დიდი კლასიკოსის გარდაცვალების შემდეგ ჩნდება და შემოქმედებითი განვითარების სხვადასხვა ეტაპზე განსხვავებულად აღიქმება და მუშავდება.

თავდაპირველად, ლექსში „აკაკის გადაცვალების გამო“ (1915) სათაყვანო წინაპრის სახე და ისტორიულ-კულტურული როლი ნაჩვენ-

ნება ემპირიული ფაქტების პოეტიზაციით, რომანტიკული კლიშეების ფარგლებში.

ლექსში „აკაკის ლანდი“, რომელიც შესულია ნიგნში „არტისტული ყვავილები“ (1919), აკაკის ახლებური, სიმბოლისტური რეცეფციაა მოცემული: პოეტის ლანდი, ელიზიუმებიდან მობრუნებული, ქვეყნის თანამდევი სიმბოლური სულია, რომელიც მარადიულად სამშობლოსთან იქნება.

აკაკის ხატება დაშიფრულია კიდევ ერთ სიმბოლისტურ ლექსში – „სანთელი“ (აკაკი, როგორც სული და სანთელი), რომელიც გარდაცვლილი წინაპრისა და მისი მემკვიდრის იდუმალ სულიერ კონტაქტზე მიანიშნებს.

ანტიტოტალიტარულ დისკურსში იკვეთება აკაკის სახე გალაკტიონის გვიანდელ, გამოუქვეყნებელ ლექსში „აკაკი და ილია ზღვის პირად“. ეროვნული იდეოლოგიის მედროშეთა სარკასტული დიალოგი შეუფარავად ცხადყოფს გალაკტიონის მკვეთრად ანტისაბჭოურ განწყობილებას.

ALEXANDRE STROEV

France, Paris

Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3

“Using the Biblical Images of Henry Barbusse and Stalin in the Unreleased Script Entitled “The Creators” (1935)”

Henry Barbusse, a French communist writer permanently visited the Soviet Union in 1927-1935, where his works were actively published. He used to have a prolonged talk to Stalin and received money from him for the journal publication and the anti-war activities. Upon his advice, Barbusse visited Georgia (the book entitled “This is what they have done to Georgia”, 1929). In 1935 the biography of Stalin written by him was published, created under the control of Moscow. Barbusse also was preparing the film *The Creators*, where Stalin’s life was rumored in connection with Russia. Due to the death of the writer, the shooting of the movie was stopped.

In the scenario «The creators » (1935), dedicated to Joseph Stalin, Henri Barbusse uses patterns and scenes from his play «Jesus against God» (1927). Jesus appears as revolutionary; the revolutionary appears as the Apostle. The biblical model seems to correspond to the socialist realism, which it, however, destroyed inside.

А.Ф. СТРОЕВ

Франция, Париж

Университет Новая Сорбонна – Париж 3

Анри Барбюс и Сталин: использование библейских образов в неопубликованном сценарии «Созидатели» (1935)

С 1927 г. по 1935 г. Анри Барбюс, французский писатель-коммунист, постоянно приезжает в СССР, где его активно печатают. Он неоднократно беседует со Сталиным, получает от него деньги на издание журнала и на антивоенную деятельность, посещает по его совету Грузию (книга «Вот что сделали с Грузией», 1929). В 1935 г. во всем мире выходит его биография Сталина, созданная под контролем Москвы и заложившая основы культа вождя, а Барбюс готовит фильм «Созидатели», где жизнь Сталина сплетена с историей России. Смерть писателя прервала съемки.

В сценарии о Сталине Барбюс использует темы, сцены и художественные приемы своей мистерии с музыкой и кино «Иисус против Бога» (1927), где Христос предстал как революционер. Традиции житийной литературы и религиозной драматургии используются для создания новой политической мифологии. Однако библейский сюжет, казалось бы хорошо вписывающийся в канон социалистического реализма, изнутри подрывает его.

KHATUNA TABATADZE

Georgia, Tbilisi

Georgian Technical University (GTU); International Black Sea University (IBSU)

Traditional Heritage of F.Sologub's Prose on the Works of Emigrants Writers

The article discusses the deals with the role and place of F.Sologub in the history of Russian literature. In addition, there are pointed out the moments of pairing narrative components in Sologubov's novel "The Petty Demon" with the general artistic discourse and works of "Older Symbolists" of immigration period.

Mythological models and F.Sologub's authorial mythologies identified in the novel, closely related to Russian symbolism and the author's vision of the world, found their followers among Russian writers abroad (B.Poplawski, G.Ivanov).

For studying the idiolect of Sologub according to which singled out three mythological models (frame-scripts): a) mythologized hero, b) mythological model of a province, c) mythological model of metropolis (a capital). Those mythological models of Poplavski's ("underground" (Paris) and "heaven" (Russia)). Fiction have some moments of convergence with Sologub's models, though these models in the immigrant's literary work together with eschatological signs are nostalgic by their nature.

These images resonate with the myths and concepts of the Silver Age authors. Sologub's archetypes in the novel are presented in the form of binary oppositions.

Ivanov in "Petersburg Winters" also uses actively Sologub's archetypal images, develops tradition and enriches it with the intensification of narrative text at the archetype level of Shadow.

Analysis of creative methods of conjugation F.Sologub with the artistic techniques of expatriate writers showed that the cultural heritage of Russian symbolism found its continuation in the culture of emigration, which in its turn is enriched with the features not only Russian but European culture as well.

ХАГУНА ТАБАТАДЗЕ

Грузия, Тбилиси

Грузинский технический университет (ГТУ);

Международный черноморский университет (МЧУ)

Традиционное наследие прозы Ф.Сологуба в творчестве писателей эмигрантов

В статье рассматриваются вопросы роли и места Ф.Сологуба в истории русской литературы. Кроме этого, выделяются моменты сопряжения нарративных составляющих сологубовского романа *«Мелкий бес»* с общесимволистским художественным дискурсом и с творчеством «старших символистов» эмигрантского периода.

Мифологические модели и авторские мифологемы Ф.Сологуба, выявленные в романе *«Мелкий бес»*, тесно связанные с русским символизмом и авторской картиной мира Ф.Сологуба, нашли своих последователей и среди писателей русского зарубежья (Б.Поплавский, Г.Иванов).

Для изучения идиолекта Ф.Сологуба выделяются три мифологические модели (фрейм-сценарии): а) мифологизированный герой; б) мифологическая модель провинции; в) мифологическая модель метрополии (столицы). Мифологические модели прозы Поплавского имеют моменты схождения с мифологическими моделями Сологуба, хотя в творчестве писателя-эмигранта данные модели, наряду с эсхатологическими признаками, носят ностальгический характер. В мифологической модели пространства у Поплавского выделяются сферы *«подземного»* (Париж) и *«небесного»* (Россия). Мифологизированный герой писателя также носит черты странничества (лермонтовский мотив).

Ведущая особенность идиостиля Сологуба заключена в архетипизации реальности. Именно архетипические образы перекликаются с авторскими мифами и идиолектическими концептами Серебряного века. Сологубовские архетипы в романе *«Мелкий бес»* представлены в виде бинарных оппозиций.

Г.Иванов в *«Петербургских зимах»* используя сологубовские архетипические образы, развивает сологубовскую традицию и обогащает ее активизацией в нарративном текстовом уровне архетипа Тени, который также перекликается с творчеством Сологуба (*«Свет и тени»*). Данная разновидность архетипа присутствующая в творческом сознании Г.Иванова, осуществляется с помощью повествовательного приема «припоминания».

Анализ моментов сопряжения творческих методов Ф.Сологуба с художественными приемами писателей-эмигрантов показал, что культурное наследие русского символизма нашло свое продолжение в культуре эмиграции, которая в свою очередь обогащена чертами не только русской, но и европейской культуры.

LALI TIBILASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

The Novelty in Shio Aragvispireli's Novels

Shio Aragvispireli as a novelist familiar with literary traditions of European nihilism and psychologism, has been considered an innovator in Georgian critique since the nineties of the 19th century, and his name was associated with Maupassant and Anton Chekhov.

The 20th century and the writer's personal life made skepticism and irony dominant in his novels. The destruction of the ideal of Georgian woman and dominance of amorality must be regarded as innovation of Shio Aragvispireli's prose. The writer removed the romantic halo of sanctity from a woman and pictures her different image. In the writer's creative works the woman of new time appeared as arrogant, false, traitress person.

The novelty established by Shio Aragvispireli consists in representation of rural pictures in an original way, psychological truth and diversity of intimate life.

The reflection of folkloric traditions is an integral part of Shio Aragvispireli's novels. The folkloric traditions in his creativity appeared so that they could match the problems of contemporaneity. In this respect the following novels deserve interest: *Sister and Brother*, *In the Village*, *Tavbuka*, *The Eye of God*, and literary fairy-tale *A Fractured Heart*.

Shio Aragvispireli reflected his own world outlook and presented different from traditional the titles of the novels too (*Bucha ragha mklav?*, *Eh, Sul etia!*, *Xitxitebs da xitxitebs*, *Mxrebi-ga avicheche*, *Eh,jandabas chemi tavi da tani*, etc.). When speaking about the poetics of the titles, we should bear in mind that the title of course is an outer element in the architectonics of the verse but in Shio Aragvispireli's novels it has an organizing function. The titles of Shio Aragvispireli's novels as literary images appear as innovative means in Georgian miniature prose of the 19th and 20th centuries.

ლალი თიბილაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

სიახლე შიო არაგვისპირელის ნოველებში

შიო არაგვისპირელი, როგორც ევროპული ნიჰილიზმისა და ფსიქოლოგიზმის ლიტერატურულ ტრადიციებს ნაზიარები ნოველისტი, XIX საუკუნის 90-იანი წლებიდან ნოვატორად იქნა მიჩნეული ქართულ კრიტიკაში, მისი სახელი ანტონ ჩეხოვთან და გი დე მოპასანთან დააკავშირეს.

XX საუკუნემ და პირადმა ცხოვრებამ სკეპტიციზმი და ირონია გააბატონა მწერლის თხზულებებში. ქართველი ქალის იდეალის მსხვერვეა და ამორალიზმის გაბატონება შიო არაგვისპირელის პროზის ნოვატორობად უნდა მივიჩნიოთ: მწერალმა ქალს მოაშორა წმინდანის რომანტიკული შარავანდედი და მისი განსხვავებული სახე დახატა. მწერლის შემოქმედებაში ახალი დროის ქალი წარმოჩნდა ამპარტავან, ცრუ, მოღალატე ადამიანად.

შიო არაგვისპირელის მიერ დამკვიდრებული სიახლეა: ქართულ მწერლობაში სოფლის სურათების ორიგინალური კუთხით წარმოჩენა, ფსიქოლოგიური სიმართლე და ინტიმის მრავალფეროვნება.

ფოლკლორულ ტრადიციათა ასახვა შიო არაგვისპირელის თხზულებათა ორგანული ნაწილია. ფოლკლორული ტრადიციები მის შემოქმედებაში იმგვარად წარმოჩნდა, რომ თანამედროვეობის პრობლემებთან გამხდარიყო მისადაგებული. ამ მხრივ საინტერესოა ნოველები: „და-ძმა“, „სოფლად“, „თავბერა“, „ღვთის თვალი“ და ლიტერატურული ზღაპარი „გაბზარული გული“.

შიო არაგვისპირელმა საკუთარი მსოფლმხედველობა ასახა და ტრადიციულისაგან განსხვავებული კუთხით წარმოაჩინა ნოველათა სათაურებიც („ბეჩა რადა მკლავ?“ „ეჰ“, „...სულ ერთია!..“ „ხითხითებს და ხითხითებს“, „...მხრები-ლა ავიჩეჩე“ „ეჰ, ჯანდაბას ჩემი თავი და ტანი“ და სხვ.). სათაურის პოეტიკაზე საუბრისას უნდა გავითვალისწინოთ, რომ სათაური, მართალია, გარეგანი ელემენტი ტექსტის არქიტექტონიკაში, მაგრამ შიო არაგვისპირელის ნოველებში მას მათორგანიზებელი ფუნქცია ეკისრება. შიო არაგვისპირელის თხზულებათა სათაურები, როგორც მხატვრული სახეები, ნოვატორულ ხერხად წარმოგვიდგება XIX-XX სს-ის ქართულ მინიატურულ პროზაში.

NATALIA TIK

Russia, Tomsk

National Research Tomsk State University

**The Specificity of Italian Reception of
Aleksandr Pushkin's Novel "Eugene Onegin"
in Accordance with the National Literary Tradition**

The question of the article is specific function of Italian translations of the Aleksandr Pushkin's novel "Eugene Onegin" in accordance with the national literary tradition. The first part of the article defines the problem of genre nature of the novel in Italian literary tradition and transitional problem of the "novel in verse" as well as the adaptational possibilities for such novel while preserving its poetic features. It gives the history of translations of Aleksandr Pushkin's novel "Eugene Onegin" in Italian literature in XIX – XXI centuries and characteristics of some individual features of authors' perception and interpretation of the novel artistic diversity and chosen poetic translation form for the "novel in verse" in accordance with Romanesque versification tradition.

The second part of the article is dealing with two translations (poetic and prosaic) by Italian Slavicist E. Lo Gatto. The article researches author's attitude to the tradition and his artistic individuality and translation strategy evolution: "I wanted to defeat my own aversion to versicular translation in general, to defeat it with my own versicular translation".

In addition, in this article, original text of Alexandr Pushkin's novel and E. Lo Gatto's poetic translation are compared for consistency with the rhyming system in canonical Italian sonnets.

Н. А. ТИК

Россия, Томск

Национальный исследовательский томский государственный университет

**Специфика итальянской рецепции романа
А.С. Пушкина “Евгений Онегин” в контексте
национальной литературной традиции**

В статье рассматривается особая специфика итальянских переводов романа А.С. Пушкина “Евгений Онегин” в контексте национальной литературной традиции.

В первой части статьи ставится проблема жанровой природы романа в контексте итальянской литературной традиции, а также проблема перевода “романа в стихах”, возможности адаптации подобного произведения с сохранением всех его поэтических свойств. Дается история переводов романа А.С. Пушкина “Евгений Онегин” в итальянской литературе XIX-XXI вв, характеристика некоторых индивидуальных особенностей восприятия и интерпретации авторами художественного своеобразия романа, выбранной поэтической формы для перевода “романа в стихах” в контексте романской традиции стихосложения.

Вторая часть статьи посвящена двум переводам (поэтическому и прозаическому) одного автора – итальянского слависта Э. Ло Гатто. Рассматривается отношение к традиции, эволюция творческой индивидуальности и переводческой стратегии автора: “Мне хотелось победить собственное отвращение к стихотворному переводу вообще, победить собственным стихотворным переводом”.

Также особым образом в работе рассматриваются оригинальный текст романа А.С. Пушкина и поэтический перевод Э. Ло Гатто на предмет соответствия системе рифмовки итальянского канонического сонета.

ZH.ZH.TOLYSBAEVA

*Kazakhstan, Kokshetau
Kokshe Academy*

**Minus-method as the Method of the
Representation of the Gender Thinking
(on the material of the female prose of Kazakhstan)**

The object of observation in this investigation is minus-method in the contemporary gender prose. Literary critics previously focused attention on the positivity of a study of literary process or phenomenon through non-actual of any category. This method is used increasingly more frequently in the newest female prose of Kazakhstan. This became noticeable with the advent of a larger quantity of gender texts (A.Kemelbaeva, U.Tazhiken, D.Kabdylgazina, M.Omarova, Zh.Kusainova, Z.Dzhandosova, F.Kenzina, S.Nazarova, R.Bayguzhaeva and other). The paradox of this literary situation consists in the fact that the author deriving to the visible plan the auto-confession of heroine and directly narrating about the problems of female life, conceals from himself (not from the reader!) the deep problems of its existence. Silence of the author about the most “sick” themes, the means, the subjects makes it possible to see the complex consciousness of contemporary women and to raise a question about the reasons of her mental closing.

Ж.Ж.ТОЛЫСБАЕВА

*Казахстан, Кокшетау
Академия «Кокше»*

**Минус-прием как способ репрезентации
гендерного мышления
(на материале женской прозы Казахстана)**

Объектом наблюдения в данном исследовании является минус-прием в современной гендерной прозе. Литературоведы и ранее обращали внимание на позитивность исследования литературного процесса или явления через не востребованность какой-либо категории. В новейшей женской прозе Казахстана этот прием используется все чаще. Это стало замет-

но с появлением большого количества гендерных текстов (А.Кемелбаевой, У.Тажикен, Д.Кабдылгазиной, М.Омаровой, Ж.Кусаиновой, З.Джандосовой, Ф.Кензиной, С.Назаровой, Р.Байгужаевой и др.). Парадокс данной литературной ситуации заключается в том, что автор, выводя на видимый план автоисповедь героини и напрямую повествуя о проблемах женской жизни, утаивает от себя (не от читателя!) глубинные проблемы своего существования. Умолчание автора о наиболее «больных» темах, образах, сюжетах позволяет увидеть сложное сознание современницы и поднять вопрос о причинах ментальной закрытости современницы.

NANA TONIA

Georgia, Tbilisi

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The Basis of Tradition in the Modern Artistic Thinking

Acceptance or rejection of the legacy during the process of development of society is considered a typical phenomenon of evolution. It is especially important in the sphere of art, that the epoch itself be able to critically consider each past stage of its development, accept tradition via its innovative transformation and find the best way out for the solution of the artistic tasks posed by the modern time.

The problem of the so called qualitative leap of the art, the in-depth reconsideration of the whole past artistic experience is very acute in the contemporary world, just like the issue of disclosure and establishment of those regularities, which define the boundaries of continuity and innovation.

ნანა ტონია

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ტრადიციულობის საფუძველი თანამედროვე მხატვრულ აზროვნებაში

საზოგადოების განვითარების პროცესში წინამავალი მემკვიდრეობის მიღება ან უარყოფა ევოლუციის ტიპიურ მოვლენად ითვლება. ხელოვნების სფეროში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ის, რომ თავად ეპოქას შესწევდეს უნარი თვითკრიტიკულად გააცნობიეროს ყოველი განვლილი ეტაპი თავისი განვითარებისა, მიიღოს ტრადიცია მისი ნოვატორული გარდაქმნის გზით და მონახოს საუკეთესო გამოსავალი იმ მხატვრულ ამოცანათა გადასაწყვეტად, რომელსაც თანამედროვეობა სთავაზობს.

თანამედროვე სამყაროში საკმაოდ მწვავედ დგას ხელოვნების ე.წ. ხარისხობრივი ნახტომის, მთელი განვლილი მხატვრული გამოცდილების ღრმა გადააზრების პრობლემა. აგრეთვე იმ კანონზომიერებათა გამოვლენისა და დადგენის საკითხი, რომლებიც განსაზღვრავდნენ მემკვიდრეობითობისა და ნოვატორობის საზღვრებს.

MAIA TSERTSVADZE

Georgia, Tbilisi

Iber-Info company

Nikoloz Baratashvili's Attitude to Tradition

According to the established standpoint in the modern social studies there are four possible sides of the interaction between tradition and innovation: confrontation, cohabitation, palliation (intermixture) and turning the novation into the tradition. The study of the attitude to the tradition and discovering which of them we are dealing is especially significant for the author-innovators. From this point, we consider important to conduct a special study on Nikoloz Baratashvili. He is justly considered as a founder of the European Romanticism in Georgia and represents the first reformer of the Georgian poetry after Rustaveli.

The life and work of N. Baratashvili is studied from many sides. Moreover, his place in the Georgian writing and the World literary process is already determined (I. Meunargia, K. Abashidze, V. Kotetishvili, G. Qiqodze, S. Gorgadze, P. Ingorokva, G. Leonidze, A. Gatsereia, G. Asatiani, R. Siradze, T. Doiashvili, R. Chkheidze, I. Ratiani...).

In order to enrich the Baratashvilogian studies, in our paper is presented the poet's attitude to the tradition, in the vast meaning of this term. The peculiar attention is given to the poet's attitude to the domestic traditions – customs, morals and manners, the norms of life, standpoints and rituals. As it is known, N. Baratashvili was member of the highest aristocratic Georgian family – from the mother's side the descendent of the royal family as well as the major feudal – Baratashvili and Orbeliani titled Georgian families. This fact naturally stipulated the poet's special attitude towards the national, Christian and the patriarchal traditions. The small amount, though significant literary legacy – poetic patterns, personal notes, the memoirs and epistolary works of poet's contemporaries as well as specific literature about him gives us opportunity to study and find out that the attitude of Baratashvili to the tradition is general. That naturally determined his attitude towards the literary tradition.

Presented study and its results are important for fulfillment of the psychological portrait as well as the personal character of a romanticist poet in whole, moreover, for his work and partly from the point of the complex historical epoch whose elite representative N. Baratashvili was.

მანია ცერცვაძე

*საქართველო, თბილისი
კომპანია იბერ-ინფო*

ნიკოლოზ ბარათაშვილის მიმართება ტრადიციასთან

თანამედროვე სოციოლოგიურ მეცნიერებაში დამკვიდრებული თვალსაზრისის თანახმად ტრადიციისა და ნოვაციის ურთიერთქმედების ოთხი შესაძლო სახე განიხილება: დაპირისპირება, თანაარსებობა, პალიაცია (ურთიერთშერევა) და ნოვაციის ტრადიციად გადაქცევა. ტრადიციასთან მიმართების კვლევა და იმის გარკვევა, თუ რომელ მათგანთან გვაქვს საქმე, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია

ნოვატორი ავტორებისათვის. ამ მხრივ საყურადღებოდ გვჩვენება საგანგებო კვლევის ჩატარება ნიკოლოზ ბარათაშვილის მიმართ – იგი სამართლიანად მიიჩნევა საქართველოში ევროპული რომანტიზმის დამამკვიდრებლად და ქართულ პოეზიაში პირველ რეფორმატორად რუსთაველის შემდეგ.

ნ. ბარათაშვილის ცხოვრება-შემოქმედება მრავალი კუთხით არის შესწავლილი, განსაზღვრულია მისი ადგილი ქართულ მწერლობასა და მსოფლიო ლიტერატურულ პროცესში (ი. მეუნარგია, კ. აბაშიძე, ვ. კოტეტიშვილი, გ. ქიქოძე, ს. გორგაძე, პ. ინგოროყვა, გ. ლეონიძე, ა. განერელია, გ. ასათიანი, რ. სირაძე, თ. დოიაშვილი, რ. ჩხეიძე, ი. რატიანი...).

ბარათაშვილოლოგიური კვლევების გამდიდრების მიზნით წარმოდგენილ ნაშრომში განხილულია პოეტის დამოკიდებულება ტრადიციასთან, ამ ტერმინის ფართო გაგებით. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა საყოფაცხოვრებო ტრადიციებთან – ადათებთან, წეს-ჩვეულებებთან, ყოფა-ქცევის ნორმებთან, შეხედულებებთან, რიტუალებთან პოეტის მიმართების საკითხებს. როგორც ცნობილია, ნ. ბარათაშვილი უმაღლესი ქართველი არისტოკრატის წარმომადგენელი იყო – სამეფო ოჯახის შთამომავალი დედის მხრივ და უმთავრესი ფეოდალური საგვარეულოების – ბარათაშვილთა და ორბელიანთა სათავადო სახლების წარმომადგენელი, რაც, ბუნებრივია, განაპირობებდა მის განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას ეროვნული, ქრისტიანული, პატრიარქალური ტრადიციებისადმი. პოეტისმცირე მოცულობის, მაგრამ მრავალმნიშვნელოვანი ლიტერატურული მემკვიდრეობა – პოეტური ნიმუშები და პირადი ბარათები, თანამედროვეთა მემუარული, ეპისტოლური, აგრეთვე სპეციალური ლიტერატურა მის ირგვლივ იძლევა საშუალებას შევისწავლოთ და გავარკვიოთ საკითხი ტრადიციასთან ნ. ბარათაშვილის ზოგადი მიმართებისა, რამაც, ცხადია, განსაზღვრა მისი მიმართება ლიტერატურულ ტრადიციასთანაც.

სამეცნიერო სტატიაში წარმოდგენილი კვლევა და მისი შედეგები საყურადღებოა როგორც რომანტიკოსი პოეტის პიროვნული ხასიათისა და ფსიქოლოგიური პორტრეტის სრულყოფის, ასევე მისი შემოქმედებისა და გარკვეულწილად იმ რთული ისტორიული ეპოქის შესწავლის თვალსაზრისითაც, რომლის ელიტური წარმომადგენელიც იყო ნ. ბარათაშვილი.

ELZHBIETA TYSHKOVSKA-KASPRZAK

Poland, Wrocław

University of Wrocław

Parody as a Negation of Tradition.

“Nikolai Nikolaevich” by Yuz Aleshkovsky as a Parody of Occupational Novel

Yuz Aleshkovsky wrote the novel “Nikolai Nikolaevich” in 1970, but published it only in 1980, while in exile. His book is very similar to the occupational novel: the plot tells the story of the professional career of typical ‘stakhanovets’; the next parts of the plot correspond to the scheme of the occupational novel; image of the main character is subordinate to his work; within the main plot is a love story; the action takes place in the background of the country’s history. At the same time, all these elements of the composition deny the values of socialist realism: the main character Nikolai Nikolaevich is a former hustler who became a sperm donor in the laboratory and tells about his achievements using the language of social bottoms with elements of criminal jargon. This comparison is a source of comic and reverses meanings, revealing the negative author’s attitude not only to the occupational novel genre, but also to socialist realism.

ЭЛЬЖБЕТА ТЫШКОВСКА-КАСПШАК

Польша, Вроцлав

Вроцлавский университет

Пародия как отрицание традиции.

«Николай Николаевич» Юза Алешковского как пародия на производственный роман

Юз Алешковский написал повесть «Николай Николаевич» в 1970 году, но опубликовал ее только в 1980, будучи в эмиграции. На первый взгляд, произведение во многом сходно с производственным романом: сюжет передает историю трудовой карьеры главного героя – передовика социалистического труда; определенные части сюжета соответствуют традиционной схеме производственного романа; образ главного персонажа подчинен идее его трудовой деятельности; в сюжет вплетена история любви; действие вписано в историю страны. Но вместе с тем, все эти эле-

менты композиции отрицают ценности, утверждавшиеся соцреализмом: главный герой – бывший вор-карманник, пристроившийся донором спермы в лабораторию и повествующий о своих трудовых достижениях языком общественных низов с элементами криминального жаргона. Подобное сопоставление является источником комизма и перевертывает смыслы, выявляя отрицательное отношение автора не только к жанру производственного романа, но и к соцреализму в целом.

მანია რაჭაელი-პარსნიგაშვილი

საფრანგეთი, შატუ

უნივერსიტეტი 10-ნანტერი

შედარებითი ლიტერატურისა და პოეტიკის კვლევითი ცენტრი

“Flecte ramos arbor alta”:

რემი დე გურმონი და ტრადიციის ცნება

საქართველოში რემი დე გურმონის სახელის პოპულარიზაცია „ცისფერყანწელთა“ დამსახურებაა. ნილაბთა ნიგნის ბლინოვა-ვოლინსკისეული რუსული თარგმანი, მიხაილ კუზმინის მიერ ნათარგმნი თანდართული პოეტური ტექსტებითა და ვალოტონის ილუსტრაციებით (გამომცემლობა გრიადუჩი დენ, სანქტ-პეტერბურგი, 1913) ქართული სიმბოლიზმის მქადაგებელთა სამაგიდო წიგნად იქცა. რემი დე გურმონს პატივი ერგო, მისი სახელი ტიციან ტაბიძეს ქართული სიმბოლიზმის მანიფესტშიც მოეხსენებინა.

ქართველ და რუს სიმბოლისტთა გატაცება ნიგნის ავტორით შემთხვევითი არაა. რემი დე გურმონი (1858-1915) – მწერალი, პოეტი, დრამატურგი, კრიტიკოსი, ლიტერატურული ჟურნალის *მერკურ დე ფრანსის* ერთ-ერთი დამაარსებელი, ფრანგული სიმბოლიზმის მესიტყვე – მნიშვნელოვანი ფიგურაა XIX საუკუნის დასასრულისა და XX საუკუნის დამდეგის საფრანგეთის ლიტერატურულ ცხოვრებაში. პოლ კლოდელი, ანდრე ჟიდისადმი მიწერილ ერთ-ერთ წერილში, გურმონს, ფლობერისა და ზოლას გვერდით, უკანასკნელ დიდ მწერლად მოიხსენიებს. ესეები – „მისტიური ლათინური“ (1892), „იდეალიზმი“ (1993), „სტილის პრობლემა“ (1902), „ლიტერატურული გასეირნება“

(1909), „ფილოსოფიური გასეირნება“ (1913) – ავტორის მრავალმხრივ ინტერესებსა და ღრმა ერუდიციას ასახავს. რემი დე გურმონი დიდ გავლენას ახდენს თანამედროვეებზე და არა მარტო საფრანგეთში. ტ. ს. ელიოტი მასში აღფრთოვანებით ქვრეტს „არისტოტელის გონებას“ და მისი ნააზრევის უდაო გავლენას განიცდის. ეს, განსაკუთრებით, ტრადიციის ცნების გაგებას შეეხება, რომელიც რემი დე გურმონისათვის ერთ-ერთი საყრდენი კონცეპტია.

ლიტერატურული ტრადიციის შესახებ მსჯელობა გაშლილია ესეში „ტრადიცია და სხვა რამ“, რომელიც ჟურნალ „ლე მარჟ“-ის („კიდებები“) 1914 წლის 50-ე ნომერში გამოქვეყნდა. ავტორი იძლევა ტრადიციის, როგორც მუდმივქმნადი ცოცხალი ფენომენის გაგებას. დე გურმონის მიხედვით, ტრადიცია „გადაცემა-მიღების“ მექანიზმამდე არ დაიყვანება, არამედ თითოეული მწერლის მიერ შერჩევითობის პრინციპით, ლიტერატურის განსხვავებულ მომენტთა ხელახალი ორგანიზების საფუძველზე იქმნება. „თქვენ თავად ხართ ტრადიცია“, – მიმართავს ავტორი მწერლებს და ხაზს უსვამს ტრადიციის ქმნადობაში ინდივიდუალური ტალანტის აქტიურ როლს. ტრადიციისადმი ამგვარი მიდგომა მის გაფართოებულ გაგებამდე მიდის: „ჩემი ტრადიცია მხოლოდ ფრანგული კი არაა, არამედ ევროპული“. ესეში რემი დე გურმონი ეხება აგრეთვე კლასიკური და თანამედროვე, ეროვნული და მსოფლიო ლიტერატურათა ურთიერთობას. „ვოლტერიანული“ გონებით აღბეჭდილი ფრანგი მწერლისათვის ტრადიციისადმი მიმართება განუყოფელია თავისუფლებისადმი ლტოლვისაგან. შემთხვევით არ არის, რომ ესეს დასასრულს იგი ტრადიციას – დიდებულს, სათაყვანებელს, მაგრამ იმავდროულად შემბოჭავს – VI საუკუნის ავტორის, ვენანტიუს ფორტუნატუსის ჯვრის სადიდებელი ჰიმნის სიტყვებით მიმართავს: „Flecte ramos arbor alta, tansa laxa viscera“ („მოხარე რტოები, დიდო ხეო, გაათავისუფლე დაჭიმული შიგნეული“).

ELIZABETH ZARDIASHVILI

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature

“Akaki’s Monthly Collection” and Folklore

Akaki Tsereteli rendered an invaluable service to the Georgian folklore. The poet considered the most significant deed at that period protection of the folklore. It is he to whom the first appeals for compilation of folklore samples in the journals *Droeba* and *Kvali* belong. Akaki was not satisfied with just appeals and in 1897 as he himself wrote to Tedo Kikvadze, he founded his own journal *Akaki’s Monthly Collection* in which folklore samples collected from various persons were systematically published in the third section. They were verses, tales, legends, proverbs, riddles, charm away, ethnographical reports, etc.

The significance and value of the materials published in the *Collection* is evidenced by the fact that this journal has preserved the primary source of many folk verses and stories or their variants. Some of them are considered to be special and they are included in the academic edition of Georgian Folklore unchanged or as basic text (“Verse about Job”, “Verse about Abraham”, etc.).

While analyzing *Akaki’s Monthly Collection* it appears that the enriching of the volumes of folklore with the unknown samples preserved in the journal is possible today too. For instance, in volume IV of the Folklore there is no mention of the text “Shemomekara Kivchaghi” from the *Collection* which is called “Georgian Boy” and it is totally different from the traditional text at the beginning and end. The journal version of “The Tushi Cried on the Mountain” has not been included in Georgian Folklore either. In volume III the sample recorded far later is placed; the same can be said about some variants of the cycle “Mushuri” (labor verses) and “Satrpialo Leksebis” (love verses) recorded by Kote Gvaramadze and Sosiko Merkviladze, etc.

The journal *Collection* and the Foundation for the Preservation of Folklore under it, existed less than four years but they made great contribution in collection and publication of Georgian folklore, its popularization and preservation.

ელისაბედ ზარდიაშვილი

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

„აკაკის თვითური კრებული“ და ხალხური სიტყვიერება

აკაკი წერეთელმა ფასდაუდებელი სამსახური გაუწია ქართულ ფოლკლორს. იმ პერიოდის ყველაზე საშურ საქმედ პოეტს ხალხური სიტყვიერების დაცვა მიაჩნდა. სწორედ მას ეკუთვნის პირველი მონოდებები „დროებასა“ და „კვალში“ ფოლკლორული ნიმუშების შეკრების შესახებ. აკაკი არ დაკმაყოფილდა მხოლოდ მიმართვებით და 1897 წელს ამ მიზნით, როგორც თვითონ სწერს თედო კიკვაძეს, დააარსა ჟურნალი „აკაკის თვითური კრებული“, რომლის მესამე განყოფილებაშიც სისტემატურად იბეჭდებოდა სხვადასხვა პირთა მიერ შეკრებილი ფოლკლორული ნიმუშები: ლექსები, ზღაპრები, ლეგენდები, ანდაზები, გამოცანები, შელოცვები, ეთნოგრაფიული აღწერილობები და ა.შ.

აკაკის „კრებულში“ დაბეჭდილი მასალის ღირებულებასა და მნიშვნელობას ისიც ადასტურებს, რომ ბევრი ხალხური ლექსისა და ამბის პირველწყარო ან მისი ვარიანტი სწორედ ამ ჟურნალმა შემოგვინახა. ზოგიერთი მათგანი საგანგებოდაა მიჩნეული და უცვლელად ან ძირითად ტექსტადაა („იობის ლექსი“, აბრაამის ლექსი“ და სხვ.) შეტანილი ქართული ხალხური პოეზიის აკადემიურ გამოცემაში.

„აკაკის თვითური კრებულის“ ანალიზისას აღმოჩნდა, რომ ხალხური სიტყვიერების ტომეულების გამდიდრება დღესაც შეიძლება ჟურნალში შემონახული უცნობი ნიმუშებით, მაგალითად, ხალხური სიტყვიერების IV ტომში არ არის მოხსენიებული „შემომეყარა ყივჩაღის“ „კრებულისეული“ ტექსტი, რომელსაც „ქართველი ბიჭი“ ჰქვია და რომელიც სრულიად განსხვავდება ტრადიციული ტექსტისგან დასაწყისითა და დაბოლოებით; არც „თუმი კიოდა მთაზედას“ ჟურნალისეული ვარიანტია შეტანილი ქართულ ხალხურ პოეზიაში, III ტომში მოთავსებულია ბევრად უფრო გვიან ჩანერილი ნიმუში; იგივე შეიძლება ითქვას კოტე გვარამაძისა და სოსიკო მერკვილაძის მიერ ჩანერილი „მუშური“ და „სატრფიალო ლექსების“ ზოგიერთი ვარიანტის შესახებ და ა.შ.

აკაკის „კრებულმა“ და მასთან არსებულმა ფოლკლორის დაცვის ფონდმა ოთხი არასრული წელი იარსება, მაგრამ დიდი წვლილი შეიტანა ქართული ხალხური სიტყვიერების შეკრების, პოპულარიზაციისა და გადარჩენის საქმეში.

IA ZUMBULIDZE

Georgia, Kutaisi

Akaki Tsereteli State University

**Folklore Tradition and Genre of “Fantasy”
in Modern Russian Literature
(based on the M.Semenova’s trilogy “The Wolfhound”)**

In modern Russian literature genre of “fantasy” becomes increasingly popular. Despite the fact that many people consider the emergence of this genre influenced by foreign fashion, we can say, that this is quite a logical process, the cause of which is much more likely to be looked for in a national literary past. Russian writers appealed to fantasy, which is based precisely on the basis of myths and legends of the Slavic people. Among the readers is growing the popularity of the variety of fantasy, where the emphasis is on the national traditions. Traditional folklore and mythological motives, that have undergone changes in the course of development of the historical and literary context in the artistic works of Slavic fantasy influenced by the author’s intention, are subject to further reconsidering.

M.V.Semenova is considered to be the progenitor of the genre of heroic Slavic fantasy. Semenova’s novels “Wolfhound”, “Wolfhound. The right for fight”, “Wolfhound. Istovik-stone” are combined in a trilogy based on the image of the central hero – Wolfhound. The writer perfectly mastered the art reception of “variations themes”: without departing from the framework of schemes and receptions of Fantasy literature, she has added in the artistic world of novels new elements that emerged as a result of rethinking of the Slavic folklore and mythological tradition. Slavic culture - the beliefs, traditions and customs of ancestors is the invisible original hero of her novels.

Summarizing, we can say with confidence, that Semenova’s novels reflect the interaction and interrelation with folklore tradition.

И.Г. ЗУМБУЛИДЗЕ

Грузия, Кутаиси

Государственный университет им. Акакия Церетели

**Фольклорная традиция и жанр «фэнтези»
в современной русской литературе
(на материале трилогии М.Семеновой «Волкодав»)**

В современной русской литературе все более популярным становится жанр «фэнтези». Несмотря на то, что многие считают возникновение данного жанра данью зарубежной моде, мы можем говорить о том, что это вполне закономерный процесс, причину которому скорее стоит искать в национальном литературном прошлом. Русские писатели обратились к фэнтези, построенной именно на основе мифов и легенд славянского народа. Среди читателей растет популярность той разновидности фэнтези, где сделан акцент на национальную традицию. Традиционные фольклорно-мифологические мотивы, претерпевшие изменения в ходе развития историко-литературного контекста, в произведениях славянской фэнтези под влиянием авторского замысла подвергаются дальнейшему переосмыслению.

Родоначальницей жанра героической славянской фэнтези считается М.В.Семенова. Романы Семеновой «Волкодав», «Волкодав. Право на поединок», «Волкодав. Истовик-камень» объединяются в трилогию на основе образа центрального героя – Волкодава. Писательница в совершенстве овладела художественным приёмом «вариации темы»: не выходя за рамки схем и приёмов литературы фэнтези, привнесла в художественный мир произведений новые элементы, ставшие результатом переосмысления славянской фольклорно-мифологической традиции. В романе огромное значение имеют обряды, совершаемые как главным героем, так и другими персонажами: они придают произведению славянский колорит. На страницах романов Семёновой перед нами последовательно предстают все основные боги славянского пантеона. Кроме того, имеются основания для сопоставления романов с русской волшебной сказкой. Наблюдается в трилогии Семеновой и характерное для русского фольклора перевоплощение героя в облик тотемного животного, покровителя своего племени-собаку.

Подводя итог сказанному, можно с уверенностью заявить, что романы Семёновой отражают тесное взаимодействие и взаимосвязь с фольклорной традицией.